

P.Z.E. br. 341

HRVATSKI SABOR

KLASA: 022-03/18-01/66

URBROJ: 65-18-02

Zagreb, 24. svibnja 2018.

Hs**NP*022-03/18-01/66*65-18-02**Hs

**ZASTUPNICAMA I ZASTUPNICIMA
HRVATSKOGA SABORA**

**PREDSJEDNICAMA I PREDSJEDNICIMA
RADNIH TIJELA**

Na temelju članka 178. Poslovnika Hrvatskoga sabora u prilogu upućujem *Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o tržištu električne energije*, koji je predsjedniku Hrvatskoga sabora podnijela Vlada Republike Hrvatske, aktom od 24. svibnja 2018. godine.

Ovim zakonskim prijedlogom usklađuje se zakonodavstvo Republike Hrvatske sa zakonodavstvom Europske unije, te se u prilogu dostavlja i Izjava o njegovoj uskladenosti s pravnom stečevinom Europske unije.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila dr. sc. Tomislava Čorića, ministra zaštite okoliša i energetike, Ivu Milatića, Milu Horvata i dr. sc. Marija Šiljega, državne tajnike u Ministarstvu zaštite okoliša i energetike, te Domagoja Validžića, pomoćnika ministra zaštite okoliša i energetike.

PREDSJEDNIK
Gordan Jandroković

P.Z.E. br. 341

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

Klasa: 022-03/18-01/09
Urbroj: 50301-25/05-18-5
Zagreb, 24. svibnja 2018.

REPUBLIKA HRVATSKA
65 - HRVATSKI SABOR
ZAGREB, Trg Sv. Marka 6

Prilijeno: 24-05-2018	
Klasifikacijska oznaka:	Org. jed.
022-03/18-01/66	65
Pril. broj:	Pril. Vrij.
50-18-01	1 (1)

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

Predmet: Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o tržištu električne energije

Na temelju članka 85. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 85/10 – pročišćeni tekst i 5/14 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske) i članka 172. Poslovnika Hrvatskoga sabora (Narodne novine, br. 81/13, 113/16, 69/17 i 29/18), Vlada Republike Hrvatske podnosi Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o tržištu električne energije.

Ovim zakonskim prijedlogom usklađuje se zakonodavstvo Republike Hrvatske sa zakonodavstvom Europske unije, te se u prilogu dostavlja i Izjava o njegovoj usklađenosti s pravnom stečevinom Europske unije.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila dr. sc. Tomislava Čorića, ministra zaštite okoliša i energetike, Ivu Milatića, Milu Horvata i dr. sc. Marija Šiljega, državne tajnike u Ministarstvu zaštite okoliša i energetike, te Domagoja Validžića, pomoćnika ministra zaštite okoliša i energetike.

PREDSJEDNIK

dr. sc. Andrej Plenković

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

**PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA
ZAKONA O TRŽIŠTU ELEKTRIČNE ENERGIJE**

Zagreb, svibanj 2018.

PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O TRŽIŠTU ELEKTRIČNE ENERGIJE

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje ovoga Zakona sadržana je u članku 2. stavku 4. podstavku 1. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 85/10 – pročišćeni tekst i 5/14 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske).

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

Zakon o tržištu električne energije (Narodne novine, br. 22/13 i 102/15) donesen je u sklopu Trećeg paketa energetske zakonodavstva Europske unije kojim Republika Hrvatska usklađuje svoje energetske zakonodavstvo s propisima Europske unije. Zakonom o tržištu električne energije se uređuju pravila i mjere za sigurnu i pouzdanu proizvodnju, prijenos, distribuciju i opskrbu električnom energijom te za trgovinu električnom energijom i organiziranje tržišta električne energije kao dijela elektroenergetskog tržišta Europske unije. Nadalje utvrđuju se pravila koja se odnose na zaštitu krajnjih kupaca, organiziranje i funkcioniranje elektroenergetskog sektora, otvoren pristup tržištu, utvrđivanje obveza općih usluga i prava kupaca električne energije, a koja uključuju prava krajnjih kupaca, odvojeno vođenje poslovnih knjiga, financijskih izvješća, pravila pristupa mreži, načela uzajamnosti i prekogranični prijenos električne energije. S obzirom da je Europska unija u procesu nadopune trećeg energetske paketa s provedbenim propisima, potrebno je kontinuirano usklađivanje zakonodavstva.

Pismom službene obavijesti Europske komisije od 14. srpnja 2017., povreda broj 2017/2091, u vezi s nepravilnim prijenosom Direktive 2009/72/EZ i Direktive 2009/73/EZ te neusklađenošću s određenim odredbama Uredbe (EZ) br. 715/2009, Republika Hrvatska je obaviještena da nije ispunila svoje obveze u skladu s određenim odredbama Direktive 2009/72/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o zajedničkim pravilima za unutarnje tržište električne energije i stavljanju izvan snage Direktive 2003/54/EZ (u daljnjem tekstu: Direktiva 2009/72/EZ), Direktive 2009/73/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o zajedničkim pravilima za unutarnje tržište prirodnog plina i stavljanju izvan snage Direktive 2003/55/EZ (u daljnjem tekstu: Direktiva 2009/73/EZ) te Uredbe (EZ) br. 715/2009 o uvjetima za pristup mrežama za transport prirodnog plina (u daljnjem tekstu: Uredba br. 715/2009). Komisija je pokrenula ex officio istragu o prenošenju navedenih direktiva te je skrenula pozornost na nepravilno prenošenje u hrvatski pravni poredak odrednica vezanih uz certificiranje operatora prijenosnog sustava koje je u vezi s trećim zemljama, određene zadatke operatora prijenosnog sustava za električnu energiju, zahtjeve na povjerljivost podataka za operatore prijenosnog sustava i njihove vlasnike, kao i odrednice koje se odnose na neovisnost uprave operatora sustava koja uključuje pravo žalbe regulatornom tijelu.

Usklađivanje predmetnog Zakona s pravnom stečevinom Europske unije ima za cilj provođenje djelotvornog nadzora veleprodajnih tržišta energije za što je, među ostalim, potrebno redovito nadziranje pojedinosti o ugovorima, uključujući naloge za trgovanje, kao i podatke o kapacitetu i upotrebi postrojenja za proizvodnju, skladištenje, potrošnju ili prijenos električne energije. Kako bi Hrvatska energetska regulatorna agencija (u daljnjem tekstu: Agencija) mogla izvršiti svoj zadatak, treba joj pravovremeno dostaviti potpune odgovarajuće informacije, te je

ovlastiti da se bez njene suglasnosti ne mogu donositi pravila operatora. Sudionici tržišta s javnim ovlastima poput operatora tržišta energije daju stručna mišljenja na pravila operatora, ali jedina je Agencija ta koja daje odnosno uskraćuje suglasnost. Iz direktive proizlazi dakle obveza da operator prijenosnog sustava treba biti jedini subjekt koji donosi pravila, a Agencija jedino nadležno tijelo koje ih odobrava.

U zakonodavstvo Republike Hrvatske prenesena je primjena postupka „certificiranja treće zemlje“ uže nego što je to propisano Direktivom 2009/72/EZ. Radi se o certificiranju svih vlasnika operatora prijenosnih sustava odnosno onih koji na bilo koji način kontroliraju operatora i/ili žele postati vlasnicima operatora sustava, a koji dolaze iz zemalja koje nisu članice Europske unije. Kako bi se ispunila ova obaveza potrebno je da se certificiranje operatora u vezi trećih zemalja odnosi i na zemlje članice Energetske zajednice.

Djelujući na tržištu operatori sustava posjeduju niz povjerljivih informacija u obavljanju djelatnosti. Kako bi se osiguralo razvijanje tržišnog natjecanja na unutarnjem tržištu električne energije, treba biti ugrađena zaštitna klauzula o osjetljivosti odnosno povjerljivosti podataka koje operator prijenosnog sustava i svaki vlasnik prijenosnog sustava dobiva tijekom obavljanja svojih djelatnosti i koja sprečava da se informacije o vlastitim djelatnostima, koje mogu biti komercijalno korisne, otkriju na diskriminacijski način.

Prijedlogom Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o tržištu električne energije utvrđuje se pravo proizvođača da električnu energiju za potrebe crpnog (pumpnog) rada reverzibilne hidroelektrane nabavlja na veleprodajnom tržištu. Predmetnom odredbom se za navedenu potrebu jasno utvrđuje pozicija proizvođača kao sudionika na veleprodajnom tržištu, a ne kao krajnjeg kupca. Osim toga, predlaže se utvrđivanje jasne obveze proizvođača na plaćanje naknade za korištenje mreže u skladu s izmijenjenom i dopunjenom Metodologijom za određivanje iznosa tarifnih stavki za distribuciju električne energije (Narodne novine, broj 104/15) i Metodologijom za određivanje iznosa tarifnih stavki za prijenos električne energije (Narodne novine, br. 104/15 i 84/16). Predviđeni rok za izmjene i dopune predmetnih Metodologija kojim će se utvrditi nove kategorije korisnika mreže je 6 mjeseci.

Nadalje, potrebno je osigurati da članovi uprave operatora prijenosnog sustava imaju pravo na prigovor Agenciji.

Operator prijenosnog sustava je dužan izraditi i objaviti pravila za upravljanje zagušenjem unutar hrvatskog elektroenergetskog sustava uz ishođenu suglasnost Agencije koja može zatražiti izmjene tih pravila. Ujedno se određuje da je operator prijenosnog sustava dužan donijeti i objaviti pravila za upravljanje zagušenjem unutar hrvatskog elektroenergetskog sustava, uključujući spojne vodove u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona. U cilju jačanja tržišta i administrativnog rasterećenja na tržišne sudionike odnosno opskrbljivače, uvodi se mogućnost da opskrbljivač može, za krajnje kupce iz kategorije kućanstvo, imati potpisan ugovor samo s operatorom distribucijskog sustava, a ne i sa operatorom prijenosnog sustava. Ovime se smanjuje novčana obaveza opskrbljivaču s obzirom da ne mora imati dva instrumenta osiguranja plaćanja već je dovoljan samo jedan, te tako ima samo jedan ugovorni odnos. Dosadašnji ugovorni odnosi između ovih sudionika će se moći riješiti nadopunom postojećeg ugovora.

Izmjene i dopune Zakona o tržištu električne energije prvenstveno uređuju sljedeće:

- precizira se pojam treće države u smislu da su pojmom uključene i zemlje Energetske zajednice te da se certificiranje operatora i vlasnika operatora u vezi trećih zemalja primjenjuje i na te zemlje
- obvezu operatora prijenosnog sustava i vlasnika operatora prijenosnog sustava vezanu uz čuvanje povjerljivosti komercijalno osjetljivih informacija
- obvezu operatora prijenosnog sustava, u kontekstu prodaje ili nabave električne energije od strane povezanih poduzeća, da ne smiju zlorabiti komercijalno osjetljive informacije dobivene od trećih strana
- precizira se pravo proizvođača da električnu energiju za potrebe crpnog (pumpnog) rada reverzibilne hidroelektrane nabavlja na veleprodajnom tržištu
- obvezu operatora prijenosnog sustava da je dužan izraditi i objaviti pravila za upravljanje zagušenjem unutar hrvatskog elektroenergetskog sustava
- određuje se da je Agencija jedino nadležno tijelo za davanje ili odbijanje suglasnosti na pravila koje donosi operator prijenosnog sustava
- da uprava neovisnog operatora prijenosa odnosno njezini članovi mogu izjaviti prigovor Agenciji
- da opskrbljivač može, za krajnje kupce iz kategorije kućanstvo, imati potpisan ugovor samo s operatorom distribucijskog sustava, a ne i sa operatorom prijenosnog sustava.

III. OCJENA I IZVORI POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provedbu ovoga Zakona neće biti potrebno osigurati posebna sredstva u državnom proračunu Republike Hrvatske.

PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O TRŽIŠTU ELEKTRIČNE ENERGIJE

Članak 1.

U Zakonu o tržištu električne energije (Narodne novine, br. 22/13 i 102/15), u članku 3. stavku 2. iza točke 58. dodaje se nova točka 59. koja glasi:

»59. *spojni vod* – znači oprema koja se koristi za povezivanje elektroenergetskih sustava».

Dosadašnje točke 59. do 62. postaju točke 60. do 63.

Dosadašnja točka 63. koja postaje točka 64. mijenja se i glasi:

»64. *treća država* – svaka država osim Republike Hrvatske ili država članica Europske unije,«.

Dosadašnje točke 64. do 76. postaju točke 65. do 77.

Članak 2.

U članku 9. ispred riječi: „Operator“ stavlja se oznaka stavka: „(1)“ te se dodaju stavci 2. do 7. koji glase:

»(2) Operator prijenosnog sustava i vlasnik prijenosnog sustava dužni su čuvati povjerljivost komercijalno osjetljivih informacija dobivenih tijekom obavljanja svojih djelatnosti i sprečavati da se informacije o vlastitim djelatnostima, koje mogu biti komercijalno korisne, otkriju na pristran način.

(3) Operator prijenosnog sustava i vlasnik prijenosnog sustava posebice ne smiju otkrivati nikakve komercijalno osjetljive informacije ostalim dijelovima trgovačkih društava, osim ako je to potrebno za provedbu poslovne transakcije.

(4) Vlasnik prijenosnog sustava i ostali dijelovi trgovačkih društava ne mogu koristiti zajedničke usluge kao što su zajedničke pravne usluge, osim čisto administrativnih funkcija ili funkcija informacijske tehnologije.

(5) Operator prijenosnog sustava, u kontekstu prodaje ili nabave električne energije od strane povezanih poduzeća, ne smije zlorabiti komercijalno osjetljive informacije dobivene od trećih strana prilikom osiguravanja pristupa sustavu ili pregovaranja o njemu.

(6) Informacije potrebne za stvarno tržišno natjecanje i učinkovito funkcioniranje tržišta objavljuju se na internetskim stranicama operatora prijenosnog sustava.

(7) Obveza iz stavka 6. ovoga članka ne dovodi u pitanje čuvanje povjerljivosti komercijalno osjetljivih informacija.«.

Članak 3.

U članku 10. iza stavka 11. dodaju se stavci 12. i 13. koji glase:

»(12) Proizvođač električne energije se na obračunskom mjernom mjestu reverzibilne hidroelektrane za potrebe crpnog (pumpnog) rada ne smatra krajnjim kupcem u smislu odredbi ovoga Zakona, osim u dijelu koji se odnosi na plaćanje naknade za korištenje prijenosne i/ili distribucijske mreže.

(13) Proizvođač električne energije može za potrebe crpnog (pumpnog) rada reverzibilne hidroelektrane osigurati električnu energiju na veleprodajnom tržištu.«.

Članak 4.

U članku 19. stavak 4. mijenja se i glasi:

»(4) Neovisni operator prijenosa dostavlja Agenciji na prethodnu suglasnost sve komercijalne i financijske ugovore s vertikalno integriranim subjektom.«.

Iza stavka 4. dodaje se novi stavak 5. koji glasi:

»(5) Agencija će, po provjeri tržišno usmjerenih i nepristranih uvjeta, u roku od 60 dana od primitka ugovora odlučiti o zahtjevu za davanje suglasnosti.«.

Dosadašnji stavci 5. do 7. postaju stavci 6. do 8.

Članak 5.

U članku 20. stavak 3. mijenja se i glasi:

»(3) Neovisni operator prijenosa mora bez odgađanja dostaviti Agenciji prijedlog imenovanja članova uprave koje predlaže nadzorni odbor iz članka 21. ovoga Zakona te uvjete njihova ugovora s društvom, a osobito uvjete koji se odnose na sklapanje, trajanje i prestanak odnosno prijevremeni prekid ugovora te materijalna i druga prava.«.

Iza stavka 3. dodaje se novi stavak 4. koji glasi:

»(4) Neovisni operator prijenosa mora dostaviti Agenciji i razloge za predloženi prijevremeni prekid ugovora članova uprave, a koji se mogu primjenjivati u slučaju da Agencija nije uložila prigovor u roku od tri tjedna od primitka razloga za prijevremeni prekid ugovora članova uprave.«.

Dosadašnji stavci 4. i 5. postaju stavci 5. i 6.

U dosadašnjem stavku 4. koji postaje stavak 5. točki 2. iza riječi: »takovog prijevremenog prekida« briše se točka i dodaju se riječi:

», a u kojem slučaju članovi uprave imaju pravo izjaviti prigovor Agenciji.«.

Iza dosadašnjeg stavka 5. koji postaje stavak 6. dodaju se stavci 7. i 8. koji glase:

»(7) Prijevremeni prekid iz stavka 4. točke 2. ovoga članka smatra se nepropisnim onda kada ukazuje na okolnosti prekida koje nisu u skladu s odredbama o neovisnosti u svom radu i postupanju članova uprave u skladu sa stavkom 2. ovoga članka.

(8) Protiv odluke Agencije iz stavka 4. ovoga članaka nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor. Postupak pred upravnim sudom je hitan.«.

Članak 6 .

U članku 30. iza točke 54. dodaje se točka 55. koja glasi:

»55. izraditi i objaviti pravila za upravljanje zagušenjem unutar hrvatskog elektroenergetskog sustava, uključujući spojne vodove, uz ishodbenu prethodnu suglasnost Agencije.«.

Članak 7 .

Iza članka 30. dodaje se članak 30.a koji glasi:

»Članak 30.a

Agencija može i naknadno zahtijevati od operatora prijenosnog sustava izmjene i dopune pravila iz članka 30. točke 55. ovoga Zakona.«.

Članak 8.

U članku 31. stavku 2. riječi: »uz prethodnu suglasnost operatora tržišta i Agencije« zamjenjuju se riječima: »uz prethodno mišljenje operatora tržišta električne energije i uz ishodbenu suglasnost Agencije.«.

Članak 9.

U članku 46. stavak 11. mijenja se i glasi:

»(11) Svaki opskrbljivač svojim krajnjim kupcima iz kategorije kućanstvo mora, a ostalim kupcima na niskom naponu može, za svako obračunsko mjerno mjesto, izdavati jedinstveni račun za električnu energiju i korištenje mreže koji mora biti u skladu s tarifnim sustavima, propisanim naknadama i slobodnim cijenama.«.

Iza stavka 19. dodaju se stavci 20. do 22. koji glase:

»(20) Iznimno od stavka 12. ovoga članka opskrbljivač svojim krajnjim kupcima priključenima na distribucijsku mrežu može u skladu s tarifnim sustavima i propisanim naknadama naplaćivati naknadu za korištenje prijenosne i distribucijske mreže na temelju sklopljenog ugovora o međusobnim odnosima s operatorom distribucijskog sustava.

(21) Ukoliko kupac priključen na distribucijsku mrežu nema jedinstveni račun tada račun kojega izdaje operator distribucijskog sustava sadrži u skladu s tarifnim sustavima i propisanim naknadama, naknadu za korištenje prijenosne i distribucijske mreže.

(22) Operator distribucijskog sustava naplaćuje naknadu za korištenje prijenosne mreže za kupce priključene na distribucijsku mrežu temeljem ugovora o međusobnim odnosima s operatorom prijenosnog sustava koji treba najmanje sadržavati:

- ugovorne strane
- uvjete i rokove plaćanja naknade za korištenje prijenosne mreže kupaca
- prava i obveze ugovornih strana u slučaju neispunjavanja odredbi ugovora
- trajanje i raskid ugovora
- način rješavanja sporova.«.

Članak 10.

U članku 73. stavku 1. točki 1. iza riječi: »u skladu sa člankom 9.« dodaju se riječi: »stavkom 1.«.

PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 11.

Operator prijenosnog sustava dužan je donijeti i objaviti pravila iz članka 6. ovoga Zakona u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 12.

U roku od šest mjeseci od stupanja na snagu ovoga Zakona operatori sustava dužni su uskladiti mrežna pravila s odredbama ovog Zakona.

Članak 13.

Ministarstvo nadležno za energetiku će u roku od dvije godine od dana stupanja na snagu ovoga Zakona provesti naknadnu procjenu učinaka ovoga Zakona.

Članak 14.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u Narodnim novinama.

OBRAZLOŽENJE

Uz članak 1.

Ovim člankom propisuje se da spojni vod je visokonaponski vod koji povezuje prienosnu mrežu dva operatora sustava, u pravilu prekogranični visokonaponski vod između dvije države u funkciji razmjene električne energije.

Nadalje, člankom se propisuje da će se treće države odnositi na sve države osim članica Europske unije, a kako bi se ispunila obaveza da se certificiranje u vezi trećih zemalja primjenjuje na zemlje članice Energetske zajednice.

Uz članak 2.

Ovim člankom propisuje se obveza da operator prienosnog sustava i svaki vlasnik prienosnog sustava čuvaju povjerljivost komercijalno osjetljivih informacija dobivenih tijekom obavljanja svojih djelatnosti i sprečavaju da se informacije o vlastitim djelatnostima, koje mogu biti komercijalno korisne, otkriju na diskriminacijski način. Posebno se ne smiju otkrivati nikakve komercijalno osjetljive informacije ostalim dijelovima poduzeća, unutar integriranih poduzeća, osim ako je to potrebno za provedbu poslovne transakcije. Radi osiguravanja potpunog poštovanja pravila o razdvajanju informacija, osigurava se da vlasnik prienosnog sustava i ostalih dijelova poduzeća ne koriste zajedničke usluge kao što su zajedničke pravne usluge, osim čisto administrativnih funkcija ili funkcija informacijske tehnologije.

Uz članak 3.

Ovim člankom propisuje se iznimka u odnosu na specifičnu tehnologiju rada reverzibilnih hidroelektrana.

Uz članak 4.

Ovim člankom se regulira mogućnost odbacivanja zahtjeva za davanje suglasnosti ukoliko nisu ispunjene pretpostavke za primjenu članka 19. stavka 4. Zakona o tržištu električne energije.

Uz članak 5.

Ovim člankom propisuje se obveza neovisnog operatora prijenosa da dostavi Agenciji i razloge za predloženi prijevremeni prekid ugovora članova uprave kao i pravo članova uprave na prigovor Agenciji. Ovime se osigurava neovisnost rada uprave operatora sustava koji ovisi isključivo od uspješnosti u upravljanju sustavom, a ne političkim okolnostima.

Uz članak 6.

Ovim člankom se propisuje da je operator prienosnog sustava dužan izraditi i objaviti tehnička pravila za postupanje u slučaju nastanka zagušenja koja trebaju uključiti dodjelu kapaciteta unutar hrvatskog elektroenergetskog sustava uz prethodno mišljenje operatora tržišta električne energije i uz prethodnu suglasnost Agencije, čime se pojačava uloga neovisnog regulatornog tijela nad transparentnošću procesa.

Uz članak 7.

Ovim člankom propisuje se novi članak kojim se određuje Agencija može i naknadno zahtijevati od operatora prijenosnog sustava izmjene i dopune pravila za upravljanje zagušenjem unutar hrvatskog elektroenergetskog sustava.

Uz članak 8.

Ovim člankom se propisuje jednoobrazni izričaj koji se određuje kroz cijeli Zakon, odnosno određuje se da operator tržišta daje mišljenje na pojedine akte uz prethodno mišljenje operatora tržišta električne energije i uz prethodnu suglasnost Agencije.

Uz članak 9.

Ovim člankom se opskrbljivaču propisuje obveza izdavanja jedinstvenog računa samo krajnjim kupcima iz kategorije kućanstvo.

Nadalje, ovim člankom propisuje se da opskrbljivač, iznimno od odredbi kojima se određuje da opskrbljivač ima ugovor potpisan i sa operatorima prijenosnog i distribucijskog sustava, može imati potpisan ugovor samo s operatorom distribucijskog sustava, za krajnje kupce priključene na distribucijsku mrežu. Svi kupci imaju jedan ili dva računa. Kod svih kupaca ODS ugovara sa HOPS-om da naplaćuje mrežarinu i za prijenos i distribuciju. ODS prima novac od kućanstva preko opskrbljivača, jer je jedinstveni račun dok kod ostalih kupaca priključenih na distributivnu mrežu može primati novac direktno od kupaca, ako su kupci u sustavu dva računa. Kada postoje dva računa, tada jedan račun pokriva troškove opskrbljivača i sva davanja, dok drugi račun pokriva, sukladno tarifnim sustavima, mrežarinu za prijenos i distribuciju kod kupaca na distributivnoj mreži.

Određuje se najmanji sadržaj ugovora o međusobnim odnosima između operatora prijenosnog i distribucijskog sustava.

Uz članak 10.

Dodaje se oznaka stavka s obzirom da se radi o poslovnim podacima te je potrebno navesti stavak.

Uz članak 11.

Ovim člankom propisuje se rok u kojem je operator prijenosnog sustava dužan donijeti i objaviti pravila za upravljanje zagušenjem koja uključuju dodjelu kapaciteta unutar hrvatskog elektroenergetskog sustava, uključujući spojne vodove.

Uz članak 12.

Predviđeni rok za usuglašavanje, u skladu s ovim Zakonom, podzakonskih akata uključujući i izmjene i dopune predmetnih Metodologija kojim će se utvrditi nove kategorije korisnika mreže, je šest mjeseci.

Uz članak 13.

Propisan je rok u kojem se treba izvršiti obaveza provedbe procjene učinaka propisa.

Uz članak 14.

Ovim člankom se propisuje stupanje Zakona na snagu.

ODREDBE VAŽEĆEG ZAKONA KOJE SE MIJENJAJU, ODNOSNO DOPUNJUJU

Značenje pojedinih izraza

Članak 3.

- (1) Izrazi koji se koriste u ovom Zakonu imaju značenja utvrđena zakonom kojim se uređuje energetska regulatorna agencija i regulacija energetske djelatnosti.
- (2) U ovom se Zakonu koriste i izrazi koji u smislu ovoga Zakona imaju sljedeće značenje:
1. bilančna grupa – grupa koju čini jedan ili više sudionika na tržištu električne energije za čije je odstupanje odgovoran voditelj bilančne grupe,
  2. Burza – pravna osoba odgovorna za uspostavu i vođenje organiziranog trgovanja električnom energijom za fizičku isporuku, što podrazumijeva zaprimanje ponuda za kupnju, odnosno prodaju električne energije za definirano vremensko razdoblje od strane članova burze na nepristran, razvidan i anoniman način, koja uz određivanje konačne cijene zaključenih kupoprodajnih transakcija može samostalno obavljati poslove kliringa zaključenih kupoprodajnih transakcija (burza električne energije),
  3. certifikacija operatora prijenosnog sustava – postupak kojim se utvrđuje njegova sukladnost s odredbama ovoga Zakona kojima se uređuje razdvajanje i neovisnost operatora prijenosnog sustava,
  4. certifikat – potvrda koju u postupku certificiranja izdaje Hrvatska energetska regulatorna agencija (u daljnjem tekstu: Agencija) kojom se potvrđuje da operator prijenosnog sustava ispunjava uvjete glede njegova razdvajanja i neovisnosti, uvjete financijske, materijalne, tehničke i kadrovske opremljenosti te druge uvjete propisane ovim Zakonom,
  5. član Burze – sudionik na tržištu električne energije koji s burzom električne energije ima sklopljen odgovarajući ugovor o članstvu,
  6. dispečiranje – upravljanje tokovima električne energije i regulacija napona u elektroenergetskom sustavu, uključujući i razmjenu s drugim sustavima,
  7. distribucija električne energije – razvod električne energije distribucijskim mrežama visokog, srednjeg i niskog napona radi njezine isporuke krajnjim kupcima i preuzimanja od proizvođača, koji ne uključuje opskrbu,
  8. ekonomsko prvenstvo – rangiranje ponuđača električne energije u skladu s ekonomskim kriterijima,
  9. elaborat optimalnog tehničkog rješenja priključenja na mrežu – analiza mogućnosti priključenja korisnika na prijenosnu i/ili distribucijsku mrežu, u cilju utvrđivanja optimalnog tehničkog rješenja priključenja i procjene troškova priključenja na mrežu,
  10. elektroenergetski subjekt – pravna ili fizička osoba koja obavlja najmanje jednu od energetske djelatnosti iz članka 4. ovoga Zakona, odgovorna za komercijalne i tehničke zadaće i poslove održavanja koji su u svezi s tim djelatnostima, ali ne uključuje krajnje kupce,
  11. energija uravnoteženja – električna energija koju aktivira operator prijenosnog sustava radi pokrivanja razlike između stvarno isporučene ili preuzete električne energije i ugovorenih količina električne energije te radi održavanja frekvencije u elektroenergetskom sustavu u propisanim granicama,
  12. horizontalno integrirani subjekt – subjekt koji obavlja najmanje jednu od funkcija proizvodnje ili prijenosa ili distribucije, ili opskrbe električnom energijom i drugu djelatnost koja nije elektroenergetska,
  13. integrirani elektroenergetski subjekt – vertikalno ili horizontalno integrirani subjekt,

14. isporuka – predaja električne energije na određenom mjestu isporuke,
15. izravni vod – elektroenergetski vod koji povezuje izolirani objekt proizvođača električne energije s izoliranim kupcem ili elektroenergetski vod koji povezuje objekt proizvođača električne energije i elektroenergetskog subjekta za opskrbu električnom energijom radi izravne opskrbe njihovih vlastitih prostorija, podružnica i krajnjih kupaca,
16. izvanredne situacije – elementarne nepogode ili katastrofa koja je utvrđena zakonom kojim se uređuje zaštita i spašavanje odnosno elementarne nepogode,
17. izvedenica električne energije – financijski instrument određen u točkama 5., 6. ili 7. Sekcije C Dodatka I Direktive 2004/39/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 21. travnja 2004. o tržištima financijskih instrumenata, u dijelu u kojem se instrument odnosi na električnu energiju, koja je Zakonom o tržištu kapitala prenesena u hrvatski pravni sustav,
18. kontrola – prava, ugovori i sva druga sredstva koja, odvojeno ili u kombinaciji i imajući u vidu činjenično stanje ili zakonske odredbe, daju mogućnost odlučujućeg utjecaja na subjekt, posebno putem vlasništva ili prava na korištenje cjelokupne ili dijela imovine subjekta i prava ili ugovora koji daju odlučujući utjecaj na sastav, glasovanje ili odlučivanje organa subjekta,
19. korisnik mreže – pravna ili fizička osoba koja koristi prijenosnu ili distribucijsku mrežu ili prekogranični vod za isporuku električne energije u mrežu ili preuzimanje električne energije iz mreže,
20. krajnji kupac – kupac koji kupuje električnu energiju za vlastito korištenje,
21. kupac – kupac na veleprodajnom tržištu ili krajnji kupac električne energije,
22. kupac iz kategorije kućanstvo – kupac koji kupuje električnu energiju za vlastitu potrošnju u kućanstvu, isključujući komercijalne ili profesionalne djelatnosti,
23. kupac koji nije kućanstvo – pravna ili fizička osoba koja kupuje električnu energiju koja nije namijenjena za korištenje u vlastitom kućanstvu i uključuje proizvođača i kupca na veleprodajnom tržištu,
24. kupac na veleprodajnom tržištu – pravna ili fizička osoba koja kupuje električnu energiju u svrhu preprodaje unutar ili izvan sustava u kojem je registrirana,
25. kupac s vlastitom proizvodnjom – krajnji kupac koji unutar svojih postrojenja i instalacija ima postrojenje za proizvodnju električne energije za vlastite potrebe i koji može isporučivati istodobno višak proizvedene električne energije u mrežu,
26. kvaliteta opskrbe električnom energijom – pouzdanost napajanja i kvaliteta napona na mjestu preuzimanja, odnosno predaje električne energije te kvaliteta usluga korisnicima mreže,
27. mali kupac – pravna ili fizička osoba s manje od 50 radnika i s ispunjenim jednim od dva kriterija: s godišnjim prometom koji ne prelazi iznos od 54 milijuna kuna ili s imovinom koja ne prelazi iznos od 27 milijuna kuna, a koja kupuje električnu energiju za vlastito korištenje,
28. ministar – ministar nadležan za energetiku,
29. Ministarstvo – ministarstvo nadležno za energetiku,
30. napredna mreža – elektroenergetska mreža koja na troškovno učinkovit način može integrirati ponašanje i djelovanje svih priključenih korisnika mreže radi očuvanja ekonomski učinkovitog i održivog elektroenergetskog sustava s niskim gubicima i visokim razinama kvalitete te sigurnosti opskrbe električnom energijom,
31. natječajni postupak za proizvodna postrojenja – postupak kojim se planirane dodatne potrebe i zamjenski kapacitet pokrivaju proizvodnjom iz novih ili postojećih proizvodnih postrojenja,
32. nestandardne usluge operatora prijenosnog sustava – pridjeljive usluge iz područja nadležnosti i odgovornosti operatora prijenosnog sustava koje nisu sadržane u cijeni za korištenje prijenosne mreže i naknadi za priključenje na prijenosnu mrežu,

33. nestandardne usluge operatora distribucijskog sustava – pridjeljive usluge iz područja nadležnosti i odgovornosti operatora distribucijskog sustava koje nisu sadržane u cijeni za korištenje distribucijske mreže i naknadi za priključenje na distribucijsku mrežu,
34. niski napon (NN) – naponske razine do uključivo 1000 V,
35. novi infrastrukturni objekti – objekti koji nisu završeni do dana stupanja na snagu ovoga Zakona i koji se mogu izuzeti od primjene načela reguliranog pristupa treće strane,
36. obnovljivi izvori energije – obnovljivi nefosilni izvori energije (energija vjetra, sunčeva energija, aerotermalna, geotermalna i hidrotermalna energija, energija mora, energija vodotoka, energija iz biomase, plina iz deponija otpada, plina iz postrojenja za obradu otpadnih voda i bioplina),
37. odstupanje – razlika između ostvarenja i iznosa u ugovornom rasporedu bilančne grupe,
38. operator distribucijskog sustava – pravna ili fizička osoba odgovorna za pogon i vođenje, održavanje, razvoj i izgradnju distribucijske mreže na zadanom području te za osiguravanje dugoročne sposobnosti mreže da zadovolji razumne zahtjeve za distribucijom električne energije,
39. operator prijenosnog sustava – pravna ili fizička osoba odgovorna za pogon i vođenje, održavanje, razvoj i izgradnju prijenosne mreže na zadanom području i prekograničnih prijenosnih vodova prema ostalim mrežama te za osiguravanje dugoročne sposobnosti mreže da zadovolji razumne zahtjeve za prijenosom električne energije,
40. operator tržišta električne energije – pravna osoba koja je odgovorna za organiziranje tržišta električne energije u skladu s odredbama ovoga Zakona,
41. opskrba električnom energijom – kupnja električne energije i prodaja električne energije, uključujući preprodaju električne energije krajnjim kupcima,
42. opskrba električnom energijom koja se obavlja kao javna usluga – prodaja električne energije onim krajnjim kupcima koji imaju pravo na takav način opskrbe i slobodno ga izaberu ili koriste po automatizmu,
43. opskrbljivač – elektroenergetski subjekt koji obavlja elektroenergetsku djelatnost opskrbe električnom energijom,
44. opskrbljivač kupaca u okviru javne usluge – opskrbljivač koji pruža javnu uslugu opskrbe električnom energijom krajnjim kupcima koji imaju pravo na opskrbu u okviru univerzalne usluge (univerzalna opskrba) te po reguliranim uvjetima krajnjim kupcima koji pod određenim uvjetima ostaju bez opskrbljivača (zajamčena opskrba),
45. opskrbljivač kupaca u okviru univerzalne usluge – opskrbljivač koji pruža javnu uslugu opskrbe električnom energijom krajnjim kupcima koji ima pravo na opskrbu u okviru univerzalne usluge (univerzalna opskrba),
46. poduzetnik – svaka pravna ili fizička osoba koja kupuje električnu energiju za potrebe proizvodnje robe i/ili pružanja usluga i ne koristi je u vlastitom kućanstvu,
47. pomoćne usluge – dobavljive pojedinačne usluge koje radi ostvarenja usluga sustava operator prijenosnog sustava dobavlja od korisnika mreže koji te usluge pružaju, prema posebnim ugovorima s tim korisnicima,
48. pomoćne usluge za distribucijsku mrežu – dobavljive pojedinačne usluge koje radi ostvarenja usluga u distribucijskoj mreži dobavlja operator distribucijskog sustava od korisnika mreže koji te usluge pružaju, prema posebnim ugovorima s tim korisnicima,
49. postupak izdavanja energetske odobrenja – postupak u okviru kojeg se osiguravaju potrebe za većom snagom i zamjenom proizvodnih postrojenja, temeljem odobrenja nadležnog tijela,
50. povezani subjekt – pridruženi subjekti, u skladu sa značenjem članka 41. Sedme Direktive 83/349/EEZ od 13. lipnja 1983. na osnovi članka 44(2)(g)(*) Ugovora o konsolidiranim računima, i/ili udruženi subjekti, u skladu sa značenjem članka 33(1) iste Direktive, i/ili subjekti koji pripadaju istim dioničarima,

51. pridjeljivi poslovi – poslovi na izgradnji priključka, koje obavlja operator sustava, a može ih obavljati i ovlaštenu izvođač sukladno pravilima o priključenju na prijenosnu mrežu, odnosno pravilima o priključku na distribucijsku mrežu,
52. priključak – fizički priključak na prijenosnu mrežu ili distribucijsku mrežu koji obuhvaća mjernu opremu i obračunsko mjerno mjesto, a koji je sastavni dio mreže,
53. prijenos električne energije – transport električne energije međusobno povezanom prijenosnom mrežom vrlo visokog i visokog napona radi njezine isporuke kupcima ili operatoru distribucijskog sustava, ali ne uključuje opskrbu,
54. pristup mreži – pravo korisnika mreže na korištenje mreže radi prijenosa, distribucije, preuzimanja i/ili isporuke ugovorene količine električne energije, unutar odobrene priključne snage, tijekom ugovorenog razdoblja na temelju propisanih i javno objavljenih uvjeta prema načelima nepristranosti,
55. proizvodnja električne energije – postupak transformacije goriva ili energije u električnu energiju,
56. proizvođač električne energije – pravna ili fizička osoba koja proizvodi električnu energiju,
57. sigurnost opskrbe – osiguravanje potrebne količine električne energije krajnjim kupcima, kao i sposobnost prijenosnih i distribucijskih mreža da omoguće isporuku te električne energije do krajnjih kupaca,
58. složeni priključak – svaki priključak na prijenosnu mrežu, odnosno svaki priključak na distribucijsku mrežu za koji je potrebno stvaranje tehničkih uvjeta u postojećoj mreži ili priključak koji je jednostavna građevina sukladno propisima o prostornom uređenju i gradnji za koji je nužno riješiti imovinskopravne odnose s trećim stranama, a sastoji se od nepridjeljivih i pridjeljivih poslova,
59. srednji kupac – pravna ili fizička osoba koja kupuje električnu energiju za vlastito korištenje, nije mali kupac, ima manje od 250 radnika i ispunjava jedan od iduća dva kriterija: godišnji promet koji ne prelazi iznos od 216 milijuna kuna ili imovina koja ne prelazi iznos od 108 milijuna kuna,
60. srednji napon (SN) – naponske razine od 1 kV do uključivo 35 kV,
61. stvaranje tehničkih uvjeta u mreži – izgradnja novih dijelova i/ili rekonstrukcija postojećih dijelova prijenosne i/ili distribucijske mreže, radi korištenja mreže u okviru odobrene priključne snage, koja ne obuhvaća priključak na mrežu i smatraju se nepridjeljivim poslovima, a koje obavlja isključivo operator sustava,
62. sudionik na tržištu električne energije – elektroenergetski subjekt i druga pravna ili fizička osoba koja je registrirana za kupnju i/ili prodaju električne energije temeljem prava na sudjelovanje na tržištu električne energije u skladu s ovim Zakonom i pravilima organiziranja tržišta električne energije,
63. treća država – svaka država osim Republike Hrvatske, država članica Europske unije i ugovornih strana Energetske zajednice,
64. trgovac električnom energijom – pravna ili fizička osoba koja kupuje i prodaje električnu energiju isključujući prodaju električne energije krajnjim kupcima,
65. trgovina električnom energijom – kupnja i prodaja električne energije isključujući prodaju električne energije krajnjem kupcu,
66. ugovor o opskrbi krajnjeg kupca – ugovor kojim se uređuje opskrba krajnjeg kupca električnom energijom, ali ne uključuje izvedenicu električne energije, a može uključivati odredbe o otkupu viškova proizvedene električne energije u slučaju kupaca s vlastitom proizvodnjom,
67. univerzalna usluga – jedinstveni način prodaje električne energije u okviru opskrbe električnom energijom koja se obavlja kao javna usluga, kojim se osigurava pravo kupca iz

- kategorije kućanstvo na javnu uslugu opskrbe električnom energijom propisane kvalitete na cijelom području Republike Hrvatske po realnim, jasno usporedivim i transparentnim cijenama,
68. uravnoteženje sustava – svi postupci koje operator prijenosnog sustava kontinuirano poduzima radi održavanja frekvencije i snage razmjene u elektroenergetskom sustavu,
69. usluge sustava – usluge elektroenergetskog sustava nužne za rad prijenosnog i distribucijskog sustava koje obuhvaćaju vođenje elektroenergetskog sustava, održavanje frekvencije, održavanje napona i ponovnu uspostavu napajanja, a osigurava ih operator prijenosnog sustava ili operator distribucijskog sustava,
70. veliki kupac – pravna ili fizička osoba koja kupuje električnu energiju za vlastito korištenje, a nije kupac iz kategorije kućanstvo, mali ili srednji kupac, čime stječe pravo na istodobno ugovaranje opskrbe električnom energijom s više opskrbljivača,
71. vertikalno integrirani subjekt – elektroenergetski subjekt ili skupina elektroenergetskih subjekata u kojima ista osoba ili iste osobe imaju mogućnost izravne ili posredne kontrole i gdje subjekt ili skupina subjekata obavlja najmanje jednu od energetske djelatnosti prijenosa ili distribucije te najmanje jednu od energetske djelatnosti proizvodnje, trgovine ili opskrbe električnom energijom,
72. visoki napon (VN) – naponske razine od 35 kV do uključivo 220 kV,
73. visokoučinkovita kogeneracija – kogeneracija koja se temelji na potrošnji korisne topline i uštedi primarne energije,
74. voditelj bilančne grupe – sudionik na tržištu električne energije koji je odgovoran za odstupanje jedne bilančne grupe i koji je s operatorom prijenosnog sustava sklopio ugovor o odgovornosti za odstupanje,
75. vrlo visoki napon (VVN) – naponske razine veće od 220 kV,
76. zajamčeni opskrbljivač – opskrbljivač koji pruža javnu uslugu opskrbe električnom energijom prema reguliranim uvjetima krajnjem kupcu koji pod određenim uvjetima ostane bez opskrbljivača.

Tajnost podataka

Članak 9.

Operator prijenosnog sustava, operator distribucijskog sustava, operator tržišta električne energije, opskrbljivač, trgovac i proizvođač te Agencija dužni su osigurati tajnost povjerljivih poslovnih podataka koje saznaju od drugih elektroenergetskih subjekata i krajnjih kupaca, osim ako sukladno odredbama ovoga Zakona ili drugih posebnih zakona i propisa nisu ovlašteni ili dužni podatke javno objaviti ili ih priopćiti nadležnim državnim tijelima.

Proizvodnja električne energije

Članak 10.

(1) Proizvođač električne energije koji ima dozvolu za proizvodnju električne energije može proizvoditi električnu energiju u baznom ili varijabilnom režimu rada, uključujući i električnu energiju za pokriće gubitaka u prijenosnoj i distribucijskoj mreži, kao i električnu energiju za uravnoteženje elektroenergetskog sustava (u daljnjem tekstu: energija uravnoteženja) te pružati pomoćne usluge.

(2) Iznimno od članka 4. stavka 3. ovoga Zakona, pravne ili fizičke osobe mogu obavljati djelatnost proizvodnje električne energije bez dozvole za obavljanje elektroenergetske djelatnosti

ako su osigurale stručno upravljanje i rukovanje energetske postrojenjima sukladno tehničkim propisima, zahtjevima i uvjetima te isključivo za obavljanje djelatnosti:

- proizvodnje električne energije korištenjem proizvodnih objekata čiji je zbroj instaliranih snaga do uključivo 1 MW ili
- proizvodnje električne energije isključivo za vlastite potrebe ili
- proizvodnje električne energije tijekom pokusnog rada proizvodnih objekata.

(3) Proizvođač električne energije ima pravo:

1. u svojim proizvodnim postrojenjima koristiti izvore energije koje smatra najpovoljnijim za pretvorbu, uz udovoljavanje propisanih uvjeta,
2. prodavati vlastitu proizvedenu električnu energiju pod uvjetima utvrđenim odredbama ovoga Zakona i drugim propisima, a posebno pravilima organiziranja tržišta električne energije,
3. pružati pomoćne usluge i osiguravati energiju uravnoteženja pod uvjetima utvrđenim ovim Zakonom i drugim propisima, a posebno pravilima o uravnoteženju elektroenergetskog sustava,
4. ugovarati kupnju električne energije radi vlastite proizvodnje električne energije i pružanja usluga pod uvjetima utvrđenim ovim Zakonom i drugim propisima, a posebno pravilima organiziranja tržišta električne energije,
5. pristupa mreži i korištenja prijenosne i distribucijske mreže prema propisanim uvjetima i
6. obračunati i naplatiti financijska sredstva koja mu pripadaju na temelju ugovora i ostalih prodaja, sklopljenih odnosno izvršenih u skladu s odredbama ovoga Zakona.

(4) Proizvođač električne energije je dužan:

1. trajno ispunjavati sve uvjete iz dozvole za proizvodnju električne energije, ako je takva dozvola potrebna za obavljanje djelatnosti,
2. zadovoljavati sve tehničke i pogonske uvjete, osobito one uvjete propisane mrežnim pravilima prijenosnog sustava i mrežnim pravilima distribucijskog sustava te propisane tehničkim i drugim propisima i standardima,
3. zadovoljavati propisane uvjete koji se odnose na energetske učinkovitost i zaštitu okoliša,
4. postupati u skladu s pravilima zaštite tržišnog natjecanja prilikom sudjelovanja na tržištu električne energije, uključujući zabranu neopravdanog povlačenja proizvodnog kapaciteta i zabranu neopravdanog smanjenja proizvodnje električne energije,
5. održavati proizvodna postrojenja u ispravnom stanju, osigurati njihovu pogonsku spremnost i sigurno korištenje u skladu s tehničkim i drugim propisima i standardima, što je predmetom inspekcijskog nadzora,
6. ponuditi prema tržišnim načelima pomoćne usluge operatoru prijenosnog sustava za usluge sustava, u skladu s tehničkim mogućnostima te mrežnim pravilima prijenosnog sustava, mrežnim pravilima distribucijskog sustava i pravilima organiziranja tržišta električne energije,
7. sklopiti ugovore o pružanju pomoćnih usluga s operatorom prijenosnog sustava radi ostvarenja usluga sustava kojima se određuju pružanje, korištenje i naplata tih usluga te drugi uvjeti i rokovi vezani uz te usluge,
8. ponuditi prema tržišnim načelima pomoćne usluge za distribucijsku mrežu operatoru distribucijskog sustava za ostvarenje usluga u distribucijskoj mreži, u skladu s tehničkim mogućnostima, mrežnim pravilima distribucijskog sustava i pravilima organiziranja tržišta električne energije,
9. sklopiti ugovore o pružanju pomoćnih usluga za distribucijsku mrežu s operatorom distribucijskog sustava za ostvarenje usluga u distribucijskoj mreži kojima se određuju pružanje, korištenje i naplata tih usluga te drugi uvjeti i rokovi vezani uz te usluge,
10. ponuditi prema tržišnim načelima operatoru prijenosnog sustava raspoloživi proizvodni kapacitet za omogućavanje sigurnog pogona i vođenja elektroenergetskog sustava,

11. ponuditi operatoru prijenosnog sustava raspoloživi proizvodni kapacitet za potrebe uravnoteženja,
  12. sklopiti ugovor o energiji uravnoteženja, prema pravilima o uravnoteženju elektroenergetskog sustava s operatorom prijenosnog sustava, sukladno potrebama elektroenergetskog sustava i mogućnostima proizvođača,
  13. na zahtjev operatora prijenosnog sustava ili operatora distribucijskog sustava pružiti pomoćne usluge, odnosno isporučiti energiju uravnoteženja
  14. staviti na raspolaganje operatoru prijenosnog sustava ili operatoru distribucijskog sustava podatke potrebne za pogon i vođenje elektroenergetskog sustava po proizvodnom postrojenju,
  15. staviti na raspolaganje operatoru tržišta električne energije, Ministarstvu i Agenciji podatke potrebne za bilanciranje proizvodnje električne energije iz pojedinog proizvodnog postrojenja,
- (5) Agencija, temeljem dužnosti proizvođača iz stavka 4. ovoga članka, provodi nadzor i druge aktivnosti u cilju osiguravanja primjene načela zaštite tržišnog natjecanja.
- (6) Za prostore na kojima su proizvodna postrojenja, elektroenergetski subjekti vlasnici tih postrojenja plaćaju naknadu jedinicama lokalne samouprave na čijem području se nalaze takva postrojenja. Vlada Republike Hrvatske odlukom propisuje visinu naknade za korištenje prostora, način njezine raspodjele te moguću namjenu takvih sredstava.
- (7) Proizvođač električne energije dužan je izraditi i na primjeren način javno objaviti program mjera za poboljšanje energetske učinkovitosti te godišnje izvješće o rezultatima njegove primjene.
- (8) Ministarstvo, ako procijeni da je potrebno postaviti dodatne zahtjeve za poboljšanje energetske učinkovitosti u proizvodnji, može rješenjem propisati minimalni stupanj učinkovitosti za pojedine tehnologije koji treba postići kod izgradnje novog ili rekonstrukcije postojećeg proizvodnog postrojenja.
- (9) Elektrane koje su priključene na prijenosnu mrežu i elektrane koje su priključene na distribucijsku mrežu, a od značenja su za vođenje elektroenergetskog sustava, tehnički se osposobljavaju za pružanje pomoćnih usluga na zahtjev operatora prijenosnog sustava u skladu s mrežnim pravilima prijenosnog sustava i mrežnim pravilima distribucijskog sustava.
- (10) Elektrane koje su priključene na distribucijsku mrežu, a od značenja su za ostvarenje usluga u distribucijskoj mreži, tehnički se osposobljavaju za pružanje pomoćnih usluga za distribucijsku mrežu na zahtjev operatora distribucijskog sustava u skladu s mrežnim pravilima distribucijskog sustava.
- (11) Proizvođač električne energije čija su proizvodna postrojenja tehnički osposobljena za pružanje pomoćnih usluga u skladu s mrežnim pravilima prijenosnog sustava dužan je, ako je u mogućnosti, ponuditi pomoćne usluge, na zahtjev operatora prijenosnog sustava, po reguliranim uvjetima do uspostave uvjeta funkcionalnog tržišta električne energije, sukladno članku 28. stavku 7. ovoga Zakona.

Neovisnost operatora prijenosa

Članak 19.

- (1) Ne dovodeći u pitanje odluke nadzornog odbora iz članka 21. ovoga Zakona, neovisni operator prijenosa samostalno odlučuje, neovisno o vertikalno integriranom subjektu, o sredstvima nužnim za vođenje elektroenergetskog sustava te za održavanje, razvoj i izgradnju prijenosne mreže, kao i o pribavljanju financijskih sredstava na tržištu kapitala, osobito kroz zaduživanja i povećanje kapitala.

- (2) Neovisni operator prijenosa mora postupati na način da osigura raspoloživost sredstava nužnih za pravilno i učinkovito obavljanje djelatnosti prijenosa električne energije i za razvoj i održavanje učinkovite, sigurne i ekonomične prijenosne mreže.
- (3) Svi komercijalni i financijski odnosi između vertikalno integriranog subjekta i neovisnog operatora prijenosa, uključujući zajmove koje neovisni operator prijenosa daje vertikalno integriranom subjektu, moraju biti u skladu s tržišnim uvjetima. Neovisni operator prijenosa vodi detaljnu evidenciju o predmetnim komercijalnim i financijskim odnosima i dostavlja je Agenciji na njezin zahtjev.
- (4) Neovisni operator prijenosa dostavlja Agenciji na suglasnost sve komercijalne i financijske ugovore s vertikalno integriranim subjektom. Agencija će, po provjeri tržišno usmjerenih i nepristranih uvjeta, u roku od 60 dana od primitka ugovora dati ili uskratiti suglasnost.
- (5) Ako u roku iz stavka 4. ovoga članka Agencija ne obavijesti neovisnog operatora prijenosa o svojoj odluci, smatrat će se da je Agencija dala suglasnost na ugovor iz stavka 4. ovoga članka.
- (6) Neovisni operator prijenosa obavještava Agenciju o financijskim sredstvima iz stavka 2. ovoga članka koja ima na raspolaganju za buduće investicijske projekte i/ili za zamjenu postojeće imovine.
- (7) Vertikalno integrirani subjekt neće obavljati aktivnosti kojima ometa ili utječe na izvršavanje obveza neovisnog operatora prijenosa utvrđenih ovim Zakonom, niti će od neovisnog operatora prijenosa tražiti da zahtijeva dopuštenje od vertikalno integriranog subjekta u izvršavanju takvih obveza.

Neovisnost osoblja i članova uprave

Članak 20.

- (1) O imenovanju članova uprave neovisnog operatora prijenosa, prestanku i obnavljanju njihova mandata, radnim uvjetima, uključujući naknadu i ostala materijalna prava članova uprave, u skladu sa zakonom kojim se uređuju trgovačka društva, odlučuje nadzorni odbor neovisnog operatora prijenosa iz članka 21. ovoga Zakona.
- (2) Članovi uprave neovisnog operatora prijenosa moraju biti neovisni i stručni u svom radu i postupanju. Njihova se neovisnost i stručnost osigurava na način da:
1. ne zauzimaju niti jedan drugi profesionalni položaj niti, izravno ili posredno, obnašaju neku dužnost, imaju neke obveze, poslovni udio ili poslovne odnose s drugim dijelovima vertikalno integriranog subjekta ili njegovih većinskih dioničara,
  2. u razdoblju od tri godine prije njihova imenovanja u neovisnom operatoru prijenosa ne zauzimaju nikakav profesionalan položaj niti, izravno ili posredno, obnašaju neku dužnost, imaju neke obveze, poslovni udio ili poslovne odnose s vertikalno integriranim subjektom ili nekim njegovim dijelom ili njegovim većinskim dioničarima, osim s operatorom prijenosnog sustava. Ovaj rok se primjenjuje na imenovanja nakon 3. ožujka 2012.
  3. po prekidu njihovog ugovornog odnosa kod operatora prijenosnog sustava, ne zauzimaju nikakav profesionalni položaj, niti obnašaju neku dužnost, imaju poslovni udio ili poslovne odnose s drugim dijelovima vertikalno integriranog subjekta, kao ni s njegovim većinskim vlasnikom u razdoblju od najmanje četiri godine i
  4. nemaju poslovne udjele niti ostvaruju neku drugu izravnu ili posrednu financijsku korist od bilo kojeg dijela vertikalno integriranog subjekta. Njihova naknada za rad ne ovisi o aktivnostima ili poslovnim rezultatima vertikalno integriranog subjekta.
- (3) Neovisni operator prijenosa mora bez odgađanja dostaviti Agenciji prijedlog imenovanja članova uprave koje predlaže nadzorni odbor iz članka 21. ovoga Zakona te uvjete njihova

ugovora s društvom, a osobito uvjete koji se odnose na početak, trajanje i prestanak ugovora te ugovorenim materijalnim i drugim pravima.

(4) U roku od tri tjedna od dana primitka prijedloga iz stavka 3. ovoga članka Agencija može osporiti prijedlog odluke o imenovanju odnosno uvjete ugovora sa članovima uprave ako:

1. postoji sumnja u profesionalnu neovisnost članova uprave u smislu stavka 2. ovoga članka te uvjete zapošljavanja, uključujući plaću i ostala materijalna prava ili

2. u slučaju prijevremenog prekida mandata postoji sumnja u nepropisnost takvog prijevremenog prekida. Prijevremeni prekid smatra se nepropisnim onda kada ukazuje na okolnosti prekida koje nisu u skladu s odredbama o neovisnosti o vertikalno integriranom subjektu iz ovoga Zakona.

(5) Odredbe iz stavka 2. i stavka 4. točke 2. ovoga članka primjenjuju se na odgovarajući način i na osobe zaposlene na rukovodećim radnim mjestima iz područja vođenja elektroenergetskog sustava te održavanja, izgradnje i razvoja prijenosne mreže, odnosno ostale zaposlene osobe na rukovodećim radnim mjestima koje su na prvoj razini rukovođenja ispod uprave.

Dužnosti operatora prijenosnog sustava

Članak 30.

Operator prijenosnog sustava osobito je dužan:

1. osiguravati dugoročnu sposobnost prijenosne mreže radi zadovoljenja razboritih zahtjeva za prijenosom električne energije s unaprijed definiranom sigurnošću pogona, održavanjem, modernizacijom, poboljšavanjem i razvijanjem prijenosne mreže,
2. pridonositi sigurnosti opskrbe odgovarajućim prijenosnim kapacitetima i pouzdanošću prijenosne mreže,
3. koristiti objekte prijenosne mreže u skladu s tehničkim propisima i standardima, što je predmet inspekcijskog nadzora,
4. poduzimati mjere za zaštitu okoliša,
5. poduzimati propisane mjere sigurnosti tijekom korištenja prijenosne mreže i drugih elemenata elektroenergetskog sustava koji su u funkciji prijenosnog sustava, što je predmetom inspekcijskog nadzora,
6. donijeti nakon provedene javne rasprave u minimalnom trajanju od 15 dana, uz prethodnu suglasnost Agencije, mrežna pravila prijenosnog sustava te ih na primjeren način javno objaviti,
7. upravljati tokovima električne energije u prijenosnoj mreži uzimajući u obzir razmjene električne energije s drugim povezanim mrežama te osigurati raspoloživost svih potrebnih pomoćnih usluga,
8. voditi elektroenergetski sustav i u okviru tehničkih i tehnoloških mogućnosti prijenosnog sustava ne ograničavati kupnju i prodaju električne energije, osim u slučaju kriznih stanja,
9. angažirati proizvodna postrojenja na svom području i određivati korištenje spojnih vodova s mrežama susjednih operatora prijenosnog sustava na temelju kriterija koji moraju biti objektivni, javno objavljeni i nepristrano primjenjivani,
10. regulirati frekvenciju i snagu razmjene,
11. osiguravati električnu energiju za pokriće gubitaka u prijenosnoj mreži te za osiguranje usluga sustava sukladno transparentnim, nepristranim i tržišnim načelima,
12. donijeti nakon provedene javne rasprave u minimalnom trajanju od 15 dana, uz prethodnu suglasnost Agencije, objektivne, transparentne i nepristrane uvjete propisane pravilima o uravnoteženju elektroenergetskog sustava te ih na prikladan način javno objaviti,

13. koristiti energiju uravnoteženja u skladu s pravilima o uravnoteženju elektroenergetskog sustava,
14. voditi registar obračunskih mjernih mjesta svake bilančne grupe za mjesta isporuke na prijenosnoj mreži,
15. sklopiti ugovore o pružanju pomoćnih usluga s korisnicima mreže radi ostvarenja usluga sustava te osiguravati usluge sustava na ekonomičan i učinkovit način,
16. planirati rad elektroenergetskog sustava u suradnji s operatorom tržišta električne energije i operatorima drugih sustava, uključujući operatora distribucijskog sustava,
17. razmjenjivati potrebne informacije s operatorima drugih povezanih sustava radi sigurnog i učinkovitog pogona, usklađenog razvoja i omogućavanja pogona međusobno povezanih sustava,
18. održavati sigurnost pogona elektroenergetskog sustava,
19. osiguravati nepristranost prema svim korisnicima prijenosne mreže, uključujući povezane subjekte unutar vertikalno integriranog subjekta,
20. pružati informacije korisnicima mreže koje su im potrebne za učinkovit pristup mreži i korištenje prijenosne mreže,
21. uspostaviti povjerenstvo za reklamacije s obzirom na pristup mreži i korištenje prijenosne mreže sukladno odredbama propisa kojima se uređuje zaštita potrošača, kao i nezavisni mehanizam za učinkovito rješavanje pritužbi i izvansudsko rješavanje sporova,
22. uskladiti izradu planova remonta prijenosnih objekata i postrojenja korisnika mreže,
23. rješavati preopterećenja pojedinih elemenata prijenosne mreže, uz očuvanje ravnopravnog položaja svih korisnika mreže,
24. mijenjati plan angažiranja elektrana u slučaju ugrožene sigurnosti pogona elektroenergetskog sustava, havarija, većeg odstupanja potrošnje od planiranih vrijednosti, kao i u slučajevima primjene mjera zbog poremećaja na tržištu električne energije, kriznih stanja i zagušenja u prijenosnoj mreži,
25. donijeti, uz mišljenje operatora tržišta električne energije i uz prethodnu suglasnost Agencije, a u koordinaciji sa susjednim operatorima prijenosnih sustava te na razini jedne ili više regija za prekograničnu razmjenu električne energije, pravila o dodjeli i korištenju prekograničnih prijenosnih kapaciteta, utemeljena na tržišnim načelima te ih na primjeren način javno objaviti,
26. utvrditi prekogranične prijenosne kapacitete u suradnji s operatorima međusobno povezanih sustava,
27. dodjeljivati prekogranični prijenosni kapacitet u skladu s načelima razvidnosti i nepristranosti prema sudionicima na tržištu električne energije te na primjeren način javno objavljivati informacije o dodjeli prekograničnih prijenosnih kapaciteta,
28. objaviti, javno i na primjeren način, podatke od značenja za korištenje prijenosne mreže, o prekograničnim prijenosnim kapacitetima, zagušenjima na prekograničnim i unutarnjim prijenosnim vodovima, kao i druge podatke potrebne za organiziranje tržišta električne energije,
29. održavati mjerne uređaje te prikupljati i obrađivati mjerne podatke s obračunskih mjernih mjesta korisnika mreže, u skladu sa zakonom i posebnim propisima,
30. mjeriti preuzetu i isporučenu električnu energiju u točkama razdvajanja prijenosne mreže s distribucijskom mrežom, s korisnicima prijenosne mreže, susjednim sustavima i drugim relevantnim točkama, pri čemu ti podaci moraju biti dostupni i operatoru distribucijskog sustava, kao i operatorima povezanih prijenosnih sustava i Agenciji pod uvjetom uzajamnosti,
31. dostavljati mjerne podatke s obračunskih mjernih mjesta i točaka razdvajanja sa susjednim sustavima ostalih elektroenergetskih subjekata u skladu s odredbama ovoga Zakona i posebnim propisima ili na način uređen ugovorom o međusobnim odnosima između operatora prijenosnog sustava i elektroenergetskog subjekta,

32. utvrđivati tehničke zahtjeve i troškove uvođenja naprednih mjernih uređaja sukladno odredbama zakona kojim se uređuje energetska sektor,
33. analizirati gubitke u prijenosnoj mreži na godišnjoj razini te, po potrebi, izraditi i provesti mjere za smanjenje gubitaka,
34. do 30. rujna tekuće godine dostaviti Agenciji na suglasnost godišnji plan nabave energije za pokriće gubitaka u prijenosnoj mreži za sljedeću godinu koji osobito sadrži podatke o količinama, dinamici i načinu nabave pojedinih proizvoda, kao i o planskim jediničnim cijenama energije te pripadajućim troškovima nabave energije za pokriće gubitaka u prijenosnoj mreži,
35. svake godine do 30. rujna godine koja prethodi planu podnijeti Agenciji na odobrenje desetogodišnji plan razvoja prijenosne mreže usklađen sa Strategijom energetskog razvoja Republike Hrvatske i Programom provedbe Strategije energetskog razvoja, Nacionalnim akcijskim planom za obnovljive izvore energije te s desetogodišnjim planom razvoja distribucijske mreže, zahtjevima za priključenje građevina korisnika mreže na prijenosnu mrežu te planovima razvoja susjednih prijenosnih mreža,
36. u desetogodišnjem planu detaljno iskazati investicije u sljedećem trogodišnjem i jednogodišnjem razdoblju, pri čemu u trogodišnje razdoblje ulaze samo oni objekti za koje su izrađeni idejni projekti u skladu s prostornim planom, zakonom kojim se uređuje područje prostornog uređenja, gradnje te propisima donesenim na temelju tog zakona i drugim posebnim propisima, uz obvezno prethodno usuglašavanje s operatorom distribucijskog sustava s obzirom na zajednička postrojenja,
37. nakon odobrenja Agencije na primjeren način bez odgađanja objaviti desetogodišnji plan razvoja prijenosne mreže,
38. dostaviti Agenciji na suglasnost, promjene financijskog okvira odobrenog desetogodišnjeg plana razvoja prijenosne mreže tijekom godine u dijelu koji se odnosi na jednogodišnje razdoblje,
39. prilikom donošenja desetogodišnjeg plana razvoja prijenosne mreže definirati iznos godišnje energetske uštede u postotku od prosječne ukupne isporučene električne energije u prethodne tri godine te uzeti u obzir upravljanja potrošnjom i distribuiranu proizvodnju, što može odgoditi potrebu za pojačanjem prijenosne mreže. Agencija, po izdavanju, planove dostavlja Ministarstvu,
40. uskladiti planove razvoja s obvezom razdvajanja imovine u skladu s člankom 76. stavcima 6. i 8. ovoga Zakona,
41. surađivati i razmjenjivati informacije, u skladu s međunarodno preuzetim obvezama Republike Hrvatske, s institucijama uspostavljenim u Energetskoj zajednici ili u Europskoj uniji koje prate planove razvoja prijenosne mreže, korištenje i razvoj prekograničnih prijenosnih vodova i suradnju unutar jedne ili više regija,
42. u skladu s međunarodno preuzetim obvezama Republike Hrvatske uzeti u obzir mišljenja i preporuke te poštovati odluke institucija uspostavljenih u Energetskoj zajednici ili u Europskoj uniji koje imaju pravo i obvezu obavljanja zadaća povezanih s dužnostima operatora prijenosnog sustava,
43. sudjelovati, u skladu s međunarodno preuzetim obvezama Republike Hrvatske, u aktivnostima Europske mreže operatora prijenosnog sustava za električnu energiju,
44. organizirati burzu električne energije u suradnji s operatorom tržišta električne energije,
45. zajednički sudjelovati s ostalim operatorima prijenosnog sustava, s operatorima tržišta električne energije i drugim relevantnim subjektima na burzama električne energije u svrhu razvoja regionalnih tržišta električne energije ili liberalizacije tržišta,
46. primijeniti iznose tarifnih stavki za prijenos električne energije na temelju odluke i metodologije, koja mora uključivati i troškove koji nastaju zbog njegovog sudjelovanja u

međunarodnim organizacijama iz područja prijenosa električne energije uspostavljenim prema međunarodnim ugovorima, a koju donosi Agencija, u skladu s odredbama zakona kojim se uređuje energetska sektor, te ih na primjeren način javno objaviti, i to najmanje 15 dana prije početka primjene,

47. donijeti, uz suglasnost Agencije, pravila i cjenik nestandardnih usluga operatora prijenosnog sustava te ih na primjeren način javno objaviti, i to najmanje 15 dana prije početka primjene, a u slučaju uskraćivanja suglasnosti Agencija može sama odrediti te cijene,

48. pokrenuti, na inicijativu i u skladu s uputama Agencije, postupak izmjene i/ili dopune propisa za čije je donošenje nadležan,

49. jednom godišnje podnijeti izvješće Agenciji o provedbi svih svojih aktivnosti, odgovornosti i dužnosti iz članka 28., 29. i 30. ovoga Zakona u skladu s uputama Agencije,

50. jednom godišnje do 31. ožujka tekuće godine podnijeti Agenciji izvješće o ostvarenju godišnjeg plana nabave energije za pokriće gubitaka u prijenosnoj mreži za proteklu godinu koji osobito sadrži podatke o količinama, dinamici i načinu nabave pojedinih proizvoda, kao i o ostvarenim jediničnim cijenama energije te pripadajućim troškovima nabave energije za pokriće gubitaka u prijenosnoj mreži,

51. jednom godišnje do 31. ožujka tekuće godine podnijeti Agenciji izvješće o provođenju svojih dužnosti u skladu s načelima razvidnosti, objektivnosti i nepristranosti,

52. periodički, prema dinamici, opsegu i načinu koji određuje Agencija dostavljati podatke koje zatraži Agencija, a osobito o:

- tehničkim podacima prijenosne mreže,
- elektroenergetskoj bilanci Republike Hrvatske,
- opterećenju elektroenergetskog sustava,
- postrojenjima za proizvodnju električne energije i njihovoj proizvodnji,
- isporučenoj električnoj energiji kupcima na prijenosnoj mreži,
- razmjeni električne energije po granicama,
- dodjeli i korištenju prekograničnih prijenosnih kapaciteta,
- korištenju prihoda od dodjele prekograničnih prijenosnih kapaciteta,
- priključcima na prijenosnu mrežu,
- pogonskim događajima u prijenosnoj mreži,
- o pružateljima i pruženim pomoćnim uslugama,
- nabavi električne energije za pokriće gubitaka u prijenosnoj mreži,
- podacima vezanim za zaštitu potrošača.

53. na temelju izvješća i podataka iz točaka 49. do 52. ovoga članka, a u slučaju zahtjeva Agencije, provesti određene mjere radi osiguranja normalnog pogona i načina vođenja prijenosne mreže, smanjenja gubitaka električne energije, poboljšanja kvalitete opskrbe električnom energijom te osiguranja načela razvidnosti, objektivnosti i nepristranosti,

54. dostavljati mjerne podatke s obračunskih mjernih mjesta o proizvodnji i potrošnji električne energije jedinicama lokalne i regionalne (područne) samouprave za potrebe energetskeog planiranja, poštujući pri tome povjerljivost podataka individualnih korisnika mreže.

Dodjela i korištenje prekograničnih prijenosnih kapaciteta te pravila o uravnoteženju elektroenergetskog sustava

Članak 31.

- (1) Radi dodjele i korištenja kapaciteta prekograničnih prijenosnih vodova u okviru jedne ili više regija, odnosno implicitne kupnje i prodaje električne energije zajedno s prekograničnim prijenosnim kapacitetima, operator prijenosnog sustava može, u skladu s potvrđenim međunarodnim ugovorima, s operatorima prijenosnih sustava drugih država osnovati jednu ili više pravnih osoba za koordinirane dražbe prekograničnih prijenosnih kapaciteta.
- (2) Operator prijenosnog sustava donosi, uz prethodnu suglasnost operatora tržišta i Agencije, pravila o uravnoteženju elektroenergetskog sustava.

Obavljanje opskrbe električnom energijom

Članak 46.

- (1) Opskrba električnom energijom je elektroenergetska djelatnost neovisna o elektroenergetskoj djelatnosti prijenosa i distribucije električne energije, a odnosi se na kupnju električne energije i prodaju, uključujući preprodaju električne energije kupcima.
- (2) Prodaja električne energije krajnjim kupcima obuhvaća obradu obračunskih elemenata, obračun potrošnje električne energije, ispostavu računa i naplatu obračunate električne energije temeljem ugovora o opskrbi krajnjeg kupca. Prodaja električne energije krajnjim kupcima mora obuhvaćati obračun, ispostavu računa i naplatu naknade za poticanje proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora energije i kogeneracije, a može obuhvaćati i obračun, ispostavu računa i naplatu korištenja prijenosne i distribucijske mreže, kao i drugih naknada u skladu s odredbama ovoga Zakonom, zakona kojim se uređuje energetska sektor te regulacija energetske djelatnosti i posebnim propisima.
- (3) Za potrebe obračuna potrošnje električne energije i ostalih naknada svaki opskrbljivač ima pravo na mjerne podatke sukladno standardima koji su propisani mrežnim pravilima prijenosnog sustava, odnosno mrežnim pravilima distribucijskog sustava te tehničkim uvjetima za obračunska mjerna mjesta.
- (4) Za nestandardne načine obračuna potrošnje električne energije svaki opskrbljivač može od operatora prijenosnog sustava ili operatora distribucijskog sustava zahtijevati posebnu uslugu sukladno cjeniku nestandardnih usluga operatora prijenosnog sustava, odnosno cjeniku nestandardnih usluga operatora distribucijskog sustava, uključujući i ugradnju druge vrste mjernog uređaja, način prikupljanja mjernih podataka te način obrade i prijenosa mjernih podataka.
- (5) Ugovorom o opskrbi krajnjeg kupca određuje se količina električne energije na temelju prethodno ostvarene potrošnje krajnjeg kupca na obračunskom mjernom mjestu ili može biti unaprijed određena za obračunsko mjerno mjesto za obračunsko razdoblje.
- (6) Opskrbljivač pod obvezom javne usluge može električnom energijom opskrbljivati:
1. samo kupce iz kategorije kućanstvo koji izaberu ili koriste po automatizmu taj način opskrbe kao javnu uslugu u okviru univerzalne usluge i
  2. prema reguliranim uvjetima za zajamčenu opskrbu samo one krajnje kupce koji nisu iz kategorije kućanstvo, a pod određenim uvjetima ostanu bez opskrbljivača.
- (7) Opskrbljivač koji nije pod obvezom javne usluge može električnom energijom opskrbljivati:
1. sve krajnje kupce temeljem ugovora o opskrbi krajnjeg kupca i

2. sve kupce na veleprodajnom tržištu temeljem bilateralnog ugovora o kupoprodaji električne energije.

(8) Prije početka opskrbe svaki opskrbljivač je obavezan:

1. sklopiti ugovore u skladu s pravilima organiziranja tržišta električne energije i pravilima uravnoteženja elektroenergetskog sustava,

2. sklopiti ugovor o kupoprodaji električne energije s najmanje jednim drugim opskrbljivačem, trgovcem ili proizvođačem, odnosno ugovor o opskrbi krajnjeg kupca s krajnjim kupcem i, ako je to potrebno, osigurati prekogranične prijenosne kapacitete,

3. donijeti uvjete opskrbljivača za opskrbu električnom energijom te ih javno na primjeren način objaviti 15 dana prije početka opskrbe, u skladu s općim uvjetima za korištenje mreže i opskrbu električnom energijom, odredbama ovoga Zakona te zakonom kojima se uređuje energetska sektor.

(9) Opskrbljivač pod obvezom javne usluge sa svojim krajnjim kupcima sklapa ugovor o opskrbi krajnjeg kupca.

(10) Opskrbljivač koji nije pod obvezom javne usluge s krajnjim kupcima koji ga slobodno izaberu može sklopiti ugovor o opskrbi krajnjeg kupca, kojim slobodno ugovara količinu i cijenu električne energije, kao i ostale obračunske elemente.

(11) Svaki opskrbljivač mora svojim krajnjim kupcima iz kategorije kućanstvo i ostalim kupcima na niskom naponu, za svako obračunsko mjerno mjesto, izdavati jedinstveni račun za električnu energiju i korištenje mreže koji mora biti u skladu s tarifnim sustavima, propisanim naknadama i slobodnim cijenama.

(12) Opskrbljivač svojim krajnjim kupcima može u skladu s tarifnim sustavima i propisanim naknadama naplaćivati naknade samo na temelju sklopljenog ugovora o međusobnim odnosima s operatorom prijenosnog sustava, operatorom distribucijskog sustava, odnosno drugim subjektima u čije ime naknade naplaćuje. Opskrbljivač je dužan u skladu s tarifnim sustavima platiti naknadu za korištenje mreže operatorima, bez prava na dodatnu naknadu od operatora.

(13) Ugovor o međusobnim odnosima iz stavka 12. ovoga članka treba najmanje sadržavati sljedeće elemente:

- ugovorne strane,
- uvjete i rokove plaćanja naknade za korištenje mreže svih kupaca,
- prava i obveze ugovornih strana u slučaju neispunjavanja odredbi ugovora,
- instrumente osiguranja plaćanja za pokriće naknade za korištenje mreže svih kupaca za prethodna tri mjeseca što odgovara tromjesečnom prosjeku iznosa naknade,
- promjenu iznosa instrumenata osiguranja plaćanja, u slučaju odstupanja većih od 20%,
- trajanje i raskid ugovora,
- način rješavanja sporova.

(14) U pogledu kvalitete električne energije opskrbljivač je dužan postupati u skladu s člankom 60. ovoga Zakona.

(15) Uvjetima opskrbljivača za opskrbu električnom energijom osobito se utvrđuju:

1. modeli isporuke i jedinične cijene električne energije,
2. izbor načina i uvjeti plaćanja,
3. način informiranja o potrošnji i troškovima te davanju obavijesti o svim pravima koja se odnose na javne usluge,
4. trajanje ugovora, uvjeti obnove te prekida usluga i ugovora, postojanje bilo kojeg prava na raskid ugovora.

(16) Svaki opskrbljivač je obvezan učiniti raspoloživim Agenciji, Agenciji za zaštitu tržišnog natjecanja i u skladu s međunarodno preuzetim obvezama Republike Hrvatske, drugim nadležnim institucijama u Energetskoj zajednici ili u Europskoj uniji koje su na temelju međunarodnih ugovora ovlaštene, odnosno dužne obavljati povezane zadaće, u razdoblju od pet godina, relevantne podatke koji se odnose na sve ugovorene transakcije s kupcima na veleprodajnom tržištu te s operatorom prijenosnog sustava, operatorom distribucijskog sustava i operatorom tržišta električne energije, u svezi s kupnjom i prodajom električne energije, uključujući i izvedenice.

(17) Relevantni podaci iz stavka 16. ovoga članka moraju uključivati detalje karakteristika relevantnih transakcija, među kojima su trajanje, odredbe isporuke, preuzimanja i namire, količine, datumi i vremena izvršenja te cijene u transakcijama i načini identifikacije kupca na veleprodajnom tržištu koji je u pitanju, kao i specifične detalje svih nenamirenih kupoprodajnih ugovora i izvedenica.

(18) Uredbom iz članka 11. stavka 5. ovoga Zakona određuje se obveza opskrbljivačima vezana za udio u otkupu električne energije proizvedene iz proizvodnih postrojenja koja koriste obnovljive izvore energije i kogeneracije.

(19) Svaki opskrbljivač je dužan Agenciji na zahtjev dostaviti agregirane podatke o prodanoj električnoj energiji na maloprodajnom tržištu, uključujući i prosječne cijene prema tarifnim kategorijama i modelima za korištenje mreže.

Članak 73.

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 1.000,00 do 50.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj fizička osoba, odnosno fizička osoba koja je elektroenergetski subjekt ako:

1. ne osigura tajnost povjerljivih poslovnih podataka koje sazna od drugih elektroenergetskih subjekata i krajnjih kupaca u skladu sa člankom 9. i člankom 14. stavkom 9. ovoga Zakona,
2. namjerno ili nemarom ne izda ili izda netočnu ili zavaravajuću izjavu Agenciji ili drugom nadležnom tijelu u okviru obavljanja njihovih dužnosti u skladu s ovim Zakonom,
3. ne osigura preuzimanje na prioritetan način ukupne količine električne energije isporučene u mrežu od povlaštenih proizvođača u skladu s ovim Zakonom (članak 11. stavak 7., članak 29. stavak 9. i članak 39. stavak 12.),
4. ne pribavi energetske odobrenje za novi kapacitet u skladu s odredbom članka 12. ovoga Zakona,
5. pristupi izgradnji izravnog voda bez prethodne suglasnosti Agencije (članak 27.),
6. ne održava pokazatelje kvalitete opskrbe električnom energijom u skladu sa člankom 60. ovoga Zakona,
7. ne izvodi priključak korisnika mreže na način propisan člankom 29. točkom 4. i člankom 39. točkom 4. ovoga Zakona,
8. ne dostavi ili dostavi netočne podatke operatoru tržišta električne energije o električnoj energiji preuzetoj u mrežu od povlaštenog proizvođača (članak 29. točka 11. i članak 39. točka 11.),
9. angažira proizvodno postrojenje namijenjeno za povremenu uporabu (članak 28. stavak 12.),
10. ne uspostavi povjerenstvo za reklamacije u skladu sa člankom 30. točkom 22., člankom 40. točkom 8. i člankom 63. stavkom 3. točkom 2. ovoga Zakona,
11. ne izradi i ne dostavi Agenciji na suglasnost u roku iz članka 30. točke 35., odnosno članka 40. točke 16. ovoga Zakona plan gubitaka u prijenosnoj, odnosno distribucijskoj mreži za iduću godinu,

12. planove razvoja (desetogodišnji, trogodišnji i godišnji investicijski planovi) ne donosi i ne objavljuje u skladu sa zadanim rokovima (članak 30. točke 36., 37. i 38. i članak 40. točke 17., 18. i 19.),
13. planove razvoja ne izrađuje u skladu sa Strategijom energetskeg razvoja i Programom provedbe Strategije energetskeg razvoja (članak 30. točka 36. i članak 40. točka 17.),
14. ne dostavlja Agenciji na prethodnu suglasnost zahtjeve, uključujući obrazložene informacije o svim detaljima, u svezi sa svim planiranim i neplaniranim promjenama financijskih okvira godišnjih investicijskih planova tijekom godine (članak 30. točka 39. i članak 40. točka 20.),
15. ne izrađuje i ne dostavlja Agenciji propisana godišnja izvješća (članak 32. i članak 41.),
16. ne provodi mjere koje Agencija odredi temeljem dostavljenih propisanih godišnjih izvješća (članak 32. i članak 41.),
17. ne dostavi podatke nadležnom elektroenergetskom subjektu na njegov zahtjev (članak 33. i članak 42.),
18. ne primjenjuje odredbe mrežnih pravila prijenosnog sustava, odnosno mrežnih pravila distribucijskog sustava (članak 35. i članak 44.),
19. ne osigurava usklađeni pogon distribucijske mreže s prijenosnom mrežom te priključenim mrežama i postrojenjima korisnika mreže (članak 39. točka 8.),
20. ne provodi mjere koje Agencija temeljem uvida u relevantne podatke koji se odnose na sve ugovorene transakcije s kupcima na veleprodajnom tržištu i s operatorom prijenosnog sustava u svezi s kupnjom i prodajom električne energije, uključujući i izvedenice, odredi radi osiguravanja primjene načela zaštite tržišnog natjecanja na veleprodajnom tržištu (članak 45. stavci 3. i 4.),
21. obavlja elektroenergetsku djelatnost koja se obavlja kao javna usluga bez prethodnog dobivanja prava na njezino obavljanje (članak 5. stavak 5.),
22. ne primjenjuje odredbe općih uvjeta za korištenje mreže i opskrbu električnom energijom iz članka 59. ovoga Zakona,
23. ne kupi električnu energiju proizvedenu iz obnovljivih izvora energije i kogeneracije čija se proizvodnja potiče od operatora tržišta električne energije (članak 11. stavak 7.),
24. ne postupa u skladu s pravilima o promjeni opskrbljivača (članak 47.),
25. ne omogući krajnjem kupcu promjenu opskrbljivača u roku iz članka 47. stavka 1. ovoga Zakona,
26. ne osigura opskrbu električnom energijom u okviru univerzalne usluge krajnjim kupcima (članak 48.),
27. ne postupa prema pravilima o korištenju registra jamstva podrijetla električne energije (članak 53. stavak 6. točka 15.),
28. ne postupa u skladu s pravilima organiziranja tržišta električne energije (članak 55.),
29. ne sudjeluje na tržištu električne energije na način propisan člancima 56. i 57. ovoga Zakona,
30. ne provodi mjere koje Agencija temeljem istraživanja funkcioniranja tržišta električne energije odredi za promoviranje učinkovitog tržišnog natjecanja (članak 57.),
31. sklopi ugovor o opskrbi krajnjeg kupca suprotno odredbama članka 62. ovoga Zakona,
32. sklopi ugovor o opskrbi krajnjeg kupca koji ne sadrži sve minimalne elemente iz članka 62. stavka 5. ovoga Zakona,
33. ne osigura jedinstveno mjesto obavještavanja u skladu sa člankom 63. stavkom 1. ovoga Zakona,
34. ne daje krajnjim kupcima obavijesti o aktualnoj potrošnji sukladno članku 63. stavku 1. točki 5. ovoga Zakona,

35. ne dostavi krajnjim kupcima informacije o konačnom zatvaranju računa nakon promjene opskrbljivača u roku iz članka 47. stavka 2. ovoga Zakona,
  36. ne pošalje krajnjim kupcima primjerak liste za potrošače energije (članak 63. stavak 3.),
  37. ne obavijesti krajnjeg kupca o promjeni cijena i drugih uvjeta opskrbe, sukladno članku 63. stavku 4. ovoga Zakona,
  38. ne prikaže na izdanom računu ili u prilogu računa te u promocijskim materijalima tražene informacije i podatke (članak 63. stavak 9.),
  39. ne obavijesti u zadanom roku krajnjeg kupca o obustavi isporuke električne energije (članak 64. stavak 2.),
  40. ne uspostavi ponovnu opskrbu krajnjeg kupca u roku od 24 sata od utvrđivanja ako se utvrdi da je krajnjem kupcu neutemeljeno obustavljena opskrba električnom energijom (članak 64. stavak 6.),
  41. ne primjenjuje odredbe o vođenju, razdvajanju i reviziji računa energetske djelatnosti (članak 66. i članak 67.),
  42. neosnovano odbije pristup mreži suprotno odredbi članka 69. ovoga Zakona,
  43. ne postupi po odluci nadležnih inspektora iz članka 70. ovoga Zakona.
- (2) Novčanom kaznom u iznosu od 20.000,00 do 500.000,00 kuna kaznit će se za prekršaje iz stavka 1. ovoga članka pravna osoba, odnosno pravna osoba koja je elektroenergetski subjekt.
- (3) Novčanom kaznom u iznosu od 300,00 do 50.000,00 kuna kaznit će se za prekršaje iz stavka 1. ovoga članka odgovorna osoba u fizičkoj, odnosno pravnoj osobi te u elektroenergetskom subjektu.
- (4) Uz novčanu kaznu za prekršaj može se elektroenergetskom subjektu iz stavaka 1. i 2. ovoga članka koji je počinio dva ili više prekršaja ili u roku od godine dana dva ili više puta ponovi prekršaje iz stavka 1. ovoga članka izreći zaštitna mjera zabrane obavljanja djelatnosti u trajanju do godinu dana, a odgovornoj osobi u elektroenergetskom subjektu može se izreći zaštitna mjera zabrane obavljanja istih poslova u trajanju do godinu dana.

- PRILOZI**
- **Izvješće o provedenom savjetovanju sa zainteresiranom javnošću**
  - **Izjava o usklađenosti prijedloga propisa s pravnom stečevinom Europske unije**
  - **Usporedni prikaz podudaranja odredbi propisa Europske unije s prijedlogom propisa**

OBRAZAC IZVJEŠĆA O PROVEDENOM SAVJETOVANJU SA ZAINTERESIRANOM JAVNOŠĆU	
Naslov dokumenta	Nacrt konačnog prijedloga Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o tržištu električne energije
Stvaratelj dokumenta, tijelo koje provodi savjetovanje	Ministarstvo zaštite okoliša i energetike
Svrha dokumenta	Svrha donošenja je ispunjavanje uvjeta postavljenih pismom službene obavijesti Europske komisije od 14. srpnja 2017., povreda broj 2017/2091, u vezi s nepravilnim prijenosom Direktive 2009/72/EZ i Direktive 2009/73/EZ te neusklađenošću s određenim odredbama Uredbe (EZ) br. 715/2009, Republika Hrvatska je obaviještena da nije ispunila svoje obveze u skladu s određenim odredbama Direktive 2009/72/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o zajedničkim pravilima za unutarnje tržište električne energije i stavljanju izvan snage Direktive 2003/54/EZ (u daljnjem tekstu: Direktiva 2009/72/EZ), Direktive 2009/73/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o zajedničkim pravilima za unutarnje tržište prirodnog plina i stavljanju izvan snage Direktive 2003/55/EZ (u daljnjem tekstu: Direktiva 2009/73/EZ) te Uredbe (EZ) br. 715/2009 o uvjetima za pristup mrežama za transport prirodnog plina (u daljnjem tekstu: Uredba br. 715/2009). Komisija je pokrenula ex officio istragu o prenošenju navedenih direktiva te je skrenula pozornost na nepravilno prenošenje u hrvatski pravni poredak odrednica vezanih uz certificiranje operatora prijenosnog sustava koje je u vezi s trećim zemljama, određene zadatke operatora prijenosnog sustava za električnu energiju, zahtjeve na povjerljivost podataka za operatore prijenosnog sustava i njihove vlasnike, kao i odrednice koje se odnose na neovisnost uprave operatora sustava koja uključuje pravo žalbe regulatornom tijelu.
Datum dokumenta	26.03.2018.
Verzija dokumenta	Prva verzija dokumenta
Vrsta dokumenta	Zakon
Naziv nacrt zakona, drugog propisa ili akta	Nacrt konačnog prijedloga Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o tržištu električne energije
Jedinstvena oznaka iz Plana donošenja zakona, drugih propisa i akata objavljenog na internetskim stranicama Vlade	-
Naziv tijela nadležnog za izradu nacrt	Ministarstvo zaštite okoliša i energetike

<p>Koji su predstavnici zainteresirane javnosti bili uključeni u postupak izrade odnosno u rad stručne radne skupine za izradu nacrtu?</p>	<p>Predstavnici zainteresirane javnosti bili su uključeni putem javnog savjetovanja, dok je Nacrt konačnog prijedloga Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o tržištu električne energije izradilo Ministarstvo zaštite okoliša i energetike.</p>
<p>Je li nacrt bio objavljen na internetskim stranicama ili na drugi odgovarajući način?</p> <p>Ako jest, kada je nacrt objavljen, na kojoj internetskoj stranici i koliko je vremena ostavljeno za savjetovanje?</p> <p>Ako nije, zašto?</p>	<p>Nacrt konačnog prijedloga Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o tržištu električne energije bio je objavljen na e-savjetovanju i mrežnim stranicama Ministarstva zaštite okoliša i energetike od 27. 03. 2018. godine do 26. 04. 2018. godine te je zainteresirana javnost mogla dostavljati svoja mišljenja odnosno primjedbe 31 dan, a koliko je savjetovanje bilo otvoreno.</p>
<p>Koji su predstavnici zainteresirane javnosti dostavili svoja očitovanja?</p>	<p>Za vrijeme trajanja javnog savjetovanja predstavnici koji su dostavili svoja očitovanja su:</p> <p>Tvrtke:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hrvatska elektroprivreda d.d. - HEP - Operator distribucijskog sustava d.o.o. - Hrvatski operator prijenosnog sustava d.o.o. - RWE Hrvatska d.o.o. - HRVATSKA BURZA ELEKTRIČNE ENERGIJE d.o.o. - Iatris-jelen plast d.o.o. - HRVATSKI OPERATOR TRŽIŠTA ENERGIJE d.o.o. - CRODUX PLIN d.o.o. - RWE Hrvatska d.o.o. - Elind d.o.o. - ENERGO POINT d.o.o. <p>Ustanove:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Fakultet elektrotehnike i računarstva Sveučilišta u Zagrebu <p>Osobe:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vedran Šmitran - Marijan Kalea
<p>ANALIZA DOSTAVLJENIH PRIMJEDBI</p> <p>Primjedbe koje su prihvaćene</p> <p>Primjedbe koje nisu prihvaćene i obrazloženje razloga za neprihvatanje</p>	<p>Analiza dostavljenih primjedbi odnosno primjedbi koje su dana je u prilogu u dokumentu "Analiza dostavljenih primjedbi Nacrt konačnog prijedloga Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o tržištu električne energije"</p>
<p>Troškovi provedenog savjetovanja</p>	<p>Nije bilo troškova prilikom provedbe savjetovanja.</p>

Korisnik	Područje	Komentar	Status odgovora	Odgovor
Hrvatska elektroprivreda - dioničko društvo	NACRT PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O TRŽIŠTU ELEKTRIČNE ENERGIJE	Važeći Zakon o tržištu električne energije (dalje u tekstu: Zakon) daje temeljni regulatorni okvir za razvoj dinamičnog, transparentnog i ne diskriminirajućeg tržišta električne energije u Republici Hrvatskoj, a potpuna usklađenost s energetske propisima EU, osnovni je preduvjet njegova pravilnog djelovanja unutar jedinstvenog energetske tržišta EU. U tom smislu podupiremo prijedlog dodatnog usklađenja Zakona s odredbama Direktive 2009/72/EZ i Vijeća od 13. srpnja 2009. o zajedničkim pravilima za unutarnje tržište električne energije i stavljanju izvan snage Direktive 2003/54/EZ (dalje u tekstu: Direktiva). Nadalje mišljenja smo da se ovim prijedlogom Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o tržištu električne energije (dalje u tekstu: Prijedlog izmjene Zakona) treba dodatno definirati nova prava i obveze, te djelatnosti i tržišne sudionike koji do sada nisu bili propisani važećim Zakonom (primjerice skladištenje električne energije, agregatori i drugo). Naime svakodnevni izazovi u funkcioniranju tržišta i razvoj složenih odnosa na njemu, ukazuju na nužnost njihova donošenja. Tome u prilog navodimo i aktualan proces donošenja odnosno dopune europske energetske zakonodavstva, koji percipira nove okolnosti na tržištu električne energije i u potpunosti mijenja postojeću paradigmu tržišnih sudionika i njihovih međusobnih odnosa.	Nije usvojeno	Primjedba je previše općenita i nije moguće dati jednostavni odgovor. U dijelu gdje se navode obaveze prema odredbama novih EU propisa koji su u pripremi, da se isti prate te će biti uključeni kada budu na snazi u EU.

RWE Hrvatska d.o.o.	NACRT PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O TRŽIŠTU ELEKTRIČNE ENERGIJE	Smatramo da javno savjetovanje može i mora biti ograničeno isključivo i jedino na tekst „konačnog“ prijedloga zakona i da se nikako ne smije uvažavati dodatne prijedloge predstavnika zainteresirane javnosti koji se ne odnose na odredbe koje je predlagatelj dao na javno savjetovanje i koje nisu navedene u razlozima za donošenje zakona, a posebice iz razloga što se zakon donosi po hitnom postupku. U suprotnome, u slučaju da se prihvaćaju prijedlozi na članke i odredbe članaka koji nisu vezani uz članke ili dio članaka i odredbi koje su predmet savjetovanja, poništava se sama svrha i smisao javnog savjetovanja s obzirom da se, u slučaju njihovog prihvaćanja, svim ostalim predstavnicima zainteresirane javnosti uskraćuje njihovo pravo da svojim primjedbama i prijedlozima utječu na konačni tekst zakona! U tu svrhu postoje "Prethodna savjetovanja" čija svrha je upravo da se u konačan prijedlog zakona uvrsti sve ono što zainteresirana javnost smatra da je potrebno uvrstiti u konačan prijedlog i što onda u javnom savjetovanju svi predstavnici zainteresirane javnosti mogu komentirati.	Nije usvojeno	Primjedba koja ne govori o pojedinoj odredbi.
------------------------	--	---	------------------	---

<p>HRVATSKA BURZA ELEKTRIČNE ENERGIJE d.o.o.</p>	<p>NACRT PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O TRŽIŠTU ELEKTRIČNE ENERGIJE</p>	<p>Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o tržištu električne energije (Narodne Novine br. 102/2015) uveden je pojam „Burza“ kao pravna osoba koja je odgovorna za uspostavu i vođenje organiziranog trgovanja električnom energijom za fizičku isporuku, što podrazumijeva zaprimanje ponuda za kupnju, odnosno prodaju električne energije za definirano vremensko razdoblje od strane članova burze na nepristran, razvidan i anonimn način, te koja uz određivanje konačne cijene zaključenih kupoprodajnih transakcija može samostalno obavljati poslove kliringa (burza električne energije). U Republici Hrvatskoj, funkciju burze električne energije provodi HRVATSKA BURZA ELEKTRIČNE ENERGIJE d.o.o. (dalje: CROPEX) kao samostalno veleprodajno tržište koje je sastavni dio veleprodajnog tržišta električne energije, gdje nastupa kao središnja ugovorna strana između prodajne i kupovne strane, s glavnom funkcijom osiguranja urednog funkcioniranja poravnjanja financijskih obveza, izvršenja utvrđenih financijskih obveza i upravljanja rizicima članova burze. U skladu s time, člankom 31. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o tržištu električne energije (Narodne Novine br. 102/2015) uneseni su novi članci 55.a. i 55.b., kojima su propisani zaštitni mehanizmi novčanih sredstava članova burze – na način da financijski instrumenti i novčana sredstva koji se nalaze na posebnim poslovnim računima burze koji se otvaraju u poslovnim bankama, ne ulaze u likvidacijsku, predstečajnu ili stečajnu masu burze i člana burze, niti mogu biti predmetom ovrhe ili bilo kakvog zahtjeva trećih osoba temeljem potraživanja takvih trećih osoba prema burzi i/ili prema članu burze. Međutim, u svom daljnjem razvoju poslovanja, rad burze je potrebno unaprijediti na način da se burzi omogući da, osim trgovanja električnom energijom, trguje i drugim predmetima povezanim s električnom energijom za kojima bi mogla postojati potreba u budućnosti. Upotrebom CROPEX-ove uspostavljene i razvijene infrastrukture koja se već koristi za trgovanje električnom</p>	<p>Nije usvojeno</p>	<p>Predmetna promjena govori o porijeklu jamstva što nije predmet ovog zakona te bi trebalo ovu primjedbu uputiti tijekom rasprave o Izmjeni i dopuni Zakonu o obnovljivim izvorima. Javno savjetovanje je ograničeno isključivo i jedino na tekst „konačnog“ prijedloga zakona i da se nikako ne smije uvažavati dodatne prijedloge predstavnika zainteresirane javnosti koji se ne odnose na odredbe koje je predlagatelj dao na javno savjetovanje i koje nisu navedene u razlozima za donošenje zakona, a posebice iz razloga što se zakon donosi po hitnom postupku. U svrhu davanja prijedloga postoje "Prethodna savjetovanja" čija svrha je upravo da se u konačan prijedlog zakona uvrsti sve ono što zainteresirana javnost smatra da je potrebno uvrstiti u konačan prijedlog i što onda u javnom savjetovanju svi predstavnici zainteresirane javnosti mogu komentirati . Uzeto u razmatranje za buduće promijene.</p>
--	---	--	----------------------	--

energijom, i za trgovanje drugim predmetima povezanim s električnom energijom, postigla bi se racionalizacija troškova, te bi se znatno ubrzao i pojednostavio postupak provođenja prodaje za pravne osobe i institucije odgovorne za prodaju takvih drugih predmeta povezanih s električnom energijom. Kao primjer drugih predmeta povezanih s električnom energijom, navodimo jamstava podrijetla električne energije. Sukladno planovima Vlade Republike Hrvatske, rad EKO bilančnih grupa čiji je voditelj HRVATSKI OPERATOR TRŽIŠTA ELEKTRIČNE ENERGIJE d.o.o. (dalje: HROTE) bi trebao početi s danom 1.1.2019. To drugim riječima znači da će se početkom rada EKO bilančne grupe uvesti mogućnost tržišne prodaje poticane električne energije proizvedene iz obnovljivih izvora energije putem burze. Slijedom toga, HROTE će uz poticanu električnu energiju proizvedenu iz obnovljivih izvora, imati mogućnosti da putem burze prodaje i jamstva podrijetla vezana za tu električnu energiju. Slijedom navedenog, da bi se već uspostavljena i razvijena infrastruktura CROPEX-a mogla iskoristiti i za prodaju jamstva podrijetla, ali i bilo kojeg drugog predmeta povezanog s električnom energijom, potrebno je izmijeniti čl. 55.a. i 55. b Zakona o tržištu električne energije (Narodne Novine br. 22/13, 95/15, 102/15) na način da se CROPEX-u omogući da transakcijske račune posebne namjene koje otvara u poslovnoj banci za potrebe trgovanja električnom energijom, može otvoriti i u svrhu provođenja prodaje jamstava podrijetla električne energije, ali i u svrhu provođenja prodaje bilo kojih drugih predmeta trgovanja povezanih s električnom energijom za kojima bi mogla postojati potreba u budućnosti.

<p>HRVATSKA BURZA ELEKTRIČNE ENERGIJE d.o.o.</p>	<p>NACRT PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O TRŽIŠTU ELEKTRIČNE ENERGIJE</p>	<p>NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENI ZAKONA O TRŽIŠTU ELEKTRIČNE ENERGIJE I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA Ustavna osnova za donošenje ovog Zakona sadržana je u odredbi članka 2. stavka 4. podstavka 1. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, broj NN 56/90, 135/97, 8/98, 113/00, 124/00, 28/01, 41/01, 55/01, 76/10, 85/10, 05/14). II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI 1. Razlozi zbog kojih se Zakon donosi Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o tržištu električne energije (Narodne Novine br. 102/2015) uvodi se pojam „Burza“ koji se definira kao pravna osoba koja je odgovorna za uspostavu i vođenje organiziranog trgovanja električnom energijom za fizičku isporuku, što podrazumijeva zaprimanje ponuda za kupnju, odnosno prodaju električne energije za definirano vremensko razdoblje od strane članova burze na nepristran, razvidan i anoniman način, te koja uz određivanje konačne cijene zaključenih kupoprodajnih transakcija može samostalno obavljati poslove kliringa zaključenih kupoprodajnih transakcija (burza električne energije). U Republici Hrvatskoj, burzu električne energije provodi HRVATSKA BURZA ELEKTRIČNE ENERGIJE d.o.o. (dalje: CROPEX) kao dio veleprodajnog tržišta električne energije koji se odvija na način da prodavatelji prodaju burzi električnu energiju, dok kupci kupuju od burze električnu energiju. Drugim riječima, burza električne energije nastupa kao središnja ugovorna strana, između prodajne i kupovne strane. Glavna funkcija burze kao središnje ugovorne strane je osigurati uredno funkcioniranje kliringa (poravnanja financijskih obveza i fakturiranje), izvršenje utvrđenih financijskih obveza i upravljanje rizicima članova burze (redovna kontrola adekvatnosti raspoloživog kolaterala za svakog člana burze te kontrola i provedba naplate potraživanja temeljem zaključenih kupoprodajnih transakcija). Upravo iz tog razloga, člankom 31. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o tržištu</p>	<p>Nije usvojeno</p>	<p>Javno savjetovanje je ograničeno isključivo i jedino na tekst „konačnog“ prijedloga zakona i da se nikako ne smije uvažavati dodatne prijedloge predstavnika zainteresirane javnosti koji se ne odnose na odredbe koje je predlagatelj dao na javno savjetovanje i koje nisu navedene u razlozima za donošenje zakona, a posebice iz razloga što se zakon donosi po hitnom postupku. U svrhu davanja prijedloga postoje "Prethodna savjetovanja" čija svrha je upravo da se u konačan prijedlog zakona uvrsti sve ono što zainteresirana javnost smatra da je potrebno uvrstiti u konačan prijedlog i što onda u javnom savjetovanju svi predstavnici zainteresirane javnosti mogu komentirati . Uzeto u razmatranje za buduće promijene.</p>
--	---	--	----------------------	--

električne energije (Narodne Novine br. 102/2015) u Zakon o tržištu električne energije uneseni su novi članci 55.a. i 55.b., kojima su propisani zaštitni mehanizmi novčanih sredstava članova burze – na način da financijski instrumenti i novčana sredstva na posebnim poslovnim računima burze koji se otvaraju u poslovnim bankama ne ulaze u likvidacijsku, predstečajnu ili stečajnu masu burze i člana burze, niti da mogu biti predmetom ovrhe ili bilo kakvog zahtjeva trećih osoba temeljem potraživanja takvih trećih osoba prema burzi i/ili prema članu burze. Međutim, u svom daljnjem razvoju poslovanja, rad burze je potrebno unaprijediti na način da se burzi omogući da, osim trgovanja električnom energijom, trguje i drugim predmetima povezanim s električnom energijom, primjerice jamstvima podrijetla električne energije. Izmjene Zakona o tržištu električne energije se predlažu iz sljedećih razloga: a) Dana 28.12.2017. Vlada Republike Hrvatske je donijela Uredbu o izmjenama Zakona o obnovljivim izvorima energije i visokoučinkovitoj kogeneraciji, kojom se tržišna prodaja električne energije EKO bilančne grupe odgodila za godinu dana, odnosno do 1.1.2019. b) Stupanjem na snagu navedenih izmjena Zakona o obnovljivim izvorima energije i visokoučinkovitoj kogeneraciji, uvest će se mogućnost tržišne prodaje poticane električne energije proizvedene iz OIE. Dakle, omogućit će se da se određeni udio ukupnog poticanog proizvodnog OIE portfelja (koji će se dogovorenim dinamikom postupno povećavati) počne prodavati na burzi električne energije koju vodi CROPEX, što će osigurati HRVATSKI OPERATOR TRŽIŠTA ELEKTRIČNE ENERGIJE d.o.o. (dalje: HROTE) kao voditelj EKO bilančne grupe. b) Jamstvo podrijetla električne energije je elektronička isprava koju HROTE izdaje korisnicima registra jamstva podrijetla sa svrhom dokazivanja krajnjem kupcu da je određeni udio ili količina električne energije proizvedena iz obnovljivih izvora energije. c) Proizvodno postrojenje ili proizvodna jedinica koja ima status povlaštenog proizvođača i koja ima pravo na

poticajnu cijenu, odnosno naknadu za OIE temeljem ugovora za zajamčeni otkup proizvedene električne energije, ne može biti registrirana u registru HROTE-a u sustavu jamstva podrijetla električne energije, jer HROTE automatski pripisuje jamstva podrijetla električne energije ukupno proizvedenoj električnoj energiji iz obnovljivih izvora u sustavu poticaja. d) Međutim, kada se određeni udio poticanog proizvodnog OIE portfelja počne prodavati na tržištu električne energije, uključujući i prodaju na burzi električne energije koju vodi CROPEX, i dio jamstava podrijetla električne energije koji se više neće automatski pripisivati tom dijelu električne energije, također će se moći prodavati na tržištu jamstava podrijetla. d) HROTE će tada imati mogućnost da takva jamstava podrijetla električne energije proda trećim osobama na izravan način, odnosno da HROTE uspostavi sustav prodaje jamstva podrijetla električne energije. e) Imajući u vidu gore navedeno a u svrhu racionalizacije troškova, te bržeg i jednostavnijeg provođenja postupka prodaje, moguće je da HROTE, uz poticanu električnu energiju proizvedenu iz OIE, i takva jamstva podrijetla električne energije prodaje preko CROPEX-a, budući da CROPEX ima već razvijen sustav i svu potrebnu infrastrukturu. Drugim riječima, cjelokupna se infrastruktura koju CROPEX već koristi za burzu električne energije, može iskoristiti i za provođenje prodaje jamstva podrijetla električne energije. f) Da bi se prodaja jamstva podrijetla električne energije mogla provoditi putem CROPEX-a, potrebno je dati mogućnost CROPEX-u da transakcijske račune posebne namjene koje otvara u poslovnoj banci za potrebe trgovanja električnom energijom, može otvoriti i u svrhu provođenja prodaje jamstava podrijetla električne energije, ali i u svrhu provođenja prodaje bilo kojih drugih predmeta trgovanja povezanih s električnom energijom za kojima bi mogla postojati potreba u budućnosti. Donošenje ovog Zakona je stoga nužno da se CROPEX-u omogući razvoj poslovanja na način da se prodaja jamstava podrijetla električne

energije, ali i bilo kojih drugih predmeta trgovanja povezanih s električnom energijom za kojima bi mogla postojati potreba u budućnosti, provodi putem CROPEX-ove već uspostavljene i razvijene infrastrukture. 2. Pitanja koja se uređuju Zakonom Ovim Zakonom se uvodi mogućnost CROPEX-u da razvije poslovanje na način da uz provođenje aktivnosti burze električne energije, provodi i aktivnosti prodaje jamstava podrijetla električne energije, ali i prodaje bilo kojih drugih predmeta trgovanja povezanih s električnom energijom za kojima bi mogla postojati potreba u budućnosti, te da u tu svrhu otvori transakcijske račune posebne namjene. 3. Posljedice koje će se donošenjem Zakona postići Donošenjem ovog Zakona o izmjeni Zakona o tržištu električne energije omogućit će se da se postojeća infrastruktura CROPEX-a koja se već koristi za burzu električne energije, može iskoristiti i za provođenje prodaje jamstva podrijetla električne energije, ali i bilo kojih drugih predmeta trgovanja povezanih s električnom energijom za kojima bi mogla postojati potreba u budućnosti, sve u svrhu racionalizacije troškova i jednostavnijeg provođenja postupka prodaje. III. OCJENA I IZVORI POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA Za provođenje ovog Zakona nije potrebno osigurati sredstva u državnom proračunu Republike Hrvatske. IV. RAZLOZI ZA DONOŠENJE PO HITNOM POSTUPKU Poslovnik Hrvatskog sabora (Narodne novine, broj 81/2013) člankom 204. propisuje mogućnost da se zakon iznimno može donijeti po hitnom postupku, kada to zahtijevaju osobito opravdani razlozi. Dana 28.12.2017. Vlada Republike Hrvatske je donijela Uredbu o izmjenama Zakona o obnovljivim izvorima energije i visokoučinkovitoj kogeneraciji, kojom se rok za ispunjenje obveze opskrbljivača električne energije o preuzimanju ukupne neto isporučenu električnu energiju povlaštenih proizvođača po reguliranim otkupnim cijenama i početak rada EKO bilančne grupe, a time i početak tržišne prodaje poticane električne energije proizvedene iz OIE,

produljuje za godinu dana, odnosno do 1.1.2019. Stupanjem na snagu navedenih izmjena Zakona o obnovljivim izvorima energije i visokoučinkovitoj kogeneraciji, uvest će se mogućnost tržišne prodaje poticane električne energije proizvedene iz OIE, što će onda omogućiti prodaju jamstava podrijetla električne energije koja se neće više automatski pripisivati toj električnoj energiji. Prodaja poticane električne energije proizvedene iz OIE će se vršiti i putem burze električne energije CROPEX-a, te bi se na isti način, korištenjem već postojeće infrastruktura CROPEX-a, mogla provoditi i prodaja jamstava podrijetla električne energije, ali i bilo kojih drugih predmeta trgovanja povezanih s električnom energijom za kojima bi mogla postojati potreba u budućnosti, sve s ciljem racionalizacije troškova i jednostavnijeg provođenja postupka prodaje. Kako se ovim Zakonom to postiže, predlagatelj smatra opravdanim donošenje ovog Zakona po hitnom postupku. **KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENI ZAKONA O TRŽIŠTU ELEKTRIČNE ENERGIJE** Članak 1. U Zakonu o tržištu električne energije (Narodne novine, broj 22/13, 95/15, 102/15), članku 3. stavku 2. mijenja se točka 2. i glasi: „ 2. Burza - pravna osoba odgovorna za uspostavu i vođenje organiziranog trgovanja električnom energijom za fizičku isporuku ili nekim drugim s električnom energijom povezanim predmetom trgovanja, što podrazumijeva zaprimanje ponuda za kupnju, odnosno prodaju električne energije ili nekog drugog s električnom energijom povezanog predmeta trgovanja za definirano vremensko razdoblje od strane članova burze ili osoba koje koriste usluge burze s bilo koje druge osnove, na nepristran, razvidan i anonimn način, koja uz određivanje konačne cijene zaključenih kupoprodajnih transakcija može samostalno obavljati poslove kliringa zaključenih kupoprodajnih transakcija (burza električne energije),“ Članak 2. Članak 55.a mijenja se i glasi: (1) Kada Burza obavlja poslove kliringa zaključenih kupoprodajnih transakcija, Burza za potrebe realizacije kupnje i prodaje električne energije ili nekog drugog s

električnom energijom povezanog predmeta trgovanja putem Burze otvara jedan ili više posebnih poslovnih računa. (2) Financijski instrumenti i novčana sredstva na posebnim poslovnim računima Burze koja je predmetne račune otvorila u svrhu deponiranja novca koji Burza primi od strane pojedinog člana Burze ili osobe koja koristi usluge Burze s bilo koje druge osnove radi osiguranja plaćanja električne energije ili nekog drugog s električnom energijom povezanog predmeta trgovanja kojeg član Burze ili osoba koja koristi usluge Burze s bilo koje druge osnove kupuje sudjelovanjem na Burzi, u svrhu naplate iznosa za električnu energiju ili nekog drugog s električnom energijom povezanog predmeta trgovanja kojeg je član Burze ili osoba koja koristi usluge Burze s bilo koje druge osnove kupio sudjelovanjem na Burzi, a koji iznos Burza koristi da bi platila električnu energiju ili neki drugi s električnom energijom povezani predmet trgovanja kojeg član Burze ili osoba koja koristi usluge Burze s bilo koje druge osnove prodaje sudjelovanjem na Burzi, u svrhu plaćanja iznosa za električnu energiju ili nekog drugog s električnom energijom povezanog predmeta trgovanja kojeg je član Burze ili osoba koja koristi usluge Burze s bilo koje druge osnove prodao sudjelovanjem na Burzi, ne ulaze u likvidacijsku, predstečajnu ili stečajnu masu Burze i člana Burze, odnosno osobe koja koristi usluge Burze s bilo koje druge osnove, niti mogu biti predmetom ovrhe ili bilo kakvog zahtjeva trećih osoba temeljem potraživanja takvih trećih osoba prema Burzi i/ili prema članu Burze, odnosno prema osobi koja koristi usluge Burze s bilo koje druge osnove. (3) Uzajamni odnosi člana Burze, odnosno osobe koja koristi usluge Burze s bilo koje druge osnove i Burze, u pogledu prava i obveza Burze na sredstvima koja se nalaze na takvim posebnim poslovnim računima Burze, uređuju se odgovarajućim ugovorom između Burze i člana Burze, odnosno osobe koja koristi usluge Burze s bilo koje druge osnove. Članak 3. Članak 55.b mijenja se i glasi: Kada se steknu uvjeti za prijeboj uzajamnih potraživanja

između jednog ili više članova Burze i Burze, odnosno između jedne ili više osoba koje koriste usluge Burze s bilo koje druge osnove u okviru obavljanja kliringa burzovnih poslova, u predstečajnom postupku i stečajnom postupku se protiv bilo kojeg od tih članova Burze, odnosno osoba koje koriste usluge Burze s bilo koje druge osnove i/ili Burze ne primjenjuju odredbe koje uređuju predstečajni postupak i stečajni postupak o nedozvoljenosti prijetoja potraživanja te zabrani prijetoja potraživanja predstečajnog ili stečajnog dužnika. Članak 4. Ovaj Zakon stupa na snagu osmog dana od dana objave u Narodnim novinama. OBRAZLOŽENJE Uz članak 1. Ovom odredbom proširena je definicija pojma Burze, na način da se više ne odnosi samo na djelatnost trgovanja električnom energijom, već i na trgovanje drugim predmetima trgovanja povezanim s električnom energijom (primjerice jamstvima podrijetla električne energije i sl.), te da se tom djelatnošću, uz članove burze, mogu baviti i druge osobe koje koriste usluge burze s bilo koje druge osnove. Uz članak 2. Ovom odredbom je proširena mogućnost Burzi da otvori jedan ili više posebnih poslovnih računa kada obavlja poslove kliringa zaključenih kupoprodajnih transakcija, ne samo za kupnju i prodaju električne energije, već i kupnju i prodaju drugih predmeta trgovanja povezanih s električnom energijom (primjerice jamstava podrijetla električne energije i sl.). Također je proširena primjena zaštitnih mehanizama novčanih sredstava i na druge predmete trgovanja, i na druge osobe koje koriste usluge burze s bilo koje druge osnove. Uz članak 3. Ovom odredbom je proširena mogućnost da prijetoj nastupi ne samo između članova Burze i Burze, već i između osoba koje koriste usluge burze s bilo koje druge osnove i Burze. Uz članak 4. Ovim člankom utvrđuje se stupanje na snagu ovog Zakona. TEKST ODREDBE VAŽEĆEG ZAKONA KOJI SE MIJENJA Značenje pojedinih izraza Članak 3. (NN 102/15) (1) Izrazi koji se koriste u ovom Zakonu imaju značenja utvrđena zakonom kojim se uređuje energetski sektor i regulacija

energetskih djelatnosti. (2) U ovom se Zakonu koriste i izrazi koji u smislu ovoga Zakona imaju sljedeće značenje: 2. Burza – pravna osoba odgovorna za uspostavu i vođenje organiziranog trgovanja električnom energijom za fizičku isporuku, što podrazumijeva zaprimanje ponuda za kupnju, odnosno prodaju električne energije za definirano vremensko razdoblje od strane članova burze na nepristran, razvidan i anonimna način, koja uz određivanje konačne cijene zaključenih kupoprodajnih transakcija može samostalno obavljati poslove kliringa zaključenih kupoprodajnih transakcija (burza električne energije), Članak 55.a (1) Kada Burza obavlja poslove kliringa zaključenih kupoprodajnih transakcija, Burza za potrebe realizacije kupnje i prodaje električne energije putem Burze otvara jedan ili više posebnih poslovnih računa. (2) Financijski instrumenti i novčana sredstva na posebnim poslovnim računima Burze koja je predmetne račune otvorila u svrhu deponiranja novca koji Burza primi od strane pojedinog člana Burze radi osiguranja plaćanja električne energije koju član Burze kupuje sudjelovanjem na Burzi, u svrhu naplate iznosa za električnu energiju koju je član Burze kupio sudjelovanjem na Burzi, a koji iznos Burza koristi da bi platila električnu energiju koju član Burze prodaje sudjelovanjem na Burzi, u svrhu plaćanja iznosa za električnu energiju koju je član Burze prodao sudjelovanjem na Burzi, ne ulaze u likvidacijsku, predstečajnu ili stečajnu masu Burze i člana Burze niti mogu biti predmetom ovrhe ili bilo kakvog zahtjeva trećih osoba temeljem potraživanja takvih trećih osoba prema Burzi i/ili prema članu Burze. (3) Uzajamni odnosi člana Burze i Burze u pogledu prava i obveza Burze na sredstvima koja se nalaze na takvim posebnim poslovnim računima Burze uređuju se odgovarajućim ugovorom između Burze i člana Burze. Članak 55.b Kada se steknu uvjeti za prijebod uzajamnih potraživanja između jednog ili više članova Burze i Burze u okviru obavljanja kliringa burzovnih poslova, u predstečajnom postupku i stečajnom postupku se protiv bilo

		<p>kojeg od tih članova Burze i/ili Burze ne primjenjuju odredbe koje uređuju predstečajni postupak i stečajni postupak o nedozvoljenosti prijetoja potraživanja te zabrani prijetoja potraživanja predstečajnog ili stečajnog dužnika.</p>		
--	--	---	--	--

<p>HRVATSKA BURZA ELEKTRIČNE ENERGIJE d.o.o.</p>	<p>NACRT PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O TRŽIŠTU ELEKTRIČNE ENERGIJE</p>	<p>Sukladno članku 45. Zakona o tržištu električne energije (Narodne novine, br. 22/13, 95/15, 102/15), elektroenergetski subjekt može obavljati trgovinu električnom energijom na temelju dozvole koju ishodi sukladno odredbama zakona. Članak 51. Zakona o tržištu električne energije dalje predviđa da energetska djelatnost trgovine električnom energijom može obavljati i strana pravna ili fizička osoba čije je sjedište u državi članici Europske Unije i ugovornoj strani Energetske zajednice, pod uvjetom da od Hrvatske energetske regulatorne agencije ishodi dozvolu za obavljanje energetske djelatnosti trgovine električnom energijom, koja se subjektu čije je sjedište u državi članici Europske Unije u može izdati i po pojednostavnjenim uvjetima Međutim, sukladno članku 612. Zakona o trgovačkim društvima, inozemno trgovačko društvo i inozemni trgovac pojedinac, uključujući i društva odnosno trgovce pojedince iz država članica Europske Unije i ugovornih strana Energetske zajednice, ne mogu trajno obavljati djelatnost na području Republike Hrvatske dok na njenom području ne osnuju podružnicu. Također je određeno da se trajnim obavljanjem djelatnosti ne smatra povremeno ili jednokratno obavljanje djelatnosti, ali se procjena radi li se o trajnom ili povremenom i jednokratnom obavljanju djelatnosti radi od slučaja do slučaja. Primjenom navedenih odredbi, inozemno trgovačko društvo i inozemni trgovac pojedinac, uključujući i društva odnosno trgovce pojedince iz država članica Europske Unije i ugovornih strana Energetske zajednice, su na području Republike Hrvatske ovlašteni obavljati energetska djelatnost trgovine električnom energijom temeljem dozvole, za čije se izdavanje ne traži osnivanje podružnice u Republici Hrvatskoj. Međutim takvu djelatnost ne mogu obavljati kao trajnu djelatnost bez osnivanja podružnice na području Republike Hrvatske, te im u protivnom prijeti prekršajna odgovornost. Obzirom da pojam trajnog obavljanja djelatnosti nije izričito definiran zakonom, već se isti procjenjuje od slučaja do slučaja i podliježe diskrecijskoj ocjeni, u</p>	<p>Nije usvojeno</p>	<p>Navedeno pitanje ulazi u nadležnost Zakona o trgovačkim društvima te je potrebno da predlagatelj prvenstveno pokuša kod nositelja tog zakona izboriti se za ne primjenu istoga. Javno savjetovanje je ograničeno isključivo i jedino na tekst „konačnog“ prijedloga zakona i da se nikako ne smije uvažavati dodatne prijedloge predstavnika zainteresirane javnosti koji se ne odnose na odredbe koje je predlagatelj dao na javno savjetovanje i koje nisu navedene u razlozima za donošenje zakona, a posebice iz razloga što se zakon donosi po hitnom postupku. U svrhu davanja prijedloga postoje "Prethodna savjetovanja" čija svrha je upravo da se u konačan prijedlog zakona uvrsti sve ono što zainteresirana javnost smatra da je potrebno uvrstiti u konačan prijedlog i što onda u javnom savjetovanju svi predstavnici zainteresirane javnosti mogu komentirati . Uzeto u razmatranje za buduće promijene</p>
--	---	--	--------------------------	---

Republici Hrvatskoj se na tržištu električnom energijom među potencijalnim inozemnim trgovcima stvara pravna nesigurnost. Naime, inozemni trgovci električnom energijom prilikom ishođenja energetske dozvole za trgovinu električnom energijom ne mogu procijeniti hoće li se njihovo sudjelovanje na tržištu električnom energijom smatrati trajnim obavljanjem djelatnosti za čije bi obavljanje bili dužni osnovati podružnicu, ili će isto biti okarakterizirano kao povremeno obavljanje djelatnosti za što nije potrebno osnovati podružnicu u Republici Hrvatskoj. Navedena pravna nesigurnost uzrokuje kako oklijevanje inozemnih trgovaca električnom energijom da pristupe trgovanju električnom energijom u Republici Hrvatskoj, tako i povlačenje već postojećih inozemnih trgovaca s tržišta električne energije radi izbjegavanja rizika prekršajne odgovornosti. Istovremeno, standardan način obavljanja kako povremenog tako i trajnog poslovanja na tržištu električne energije u Republici Hrvatskoj od strane inozemnog trgovačkog društva i inozemnog trgovca pojedinca, podrazumijeva izvršavanje svih relevantnih poslovnih aktivnosti trgovine električnom energijom iz mjesta sjedišta predmetnog inozemnog trgovca, bez poslovne opravdanosti osnivanja nastana u Republici Hrvatskoj. Da bi se otklonile uočene pravne nesigurnosti i omogućilo trgovanje električnom energijom širem krugu trgovaca bez potrebe osnivanja podružnice, potrebno je izmijeniti predmetni članak 45. Zakona o tržištu električne energije (Narodne novine, br. 22/13, 95/15, 102/15) na način da se omogući inozemnim trgovačkim društvima i inozemnim trgovcima pojedincima čije je sjedište u državi članici Europske Unije i ugovornoj strani Energetske zajednice, da trajno obavljaju djelatnost trgovine električnom energijom bez osnivanja podružnice na području Republike Hrvatske, a što je nužan uvjet za razvoj tržišta električne energije i poticanje gospodarskog razvoja Republike Hrvatske.

<p>HRVATSKA BURZA ELEKTRIČNE ENERGIJE d.o.o.</p>	<p>NACRT PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O TRŽIŠTU ELEKTRIČNE ENERGIJE</p>	<p>NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENI ZAKONA O TRŽIŠTU ELEKTRIČNE ENERGIJE I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA Ustavna osnova za donošenje ovog Zakona sadržana je u odredbi članka 2. stavka 4. podstavka 1. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, broj NN 56/90, 135/97, 8/98, 113/00, 124/00, 28/01, 41/01, 55/01, 76/10, 85/10, 05/14). II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI 1. Razlozi zbog kojih se Zakon donosi Sukladno članku 45. Zakona o tržištu električne energije, elektroenergetski subjekt može obavljati trgovinu električnom energijom na temelju dozvole koju ishodi sukladno odredbama zakona. Članak 51. Zakona o tržištu električne energije dalje predviđa da energetska djelatnost trgovine električnom energijom može obavljati i strana pravna ili fizička osoba čije je sjedište u državi članici Europske Unije i ugovornoj strani Energetske zajednice, pod uvjetom da od Hrvatske energetske regulatorne agencije ishodi dozvolu za obavljanje energetske djelatnosti trgovine električnom energijom. Međutim, sukladno članku 612. Zakona o trgovačkim društvima, inozemno trgovačko društvo i inozemni trgovac pojedinac, uključujući i društva odnosno pojedince iz država članica Europske Unije i ugovornih strana Energetske zajednice, ne mogu trajno obavljati djelatnost na području Republike Hrvatske dok na njenom području ne osnuju podružnicu. Također je određeno da se trajnim obavljanjem djelatnosti ne smatra povremeno ili jednokratno obavljanje djelatnosti, ali se procjena radi li se o trajnom ili povremenom i jednokratnom obavljanju djelatnosti radi od slučaja do slučaja. Primjenom navedenih odredbi, inozemno trgovačko društvo i inozemni trgovac pojedinac s područja država članica Europske Unije i ugovornih strana Energetske zajednice su na području Republike Hrvatske ovlaštene obavljati energetska djelatnost trgovine električnom energijom temeljem izdane dozvole, za čije se izdavanje ne traži osnivanje podružnice u Republici Hrvatskoj.</p>	<p>Nije usvojeno</p>	<p>Navedeno pitanje ulazi u nadležnost Zakona o trgovačkim društvima te je potrebno da predlagatelj prvenstveno pokuša kod nositelja tog zakona izboriti se za ne primjenu istoga.</p> <p>Javno savjetovanje je ograničeno isključivo i jedino na tekst „konačnog“ prijedloga zakona i da se nikako ne smije uvažavati dodatne prijedloge predstavnika zainteresirane javnosti koji se ne odnose na odredbe koje je predlagatelj dao na javno savjetovanje i koje nisu navedene u razlozima za donošenje zakona, a posebice iz razloga što se zakon donosi po hitnom postupku. U svrhu davanja prijedloga postoje "Prethodna savjetovanja" čija svrha je upravo da se u konačan prijedlog zakona uvrsti sve ono što zainteresirana javnost smatra da je potrebno uvrstiti u konačan prijedlog i što onda u javnom savjetovanju svi predstavnici zainteresirane javnosti mogu komentirati . Uzeto u razmatranje za buduće promijene</p>
--	---	--	----------------------	--

Međutim takvu djelatnost ne mogu obavljati kao trajnu djelatnost bez osnivanja podružnice na području Republike Hrvatske, te im u protivnom prijeti prekršajna odgovornost. Obzirom da pojam trajnog obavljanja djelatnosti nije izričito definiran zakonom, već se isti procjenjuje od slučaja do slučaja i podliježe diskrecijskoj ocjeni, u Republici Hrvatskoj se na tržištu električnom energijom među potencijalnim inozemnim trgovcima iz država članica Europske Unije i ugovornih strana Energetske zajednice stvara pravna nesigurnost. Naime, inozemni trgovci električnom energijom prilikom ishođenja energetske dozvole za trgovinu električnom energijom ne mogu procijeniti hoće li se njihovo sudjelovanje na tržištu električnom energijom smatrati trajnim obavljanjem djelatnosti za čije bi obavljanje bili dužni osnovati podružnicu, ili će isto biti okarakterizirano kao povremeno obavljanje djelatnosti za što nije potrebno osnovati podružnicu u Republici Hrvatskoj. Navedena pravna nesigurnost uzrokuje kako oklijevanje inozemnih trgovaca električnom energijom da pristupe trgovanju električnom energijom u Republici Hrvatskoj, tako i povlačenje već postojećih inozemnih trgovaca s tržišta električne energije radi izbjegavanja rizika prekršajne odgovornosti. Istovremeno, standardan način obavljanja kako privremenog tako i trajnog poslovanja na tržištu električne energije u Republici Hrvatskoj od strane inozemnog trgovačkog društva i inozemnog trgovca pojedinca podrazumijeva izvršavanje svih relevantnih poslovnih aktivnosti trgovine električnom energijom iz mjesta sjedišta predmetnog inozemnog trgovca, bez poslovne opravdanosti osnivanja nastana u Republici Hrvatskoj. Donošenje ovog Zakona je stoga nužno za otklanjanja uočene pravne nesigurnosti i omogućavanja trgovanja električnom energijom širem krugu trgovaca bez potrebe osnivanja podružnice, što je nužan uvjet za razvoj tržište električne energije i poticanje gospodarskog razvoja Republike Hrvatske. 2. Pitanja koja se uređuju ovim Zakonom Mogućnost da inozemno

trgovačko društvo i inozemni trgovac pojedinac, čije je sjedište u državi članici Europske Unije i ugovornoj strani Energetske zajednice, trajno obavljaju djelatnost trgovine električnom energijom u Republici Hrvatskoj bez obveze osnivanja podružnice na području Republike Hrvatske. 3. Posljedice koje će donošenjem Zakona proisteći Donošenjem ovog Zakona o izmjeni Zakona o tržištu električne energije omogućit će se jednostavniji pristup tržištu električnom energijom i obavljanje djelatnosti trgovine električnom energijom od strane šireg kruga trgovaca sukladno vlastitim potrebama i mogućnostima, bez diskrecijske procjene smatra li se opseg njihova djelovanja na tržištu trajnim ili povremenim obavljanjem djelatnosti. III. OCJENA I IZVORI POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA Za provođenje ovog Zakona nije potrebno osigurati sredstva u državnom proračunu Republike Hrvatske. IV. RAZLOZI ZA DONOŠENJE PO HITNOM POSTUPKU Poslovnik Hrvatskog sabora (Narodne novine, broj 81/2013) člankom 204. propisuje mogućnost da se zakon iznimno može donijeti po hitnom postupku, kada to zahtijevaju osobito opravdani razlozi. Mogućnost inozemnih trgovačkih društava i inozemnih trgovaca pojedinaca čije je sjedište u državi članici Europske Unije i ugovornoj strani Energetske zajednice, da trajno obavljaju djelatnost trgovine električnom energijom bez osnivanja podružnice na području Republike Hrvatske predstavlja važan čimbenik u razvoju tržišta električne energije i znatno doprinosi njegovoj liberalizaciji i otvaranju. Kako se ovim Zakonom to postiže, predlagatelj smatra opravdanim donošenje ovog Zakona po hitnom postupku. KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENI ZAKONA O TRŽIŠTU ELEKTRIČNE ENERGIJE Članak 1. U Zakonu o tržištu električne energije (Narodne novine, broj NN 22/13, 95/15, 102/15), članak 45. mijenja se i glasi: "(1) Trgovina električnom energijom je elektroenergetska djelatnost neovisna o elektroenergetskoj djelatnosti prijenosa i distribucije električne energije, a odnosi se na kupnju električne energije i

prodaju, uključujući preprodaju, električne energije kupcima na veleprodajnom tržištu, isključujući prodaju električne energije krajnjim kupcima. (2) Trgovinu električnom energijom može obavljati elektroenergetski subjekt na temelju dozvole izdane u skladu sa zakonom kojim se uređuje energetska sektor i odredbama ovoga Zakona. (3) Pod uvjetima propisanim u stavku 2. ovog članka trgovinu električnom energijom kao trajnu djelatnost imaju pravo obavljati i inozemno trgovačko društvo te inozemni trgovac pojedinac čije je sjedište u državi članici Europske Unije ili ugovornoj strani Energetske zajednice, čak i ako nisu osnovali podružnicu na području Republike Hrvatske. (4) Svaki trgovac električnom energijom je obavezan učiniti dostupnim Agenciji, Agenciji za zaštitu tržišnog natjecanja i u skladu s međunarodno preuzetim obvezama Republike Hrvatske, drugim nadležnim institucijama u Energetskoj zajednici ili u Europskoj uniji koje su na temelju međunarodnih ugovora ovlaštene odnosno dužne obavljati povezane zadaće, u razdoblju od pet godina, relevantne podatke koji se odnose na sve ugovorene transakcije s kupcima na veleprodajnom tržištu i s operatorom prijenosnog sustava odnosno operatorom tržišta električne energije u svezi s kupnjom i prodajom električne energije, uključujući i izvedenice. (5) Relevantni podaci iz stavka 4. ovoga članka moraju uključivati detalje karakteristika relevantnih transakcija, među kojima su trajanje, odredbe isporuke, preuzimanja i namire, količine, datumi i vremena izvršenja te cijene u transakcijama i načini identifikacije kupca na veleprodajnom tržištu koji je u pitanju, kao i specifične detalje svih nenamirenih kupoprodajnih ugovora i izvedenica." Članak 2. Ovaj Zakon stupa na snagu osmog dana od dana objave u Narodnim novinama. OBRAZLOŽENJE Uz članak 1. Ovim odredbama omogućeno je da inozemno trgovačko društvo i inozemni trgovac pojedinac čije je sjedište u državi članici Europske Unije ili ugovornoj strani Energetske zajednice, mogu trajno obavljati djelatnost trgovine električnom energijom bez

potrebe osnivanja podružnice na području Republike Hrvatske. Uz članak 2. Ovim člankom utvrđuje se stupanje na snagu ovog Zakona. TEKST ODREDBE VAŽEĆEG ZAKONA KOJI SE MIJENJA

Obavljanje trgovine električnom energijom Članak 45. (1) Trgovina električnom energijom je elektroenergetska djelatnost neovisna o elektroenergetskoj djelatnosti prijenosa i distribucije električne energije, a odnosi se na kupnju električne energije i prodaju, uključujući preprodaju, električne energije kupcima na veleprodajnom tržištu, isključujući prodaju električne energije krajnjim kupcima. (2) Trgovinu električnom energijom može obavljati elektroenergetski subjekt na temelju dozvole izdane u skladu sa zakonom kojim se uređuje energetska sektor i odredbama ovoga Zakona. (3) Svaki trgovac električnom energijom je obavezan učiniti dostupnim Agenciji, Agenciji za zaštitu tržišnog natjecanja i u skladu s međunarodno preuzetim obvezama Republike Hrvatske, drugim nadležnim institucijama u Energetskoj zajednici ili u Europskoj uniji koje su na temelju međunarodnih ugovora ovlaštene odnosno dužne obavljati povezane zadaće, u razdoblju od pet godina, relevantne podatke koji se odnose na sve ugovorene transakcije s kupcima na veleprodajnom tržištu i s operatorom prijenosnog sustava odnosno operatorom tržišta električne energije u svezi s kupnjom i prodajom električne energije, uključujući i izvedenice. (4) Relevantni podaci iz stavka 4. ovoga članka moraju uključivati detalje karakteristika relevantnih transakcija, među kojima su trajanje, odredbe isporuke, preuzimanja i namire, količine, datumi i vremena izvršenja te cijene u transakcijama i načini identifikacije kupca na veleprodajnom tržištu koji je u pitanju, kao i specifične detalje svih nenamirenih kupoprodajnih ugovora i izvedenica.

liatris-jelen plast d.o.o.	NACRT PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O TRŽIŠTU ELEKTRIČNE ENERGIJE, II.OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITIZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI	Osvrt na Članak 37 ZoTEE: Ovim putem iskazujem veliki interes da mi se kao vlasniku distributivne trafostanice 10/0,4 kV omogući razdvajanje postojećeg mjernog mjesta na srednjem naponu na više mjernih mjesta za napajanje pojedinih proizvodno uslužnih objekata. U konkretnom slučaju posjedujem poslovnu lokaciju sa izgrađenim pogonima (drvni pogon; prerada plastike; kamenoklesarska djelatnost i ugostiteljstvo) koje sam iznajmio različitim zakupoprimcima, prema čijim zahtjevima trebam uspostaviti egzaktni obračun potrošnje električne energije. Obratio sam se nadležnoj Elektri čije su stručne službe predložile rješenje prema kojem bih morao postojeću trafostanicu ustupiti HEP-u, da bi oni mogli priključiti pojedine pogone sa zasebnim brojlilima. Takvo rješenje mi je apsolutno neprihvatljivo prije svega jer sam uložio značajna financijska sredstva u energetska postrojenja i cilj mi je da imam mogućnost upravljanja i kontrole energetskih prilika unutar vlastitog poslovnog kompleksa. Za rješenje putem navedenog modela Zatvorenog distribucijskog sustava već sam ranije informiran, ali mi je rečeno da se isti ne može zakonski provesti u mom slučaju. U proteklom vremenu sam se dosta informirao kako je to uređeno u drugim zemljama EU, te sam dobio saznanja da je to apsolutno moguće. Stoga, svakako podržavam prijedlog Crodux-a za izmjenu prema navedenim stavkama. Također smatram da je već konačno došlo vrijeme, da se u Republici Hrvatskoj ukinu svi monopoli koji guše nas poduzetnike i nameću nam znatno teže uvjete poslovanja od onih koje imaju naši konkurenti u ostalim zemljama EU-a. Upravo je ponašanje HEP-a eklatantni primjer monopolista koji u pravilu ne uvažava specifične okolnosti i interese potrošača, već nameće rješenja koja su neprihvatljiva samim potrošačima, čime ih na neki način ucjenjuje u aktivnostima unaprjeđenja i razvoja poslovanja. Za LIATRIS-JELEN PLAST d.o.o. Alen Ljubanović, direktor	Nije usvojeno	Navedena primjedba nije sastavni dio promjena u ovim izmjenama i dopunama Zakona. Javno savjetovanje je ograničeno isključivo i jedino na tekst „konačnog“ prijedloga zakona i da se nikako ne smije uvažavati dodatne prijedloge predstavnika zainteresirane javnosti koji se ne odnose na odredbe koje je predlagatelj dao na javno savjetovanje i koje nisu navedene u razlozima za donošenje zakona, a posebice iz razloga što se zakon donosi po hitnom postupku. U svrhu davanja prijedloga postoje "Prethodna savjetovanja" čija svrha je upravo da se u konačan prijedlog zakona uvrsti sve ono što zainteresirana javnost smatra da je potrebno uvrstiti u konačan prijedlog i što onda u javnom savjetovanju svi predstavnici zainteresirane javnosti mogu komentirati . Uzeto u razmatranje za buduće promijene
----------------------------	---	---	---------------	--

Fakultet elektrotehnike i računarstva Sveučilišta u Zagrebu	II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITIZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI, Uvodne napomene, pravni okvir i ocjena stanja	Smatramo da je potrebno u zakon o izmjenama i dopunama zakona o tržištu električne energije unositi novosti ne samo iz već prihvaćenih i mandatornih uredbi i direktiva Europske Unije već se pravovremeno moraju pratiti i postepeno uvoditi definicije i pravila iz uredbi i direktiva koje su tek u postupku odobravanja na razini EU. Na ovaj način neće doći do značajnih skokovitih promjena zakona, a shodno s njime i prakse, kada uredbi i direktive jednom budu potvrđene na razini EU. Navedeno se ponajviše odnosi na „Zimski paket“ energetske mjere i slične dokumente EU.	Nije usvojeno	Kada budu donesen EU propisi tada će se uvesti navedeni termini i u hrvatsko zakonodavstvo. . Uzeto u razmatranje za buduće promijene
HRVATSKI OPERATOR TRŽIŠTA ENERGIJE d.o.o.	II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITIZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI, Razlozi za donošenje Zakona	U tekstu je navedeno: „Iz direktive proizlazi dakle obveza da operator prijenosnog sustava treba biti jedini subjekt koji donosi pravila, a Agencija jedino nadležno tijelo koje ih odobrava“. S obzirom da je prema Zakonu o tržištu električne energije HROTE nadležan za donošenje „Pravila organiziranja tržišta električne energije“ a HEP-ODS „Pravila nadomjesnih krivulja opterećenja“ , navod je netočan.	Nije usvojeno	Navedeno se odnosi na podzakonski akt koji se izmjenjuje u ovoj izmjeni i dopuni, a na sve akte koji postoje u osnovnom Zakonu.

Fakultet elektrotehnike i računarstva Sveučilišta u Zagrebu	II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITIZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI, Razlozi za donošenje Zakona	Umjesto izraza "skladištenje" predložimo korištenje izraza "pohrana" energije. Energija se pohranjuje u spremnicima energije. Budući da Europska Unija na centralno mjesto u novom elektroenergetskom sustavu postavlja krajnje kupce i ostale korisnike distribucijske mreže kao i samog operatora distribucijskog sustava potrebno je ih je jasno definirati i implementirati u hrvatski pravni okvir kako ponovno ne bi došlo do kašnjenja s implementacijom direktiva. Predložimo definiranje novih sudionika tržišta električne energije i svih s njima povezanih aktivnosti: spremnici električne energije, distribuirani izvori, električna vozila, punionice električnih vozila, aktivni kupci (engl. „Prosumeri“), odziv potrošnje, agregatori distribuiranih izvora (odziva potrošnje), otkupljivači električne energije, virtualne elektrane, mikromreže, energetske zajednice itd.	Nije usvojeno	Kada budu donesen EU propisi tada će se uvesti navedeni termini i u hrvatsko zakonodavstvo. . Uzeto u razmatranje za buduće promijene
Vedran Šmitran	II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITIZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI, Razlozi za donošenje Zakona	ENERGIA GAS AND POWER d.o.o., kao opskrbljivač električnom energijom u RH, podržava prijedlog CRODUX PLINA d.o.o.. Smatramo da svim kupcima u RH treba omogućiti jedinstveni račun kao način plaćanja. Naša iskustva sa ostalih tržišta EU ne pokazuju nam primjere gdje se pojedine skupine kupaca diskriminiraju na bilo koji način, a naročito ne po načinu plaćanja. Naš zahtjev je da se ovaj postupak odabira načina plaćanja (Jedinstveni račun ili Odvojeni računi) provodi prema postojećim procedurama i sučelju HEP ODS-a , u okviru kojih se provode postupci promjene opskrbljivača. Također smatramo da ovaj postupak usklađenja međusobnih odnosa kupaca, operatora i opskrbljivača bude nadzirana od strane Regulatora (HERA) koji ima obvezu i ovlasti zaštite pojedinih sudionika, a naročito krajnjih kupaca električne energije i zaštitu prava tržišnog natjecanja.	Djelomično usvojeno	Upravo ovom izmjenom se želi omogućiti oba načina tj. da postoje i jedinstveni i odvojeni, osim za kategoriju kućanstvo gdje je obaveza jedinstvenog računa.

<p>CRODUX PLIN d.o.o.</p>	<p>II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI, Osnovna pitanja koja se trebaju urediti Zakonom i posljedice koje će donošenjem Zakona proisteći</p>	<p>- Pitanje koje treba urediti ovim Zakonom je i INSTITUT ZATVORENOG DISTRIBUCIJSKOG SUSTAVA, koji nije pravilno prenesen u zakonodavstvo RH Institut zatvorenog distribucijskog sustava na način kako je trenutno uređen člankom 37. Zakona nije primjenjiv u praksi te predlažemo da i ovo pitanje bude obuhvaćeno ovim Zakonom kako bi i ova pravna materija bila pravilno i potpuno usklađena s Direktivom 2009/72/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o zajedničkim pravilima za unutarnje tržište električne energije i stavljanje izvan snage Direktive 2003/55/EZ, u dijelu primjene instituta zatvorenog distribucijskog sustava. Prijedlog teksta izmjene koji smo iznijeli za članak 37. i novi članak 37.a obrazlažemo kako slijedi: Iako Direktiva izrijekom nije ograničila primjenu ovog instituta samo na određene naponske razine mreže na koju je sustav priključen, prema važećem članku 37. Zakona status zatvorenog distribucijskog sustava može se steći jedino ukoliko je obračunsko mjerno mjesto vlasnika sustava priključeno na prijenosnu mrežu (na visoki ili vrlo visoki napon). Osim što trenutno zakonsko rješenje nije u skladu s Direktivom, isto je neprimjenjivo u praksi te zbog toga institut zatvorenog distribucijskog sustava i nije do sad primijenjen u RH i predstavlja „mrtvo slovo na papiru“ te je nužno u okviru predmetnih izmjena i dopuna Zakona, a u svrhu zaštite potrošača u takvim sustavima, urediti ovu materiju pravilnim prijenosom Direktive. Praksa pokazuje, da je najveći broj sustava koji ispunjavaju uvjete zatvorenog distribucijskog sustava, kako ga definira Direktiva, priključen na javnu distribucijsku mrežu (koja također može biti mreža visokog napon), ali takvima ne mogu biti kvalificirani upravo zbog naprijed navedenog normativnog ograničenja. Uzimajući u obzir neprimjenjivost važećeg članka 37. Zakona u praksi i trenutne otvorene povrede prava potrošača unutar zatvorenih distribucijskih sustava u odnosu na vlasnika sustava koji kao korisnik javne distribucijske ili prijenosne mreže netransparentno od potrošača unutar</p>	<p>Nije usvojeno</p>	<p>Navedeno pitanje nije sastavni dio ovih izmjena. Javno savjetovanje je ograničeno isključivo i jedino na tekst „konačnog“ prijedloga zakona i da se nikako ne smije uvažavati dodatne prijedloge predstavnika zainteresirane javnosti koji se ne odnose na odredbe koje je predlagatelj dao na javno savjetovanje i koje nisu navedene u razlozima za donošenje zakona, a posebice iz razloga što se zakon donosi po hitnom postupku. U svrhu davanja prijedloga postoje "Prethodna savjetovanja" čija svrha je upravo da se u konačan prijedlog zakona uvrsti sve ono što zainteresirana javnost smatra da je potrebno uvrstiti u konačan prijedlog i što onda u javnom savjetovanju svi predstavnici zainteresirane javnosti mogu komentirati. Uzeto u razmatranje za buduće promijene</p>
-------------------------------	--	--	----------------------	---

zatvorenog distribucijskog sustava naplaćuje električnu energiju i pripadajuće naknade za korištenje mreže, neovisno o njihovoj stvarnoj potrošnji električne energije i pripadajućim troškovima za korištenje zatvorenog distribucijskog sustava i javne prijenosne ili distribucijske mreže na koju je taj sustav priključen, cilj je ove izmjene urediti odnose, prava i obveze potrošača unutar zatvorenih distribucijskih sustava, vlasnika tih sustava i operatora zatvorenog distribucijskog sustava. Uvođenjem obveze licenciranja operatora zatvorenog distribucijskog sustava u prijedlogu novog članka 37.a, osigurava se institucionalna kontrola sigurnosti i pouzdanost napajanja i nepristrani uvjeti za korištenje zatvorenog distribucijskog sustava te objektivni i nepristrani uvjeti priključenja korisnika ovih sustava. Ovakvim prijedlogom garantira se korisnicima unutar zatvorenog distribucijskog sustava da će ovu uslugu o kojoj ovisi sigurnost i pouzdanost opskrbe električnom energijom, obavljati tehnički, stručno i financijski kvalificiran energetska subjekt uz ispunjenje uvjeta kvalitete opskrbe električnom energijom sukladno članku 60. Zakona (kvaliteta usluga, pouzdanost napajanja, kvaliteta napona), a sve u svrhu osiguranja optimalne učinkovitosti opskrbe unutar ovih malih distribucijskih sustava i usklađenosti tog pogona s javnom distribucijskom i/ili prijenosnom mrežom. Vodeći računa o činjenici da je važećim člankom 37. Zakona propisan institut zatvorenog distribucijskog sustava na način da se isti ne može primijeniti upravo na one sustave koji u praksi ispunjavaju sve uvjete za kvalifikaciju zatvorenog distribucijskog sustava, kako je definiran uvodnom odredbom (30) Direktive i člankom 28. Direktive, izmjenom i dopunom predlažemo stvaranje nacionalnog regulatornog okvira unutar kojeg će se institut zatvorenog distribucijskog sustava kako je definiran Direktivom moći u praksi klasificirati kao poseban distribucijski sustav. Provedba postupka klasifikacije zatvorenih distribucijskih sustava (stjecanje statusa) i odabir licenciranog operatora zatvorenog distribucijskog sustava treba odražavati specifičnost

	<p>prirode odnosa između operatora sustava i korisnika koji unutar zatvorenog distribucijskog sustava obavljaju djelatnosti specijalizirane prirode, ali kao potrošači električne energije imaju sva prava koja imaju krajnji kupci električne energije priključeni na javnu prijenosnu ili distribucijsku mrežu. U praksi su korisnici zatvorenih distribucijskih sustava (trgovački centri, gospodarske zone, poslovni centri, infrastrukturni objekti sa više korisnika, posebne zone luka, nautičkih marina, brodogradilišta, autoceste, autobusni terminali i slično), osim vlasnika i najmoprimci, ovlaštenici koncesije, povezana poduzeća, koji troškove električne energije plaćaju najčešće kroz cijenu najma neovisno o stvarnoj potrošnji. Važeći članak 37. Zakona omogućava ovakvu nepoštenu poslovnu praksu koja je suprotnosti s točkom 1. podstavak (h) i (i) Mjera za zaštitu potrošača iz Priloga I. Direktive, prema kojima mjere zaštite kupaca iz članka 3. Direktive trebaju osigurati da potrošači imaju na raspolaganju podatke o svojoj potrošnji te da budu ispravno obaviješteni o stvarnoj potrošnji električne energije i troškovima dovoljno učestalo da bi mogli regulirati vlastitu potrošnju električne energije.</p>	
--	---	--

Fakultet elektrotehnike i računarstva Sveučilišta u Zagrebu	II.OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITIZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI, Osnovna pitanja koja se trebaju urediti Zakonom i posljedice koje će donošenjem Zakona proisteći	Spominje se RHE koja je sustav za pohranu energije, a da nije definirano što je to pohrana energije. Predlažemo u članku 4. Zakona o tržištu električne energije dodati nove (tržišne) energetske djelatnosti: pohrana električne energije, otkup električne energije, agregiranje distribuiranih izvora, pružanje usluge punjenja električnih vozila, izgradnja i održavanje infrastrukture za punjenje električnih vozila. Analogno, u Zakonu o tržištu električne energije u Glavi III. PROIZVODNJA ELEKTRIČNE ENERGIJE potrebno je detaljno razraditi navedene nove energetske djelatnosti (npr. Glava IV. POHRANA ELEKTRIČNE ENERGIJE) kroz uvjete priključenja na mrežu, obavljanje energetske djelatnosti, pružanje pomoćnih usluga itd. Nadalje, u Glavi IV. I V. PRIJENOS (DISTRIBUCIJA) ELEKTRIČNE ENERGIJE potrebno je redefinirati usluge koje je operator prijenosnog (distribucijskog) sustava do sada mogao nabavljati samo od proizvođača električne energije. Npr. Članak 28. Stavak 10. (i Stavak 11) „Operator prijenosnog sustava može angažirati proizvodna postrojenja namijenjena za povremenu upotrebu...“ Ova usluga može biti pružena i od strane spremnika energije ili odziva potrošnje samostalno ili preko agregatora. Analogno, u Glavi VII. OPSKRBA ELEKTRIČNOM ENERGIJOM potrebno je detaljno razraditi nove sudionike na tržištu električne energije koji mogu biti izravno povezani s krajnjim kupcima ili ostalim distribuiranim korisnicima, prije svega ovo se odnosi na novi entitet ustaljenog naziva „Agregator“. Nedopustivo je da se reverzibilne hidroelektrane izdvajaju od ostalih tehnologija pohrane energije, primjerice baterijskih postrojenja, zamašnjaka i slično, čime ih se dovodi u povlašten položaj. Stoga se predlaže da se prethodna fraza izmijeni u „pravo proizvođača da električnu energiju za potrebe pohrane energije u spremniku energije nabavlja na veleprodajnom tržištu“ te u tom smislu izmijeni sadržaj članka 3 Nacrta. U dokumentu se na više mjesta navode „spojeni vodovi“, što je pogrešno jer takvi vodovi nemaju smisla (postoje li nespojeni vodovi?). Pretpostavka je da	Nije usvojeno	Navedeno pitanje nije sastavni dio ovih izmjena. Uzeto u razmatranje za buduće promjene.
---	---	--	---------------	--

je riječ o „spojnim vodovima“.

<p>Marijan Kalea</p>	<p>II.OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITIZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI, Osnovna pitanja koja se trebaju urediti Zakonom i posljedice koje će donošenjem Zakona proisteći</p>	<p>Umjesto riječi "spojeni vodovi" treba stajati "spojni vodovi", na dva mjesta u tekstu poglavlja II - to su vodovi koji spajaju mreže dva susjedna operatora prijenosnog sustava. (Spojeni vodovi nemaju smisla; svi vodovi su spojeni!)</p>	<p>Usvojeno</p>	<p>Prihvaća se</p>
----------------------	---	--	-----------------	--------------------

Elind d.o.o.	NACRT PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O TRŽIŠTU ELEKTRIČNE ENERGIJE, V. TEKST KONAČNOG PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O TRŽIŠTU ELEKTRIČNE ENERGIJE S OBRAZLOŽENJEM	Osvrt na Članak 37 ZoTEE: Mi smo tvrtka koja se 25 godina bavi izradom energetskih postrojenja, energetskim inženjeringom i savjetovanjem industrijskih kupaca. U dosadašnjoj praksi naišli na čitav niz sličnih slučajeva koji se odnose na problem razgraničenja u potrošnji električne energije na poslovnim građevinama i zonama u kojima pojedini suvlasnici i najmoprimci ne mogu ostvariti pravo na status kupca. Također smo primijetili da pojedini vlasnici takvih objekata i zona netransparentno obračunavaju troškove isporuke električne energije što često izaziva prijepore između najmoprimaca i vlasnika. Ovdje se najčešće pojavljuju dva slučaja i to naplate troškova električne energije putem paušala gdje korisnik nema nikakav uvid u stvarni trošak, te s druge strane postoje tzv. kontrolna brojila koja su ugrađena bez odgovarajućih certifikata i klasa točnosti, a koja registriraju samo ukupnu potrošnju u kWh. Kod kontrolnih brojila se obično javljaju problemi vezani uz naplatu naknade za angažiranu snagu, potrošnje jalove energije, više i niže tarife čime se opet narušavaju prava krajnjih korisnika na objektivno i transparentno korištenje usluge opskrbe električnom energijom. Smatramo da je krajnje vrijeme da se to područje zakonski uredi, te predlažemo da se prema članku 37. Zakona omogući korištenje instituta Zatvorenog distribucijskog sustava na način da se ta mogućnost omogući i za naponske razine od 10 kV na više. Svakako treba voditi računa da se u cilju zaštite krajnjih korisnika odnosno kupaca u Zatvorenom distribucijskom sustavu uvedu stroga tehnička i stručna pravila koja nalažu povjerenje upravljanja Zatvorenim distribucijskim sustavima isključivo od strane licenciranih tvrtki. Licenciranje treba biti provedeno od strane nadležne agencije (HERA). Očekujemo da će zakonodavac uvažiti ovaj naš prijedlog, te u sklopu ovih izmjena Zakona donijeti odgovarajuće rješenje. ELIND d.o.o.	Nije usvojeno	Navedeno pitanje nije sastavni dio ovih izmjena. Javno savjetovanje je ograničeno isključivo i jedino na tekst „konačnog“ prijedloga zakona i da se nikako ne smije uvažavati dodatne prijedloge predstavnika zainteresirane javnosti koji se ne odnose na odredbe koje je predlagatelj dao na javno savjetovanje i koje nisu navedene u razlozima za donošenje zakona, a posebice iz razloga što se zakon donosi po hitnom postupku. U svrhu davanja prijedloga postoje "Prethodna savjetovanja" čija svrha je upravo da se u konačan prijedlog zakona uvrsti sve ono što zainteresirana javnost smatra da je potrebno uvrstiti u konačan prijedlog i što onda u javnom savjetovanju svi predstavnici zainteresirane javnosti mogu komentirati . Uzeto u razmatranje za buduće promijene
--------------	---	--	---------------	---

<p>ENERGO POINT d.o.o.</p>	<p>NACRT PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O TRŽIŠTU ELEKTRIČNE ENERGIJE, V. TEKST KONAČNOG PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O TRŽIŠTU ELEKTRIČNE ENERGIJE S OBRAZLOŽENJEM</p>	<p>Komentar za članak 37. ZTEE – zatvoreni distribucijski sustav- Na temelju osobnog iskustva i poznavanja problematike u odnosima najmodavac-krajnji korisnik (najmoprimac) na području korištenja energetske usluga, uvjerali smo se da članak 37. Zakona o tržištu električne energije, kojim je reguliran institut zatvorenog distribucijskog sustava (ZDS,) nije do sad primijenjen u praksi te da tom odredbom nije pravilno prenesena Direktiva 2009/72/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o zajedničkim pravilima za unutarnje tržište električne energije i stavljanje izvan snage Direktive 2003/55/EZ. U konkretnom slučaju radi se o problematici koja se pojavljuje u odnosima između vlasnika poslovnih prostora (poslovni centri; trgovački centri; poslovne zone i slično) i pojedinih zakupnika, gdje se naplata komunalnih i energetske usluga najčešće vrši paušalno, kroz cijenu najma po m². S obzirom da je u RH kao članici Europske unije svakom kupcu zajamčen objektivan i transparentan pristup korištenju odgovarajućih energenata, zakonodavac je u obvezi kroz zakonska rješenja navedena načela i osigurati u cilju zaštite prava krajnjih kupaca električne energije na transparentan i učinkovit pristup korištenju električne energije. Postojećim zakonskim rješenjem ZDS se može primijeniti na obračunsko mjerno mjesto (OMM) Vlasnika ZDS-a koje je priključeno na mrežu 110 kV i više, što je u RH primjenjivo na svega desetak slučajeva (Željezara Sisak, HŽ infrastruktura, Petrokemija Kutina, Cemex, Duropack Belišće, ...). S obzirom na navedenu postojeću situaciju potrebno je trenutno važeće zakonsko rješenja izmijeniti i dopuniti tako da status Zatvorenog distribucijskog sustava mogu dobiti svi Vlasnici koji OMM imaju i na srednjem naponu (10; 20 i 35(30) kV) i to na način da su Vlasnici dužni ishoditi odobrenje statusa Zatvorenog distribucijskog sustava od strane HERA-e. Osim proširenja ZDS-a za navedene kategorije sustava nužno je definirati stroge kriterije za licenciranje tzv. operatora zatvorenog distribucijskog sustava koje bi se provodilo od strane regulatora (HERA), kako bi</p>	<p>Nije usvojeno</p>	<p>Navedeno pitanje nije sastavni dio ovih izmjena. Javno savjetovanje je ograničeno isključivo i jedino na tekst „konačnog“ prijedloga zakona i da se nikako ne smije uvažavati dodatne prijedloge predstavnika zainteresirane javnosti koji se ne odnose na odredbe koje je predlagatelj dao na javno savjetovanje i koje nisu navedene u razlozima za donošenje zakona, a posebice iz razloga što se zakon donosi po hitnom postupku. U svrhu davanja prijedloga postoje "Prethodna savjetovanja" čija svrha je upravo da se u konačan prijedlog zakona uvrsti sve ono što zainteresirana javnost smatra da je potrebno uvrstiti u konačan prijedlog i što onda u javnom savjetovanju svi predstavnici zainteresirane javnosti mogu komentirati . Uzeto u razmatranje za buduće promijene</p>
--------------------------------	--	--	--------------------------	--

	<p>operatori zatvorenog distribucijskog sustava ispunjavali propisane uvjete u pogledu stručne, tehničke i financijske sposobnosti za obavljanje te djelatnosti, kao u slučajevima izdavanja dozvola za obavljanje sličnih energetske djelatnosti. Na ovaj način će zakonodavac uskladiti ovu zakonsku odredbu s Direktivom, osigurati zadane kriterije kvalitete, pouzdanosti i sigurnosti korištenja mreže za krajnje korisnike-potrošače u ZDS-u te osigurati nadzor HERA-e nad obavljanjem djelatnosti distribucije električne energije u zatvorenom distribucijskom sustavu kroz izdanu energetske dozvolu za predmetnu djelatnost.</p>		
--	--	--	--

liatris-jelen plast d.o.o.	<p>NACRT PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O TRŽIŠTU ELEKTRIČNE ENERGIJE, V. TEKST KONAČNOG PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O TRŽIŠTU ELEKTRIČNE ENERGIJE S OBRAZLOŽENJEM</p>	<p>Osvrt na Članak 37 ZoTEE: Ovim putem iskazujem veliki interes da mi se kao vlasniku distributivne trafostanice 10/0,4 kV omogući razdvajanje postojećeg mjernog mjesta na srednjem naponu na više mjernih mjesta za napajanje pojedinih proizvodno uslužnih objekata. U konkretnom slučaju posjedujem poslovnu lokaciju sa izgrađenim pogonima (drveni pogon; prerada plastike; kamenoklesarska djelatnost i ugostiteljstvo) koje sam iznajmio različitim zakupoprincima, prema čijim zahtjevima trebam uspostaviti egzaktni obračun potrošnje električne energije. Obratio sam se nadležnoj Elektri čije su stručne službe predložile rješenje prema kojem bih morao postojeću trafostanicu ustupiti HEP-u, da bi oni mogli priključiti pojedine pogone sa zasebnim brojlilima. Takvo rješenje mi je apsolutno neprihvatljivo prije svega jer sam uložio značajna financijska sredstva u energetska postrojenja i cilj mi je da imam mogućnost upravljanja i kontrole energetske prilike unutar vlastitog poslovnog kompleksa. Za rješenje putem navedenog modela Zatvorenog distribucijskog sustava već sam ranije informiran, ali mi je rečeno da se isti ne može zakonski provesti u mom slučaju. U proteklom vremenu sam se dosta informirao kako je to uređeno u drugim zemljama EU, te sam dobio saznanja da je to apsolutno moguće. Stoga, svakako podržavam prijedlog Crodux-a za izmjenu prema navedenim stavkama. Također smatram da je već konačno došlo vrijeme, da se u Republici Hrvatskoj ukinu svi monopoli koji guše nas poduzetnike i nameću nam znatno teže uvjete poslovanja od onih koje imaju naši konkurenti u ostalim zemljama EU-a. Upravo je ponašanje HEP-a eklatantni primjer monopolista koji u pravilu ne uvažava specifične okolnosti i interese potrošača, već nameće rješenja koja su neprihvatljiva samim potrošačima, čime ih na neki način ucjenjuje u aktivnostima unaprjeđenja i razvoja poslovanja. Za LIATRIS-JELEN PLAST d.o.o. Alen Ljubanović, direktor</p>	Nije usvojeno	<p>Navedeno pitanje nije sastavni dio ovih izmjena. Javno savjetovanje je ograničeno isključivo i jedino na tekst „konačnog“ prijedloga zakona i da se nikako ne smije uvažavati dodatne prijedloge predstavnika zainteresirane javnosti koji se ne odnose na odredbe koje je predlagatelj dao na javno savjetovanje i koje nisu navedene u razlozima za donošenje zakona, a posebice iz razloga što se zakon donosi po hitnom postupku. U svrhu davanja prijedloga postoje "Prethodna savjetovanja" čija svrha je upravo da se u konačan prijedlog zakona uvrsti sve ono što zainteresirana javnost smatra da je potrebno uvrstiti u konačan prijedlog i što onda u javnom savjetovanju svi predstavnici zainteresirane javnosti mogu komentirati . Uzeto u razmatranje za buduće promijene</p>
----------------------------	--	--	---------------	--

<p>CRODUX PLIN d.o.o.</p>	<p>NACRT PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O TRŽIŠTU ELEKTRIČNE ENERGIJE, V. TEKST KONAČNOG PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O TRŽIŠTU ELEKTRIČNE ENERGIJE S OBRAZLOŽENJEM</p>	<p>U skladu s komentarima, obrazloženjima i prijedlozima koje smo dali vezano za pitanja koja trebaju biti predmet ovog Zakona predlažemo dopuniti tekst ovog Zakona sljedećim odredbama: - Članak 37. mijenja se i glasi: (1) Sustav koji distribuira električnu energiju unutar zemljopisno zatvorene industrijske i/ili komercijalne lokacije ili lokacije sa zajedničkim uslugama, rješenjem Agencije određuje se kao zatvoreni distribucijski sustav. (2) Vlasnik sustava iz stavka 1. ovoga članka dužan je za sustav iz stavka 1. ovog članka pokrenuti postupak stjecanja statusa zatvorenog distribucijskog sustava ako: – je obračunsko mjerno mjesto vlasnika sustava priključeno na prijenosnu ili distribucijsku mrežu, – ne distribuira električnu energiju kućanstvima, uz izuzetak kućanstava koja se nalaze na području koje obuhvaća sustav, – su zbog posebnih tehničkih ili sigurnosnih razloga djelatnosti ili proizvodni procesi korisnika takvog sustava integrirani, – taj sustav distribuira električnu energiju primarno vlasniku ili operatoru zatvorenog distribucijskog sustava i/ili njegovim povezanim subjektima, pri čemu je taj uvjet ispunjen ako barem 80% potrošnje električne energije otpada na vlasnika ili operatora zatvorenog distribucijskog sustava i/ili njegove povezane subjekte. (3) Agencija će rješenjem odrediti status zatvorenog distribucijskog sustava na zahtjev vlasnika sustava ako su zadovoljeni uvjeti iz stavka 2. ovoga članka. (4) Agencija je dužna rješenje iz stavka 3. ovog članka dostaviti inspekciji nadležnoj za elektroenergetiku, u roku od 30 dana od dana izdavanja rješenja. (5) Vlasnik sustava iz stavka 1. ovoga članka dužan je odlukom odrediti operatora zatvorenog distribucijskog sustava. (6) Vlasnik sustava iz stavka 1. ovoga članka Agenciji dostavlja dokaze o ispunjavanju uvjeta iz stavaka 2. i 5. ovoga članka te dokaze o granicama zatvorenog distribucijskog sustava koje su jasno odijeljene od ostalog područja. (7) Pri odobravanju statusa iz stavka 3. ovoga članka Agencija može zatražiti mišljenje operatora prijenosnog sustava i/ili operatora distribucijskog sustava. (8) Distribucija električne</p>	<p>Nije usvojeno</p>	<p>Navedeno pitanje nije sastavni dio ovih izmjena. Javno savjetovanje je ograničeno isključivo i jedino na tekst „konačnog“ prijedloga zakona i da se nikako ne smije uvažavati dodatne prijedloge predstavnika zainteresirane javnosti koji se ne odnose na odredbe koje je predlagatelj dao na javno savjetovanje i koje nisu navedene u razlozima za donošenje zakona, a posebice iz razloga što se zakon donosi po hitnom postupku. U svrhu davanja prijedloga postoje "Prethodna savjetovanja" čija svrha je upravo da se u konačan prijedlog zakona uvrsti sve ono što zainteresirana javnost smatra da je potrebno uvrstiti u konačan prijedlog i što onda u javnom savjetovanju svi predstavnici zainteresirane javnosti mogu komentirati . Uzeto u razmatranje za buduće promijene</p>
-------------------------------	--	--	--------------------------	--

energije u zatvorenom distribucijskom sustavu iz stavka 1. ovoga članka ne obavlja se kao javna usluga. (9) Korisnici zatvorenog distribucijskog sustava plaćaju operatoru zatvorenog distribucijskog sustava naknadu za korištenje mreže u skladu s odredbama ugovora o međusobnim odnosima, a najviše do iznosa tarifnih stavki za energetske djelatnosti prijenosa i distribucije električne energije koje se obavljaju kao javne usluge. (10) Operator zatvorenog distribucijskog sustava nije dužan nabavljati električnu energiju za pokriće gubitaka ili za rezervne kapacitete u svom sustavu. (11) Zatvoreni distribucijski sustav na mjestu priključenja s distribucijskom ili prijenosnom mrežom mora imati zasebno obračunsko mjerno mjesto, čiji korisnik je operator zatvorenog distribucijskog sustava. (12) Svaki od objekata priključenih na zatvoreni distribucijski sustav mora imati zasebno obračunsko mjerno mjesto. (13) Unutar zatvorenog distribucijskog sustava nije dopušteno priključenje proizvodnog postrojenja koje ima status povlaštenog proizvođača električne energije. (14) Agencija će rješenjem ukinuti status zatvorenog distribucijskog sustava na zahtjev vlasnika zatvorenog distribucijskog sustava ili po službenoj dužnosti ili temeljem prijave inspekcije nadležne za elektroenergetiku, ako više nisu ispunjeni uvjeti iz stavka 2. i 5. ovoga članka. (15) Vlasnik zatvorenog distribucijskog sustava dužan je o svakoj promjeni koja se odnosi na ispunjavanje uvjeta iz stavka 2. i 5. ovoga članka bez odgađanja obavijestiti Agenciju. (16) Protiv rješenja iz stavka 14. ovoga članka nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor." - Iza članka 37. dodaje se članak 37.a s naslovom iznad njega koji glase:
„Obavljanje djelatnosti distribucije električne energije zatvorenog distribucijskog sustava Članak 37. a (1) Obavljanje djelatnosti distribucije električne energije zatvorenog distribucijskog sustava može obavljati pravna ili fizička osoba koja je ishodila dozvolu Agencije za obavljanje distribucije električne energije zatvorenog distribucijskog sustava. (2)

Vlasnik zatvorenog distribucijskog sustava može sklopiti odgovarajući ugovor za obavljanje usluga operatora zatvorenog distribucijskog sustava isključivo sa pravnom ili fizičkom osobom koja posjeduje važeću dozvolu iz stavka 1. ovog članka. (2) Operator zatvorenog distribucijskog sustava dužan je obavljati distribuciju električne energije pod uvjetima koji su određeni dozvolom iz stavka 1. ovog članka. (3) Operator zatvorenog distribucijskog sustava dužan je: 1. priključiti na zatvoreni distribucijski sustav građevinu pravne i fizičke osobe koja ispunjava uvjete iz ovoga Zakona te koja je izgrađena na temelju građevinske dozvole ili drugog akta za građenje ili za koju je ishodeno rješenje o izvedenom stanju, 2. voditi, održavati i razvijati siguran, pouzdan i učinkovit zatvoreni distribucijski sustav, 3. osigurati korisnicima priključenim na zatvoreni distribucijski sustav propisanu kvalitetu opskrbe električnom energijom, 4. pratiti pokazatelje sigurnosti opskrbe i kvalitete opskrbe električnom energijom, 5. voditi evidenciju podataka potrebnih za utvrđivanje pokazatelja kvalitete električne energije, 6. distribuirati električnu energiju na temelju sklopljenih ugovora s korisnicima sustava, 7. osigurati objektivne, jednake i transparentne uvjete pristupa zatvorenom distribucijskom sustavu, 8. na razini zatvorenog distribucijskog sustava osigurati mjerenje potrošnje električne energije i očitavanje mjernih uređaja, 9. održavati mjerne uređaje te prikupljati i obrađivati mjerne podatke s obračunskih mjernih mjesta korisnika mreže, u skladu s odredbama ovoga Zakona i posebnim propisima, 10. voditi registar obračunskih mjernih mjesta za mjesta isporuke na zatvorenoj distribucijskoj mreži, 11. na zahtjev korisnika zatvorenog distribucijskog sustava, davati jasne i precizne informacije, 12. osigurati prihvaćanje reklamacija s obzirom na pristup i korištenje zatvorene distribucijske mreže i mehanizam za učinkovito rješavanje pritužbi i izvan sudsko rješavanje sporova, 13. osigurati zaštitu povjerljivosti podataka koja je saznao u obavljanju djelatnosti

operatora zatvorenog distribucijskog sustava. (4) Ugovorom o međusobnim odnosima operator zatvorenog distribucijskog sustava je obvezan urediti prava i obveze sa svim elektroenergetskim subjektima u čije ime naplaćuje naknade u skladu s odredbama ovog Zakona i drugim posebnim propisima. (5) Operator zatvorenog distribucijskog sustava je dužan na pojedinom zatvorenom distribucijskom sustavu primjenjivati istu tarifnu metodologiju za istu kategoriju korisnika zatvorene distribucijske mreže, a najviše do iznosa tarifnih stavki za energetske djelatnosti prijenosa i distribucije električne energije koje se obavljaju kao javne usluge. - Prijedlog dopune za PREKRŠAJNE ODREDBE Odrediti novčanu kaznu za vlasnika zatvorenog distribucijskog sustava ukoliko ne pokrene postupak dobivanja statusa zatvorenog distribucijskog sustava sukladno ovom Zakonu. - Prijedlog dopune za PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE Članak XX. (1) U roku od 6 (šest) mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona, inspekcija nadležna za elektroenergetiku provest će inspekcijski nadzor nad sustavima koji ispunjavaju uvjete zatvorenog distribucijskog sustava utvrđene ovim Zakonom te će obvezati vlasnike sustava da pokrenu pred Agencijom postupak dobivanja statusa zatvorenog distribucijskog sustava. (2) Vlasnik zatvorenog distribucijskog sustava dužan je sukladno odredbama ovog Zakona odrediti operatora zatvorenog distribucijskog sustava i podnijeti zahtjev Agenciji za dobivanje statusa zatvorenog distribucijskog sustava, najkasnije u roku od 1 (jedne) godine od dana stupanja na snagu ovog Zakona. (3) Operator prijenosnog sustava i operator distribucijskog sustava dužni su sukladno članku 9. ovog Zakona uskladiti ugovore o međusobnim odnosima i ugovore s opskrbljivačima, u roku od 6 (šest) mjeseci od dana stupanja na snagu ovog Zakona. (4) Agencija je dužna akte iz svoje nadležnosti uskladiti s odredbama ovog Zakon, u roku od 6 (šest) mjeseci od dana stupanja na snagu ovog Zakona.

<p>HEP - Operator distribucijskog sustava d.o.o.</p>	<p>V. TEKST KONAČNOG PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O TRŽIŠTU ELEKTRIČNE ENERGIJE S OBRAZLOŽENJEM, NACRT PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O TRŽIŠTU ELEKTRIČNE ENERGIJE</p>	<p>U nastavku je prijedlog izmjena i dopuna članaka ZoTEE-a koji nisu obuhvaćeni prijedlogom iz javne rasprave, a za koje smatramo da je važno obuhvatiti ovim izmjenama i dopunama. Predlaže se novi tekst točke 17. članka 40. koji glasi: „17. svake godine do 31. listopada godine koja prethodi planu podnijeti Agenciji na odobrenje desetogodišnji plan razvoja distribucijske mreže, usklađen sa Strategijom energetskog razvoja Republike Hrvatske i Programom provedbe Strategije energetskog razvoja, odnosno s desetogodišnjim planom razvoja prijenosne mreže, Nacionalnim akcijskim planom za obnovljive izvore te zahtjevima za priključenje građevina proizvođača i krajnjih kupaca na distribucijsku mrežu, sukladno kriterijima definiranim mrežnim pravilima distribucijskog sustava,“ Obrazloženje: Predlaže se usklađenje dinamike donošenja desetogodišnjih planova razvoja distribucijske mreže s odredbom koja se odnosi na dinamiku donošenja desetogodišnjih planova razvoja prijenosne mreže (članak 30. točka 35.), s obzirom na obvezu međusobnog usklađenja, odnosno donošenja i objave planova te dosadašnju praksu operatora sustava i Agencije. Dodatno, predlažemo da se u dogovoru s HERA-om cjelovito regulira pitanje postupka i dinamike izrade, međusobnog usklađenja, javne rasprave, ishođenja prethodnog odobrenja, donošenja i javne objave planova razvoja prijenosne i distribucijske mreže. U članku 49. stavku 1. iza riječi: „Zajamčeni opskrbljivač opskrbljuje krajnjeg kupca električnom energijom“ potrebno je dodati riječi: „na temelju izbora kod prvog priključenja na mrežu, odnosno“. Obrazloženje: U cilju smanjivanja administrativnog opterećenja poduzetnicima prilikom gradnje građevina koje se priključuju na elektroenergetsku mrežu, predlažemo da se za kategoriju kupaca poduzetništvo, u trenutku prvog priključenja na mrežu, omogući odabir opskrbljivača pod obvezom javne usluge, a što je prema važećem ZoTEE omogućeno samo za kategoriju kupaca kućanstvo. Navedenom izmjenom pojednostavio bi se i ubrzao proces priključenja na elektroenergetsku mrežu koji poduzetnici</p>	<p>Nije usvojeno</p>	<p>Navedeno pitanje nije sastavni dio ovih izmjena. Javno savjetovanje je ograničeno isključivo i jedino na tekst „konačnog“ prijedloga zakona i da se nikako ne smije uvažavati dodatne prijedloge predstavnika zainteresirane javnosti koji se ne odnose na odredbe koje je predlagatelj dao na javno savjetovanje i koje nisu navedene u razlozima za donošenje zakona, a posebice iz razloga što se zakon donosi po hitnom postupku. U svrhu davanja prijedloga postoje "Prethodna savjetovanja" čija svrha je upravo da se u konačan prijedlog zakona uvrsti sve ono što zainteresirana javnost smatra da je potrebno uvrstiti u konačan prijedlog i što onda u javnom savjetovanju svi predstavnici zainteresirane javnosti mogu komentirati . Uzeto u razmatranje za buduće promijene</p>
--	--	---	----------------------	--

moraju proći prilikom gradnje građevina. U dosadašnjoj praksi, relativno veliki udjel kupaca kategorije poduzetništvo, u trenutku podnošenja zahtjeva za početak korištenja mreže nema sklopljen ugovor o opskrbi električnom energijom s nekim od opskrbljivača na tržištu električne energije, što dovodi do nepotrebnih nesporedazuma i produljenja roka priključenja. Problem je, što u većini slučajeva, tržišni opskrbljivači niti ne žele sklopiti prvi ugovor o opskrbi električnom energijom s potencijalnim kupcem za kojeg nemaju povijesne podatke o potrošnji. Prema važećim propisima, operator distribucijskog sustava ne smije priključiti novog korisnika mreže bez sklopljenog ugovora o opskrbi električnom energijom. Vezano za primjedbu na članak 49., u slučaju prihvaćanja navedenog prijedloga, potrebno je uskladiti i članak 46. stavak 6. na način da se podstavak 2. mijenja i glasi: „2. prema reguliranim uvjetima za zajamčenu opskrbu samo one krajnje kupce koji nisu iz kategorije kućanstvo, kada se prvi put priključuju na mrežu ili pod određenim uvjetima ostanu bez opskrbljivača.“ U članku 68. stavak 10. predlaže se riječ „žalbu“ zamijeniti s „prigovor“.

Obrazloženje: U sklopu postupka donošenja pravila o priključenju, otvoreno je pitanje tumačenja izraza prigovor i žalba, u kontekstu navedenih odredbi u ZoTEE-u, uključujući i prijevod pripadnih izraza na engleskom jeziku iz EU direktive 2009/72/EZ („complaint“, „appeal“). U članku 68.b stavak 1. točka 8. predlaže se riječ „žalbi“ zamijeniti s „prigovora“.

Obrazloženje: U sklopu postupka donošenja pravila o priključenju, otvoreno je pitanje tumačenja izraza prigovor i žalba, u kontekstu navedenih odredbi u ZoTEE-u, uključujući i prijevod pripadnih izraza na engleskom jeziku iz EU direktive 2009/72/EZ („complaint“, „appeal“). U članku 68b. stavak 1. brisati točku 9. „-obrasci dokumenata i ugovora,“ Obrazloženje: Zbog česte potrebe za izmjenama i dopunama velikog broja obrazaca i ugovora, te složenosti procedure donošenja izmjena i dopuna Pravila o priključenju (prethodno odobrenje HERA-e),

	<p>predlaže se da obrasci i ugovori ne budu sastavni dio Pravila o priključenju, već da se u Pravilima propiše obveza objave na internetskim stranicama, a što je za dio obrazaca već i propisano Uredbom vezano za priključenje.</p>		
--	---	--	--

<p>Hrvatski operator prijenosnog sustava d.o.o.</p>	<p>V. TEKST KONAČNOG PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O TRŽIŠTU ELEKTRIČNE ENERGIJE S OBRAZLOŽENJEM, NACRT PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O TRŽIŠTU ELEKTRIČNE ENERGIJE</p>	<p>Hrvatski operator prijenosnog sustava d.o.o. predlaže dodatne izmjene i dopune članaka ZoTEE-a, koje nisu obuhvaćene prijedlogom iz javne rasprave, a za koje smatramo da je ključno regulirati u ZoTEE-u: 1. Predlaže se članak 28. stavak 6. ZoTEE izmijeniti tako da glasi kako slijedi: "Operator prijenosnog sustava dužan je osiguravati usluge sustava prema tržišnim načelima. Korisnici mreže u čijem su vlasništvu uređaji za pružanje pomoćnih usluga dužni su, na zahtjev operatora prijenosnog sustava, bez odgađanja pružiti pomoćne usluge radi ostvarivanja usluga sustava i postizanja sigurnog i pouzdanog rada elektroenergetskog sustava. Međusobna prava i obveze uređuju se ugovorom o pružanju pomoćnih usluga." Obrazloženje: Uređaji za pružanje pomoćnih usluga ovim izmjenama se povezuju s korisnicima mreže što je tehnički logično. Time se izbjegavaju potencijalne teškoće koje bi mogle nastati zbog nejasne definicije pružatelja pomoćnih usluga. 2. Predlaže se članak 29. točka 16. ZoTEE izmijeniti tako da glasi kako slijedi: „Nabavu pomoćnih usluga u prijenosnom sustavu prema načelima razvidnosti i nepristranosti te po reguliranim uvjetima do uspostave uvjeta funkcionalnog tržišta pomoćnih usluga.“ Obrazloženje: Tržište električne energije odvojeno je od tržišta pomoćnih usluga te je funkcionalno već duže vremensko razdoblje. 3. Predlaže se članak 52. stavak 6. ZoTEE izmijeniti tako da glasi kako slijedi: „Sudjelovanje na tržištu električne energije uravnoteženja uređuje se ugovorima, u skladu s pravilima o uravnoteženju elektroenergetskog sustava.“ Obrazloženje: Postoje i drugi mehanizmi nabave energije uravnoteženja. Izričaj se pojednostavljuje čime se izbjegavaju potencijalne poteškoće koje bi mogle nastati zbog spominjanja samo jednog od načina nabave energije uravnoteženja. 4. Predlaže se članak 52. stavak 8. ZoTEE izmijeniti tako da glasi kako slijedi: „Do uspostave funkcionalnog tržišta električne energije uravnoteženja, maksimalne cijene električne energije za potrebe uravnoteženja elektroenergetskog sustava ugovorene u</p>	<p>Nije usvojeno</p>	<p>Navedeno pitanje nije sastavni dio ovih izmjena. Javno savjetovanje je ograničeno isključivo i jedino na tekst „konačnog“ prijedloga zakona i da se nikako ne smije uvažavati dodatne prijedloge predstavnika zainteresirane javnosti koji se ne odnose na odredbe koje je predlagatelj dao na javno savjetovanje i koje nisu navedene u razlozima za donošenje zakona, a posebice iz razloga što se zakon donosi po hitnom postupku. U svrhu davanja prijedloga postoje "Prethodna savjetovanja" čija svrha je upravo da se u konačan prijedlog zakona uvrsti sve ono što zainteresirana javnost smatra da je potrebno uvrstiti u konačan prijedlog i što onda u javnom savjetovanju svi predstavnici zainteresirane javnosti mogu komentirati . Uzeto u razmatranje za buduće promijene</p>
---	--	--	----------------------	--

okviru ugovora o pružanju pomoćnih usluga u skladu s metodologijom za određivanje cijena za pružanje pomoćnih usluga obračunavaju se prema metodologiji za određivanje cijena za pružanje usluge uravnoteženja koju donosi Agencija, uz prethodno mišljenje operatora prijenosnog sustava.“

Obrazloženje: Omogućuje se dodatna fleksibilnost operatoru prijenosnog sustava kako bi mogao nabaviti energiju uravnoteženja i po nižim cijenama od onih metodološki propisanih. Ovime se izbjegavaju potencijalne poteškoće koje bi mogle nastati ukoliko operator prijenosnog sustava prekograničnim mehanizmima nabave energije uravnoteženja uspije postići povoljniju cijenu od metodološke. 5. Predlaže se članak 52. stavak 9. ZoTEE izmijeniti tako da glasi kako slijedi: „Do uspostave tržišta pomoćnih usluga, maksimalne cijene njihovog pružanja određuju se metodologijom za određivanje cijena za pružanje pomoćnih usluga koju donosi operator prijenosnog sustava, uz prethodnu suglasnost Agencije, a operator prijenosnog sustava izvještava Agenciju o sklopljenim ugovorima o pružanju pomoćnih usluga s pružateljima kao i mjesečnom ostvarenju tih ugovora.“

Obrazloženje: Ovime se pojednostavljuje postupak otvaranja tržišta pomoćnih usluga te se omogućava postupno otvaranje tržišta pomoćnih usluga s ciljem razvoja tržišnog natjecanja i maksimizacije društvene dobrobiti. Prijedlog je ovom formulacijom olakšati otvaranje tržišta pomoćnih usluga, obzirom da je postojeća formulacija nejasna i teško primjenjiva uvažavajući narav "tržišta pomoćnih usluga". Pojam "maksimalna" otvorio bi prostor za postepeno otvaranje tržišta i uštede za krajnje kupce. 6. Predlaže se članak 68. stavak 10. ZoTEE izmijeniti tako da glasi kako slijedi: „Korisnik mreže kojem je odbijen ili ograničen pristup mreži ili je nezadovoljan uvjetima pristupa može izjaviti prigovor Agenciji.“

Obrazloženje: Postojeći tekst ove odredbe u suprotnosti je sa čl. 34. ZoTEE-a, sa Direktivom 2009/72/EZ i sa čl. 157. Zakona o općem upravnom postupku, iz razloga kako slijedi: A) Čl. 34.

ZoTEE predviđa prigovor HERA-i kao pravni lijek na raspolaganju korisnicima protiv postupanja operatora prijenosnog sustava u vezi sa „odbijanjem priključka na prijenosnu mrežu, uvjetima priključenja na prijenosnu mrežu, određivanjem naknade za priključenje i/ili povećanje priključne snage na prijenosnu mrežu“. Čl. 68. st. 10. ZoTEE ponovno regulira istu stvar, ali na način da kao instrument pravne zaštite korisnika uvodi institut žalbe. Rezultat ovakvog dvostrukog reguliranja iste materije je pravna nesigurnost jer nije jasno koji pravni lijek treba koristiti – prigovor ili žalbu. Radi pravne sigurnosti i u interesu jasnoće propisa, potrebno je uskladiti terminologiju. B) Prigovor je pravni instrument koji se temeljem odredbi Zakona o općem upravnom postupku priznaje osobama koje su korisnici javnih usluga, protiv postupanja tih pružatelja javnih usluga. Žalba predstavlja pravni lijek u upravnom postupku koji se priznaje protiv upravnih akata i drugog postupanja prvostupajnskih upravnih tijela. Taj instrument nije primjenjiv na rad operatora prijenosnog sustava. Naime, operator prijenosnog sustava po svojoj prirodi predstavlja pružatelja javnih usluga, a ne prvostupajnsko upravno tijelo. Takav status operatora jasno slijedi iz čl. 5. st. 3. ZoTEE u kojem je regulirano da se djelatnost prijenosa električne energije obavlja kao javna usluga. Budući da je operator prijenosnog sustava pružatelj javne usluge, na njega se primjenjuje instrument pravne zaštite reguliran u čl. 157. Zakona o općem upravnom postupku (pravo na prigovor), te je stoga ispravan instrument pravne zaštite protiv postupanja operatora prijenosnog sustava upravo prigovor. Taj mehanizam pravne zaštite pravilno je inkorporiran u čl. 34. ZoTEE, ali je u čl. 68. st. 10. ZoTEE pogrešno regulirano da se u istim slučajevima može izjaviti žalba. Dvostrukim reguliranjem iste materije u čl. 68. st. 10. ZoTEE-a uveden element nesigurnosti i nejasnoće. Predložene izmjene ispravljaju uočeni nedostatak. C) Potvrda shvaćanja da je upravo prigovor (a ne žalba) ispravan instrument pravne zaštite korisnika od postupanja operatora nalazi se i u

tekstu Direktive 2009/72/EZ o zajedničkim pravilima za unutarnje tržište električne energije od 13.07.2009. Predmetna Direktiva u čl. 37. st. 11. regulira da se protiv postupanja operatora prijenosnog ili distribucijskog sustava podnosi pritužba (u hrvatskom tekstu Direktive) odnosno „complaint“ (u engleskom tekstu Direktive) regulatornom tijelu, a ne žalba (u engleskom tekstu: „appeal“) kako je to regulirano u čl. 68. st. 10. ZoTEE-a. Iz navedenog se može zaključiti da je riječ „žalba“ u čl. 68. st. 10. ZoTEE-a unesena omaškom, kao rezultat netočnog prijevoda čl. 37. st. 11. Direktive 2009/72/EZ, odnosno pogrešne implementacije Direktive u hrvatsko zakonodavstvo. Umjesto riječi „žalba“, u čl. 68. st. 10. ZoTEE-a trebalo je koristiti pojam „prigovor“, koji bi bio ispravniji i u duhu ostalih odredaba ZoTEE-a, Zakona o regulaciji energetske djelatnosti i Zakona o općem upravnom postupku koji se odnose na pravnu zaštitu protiv postupanja operatora prijenosnog sustava. Stoga predložena izmjena članka 68. stavka 10. predstavlja usklađivanje ZoTEE-a sa čl. 37. st. 11. Direktive 2009/72/EZ. D) Treba napomenuti da prigovor kao instrument pravne zaštite protiv postupanja operatora prijenosnog sustava za korisnike mreže predstavlja za korisnike efikasniju zaštitu od one koju bi im pružila žalba (kao instrument upravnog postupka). Naime, pravo na žalbu u upravnom postupku je ograničeno prekluzivnim rokom od 15 dana, dok slijedom čl. 157. st. 3. Zakona o općem upravnom postupku korisnik javne usluge može izjaviti prigovor sve dok traje nezakonito postupanje pružatelja usluge. Jasno je dakle da korisnici mreže, kada im se priznaje pravo na prigovor kao instrument pravne zaštite, uživaju veći stupanj pravne zaštite nego što bi to mogli ostvariti korištenjem žalbe, budući da imaju znatno produženi rok u kojem mogu iskoristiti dodijeljeni im instrument pravne zaštite u odnosu na rok za žalbu u upravnom postupku. E) Ako bi se prihvatilo da je žalba instrument pravne zaštite protiv postupanja operatora, to bi imalo dalekosežnu posljednicu na status samih operatora prijenosnog i

distribucijskog sustava. Naime, to bi značilo da se operatori smatraju prvostupanjskim upravnim tijelima (a ne pružateljima javne usluge), na čije akte/radnje/propuštanja se ulaže žalba o kojoj odlučuje HERA kao drugostupanjsko upravno tijelo. Opće pravilo upravnog postupka je da prvostupanjska upravna tijela nemaju pravo žalbe niti pravo upravne tužbe protiv odluka drugostupanjskog tijela, pa čak i ako se ne slažu s shvaćanjima drugostupanjskog tijela. Takvo reguliranje statusa operatora sustava iste bi ostavilo bez ikakve pravne zaštite od nezakonitog postupanja regulatora, te bi im bio uskraćen čak i sudski put zaštite svojih prava i interesa u vezi sa vođenjem elektroenergetskog sustava, pred upravnim sudom. 7. Predlaže se članak 68.b stavak 1. alineja 8 ZoTEE izmijeniti tako da glasi kako slijedi: „(1) Operator prijenosnog sustava i operator distribucijskog sustava dužni su, uz prethodno odobrenje Agencije, donijeti pravila o priključenju na prijenosnu mrežu, odnosno pravila o priključenju na distribucijsku mrežu, kojima se osobito utvrđuje: – izrada elaborata optimalnog tehničkog rješenja priključenja na mrežu, – izdavanje posebnih uvjeta priključenja na mrežu, – izdavanje elektroenergetske suglasnosti, – način i uvjeti za nabavu roba, usluga i radova za izgradnju priključka i stvaranje tehničkih uvjeta u mreži, – uvjeti za ovlaštenog izvođača pridonijeljenih poslova, – postupak priključenja, – postupak promjene na priključku, – postupak rješavanja PRIGOVORA, – obrasci dokumenata i ugovora, – upute sudionicima u postupku priključenja i promjena na priključku.“ Obrazloženje: Kao što je već obrazloženo uz prijedlog za izmjenu članka 68. stavak 10., pojam „žalba“ je pogrešno korišten u tekstu ZoTEE-a, jer je ispravan pravni lijek koji korisnici mreže imaju na raspolaganju protiv postupanja operatora prijenosnog sustava instrument prigovora sukladno čl. 157. i 158. Zakona o općem upravnom postupku. Slijedom te argumentacije, i u pravilima o priključenju operatora prijenosnog sustava mora biti predviđeno da pravni instrument

		<p>zaštite od postupanja operatora predstavlja prigovor, a ne žalba, te slijedom toga postaje nužno ispraviti i ovu odredbu ZoTEE-a, kojom se definira sadržaj pravila o priključenju.</p>		
--	--	--	--	--

<p>Hrvatska elektroprivreda - dioničko društvo</p>	<p>NACRT PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O TRŽIŠTU ELEKTRIČNE ENERGIJE, Članak 1.</p>	<p>Predlaže se izmjena pojmovnika, u članku 3. stavku 2. točka 49. na način da glasi: „49. postupak izdavanja energetskeg odobrenja – postupak u okviru kojeg se osiguravaju potrebe Republike Hrvatske za izgradnjom novih proizvodnih postrojenja, temeljem odobrenja nadležnog tijela,“ Obrazloženje: Izmjena se predlaže radi usklađenja s člankom 12. Zakona, koji predviđa izdavanje energetskeg odobrenja isključivo za gradnju novih proizvodnih postrojenja. S obzirom na korištenje izraza „spojni vod“, čiji izraz nije definiran u dosadašnjoj energetskej regulativi Republike Hrvatske, predložimo uskladiti s već donesenim propisima ili dopuniti članak 3., stavak 2. odnosno dodati novu točku 58. koja glasi: »58. spojni vod - visokonaponski vod koji povezuje prijenosnu mrežu dva operatora sustava, u pravilu prekogranični visokonaponski vod između dvije države u funkciji razmjene električne energije.« Dosadašnja točke 58. do 73. postaju točke 59. do 74. Mišljenja smo da važeći Zakon člankom 10. dovoljno jasno opisuje prava i obveze Proizvođača električne energije, posebice glede prava kupnje električne energije na veleprodajnom tržištu, za vlastite potrebe (proizvodnju i potrošnju u funkciji ponovne proizvodnje), te njegovog statusa sudionika na tržištu električne energije. Naime, „vlastita potrošnja proizvodnog postrojenja“, razlikuje se od vlastite potrošnje krajnjeg kupca, i već je definirana važećim Zakonom o obnovljivim izvorima energije i visokoučinkovitoj kogeneraciji (NN 100/15, 131/17), koji je propis istog ranga u normativnoj hijerarhiji kao i razmatrani Zakon, te se odnosi na sve proizvođače. Ista definicija preuzeta je i u važećim Mrežnim pravilima operatora prijenosnog sustava („sva potrošnja električne energije povezana s proizvodnjom, na svim obračunskim mjernim mjestima,...“). Nadalje, navedenim Mrežnim pravilima reverzibilnu elektranu proglašava se krajnjim kupcem, što je u suprotnosti s krovnim Zakonom, te se u tom smislu predlaže usklađenje Mrežnih pravila sa Zakonom kao</p>	<p>Djelomično se usvaja</p>	<p>Ne prihvaća se. Navedena promjena nije povezana sa ovim prijedlogom, a ujedno je vezana sa drugim propisima koji će doći također na e-savjetovanje te će se u tom trenutku moći razmatrati iste primjedbe.</p> <p>Prihvaća se.</p> <p>Ne prihvaća se s obzirom da je navedeno pitanje drugačije uređeno zakonom.</p>
--	--	---	-----------------------------	--

propisom višeg ranga. Ukoliko želimo izbjeći proizvoljno tumačenje navedenih pojmova i posljedice koje direktno i indirektno ono uzrokuje, te jednoznačno definirati prava i obveze određenih tržišnih sudionika Prijedlogom Izmjena Zakona na jasan, transparentan i ne diskriminirajući način. Stoga predlažemo dopuniti članak 3., stavak 2. odnosno dodati novu točku 75. koja glasi: »75. vlastita potrošnja proizvodnog postrojenja – sva potrošnja električne energije povezana s proizvodnjom električne energije, na svim obračunskim mjernim mjestima, odnosno priključcima, a uključuje potrošnju koja se koristi za potrebe rada proizvodnog postrojenja, opću potrošnju proizvodnog postrojenja, potrošnju električne energije povezanu s pripremom primarnog energenta ili upravljanjem izvorom energije te drugu potrošnju iza obračunskih mjernih mjesta proizvodnog postrojenja.« Dosadašnje točke 74., 75 i 76. postaju točke 75., 76. i 78.

Hrvatska elektroprivreda - dioničko društvo	NACRT PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O TRŽIŠTU ELEKTRIČNE ENERGIJE, Članak 2.	U članku 9. stavku 6. predlaže se preciznije definirati koje su to ili kojim aktom propisane „informacije potrebne za stvarno tržišno natjecanje i učinkovito funkcioniranje tržišta“.	Nije usvojeno	S obzirom da sve informacije koje priprema operator će nadzirati Agencija tako će i detaljnije razrade ovih odredbi biti u obvezi Agencije.
---	---	--	---------------	---

<p>Hrvatska elektroprivreda - dioničko društvo</p>	<p>NACRT PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O TRŽIŠTU ELEKTRIČNE ENERGIJE, Članak 3.</p>	<p>Predlaže se u članku 10. brisanje predloženih stavaka 12. i 13. Obrazloženje: Kao što je ranije rečeno, važeći Zakon člankom 10. dovoljno jasno opisuje prava i obveze Proizvođača električne energije, posebice glede prava kupnje električne energije na veleprodajnom tržištu, za vlastite potrebe (vlastita potrošnja proizvodnog postrojenja), te njegovog statusa elektroenergetskog subjekta odnosno „sudionika na tržištu električne energije“ i nigdje u Zakonu se on ne smatra krajnjim kupcem. Što se tiče predloženog izuzeća za jedno specifično obračunsko mjerno mjesto reverzibilne hidroelektrane treba reći da se ovom formulacijom indirektno svi ostali proizvođači tretiraju kao krajnji kupci i nameće im se obveza kupnje električne energije za vlastitu potrošnju proizvodnog postrojenja na maloprodajnom tržištu. Nije poznato u pozitivnoj pravnoj praksi država članica EU formulacija i definicija „proizvođač u ulozi krajnjeg kupca“. Proizvođač ima pravnu osobnost i status energetskog subjekta, te kao takav svoja prava i obveze na tržištu električne energije. Zakonskim rješenjem postavlja se pravni okvir za ulogu (prava i obveze) proizvođača na tržištu, a pod zakonskim propisima definiraju se obveze glede pristupa i korištenja prijenosne/distribucijske mreže te druge posebno propisane obveze i naknade. Predložena odredba sadrži kombinaciju proizvođača kao sudionika na veleprodajnom tržištu i istovremeno kao krajnjeg kupca (u dijelu) na jednom obračunskom mjernom mjestu, što pravno nije moguće, i u suprotnosti je s Općim uvjetima za korištenje mreže i opskrbu električnom energijom (NN 85/15). Problem navedenog prijedloga stavka 12. predstavlja kako urediti ugovorni odnos za reverzibilnu hidroelektranu, da li ona mora za pristup mreži imati ugovor o opskrbi (koji ima zakonom propisane elemente) ili ugovor o kupoprodaji s veleprodajnog tržišta? Neka treća vrsta ugovora koja bi u sebi sadržavala maloprodajnog krajnjeg kupca (za mrežarinu) i veleprodajnog kupca (cijena energije bez naknada propisanih za krajnje kupce) nigdje nije propisana.</p>	<p>Nije usvojeno</p>	<p>Zahvaljujemo se na vašoj primjedbi, ali slijedom analize, a u trenutnim okolnostima i situacije u kojoj se nalazi elektroenergetski sektor, mišljenja smo da navedeni Nacrt prijedloga odražava pozitivne potrebe svih sudionika na tržištu, te ne narušava sustav u cilju privilegiranog položaja pojedinog sudionika.</p>
--	--	--	----------------------	--

Ovako određene obveze stvorile bi dodatne probleme prilikom sklapanja ugovora o korištenju mreže, a ne bi riješili postojeći problem da li je reverzibilna hidroelektrana proizvođač s pravom kupovine na veleprodajnom tržištu ili krajnji kupac jer na temelju predložene odredbe proizlazi da je u pogledu cijene same električne energije i naknada proizvođač s pravom kupovine na veleprodajnom tržištu, a u pogledu mrežarine krajnji kupac, te bi time proizvođač (s reverzibilnom hidroelektranom) ostvario pravo na oslobođenje od plaćanja naknada, ali nije jasno na koji način odnosno temeljem kojeg ugovora bi uopće ostvario to svoje pravo. Prethodno navedeno, obrazlažemo na konkretnom primjeru postojeće RHE. Na ukupno dva obračunska mjerna mjesta (400 kV), osim proizvodnje s pojedinog agregata (predaja u mrežu), mjeri se potrošnja (isporuka iz mreže) za crpni rad (približno 260 GWh/god) te potrošnja za potrebe kompenzatorskog rada (približno 20 GWh/godišnje) koja se aktivira po nalogu operatora sustava za rješavanje previsokih pogonskih napona u 400 kV. Dakle, ovdje se radi o mjerenju potrošnje na pojedinom brojilu za različite vrste usluga, odnosno o različitoj vrsti potrošnje: crpni rad temeljem ekonomske opravdanosti, crpni rad u pružanju usluge operatoru sustava kroz tercijarnu regulaciju za uravnoteženje te kompenzatorski rad za potrebe operatora sustava. Slijedom navedenog, smatramo da se ukupna nabava električne energije za potrošnju reverzibilnih hidroelektrana mora moći osigurati kroz vlastiti portfelj proizvodnje odnosno iz vlastitih proizvodnih postrojenja (HEP-Proizvodnja je energetski subjekt čija je proizvodnja uvijek, tj. u svakom obračunskom mjernom intervalu (15 minuta) veća od potrošnje), odnosno alternativno kroz veleprodajno tržište.

<p>Hrvatska elektroprivreda - dioničko društvo</p>	<p>NACRT PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O TRŽIŠTU ELEKTRIČNE ENERGIJE, Članak 3.</p>	<p>Povezano s prijedlogom dopune članka 3. novom točkom 74., predlaže se u članku 10. stavku 3. iza točke 6. dodati novu točku 7. koja glasi: »7. osigurati električnu energiju za potrebe vlastite potrošnje proizvodnog postrojenja na veleprodajnom tržištu električne energije ili unutar tržišne bilančne grupe čiji je član. » Ukoliko želimo propisati obvezu plaćanja naknade za korištenje prijenosne ili distribucijske mreže Proizvođaču električne energije, potrebno je uvođenje tzv. „G komponente“ u Metodologiji za određivanje tarifnih stavki za distribuciju električne energije (NN 104/15) i u Metodologiji za određivanje tarifnih stavki za prijenos električne energije (NN 104/15, 84/16), kako je u uvodnom obrazloženju Prijedloga Izmjena Zakona i navedeno. U tom slučaju, predlaže se u članku 10. stavku 4. iza točke 15. dodati novu točku 16. koja glasi: »16. plaćati naknade za korištenje distribucijske i/ili prijenosne mreže za vlastitu potrošnju proizvodnog postrojenja temeljem ugovora o korištenju mreže u skladu s metodologijama za određivanje tarifnih stavki za distribuciju i prijenos električne energije, za različite kategorije korisnika mreže. » Nadalje za ravnopravan status reverzibilnih hidroelektrana iz hrvatskog sustava na regionalnom sustavu tržišta električne energije i budućem regionalnom tržištu pomoćnih usluga, izuzetno je važno da su oslobođene plaćanja naknade za korištenje mreže kao što su oslobođene reverzibilne hidroelektrane u susjednim elektroenergetskim sustavima (Slovenija, BiH).</p>	<p>Nije usvojeno</p>	<p>S obzirom da navedeno uključuje i potrebe promjena u podzakonskim aktima te posljedično žurniju promjenu odnosno primjenu novog sustava, stava smo da bi kroz navedeno rješavanje problema došlo do dodatnog produžavanja razdoblja koje bi moglo negativno utjecati na financijske tijekove hrvatskih proizvodnih postrojenja. Stoga, smatramo da navedena primjedba nije prihvatljiva.</p>
<p>Hrvatska elektroprivreda - dioničko društvo</p>	<p>NACRT PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O TRŽIŠTU ELEKTRIČNE ENERGIJE, Članak 4.</p>	<p>Predlaže se u članku 19. stavku 4. promijeniti navod „u roku od 60 dana“ u novi navod „u roku od 30 dana“. Naime, dugo čekanje odgovora Agencije otežava poziciju tržišnih sudionika i nepotrebno poskupljuje poslovanje energetskih subjekata.</p>	<p>Nije usvojen</p>	<p>Tijela nadležna za izdavanje pojedinih odgovora trebaju imati dovoljno dugi period da mogu sagledati pojedini problem i ujedno da ne dođe do zagušenja rada.</p>

Hrvatska elektroprivreda - dioničko društvo	NACRT PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O TRŽIŠTU ELEKTRIČNE ENERGIJE, Članak 4.	Također, predlaže se ostaviti formulaciju „dati ili uskratiti suglasnost“, umjesto predložene „odlučiti o zahtjevu za davanje suglasnosti“. Postojeća formulacija u potpunosti preuzima izričaj i značenje iz Direktive.	Nije usvojen.	Navedeno je u skladu s dobrom nomotehničkom praksom.
Hrvatski operator prijenosnog sustava d.o.o.	NACRT PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O TRŽIŠTU ELEKTRIČNE ENERGIJE, Članak 4.	HOPS smatra da je rok za donošenje odluke Agencije po zahtjevu za davanje prethodne suglasnosti, potrebno ograničiti na rok od 30 dana od dana primitka ugovora na koji se traži prethodna suglasnost. Naime, zakonodavac kroz navedenu pravnu normu želi osigurati provjeru tržišno usmjerenih i nepristranih uvjeta na koji se traži prethodna suglasnost. Pretpostavka uvođenja prethodne suglasnosti, umjesto suglasnosti odražava se u usklađenosti postupanja operatora prijenosnog sustava s odredbama kojima se uređuje razdvajanje odnosno neovisnost operatora prijenosnog sustava od drugih dijelova VIS-a. Prethodna suglasnost Agencije uvjet je za zaključenje ugovora. Skraćivanje rokova HOPS smatra opravdanim, budući je riječ o postupku koji se provodi pred Agencijom koja kao procesnopravnu normu primjenjuje Zakon o općem upravnom postupku, koji propisuje obvezu rješavanja zahtjeva stranke bez odgode, a najkasnije u roku od 30 dana od dana podnošenja urednog zahtjeva.	Nije usvojen.	Sukladno odredbi članka 101. stavka 2. Zakona o općem upravnom postupku („Narodne novine“, broj 47/09), propisan je duži rok rješavanja zahtjeva stranke koji iznosi 60 dana budući da je u slučajevima vođenja ispitnog postupka propisana obveza rješavanja zahtjeva stranke u roku od 60 dana od dana podnošenja urednog zahtjeva stranke.
Hrvatski operator prijenosnog sustava d.o.o.	NACRT PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O TRŽIŠTU ELEKTRIČNE ENERGIJE, Članak 4.	Neovisni operator prijenosa dostavlja Agenciji na prethodnu suglasnost sve komercijalne i financijske ugovore s vertikalno integriranim subjektom. Agencija će, po provjeri tržišno usmjerenih i nepristranih uvjeta, u roku od 30 dana od primitka ugovora dati ili uskratiti suglasnost.	Nije usvojen	Sukladno odredbi članka 101. stavka 2. Zakona o općem upravnom postupku („Narodne novine“, broj 47/09), propisan je duži rok rješavanja zahtjeva stranke koji iznosi 60 dana budući da je u slučajevima vođenja ispitnog postupka propisana obveza rješavanja zahtjeva stranke u roku od 60 dana od

				<p>dana podnošenja urednog zahtjeva stranke.</p> <p>Formulacija „odlučiti o zahtjevu za davanje suglasnosti“ je u skladu s dobrom nomotehničkom praksom.</p>
Hrvatski operator prijenosnog sustava d.o.o.	NACRT PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O TRŽIŠTU ELEKTRIČNE ENERGIJE, članak 4.	st.8. Nastavno na obvezu ishođenja prethodne suglasnosti, prijedlogom se osigurava pravna zaštita operatora prijenosnog sustava te se omogućava uspostava upravno sudske prakse vezane uz djelokrug rada Agencije.	Nije usvojeno.	Pravna zaštita je uspostavljena upravo mogućnostima koje su navedene u predmetnom članku, odnosno stavku.
Hrvatski operator prijenosnog sustava d.o.o.	NACRT PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O TRŽIŠTU ELEKTRIČNE ENERGIJE, članak 4.	Protiv odluke Agencije iz stavka 4. ovoga članka nije dopušten prigovor, ali se može pokrenuti upravni spor, što ne odgađa izvršenje odluke. Postupak pred upravnim sudom je hitan.	Nije usvojen	<p>Sukladno Zakonu o općem upravnom postupku („Narodne novine“, broj 47/09), prigovor se za razliku od žalbe, izjavljuje protiv radnje (činjenja ili nečinjenja), a ne protiv odluke (akta) tijela.</p> <p>Pravna zaštita je uspostavljena upravo mogućnostima koje su navedene u predmetnom članku, odnosno stavku.</p>
Marijan Kalea	NACRT PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O TRŽIŠTU	Zamijeniti riječ "spojene" riječju "spojne". Tumačenje dano naprijed.	Usvojeno .	Prihvaća se.

	ELEKTRIČNE ENERGIJE, članak 6			
Hrvatski operator prijenosnog sustava d.o.o.	NACRT PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O TRŽIŠTU ELEKTRIČNE ENERGIJE, članak 6	U članku 30. iza točke 54. dodaje se točka 55. koja glasi: 55. izraditi i objaviti pravila za upravljanje zagušenjem unutar hrvatskog elektroenergetskog sustava, uključujući spojne vodove, uz ishođenu prethodnu suglasnost Agencije. Iza članka 30. dodaje se članak 30.a koji glasi: » Članak 30.a (1) Agencija je nadležna pratiti upravljanje zagušenjem unutar hrvatskog elektroenergetskog sustava, uključujući spojne vodove, kao i provedbu pravila za upravljanje zagušenjem iz članka 30. točke 55. ovoga Zakona. (2) Agencija može i naknadno zahtijevati od operatora prijenosnog sustava izmjene i dopune pravila iz članka 30. točke 55. ovoga Zakona	Nije usvojen	Ovom promjenom se gubi jasnoća postojećeg teksta.
Hrvatski operator prijenosnog sustava d.o.o.	NACRT PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O TRŽIŠTU ELEKTRIČNE ENERGIJE, članak 6	Pojam spojni ili prekogranični je stručno uobičajen.	Usvojeno	Izraz spojni vodovi se prihvaća.

<p>Hrvatska elektroprivreda - dioničko društvo</p>	<p>NACRT PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O TRŽIŠTU ELEKTRIČNE ENERGIJE, Članak 7</p>	<p>Predlaže se dopuniti članak 30a. novim stavkom 3. koji glasi: »Agencija će nakon provedene javne rasprave u minimalnom trajanju od 15 dana, uz prethodno mišljenje operatora prijenosnog sustava, i operatora tržišta električne energije, donijeti Metodologiju za utvrđivanje troškova re-dispečinga elektrana radi upravljanja zagušenjem unutar hrvatskog elektroenergetskog sustava.« Obrazloženje: S obzirom da su moguća preopterećenja pojedinih dijelova prijenosne mreže tijekom redovnog pogona uslijed iznimno visoke angažiranosti obnovljivih izvora u RH uz veliki tranzit električne energije kroz hrvatski sustav (odobreni prekogranični kapaciteti) ili područno visokog opterećenja nedostavno izgrađene mreže, ponekad se izvršava re-dispečing angažiranosti elektrana po nalogu operatora prijenosnog sustava. Činjenica je da operator sve češće koristi re-dispečing elektrana s obzirom na povećanje snage intermitentnih izvora u mreži Republike Hrvatske i okruženju, pozivajući se na ugroženost kriterija sigurnosti N-1, a nije riješeno obeštećenje proizvođača s obzirom na posljedično povećanje troškova proizvodnje (operativno HOPS spušta proizvodnju ekonomski konkurentnijih elektrana a povećava angažiranost proizvodnje skupljih elektrana).</p>	<p>Nije usvojeno</p>	<p>Ne prihvaća se sukladno gore navedenom odgovoru kod iste primjedbe.</p>
--	---	--	----------------------	--

<p>Hrvatska elektroprivreda - dioničko društvo</p>	<p>NACRT PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O TRŽIŠTU ELEKTRIČNE ENERGIJE, Članak 9.</p>	<p>Predlaže se korekcija članka 62. stavka 5. na način da glasi: » (5) Svaki opskrbljivač je obavezan sklopiti ugovor o opskrbi s krajnjim kupcem u pisanom obliku. Podmirenje računa za isporučenu električnu energiju (uključujući jedinstveni račun) ili mjesečne novčane obveze kupca u okviru univerzalne usluge ili zajamčene opskrbe predstavlja iskazivanje volje kupca za opskrbom u okviru univerzalne usluge ili zajamčene opskrbe, čime se Ugovor o opskrbi smatra sklopljenim s danom početka opskrbe. U slučaju kada krajnji kupac u roku 60 dana od dana početka korištenja javne usluge opskrbe ne vrati potpisani ugovor o opskrbi, niti ne podmiri račun/račune za isporučenu električnu energiju, opskrbljivač mora obavijestiti operatora sustava o prestanku pružanja javne usluge opskrbe. Temeljem te obavijesti operator sustava dužan je obustaviti isporuku električne energije krajnjem kupcu. Ugovor o opskrbi krajnjeg kupca mora minimalno sadržavati: 1. identitet i adresu opskrbljivača, 2. usluge koje pruža opskrbljivač, uključujući vrijeme početka i kvalitetu opskrbe, 3. vrste ponuđenih usluga održavanja, ako se nude, 4. način dobivanja informacija o važećim cijenama i naknadama, uključujući i o naknadama za održavanje, 5. trajanje ugovora o opskrbi krajnjeg kupca, uvjete za obnavljanje i raskid ugovora o opskrbi krajnjeg kupca ili prestanak pružanja usluga, 6. postojanje bilo kojeg prava na raskid ugovora, 7. način utvrđivanja nadoknade u slučaju nepoštivanja ugovorene razine kvalitete usluga, uključujući netočan i zakašnjeni obračun i 8. način rješavanja sporova kada Agencija odlučuje po prigovorima krajnjih kupaca u slučaju obustave isporuke električne energije.»</p>	<p>Nije usvojeno</p>	<p>Primljeno na znanje. Zahvaljujemo se na prijedlogu koji će se razmotriti prilikom slijedećih izmjena.</p>
--	--	---	----------------------	--

Hrvatski operator prijenosnog sustava d.o.o.	NACRT PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O TRŽIŠTU ELEKTRIČNE ENERGIJE, Članak 9.	Uvođenjem izuzeća za naplatu naknade za korištenje prijenosne mreže samo za krajnje kupce kategorije kućanstva, zbog izmjene stavka 11., temeljem ugovora Opskrbljivač – HEP ODS i dalje ostaje na snazi obveza HOPS-a da za sve ostale krajnje kupce na niskom i srednjem naponu koji su priključeni na distribucijsku mrežu mora sklapati ugovore s Opskrbljivačima budući se stavak 12. ne mijenja. Intencija prijedloga bila je uvođenje izuzeća za sve krajnje kupce priključene na distribucijsku mrežu (postojeća praksa). S obzirom da je stavkom 21. regulirano da HOPS za sve kupce priključene na distribucijsku mrežu naplaćuje mrežarinu od HEP ODS, pretpostavka je da je izuzeće u stavku 20. omaška u pisanju.	Nije usvojeno	Primljeno na znanje Sukladno primjedbi postojeći tekst je usklađen ,te je sukladno tome primjedba na modificirani način prihvaćena
Hrvatski operator prijenosnog sustava d.o.o.	NACRT PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O TRŽIŠTU ELEKTRIČNE ENERGIJE, Članak 9.	Iznimno od stavka 12. ovoga članka opskrbljivač svojim krajnjim kupcima priključenim na distribucijsku mrežu može u skladu s tarifnim sustavima i propisanim naknadama naplaćivati naknadu za korištenje prijenosne i distribucijske mreže na temelju sklopljenog ugovora o međusobnim odnosima s operatorom distribucijskog sustava.	Nije usvojeno	Drugačije uređeno u tekstu zakona.

<p>CRODUX PLIN d.o.o.</p>	<p>NACRT PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O TRŽIŠTU ELEKTRIČNE ENERGIJE, Članak 9.</p>	<p>- Komentar na izmjenu stavka 11. članka 46. Prijedlog Ministarstva da obveza izdavanja jedinstvenog računa ostane samo za kategoriju krajnjeg kupca - kućanstvo, ostavlja otvorenom povredu prava krajnjih kupaca električne energije (neovisno o kategoriji u koju su po Zakonu svrstani) pa i kućanstava, da odaberu način na koji će vršiti plaćanja za izvršenu uslugu opskrbe električnom energijom kao i povredu prava opskrbljivača na tržišno natjecanje i ravnopravnost u odnosu na pravne osobe s javnim ovlastima. Izdvajanje bilo koje kategorije krajnjih kupaca kao kategorije kojoj se ovim Zakonom nameće obveza plaćanja putem jedinstvenog računa za korištenje mreže i za opskrbu, čini ovu odredbu i dalje neusklađenom s pravnom stečevinom EU, a zašto, u čijem je to interesu, čija prava se ovakvim prijedlogom štite i s kojim odredbama Direktive će ova odredba nakon ovakve izmijene biti usklađena i time pravilno prenesena, Ministarstvo nije obrazložilo. Važećim stavkom 11. članka 46. Zakona, koji se počeo primjenjivati u Republici Hrvatskoj (RH) od 31.12.2016. godine te provedbenim reguliranim ugovorom o međusobnim odnosima koji su opskrbljivači bili obvezni sklopiti s operatorom distribucijskog sustava (ODS) temeljem stavka 12. i 13. članka 46. Zakona, ne samo da je nepravilno prenesena Direktiva 2009/72/EZ EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA od 13. srpnja 2009. o zajedničkim pravilima za unutarnje tržište električne energije i stavljanju izvan snage Direktive 2003/54 (Direktiva) u hrvatski pravni poredak, već je počinjena povreda europskog i nacionalnog prava tržišnog natjecanja te temeljna zakonska načela po kojima se obavljaju regulirane i tržišne energetske djelatnosti. Naime, uvjeti pod kojima opskrbljivači od svojih kupaca prikupljaju naknadu za korištenje mreže, u ime i za račun ODS, prouzrokovali su opskrbljivačima dodatne troškove i rizike poslovanja koji nemaju veze s uslugom opskrbe električnom energijom, a direktno utječu na njihove tržišne odnose s kupcima te će u konačnici biti prisiljeni prebaciti te troškove na</p>	<p>Nije usvojeno</p>	<p>Navedeni komentar zbog svog obima nije moguće u potpunosti razumjeti niti moguće obraditi. Zakon o tržištu električne energije („Narodne novine“, broj 22/13) propisao je obavezu da za tržišne sudionike postoje odvojeni računi za opskrbu i mrežu. Upravo ta mogućnost se smatrala neispravnom i otežavajućom za opskrbljivača i kupca. Ta praksa je dovela do zablude kupca obzirom da opskrbljivač nije govorio o ukupnoj cijeni nego samo o svojoj komponenti te je na taj način radio obmanu, tj. kupcima prikazivao manju cijenu nego je ukupna stvarna bila. Slijedom navedenog razloga, Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o tržištu električne energije („Narodne novine“, broj 102/15) uvedena je mogućnost jedinstvenog računa. Nažalost i ta praksa se pokazala neučinkovitom, odnosno, teško je zaživjela. Sukladno potrebama opskrbljivača došlo je do navedene promjene u Nacrtu prijedloga Zakona, odnosno mogućnost izbora dva i više računa kod svih kategorija osim kućanstva. Zbog nedovoljne upućenosti kućanstva na tržišne</p>
-------------------------------	--	--	--------------------------	---

svoje kupce kroz veće cijene električne energije i dodatna sredstva osiguranja plaćanja, čime će postati nekonkurentni. Sadašnji način primjene ovog instituta u RH, ograničavanjem prava pojedinim kategorijama kupaca na tržištu električne energije da slobodno odaberu mogućnost plaćanja svih naknada na tržištu električne energije temeljem jednog računa te prenošenje u 100% dijelu rizika naplate naknade za korištenje mreže s ODS-a na opskrbljivača, koji nije ugovorna strana ugovora o korištenju mreže niti obveznik plaćanja iste, predstavlja povredu općeg načela slobode uređivanja obveznih odnosa te ograničava poduzetničku i tržišnu slobodu, koja je Ustavom RH utvrđena kao temelj gospodarskog ustroja RH. Naš prijedlog izmjene stavka 11. članka 46. Zakona se svodi na slobodan odabir modela plaćanja jedinstvenim računom (odabir u postupku promjene opskrbljivača putem sučelja ODS), ukoliko opskrbljivač procijeni da ima interesa da dodatne troškove koje će zbog toga imati ukalkulira u svoju ponudu ugovora o opskrbi, u kojem slučaju će preuzeti određene rizike naplate naknade za korištenje mreže u ime i za račun ODS-a i sklopiti s kupcem ugovor o opskrbi s tom klauzulom. Izmjenu predmetne odredbe treba promatrati u širem kontekstu njenog utjecaja na nužne izmjene reguliranog provedbenog ugovora s ODS-om i trenutnog rješenja prema kojem opskrbljivač faktično izvršava obvezu kupca iz ugovora o korištenju mreže u kojem opskrbljivač nije ugovorna strana te je stavljen u poziciju sudužnika kupca, koji u konačnici plaća naknadu ako je kupac ne plati, što predstavlja kršenje temeljnih načela ugovornog prava te se istim značajno povećavaju troškovi ulaska na tržište odnosno opstanka na tržištu električne energije. Takva nacionalna regulatorna mjera uz mjeru Vlade RH (primjenom instituta uredbe sa zakonskom snagom), kojom već drugu godinu opskrbljivačima produžuje obvezni otkup električne energije proizvedene iz postrojenja povlaštenih proizvođača (do 31.12.2018.), doslovno će uništiti tržište električne energije RH, za što će se na razini EU postaviti

mogućnosti, model jedinstvenog računa je i dalje zadržan.

pitanje odgovornosti države u implementaciji Direktive i cjelokupne pravne stečevine EU kojom se štite prava potrošača i razvoj tržišta električne energije (Direktiva 2014/104/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. studenoga 2014. o određenim pravilima kojima se uređuje postupci za naknadu štete prema nacionalnom pravu za kršenje odredaba tržišnog natjecanja država članica i Europske unije). Zbog toga je, istovremeno s izmjenom predmetne odredbe na način kako CRODUX PLIN predlaže, nužno revidirati provedbeni regulirani ugovor o međusobnim odnosima s ODS-om, jer će se u protivnom, nastaviti grubo kršiti načela slobode tržišta, slobode izbora, pravičnosti, ravnopravnosti, konkurentnosti, transparentnosti, koje su potrošačima i opskrbljivačima zagantirana odredbama Direktive, posebno: uvodnom točkom (3), (51), (57), člankom 1., 3., 31., člankom 36. podstavak (g), člankom 37. stavak 1. podstavak (j) i stavak 4. podstavak (b), te člankom 41. i 43. U kontekstu obveze revizije sklopljenih ugovora s ODS-om predložili smo novu odredbu u prijelaznim i završnim odredbama. Kontradiktorno je da je ovim Zakonom kupcima s jedne strane omogućeno da slobodno i jednostavno bez dodatnog troška biraju novog opskrbljivača, a s druge strane im se, protivno načelima Direktive, zabranjuje da s tim istim slobodno odabranim opskrbljivačem slobodno ugovore način plaćanja u modelu odvojenog računa ili u modelu jedinstvenog računa. Sve dok sve kategorije kupaca ne budu imale ovu slobodu i pravo odabira, predmetna odredba neće biti pravilno usklađena s Direktivom. Napominjemo, da smo izmjenu predmetne odredbe na način kako to predlažemo kroz predmetni postupak e-savjetovanja, inicirali prvi put u postupku pokrenutim pred Ministarstvom i Hrvatskom energetsom regulatornom agencijom (HERA) 2016. godine, još prije početka primjene predmetne odredbe, zatim u tekućem postupku revizije ugovora s ODS-om, koja je pokrenuta u studenom 2017. godine na inicijativu HERA-e i koji postupak je u tijeku te

ponovno kroz prijedlog izmjene predmetne odredbe koji smo službeno uputili Ministarstvu 8. veljače 2018. godine, prije pokrenutog predmetnog postupka e-savjetovanja. Detaljnija obrazloženja predmetnog prijedloga CRODUX PLINA-a sadržana su u podnescima upućenim Ministarstvu i HERA-i u naprijed navedenim postupcima. Vjerujemo, da je u interesu svih opskrbljivača i krajnjih kupaca na tržištu električne energije, da se uspostave pravila primjene jedinstvenog računa, koja će odražavati stvarne potrebe sustava i poticati kupce - korisnike elektroenergetske mreže da odaberu podmirenje obveza putem jedinstvenog računa, s minimumom financijskih troškova izdavanja tog računa i naplate za potrošače i opskrbljivače te nema niti jednog osnovanog razloga da se, prema prijedlogu Ministarstva, ovo pravo i dalje ograničava kućanstvima. Prijedlog izmjene predmetne odredbe CRODUX PLIN-a omogućava svim potrošačima (kućanstvima, kupcima na niskom, srednjem i visokom naponu) slobodu izbora i kod načina plaćanja usluga koje kupuju na tržištu električne energije, a upravo je zaštita i interes potrošača u središtu Direktive s ciljem da svi potrošači imaju koristi od konkurentnog tržišta (uvodna točka (51) Direktive). Nadamo se da će i HERA, posebno u kontekstu ovlasti koje će dobiti izmjenama i dopunama Zakona o regulaciji energetske djelatnosti, koji je također u postupku e-savjetovanja, podržati predmetni prijedlog CRODUX PLIN-a i naše dosadašnje nastojanje da ukažemo institucijama na negativne učinke dosadašnje primjene važećeg članka 46. stavka 11. Zakona na prava potrošača i prava tržišnog natjecanja, kao i na nepravilnosti u postupcima koje provode pravne osobe s javnim ovlastima kroz važeće provedbene ugovore, a sve to s jedinim ciljem da se spriječi daljnja primjena predmetne odredbe na način koji je ograničavajući s aspekta EU i nacionalne politike tržišnog natjecanja, i koji podredno šteti i potrošačima i ukupnoj konkurentnosti na tržištu električne energije. - Komentar na nove stavke 20. i 21. članka 46. Ako je svrha novih

		stavaka bila legaliziranje posto		
--	--	----------------------------------	--	--

CRODUX PLIN d.o.o.	NACRT PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O TRŽIŠTU ELEKTRIČNE ENERGIJE, Članak 9.	- Prijedlog izmjene stavka 11. članka 46. U članku 46. stavku 11. riječi: „mora svojim krajnjim kupcima iz kategorije kućanstvo i ostalim kupcima na niskom naponu,“ zamjenjuju se riječima: „može svojim krajnjim kupcima,“.	Nije usvojeno	Odgovoreno na prethodno pitanje.
-----------------------	---	---	------------------	-------------------------------------

<p>HEP - Operator distribucijskog sustava d.o.o.</p>	<p>NACRT PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O TRŽIŠTU ELEKTRIČNE ENERGIJE, Članak 9.</p>	<p>Vezano za prijedlog promjene stavka 11. članka 46., smatramo da nije potrebno mijenjati tekst ovog stavka, odnosno omogućiti opskrbljivačima izbor modela izdavanja računa (jedinostveni račun/odvojeni računi) krajnjim kupcima kategorije poduzetništvo na niskom naponu, zbog slijedećih razloga: • predloženi model je korak natrag u odnosu na razvoj tržišta i trendove država EU vezano za izdavanje računa • radi se o složenom procesu koji iziskuje donošenje dodatnih pravila u smislu operativne provedbe promjene modela izdavanja računa (kriteriji, učestalost promjene modela, obveze obavješćivanja kupca, razgraničenje, rokovi,...), slično kao Pravila o promjeni opskrbljivača električnom energijom, s obzirom da je promjena modela izdavanja računa složeniji proces od promjene opskrbljivača • predloženi model zahtjeva složenu informatičku prilagodbu ODS-a i opskrbljivača, te organizacijsku prilagodbu ODS-a u smislu osiguranja mogućnosti izdavanja odvojenog računa i pratećih aktivnosti za veliki broj kupaca ove kategorije (maksimalno cca 200.000 kupaca) • napuštanje modela odvojenih računa, odnosno uvođenje jedinstvenog računa svim kupcima na niskom naponu bilo je na inicijativu kupaca, udruga za zaštitu potrošača i opskrbljivača • predložena promjena izazvala bi negativne reakcije kupaca kategorije poduzetništvo na niskom naponu, zbog vraćanja u model odvojenih računa, bez prava kupca na odabir modela izdavanja računa, • vraćanje na model odvojenih računa kupci će smatrati „kaznenom mjerom“ • pored navedenog, iz predloženog teksta nije razvidno da li se radi o promjeni modela na razini jednog, više ili svih obračunskih mjernih mjesta kupca jednog opskrbljivača, a o čemu odlučuje opskrbljivač. Predlaže se novi tekst članka 46. stavka 20. koji glasi: „(20) Iznimno od stavka 12. ovoga članka, opskrbljivač svojim krajnjim kupcima priključenim na distribucijsku mrežu može, u skladu s tarifnim sustavima i propisanim naknadama, naplaćivati naknadu za korištenje prijenosne i distribucijske mreže, na temelju sklopljenog ugovora o međusobnim</p>	<p>Nije usvojeno.</p>	<p>U Nacrtu prijedloga Zakona predvidjeli smo mogućnost izbora jedinstvenog računa što osigurava tržišno natjecanje još intenzivnijim i važnijim jer se opskrbljivačima omogućuje izbor modela izdavanja računa. Cilj navedene promjene je poticanje kupaca da postanu aktivni sudionici na tržištu električne energije. Također, intencija je podizanje znanja i osviještenosti svih kupaca, osim kućanstva, o mogućnostima agregatora i sustava ESCO i drugih načina vezanih uz energetske učinkovitost.</p>
--	--	---	-----------------------	--

odnosima s operatorom distribucijskog sustava.“ Obrazloženje:
U skladu s ovim prijedlogom osigurava se da se za sve kupce (a ne samo kućanstvo) priključene na distribucijsku mrežu, naplata naknade za korištenje prijenosne mreže temeljem ugovora Opskrbljivač – HEP ODS te ugovora HOPS - HEP ODS iz stavka 21. ovog članka. Na ovaj način, omogućava se HOPS-u naplaćivanje naknade za korištenje prijenosne mreže od HEP ODS-a, za sve kupce priključene na distribucijsku mrežu.

<p>CRODUX PLIN d.o.o.</p>	<p>NACRT PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O TRŽIŠTU ELEKTRIČNE ENERGIJE, Članak 9.</p>	<p>Potaknuti stavom HEP-Operatora distribucijskog sustava d.o.o. (ODS) da nema potrebe mijenjati tekst stavka 11. članka 46. Zakona i kako su naveli cit. „omogućiti opskrbljivačima izbor modela izdavanja računa (jedinствени račun/odvojeni računi) krajnjim kupcima kategorije poduzetništvo na niskom naponu“, kojeg smatramo apsolutno neprihvatljivim i neosnovanim, ističemo sljedeće: - Upravo je prijedlog ODS-a, da odredba ostane nepromijenjena, korak unatrag u odnosu na razvoj tržišta i trendove EU, jer koliko nam je poznato niti u jednoj državi članici EU nije normativnim rješenjem ovog instituta kupcima nametnuta obveza plaćanja u modelu jedinstvenog računa kao što je to slučaj u RH. Primjerice u Sloveniji i Austriji se ne može naplaćivati naknada za korištenje mreže putem jedinstvenog računa bez suglasnosti odnosno zahtjeva opskrbljivača i korisnika mreže (kupac) prema nadležnom operatoru. Analogno tome primjena jedinstvenog računa u RH također ne bi trebala biti ni na koji način diskriminirajuća za krajnje kupce. - Institut modela plaćanja putem jedinstvenog računa na snazi je i primjenjuje se u RH od 01.01.2017. godine te su sve procedure i međusobni odnosi između opskrbljivača i ODS vezano za razmjenu podataka, obračun i naplatu naknade za korištenje mreže od krajnjih kupaca u modelu jedinstvenog računa uređene provedbenim ugovorom o međusobnim odnosima iz članka 12. i 13. Zakona, koji je ODS sklopio sa svim opskrbljivačima u RH. Trenutno se, temeljem navedenih ugovora, podaci za izradu jedinstvenog računa opskrbljivačima dostavljaju putem sučelja za razmjenu podataka ODS-a putem kojeg se vrši promjena opskrbljivača te bi se i izmjena stavka 11. kako je CRODUX predložio („opskrbljivač može svojim krajnjim kupcima“) i slobodan odabir načina plaćanja od strane kupca mogao provoditi u istom sučelju ODS te u rokovima i na način koji je propisan Pravilima o promjeni opskrbljivača, na način da kod sklapanja novog ugovora o opskrbi kupac sa svojim opskrbljivačem ugovori način plaćanja za sva obračunska mjerna</p>	<p>Nije usvojeno</p>	<p>Navedeno nije primjedba na tekst zakona nego na tekst prethodnog mišljenja drugog sudionika na E-savjetovanju.</p>
---------------------------	--	--	----------------------	---

mjesta koja su predmet tog ugovora. Slijedom toga, neosnovana je tvrdnja ODS-a da je u slučaju izmjene stavka 11. potrebno donijeti dodatna pravila u smislu operativne provedbe i informatičke i organizacijske prilagodbe ODS-a. Potrebno je naime, samo revidirati navedene ugovore o međusobnim odnosima između ODS-a i opskrbljivača i prilagoditi postojeće sučelje ODS za razmjenu podataka putem kojeg se trenutno opskrbljivačima dostavljaju obračunski podaci, u kojem će biti moguće kreirati popis kupaca koji su (potpisanim ugovorom o opskrbi) odabrali model plaćanja putem jedinstvenog računa i popis kupaca koji su odabrali model plaćanja putem odvojenog računa. - Izmjenom stavka 11. treba riješiti mogućnost slobodnog odabira načina plaćanja od strane kupca te je teško povjerovati da bi kupac koji dobije tu slobodu istu mogao smatrati „kaznenom mjerom“ ili oduzimanjem prava na odabir modela izdavanja računa, kako to navodi ODS. Upravo je važećom odredbom stavka 11. oduzeto pravo kupcima da slobodno biraju i dok sve kategorije kupaca ne budu imale ovu slobodu i pravo odabira, predmetna odredba neće biti pravilno usklađena s Direktivom.

<p>RWE Hrvatska d.o.o.</p>	<p>NACRT PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O TRŽIŠTU ELEKTRIČNE ENERGIJE, Članak 9.</p>	<p>Smatramo prijedlog zakonodavca principijelno prihvatljivim uz predloženu nadopunu teksta. Suglasni smo da se izdavanje jedinstvenog računa za krajnje kupce iz kategorije kućanstvo propiše kao „obveza“, a za ostale krajnje kupce na niskom naponu kao mogućnost. Navedeni prijedlog u potpunosti je logičan i u skladu sa svim ostalim odredbama Zakona koje se odnose na krajnje kupce kategorije kućanstvo jer se na taj način fizičkim osobama smanjuje broj „računa“ koje plaćaju, eliminira se provizija za platni promet prilikom plaćanja i izjednačavaju se uvjeti poslovanja svim opskrbljivačima na tržištu u kategoriji kućanstava kao i prava svih krajnjih kupaca kategorije kućanstvo. Dosadašnja odredba da se i za sve ostale krajnje kupce na niskom naponu propisuje obveza izdavanja jedinstvenog računa bila je potpuno nesvrshodna i nepotrebna, s obzirom da krajnjim kupcima kategorije poduzetništvo nikada nije ni bio problem plaćanje dva zasebna računa i plaćanje provizije za platni promet, a s obzirom da su većina bili kupci HEP Opskrbe gotovo svi kupci kategorije poduzetništvo i primali su dva računa, dok su u kategoriji kućanstava kupci u okviru univerzalne usluge bili privilegirani u odnosu na kupce koji su odabrali tržišnog opskrbljivača pa se samim time „zakonom“ opstruirao razvoj tržišta. Inzistiranje na jedinstvenom računu za krajnje kupce kategorije poduzetništvo na niskom naponu ne donosi nikakvu dodanu vrijednost krajnjim kupcima, niti razvoju tržišta, već samo Operatoru distribucijskog sustava koji na taj način sve troškove i rizike naplate prebacuje na Opskrbljivače.</p>	<p>Primljeno na znanje.</p>	<p>Zahvaljujemo se na pozitivnom mišljenju.</p>
--------------------------------	--	---	---------------------------------	---

RWE Hrvatska d.o.o.	NACRT PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O TRŽIŠTU ELEKTRIČNE ENERGIJE, Članak 9.	S obzirom da su pregovori za sklapanje ugovora o međusobnim odnosima između Operatora distribucijskog sustava i Opskrbljivača u prosincu 2016. godine dovršeni po principu "uzmi ili ostavi", u situaciji kada su Opskrbljivači bili dovedeni u poziciju da ukoliko ne potpišu ugovor "krše zakon" i ne mogu izdavati jedinstveni račun, Opskrbljivači su bili prisiljeni potpisati "štetne" i "protuzakonite" Ugovore s operatorom distribucijskog sustava. Naime sukladno odredbama "Zakona o tržištu električne energije" i "Općih uvjeta za korištenje mreže i opskrbu električnom energijom" Opskrbljivači za Operatora distribucijskog sustava "besplatno" vrše uslugu prikupljanja naknade za korištenje distribucijskog sustava, a pri tome na sebe preuzimaju kompletan rizik naplate. Stoga predlažemo izmjenu stavka (12), članka 46. na način: (12) Opskrbljivač svojim krajnjim kupcima može u skladu s tarifnim sustavima i propisanim naknadama naplaćivati naknade samo na temelju sklopljenog ugovora o međusobnim odnosima s operatorom prijenosnog sustava, operatorom distribucijskog sustava, odnosno drugim subjektima u čije ime naknade naplaćuje. Opskrbljivač je dužan u skladu s tarifnim sustavima platiti prikupljenu naknadu za korištenje mreže operatorima, bez prava na dodatnu naknadu od operatora. Opskrbljivač je dužan u roku od 15 dana od dospjeća računa za naknadu za korištenje mreže obavijestiti Operatora distribucijskog sustava o kupcima koji nisu podmirili obveze proizašle iz Ugovora o korištenju mreže. ili (12) Opskrbljivač svojim krajnjim kupcima može u skladu s tarifnim sustavima i propisanim naknadama naplaćivati naknade samo na temelju sklopljenog ugovora o međusobnim odnosima s operatorom prijenosnog sustava, operatorom distribucijskog sustava, odnosno drugim subjektima u čije ime naknade naplaćuje. Opskrbljivač je dužan u skladu s tarifnim sustavima platiti 97% naknadu za korištenje mreže operatorima, bez prava na dodatnu naknadu od operatora. Operatorima sustava preostala 3% biti će priznata kod utvrđivanja tarifnih stavki.	Nije usvojeno	Navedena primjedba nije sastavni dio promjena u predmetnom Nacrtu prijedloga Zakona.
------------------------	---	--	------------------	--

Hrvatska elektroprivreda - dioničko društvo	NACRT PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O TRŽIŠTU ELEKTRIČNE ENERGIJE, Članak 10.	Predlaže se ispraviti pozivanje na članak, te umjesto izraza „iz članka 6.“ pisati „iz članka 30.“.	Nije usvojen.	Broj šest (6) se odnosi na izmjene i dopune predloženog propisa te sukladno navedenom, primjedba se ne uvažava budući da ne odgovara nomotehničkoj praksi.
Hrvatska elektroprivreda - dioničko društvo	NACRT PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O TRŽIŠTU ELEKTRIČNE ENERGIJE, Članak 10.	Predlaže se dopuna ovog članka, stavkom 2. koji glasi: »Agencija je dužna donijeti Metodologiju iz članka 30., u roku od 6 mjeseci od dana stupanja na snagu ovog Zakona.»	Nije usvojen	Obzirom da prethodni komentar nije usvojen, posljedično se ne može niti ova primjedba usvojiti.
Hrvatska elektroprivreda - dioničko društvo	NACRT PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O TRŽIŠTU ELEKTRIČNE ENERGIJE, Članak 11.	Predlaže se dopuna članka 11. stavkom 2. koji glasi: »U roku od šest mjeseci od stupanja na snagu ovoga Zakona Agencija je dužna izmijeniti metodologiju za određivanje tarifnih stavki za distribuciju električne energije i metodologiju za prijenos električne energije i uskladiti mrežna pravila s odredbama ovog Zakona. »	Nije usvojen	Obzirom da prethodni komentar nije usvojen, posljedično se ne može niti ova primjedba usvojiti
Marijan Kalea	OBRAZLOŽENJE, Uz članak 7.	Opet "spojene" zamijeniti riječju "spojne".	Prihvća se.	
HRVATSKI OPERATOR TRŽIŠTA ENERGIJE d.o.o.	OBRAZLOŽENJE, Uz članak 8.	Nejasan izričaj, pretpostavka je da je intencija obrazloženja da operator prijenosnog sustava donosi pojedine akte iz područja svog djelokruga odgovornosti, uz mišljenje operatora tržišta i uz prethodnu suglasnost Agencije.	Nije usvojen	Upravo se navedenim člankom propisuje jednoobrazni izričaj koji se određuje kroz cijeli Zakon, odnosno određuje se da operator tržišta daje mišljenje na pojedine akte uz prethodno mišljenje operatora tržišta električne energije i uz prethodnu

				suglasnost Agencije.
CRODUX PLIN d.o.o.	OBRAZLOŽENJE, Uz članak 9.	- Prijedlog izmjene stavka 11. članka 46. U članku 46. stavku 11. riječi: „mora svojim krajnjim kupcima iz kategorije kućanstvo i ostalim kupcima na niskom naponu,“ zamjenjuju se riječima: „može svojim krajnjim kupcima,“.	Nije usvojen	Tekst pogrešno naveden.

IZJAVA O USKLAĐENOSTI PRIJEDLOGA PROPISA S PRAVNOM STEČEVINOM EUROPSKE UNIJE

1. Naziv prijedloga propisa

Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o tržištu električne energije

2. Stručni nositelj izrade prijedloga propisa

MINISTARSTVO ZAŠTITE OKOLIŠA I ENERGETIKE

3. Veza s Programom Vlade Republike Hrvatske za preuzimanje i provedbu pravne stečevine Europske unije

Predviđeno Programom Vlade Republike Hrvatske za preuzimanje i provedbu pravne stečevine Europske unije za 2018. godinu.

Rok: II. kvartal 2018.

4. Preuzimanje odnosno provedba pravne stečevine Europske unije

a) Odredbe primarnih izvora prava Europske unije

Ugovor o funkcioniranju Europske unije
članak/članci 53., 66., 114.

b) Sekundarni izvori prava Europske unije

Direktiva 2009/72/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o zajedničkim pravilima za unutarnje tržište električne energije i stavljanju izvan snage Direktive 2003/54/EZ (Tekst značajan za EGP) (SL L 211, 14.8.2009.)

32009L0072

- Članci 1., 2., 4. i 42. Prilog 1. preuzeto: Zakon o energiji (NN 120/12, 14/14, 102/15)
- Članci 1., 2., 3., 4., 5., 6., 7., 8., 9., 10., 11., 12., 13., 14., 15., 16., 17., 18., 19., 20., 21., 22., 23., 24., 25., 26., 27., 28., 30., 31., 32., 33., 34., 41., 43., 45. i 47. Prilog 1. preuzeto: Zakon o tržištu električne energije (NN 22/13 95/15 102/15)
- Članci 35., 36., 37., 38., 39. i 40. preuzeto: Zakon o regulaciji energetske djelatnosti (NN 120/12)
- Članak 3. bit će preuzeto: Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o dozvolama za obavljanje energetske djelatnosti i vođenju registra izdanih i oduzetih dozvola za obavljanje energetske djelatnosti (28.05.2018)
- Članci 35. i 37. bit će preuzeto: Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o regulaciji energetske djelatnosti (21.05.2018)
- Članak 40. preuzeto: Zakon o tržištu plina (NN 18/18)

c) Ostali izvori prava Europske unije

5. Prilog: tablice usporednih prikaza za propise kojima se preuzimaju odredbe sekundarnih izvora prava Europske unije u zakonodavstvo Republike Hrvatske

Da.

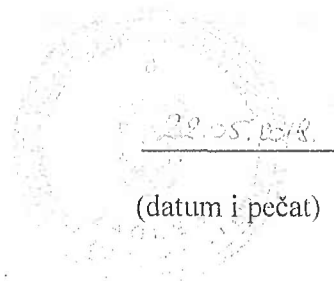
Potpis EU koordinatora stručnog nositelja izrade prijedloga propisa, datum i pečat

Anamarija Matak

Pomoćnica ministra

_____

(potpis)

22.05.2018.
_____
(datum i pečat)

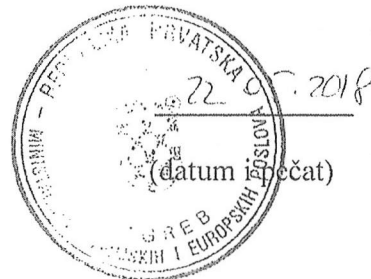
Potpis EU koordinatora Ministarstva vanjskih i europskih poslova, datum i pečat

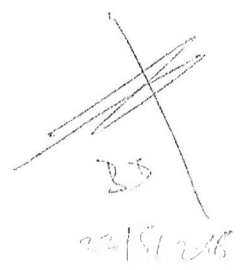
Andreja Metelko - Zgombić

Državna tajnica za europske poslove

_____

(potpis)

22. 05. 2018.
_____
(datum i pečat)

22/5/2018

USPOREDNI PRIKAZ PODUDARANJA ODREDBI PROPISA EUROPSKE UNIJE S PRIJEDLOGOM PROPISA

1. Naziv propisa Europske unije

Direktiva 2009/72/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o zajedničkim pravilima za unutarnje tržište električne energije i stavljanju izvan snage Direktive 2003/54/EZ (Tekst značajan za EGP)

2. Naziv prijedloga propisa

Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o tržištu električne energije

3. Usklađenost odredbi propisa Europske unije (sekundarni izvori prava) s odredbama prijedloga propisa

a)	b)	c)	d)
Odredbe propisa Europske unije	Odredbe prijedloga propisa	Je li sadržaj odredbe propisa Europske unije u potpunosti preuzet u odredbu prijedloga propisa?	Obrazloženje (ako sadržaj odredbe propisa Europske unije nije preuzet ili je djelomično preuzet u odredbu prijedloga propisa)

<p>POGLAVLJE I.</p> <p>PREDMET, PODRUČJE PRIMJENE I DEFINICIJE</p> <p>Članak 1.</p> <p>Predmet i područje primjene</p>		Nije preuzeto	Preuzeto u: Zakon o energiji (NN 120/12, 14/14, 102/15) članak/članci Članak 1.
<p>Ovom se Direktivom uspostavljaju zajednička pravila za proizvodnju, prijenos, distribuciju i opskrbu električne energije, zajedno s odredbama o zaštiti potrošača, radi poboljšavanja i integriranja konkurentnih tržišta električne energije u Zajednici. Njome se utvrđuju pravila koja se odnose na organizaciju i funkcioniranje elektroenergetskog sektora, otvoreni pristup tržištu, kriterije i postupke primjenjive na pozive na dostavu ponuda te izdavanje odobrenja i rad sustava. Njome se također utvrđuju obveze univerzalne usluge i prava potrošača električne energije te se pojašnjavaju zahtjevi tržišnog natjecanja.</p>		Nije preuzeto	Preuzeto u: Zakon o tržištu električne energije (NN 22/13 95/15 102/15) članak/članci čl. 1.
<p>Članak 2.</p> <p>Definicije</p> <p>Za potrebe ove Direktive, primjenjuju se sljedeće definicije:</p> <p>1. „proizvodnja” znači proizvodnja električne</p>		Nije preuzeto	Preuzeto u: Zakon o energiji (NN 120/12, 14/14, 102/15) članak/članci Članak 3.

<p>energije;</p> <p>2. „proizvođač” znači fizička ili pravna osoba koja proizvodi električnu energiju;</p> <p>3. „prijenos” znači transport električne energije vrlo visokim i visokim naponskim međusobno povezanim sustavom radi njezine isporuke krajnjim kupcima ili distributerima, ali ne uključuje opskrbu;</p> <p>4. „operator prijenosnog sustava” znači fizička ili pravna osoba odgovorna za pogon, održavanje i, ako je potrebno, razvoj prijenosnog sustava na danom području i, kada je to primjenjivo, njegovih međusobnih povezivanja s drugim sustavima te za osiguravanje dugoročne sposobnosti sustava da udovolji razumnoj potražnji za prijenosom električne energije;</p> <p>5. „distribucija” znači prijenos električne energije visokonaponskim, srednjenaponskim i niskonaponskim distribucijskim sustavima radi njezine isporuke kupcima, ali ne uključuje opskrbu;</p> <p>6. „operator distribucijskog sustava” znači fizička ili pravna osoba odgovorna za pogon, održavanje i, ako je potrebno, razvoj distribucijskog sustava na danom području i, kada je to primjenjivo, njegovih međusobnih povezivanja s drugim sustavima te za osiguravanje dugoročne sposobnosti sustava da udovolji razumnoj potražnji za distribucijom električne energije;</p>		<p>Nije preuzeto</p>	<p>Preuzeto u: Zakon o tržištu električne energije (NN 22/13 95/15 102/15) članak/članci čl. 3.</p>
---	--	----------------------	---

<p>7.,,kupac” znači veleprodajni ili krajnji kupac električne energije;</p> <p>8.,,veleprodajni kupac” znači fizička ili pravna osoba koja kupuje električnu energiju u svrhu daljnje prodaje unutar ili izvan sustava poslovnog nastana;</p> <p>9.,,krajnji kupac” znači kupac koji kupuje električnu energiju za vlastitu uporabu;</p> <p>10.,,kupac iz kategorije kućanstvo” znači kupac koji kupuje električnu energiju za potrošnju u vlastitom kućanstvu, isključujući komercijalne ili profesionalne djelatnosti;</p> <p>11.,,kupac koji nije kućanstvo” znači fizička ili pravna osoba koja kupuje električnu energiju koja nije za korištenje u njihovim vlastitim kućanstvima i uključuje proizvođače i veleprodajne kupce;</p> <p>12.,,povlašteni kupac” znači kupac koji ima slobodu kupnje električne energije od opskrbljivača po vlastitom izboru u smislu članka 33.;</p> <p>13.,,spojni vod” znači oprema koja se koristi za povezivanje elektroenergetskih sustava;</p> <p>14.,,međusobno povezani sustav” znači nekoliko prijenosnih i distribucijskih sustava koji su međusobno povezani posredstvom jednog ili više spojnih vodova;</p> <p>15.,,izravni vod” znači elektroenergetski vod koji povezuje izoliranu lokaciju proizvodnje s izoliranim kupcem ili</p>			
--	--	--	--

<p>elektroenergetski vod koji povezuje proizvođača električne energije i poduzeće za opskrbu električnom energijom radi izravne opskrbe njihovih vlastitih prostora, poduzeća kćeri i povlaštenih kupaca;</p> <p>16. „ekonomska prednost” znači rangiranje izvora opskrbe električnom energijom u skladu s ekonomskim kriterijima;</p> <p>17. „pomoćna usluga” znači usluga potrebna za pogon prijenosnog ili distribucijskog sustava;</p> <p>18. „korisnik sustava” znači fizička ili pravna osoba koja isporučuje u prijenosni ili distribucijski sustav ili iz njega preuzima električnu energiju;</p> <p>19. „opskrba” znači prodaja, uključujući daljnja prodaja, električne energije kupcima;</p> <p>20. „integrirano elektroenergetsko poduzeće” znači vertikalno ili horizontalno integrirano poduzeće;</p> <p>21. „vertikalno integrirano poduzeće” znači elektroenergetsko poduzeće ili grupu elektroenergetskih poduzeća u kojima ista osoba ili iste osobe imaju pravo, izravno ili neizravno, provoditi kontrolu, i u kojima poduzeće ili grupa poduzeća obavlja najmanje jednu od funkcija prijenosa ili distribucije i najmanje jednu funkciju proizvodnje ili opskrbe električnom energijom;</p> <p>22. „povezano poduzeće” znači povezana poduzeća u smislu članka 41. Sedme</p>			
---	--	--	--

<p>direktive Vijeća 83/349/EEZ od 13. lipnja 1983. na temelju članka 44. stavka 2. točke (g) (13) Ugovora o konsolidiranim izvještajima (14) i/ili pridružena poduzeća, u smislu članka 33. stavka 1. te Direktive, i/ili poduzeća koja pripadaju istim vlasnicima udjela;</p> <p>23. „horizontalno integrirano poduzeće” znači poduzeće koje obavlja najmanje jednu od sljedećih funkcija: proizvodnju radi prodaje, prijenos, distribuciju ili opskrbu električnom energijom te koja obavlja još jednu djelatnost izvan područja elektroenergetike;</p> <p>24. „natječajni postupak” znači postupak kojim se planirani dodatni zahtjevi i zamjenski kapaciteti pokrivaju opskrbom iz novih ili postojećih proizvodnih kapaciteta;</p> <p>25. „dugoročno planiranje” znači planiranje potreba za ulaganje u kapacitete proizvodnje, prijenosa i distribucije na dugoročnoj osnovi, radi zadovoljavanja potražnje sustava za električnom energijom i osiguravanja opskrbe kupaca;</p> <p>26. „mali izolirani sustav” znači bilo koji sustav s potrošnjom manjom od 3 000 GWh u 1996. godini, pri čemu se manje od 5 % godišnje potrošnje dobiva kroz međusobno povezivanje s drugim sustavima;</p> <p>27. „mikro izolirani sustav” znači bilo koji sustav s potrošnjom manjom od 500 GWh u 1996. godini, pri čemu ne</p>			
--	--	--	--

<p>postoji povezanost s drugim sustavima;</p> <p>28. „sigurnost” znači sigurnost opskrbe i snabdijevanja električnom energijom te tehničku sigurnost;</p> <p>29. „energetska učinkovitost/upravljanje potrošnjom” znači globalan ili integrirani pristup usmjeren na utjecanje na količinu i vremenski raspored potrošnje električne energije radi smanjivanja potrošnje primarne energije i vršnih opterećenja davanjem prednosti ulaganjima u mjere energetske učinkovitosti ili drugim mjerama kao što su ugovori o upravljanju potrošnji, pred ulaganjima u povećanje proizvodnih kapaciteta, ako prethodni predstavljaju najučinkovitiju i najekonomičniju opciju, vodeći računa o pozitivnom utjecaju na okoliš smanjenja potrošnje energije i s time povezanim aspektima sigurnosti opskrbe i troškova distribucije;</p> <p>30. „obnovljivi izvori energije” znači obnovljivi nefosilni izvori energije (vjetar, sunce, geotermalni izvori, valovi, plima i oseka, energija vode, biomasa, deponijski plin, plin iz postrojenja za pročišćavanje otpadnih voda i bioplinovi);</p> <p>31. „distribuirana proizvodnja” znači proizvodno postrojenje priključeno na distribucijski sustav;</p> <p>32. „ugovor o opskrbi električnom energijom” znači ugovor o isporuci električne energije, ali ne uključuje</p>			
--	--	--	--

<p>derivate električne energije;</p> <p>33. „derivat električne energije” znači financijski instrument naveden u Prilogu I. odjeljku C točkama 5., 6. ili 7. Direktive 2004/39/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 21. travnja 2004. o tržištima financijskih instrumenata (15), kada se taj instrument odnosi na električnu energiju;</p> <p>34. „kontrola” znači prava, ugovore ili bilo koja druga sredstva koja, bilo odvojeno ili kombinirano i uzimajući u obzir činjenične ili pravne okolnosti, daju mogućnost provođenja odlučujućeg utjecaja na poduzeće, posebno kroz:</p> <p>(a) vlasništvo ili pravo korištenja svih ili dijela osnovnih sredstava poduzeća;</p> <p>(b) prava ili ugovore koji omogućuju odlučujući utjecaj na sastav, glasovanje ili odluke tijela poduzeća;</p> <p>35. „elektroenergetsko poduzeće” znači bilo koja fizička ili pravna osoba koja obavlja najmanje jednu od sljedećih funkcija: proizvodnju, prijenos, distribuciju, opskrbu ili nabavu električne energije, koja je odgovorna za komercijalne, tehničke ili zadatke održavanja povezane s tim funkcijama, ali ne uključuje krajnje kupce.</p>			
---	--	--	--

<p>POGLAVLJE II.</p> <p>OPĆA PRAVILA ZA ORGANIZACIJU SEKTORA</p> <p>Članak 3.</p> <p>Obveze javne usluge i zaštita kupaca</p> <p>1. Države članice na temelju svoje institucionalne organizacije i poštujući načelo supsidijarnosti osiguravaju da se, ne dovodeći u pitanje stavak 2., elektroenergetskim poduzećima upravlja u skladu s načelima ove Direktive radi postizanja konkurentnog, sigurnog i s aspekta okoliša održivog tržišta električne energije te da između tih poduzeća nema diskriminacije u pogledu prava ili obveza.</p> <p>2. U potpunosti uzimajući u obzir odgovarajuće odredbe Ugovora, a posebno njegov članak 86., države članice mogu poduzećima koja djeluju u elektroenergetskom sektoru, u općem ekonomskom interesu, nametnuti obveze javne usluge koje se mogu odnositi na sigurnost, uključujući sigurnost opskrbe, redovitost, kvalitetu i cijenu isporuka te zaštitu okoliša, uključujući energetske učinkovitost, energiju iz obnovljivih izvora i zaštitu klime. Takve obveze moraju biti jasno definirane, transparentne, nediskriminacijske i provjerljive te moraju</p>	<p>4.</p> <p>Prijedlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o tržištu električne energije - članak 1.</p> <p>Članak 1.</p> <p>U Zakonu o tržištu električne energije (Narodne novine, br. 22/2013 i 102/2015) u članku 3. stavku 2. iza točke 58. dodaje se nova točka 59. koja glasi:</p> <p>»59. <i>spojni vod</i> – visokonaponski vod koji povezuje prienosnu mrežu dva operatora sustava, u pravilu prekogranični visokonaponski vod između dvije države u funkciji razmjene električne energije.».</p> <p>Dosadašnje točke 59. do 76. postaju točke 60. do 77.</p> <p>Dosadašnja točka 63. koja postaje točka 64. mijenja se i glasi:</p> <p>»64. <i>treća država</i> – svaka država osim Republike Hrvatske ili država članica Europske unije,«.</p>	<p>Djelomično preuzeto</p>	<p>Preuzeto u: Zakon o tržištu električne energije (NN 22/13 95/15 102/15) članak/članci čl. 3. (za st. 1. i 2. ovog članka Direktive); čl. 4. (za stavke 3., 4., 5., 6., 7.); čl. 5. (za stavke 8., 9. i 10.); čl. 6. (za stavke 11., 12. i 13.); čl. 46. (14., 15., 16.);</p> <p>Članak 4.</p> <p>Članak 5.</p> <p>Članak 6.</p> <p>Članak 7.</p> <p>Članak 46.</p> <p>Članak 47.</p> <p>Članak 48.</p> <p>Članak 49.</p> <p>Članak 50.</p> <p>Članak 10. stavak 3. točka 3., stavak 8., stavak 9.</p> <p>Članak 29. stavak 1. točka 4.</p> <p>Članak 30. stavak 1. točka 22.</p> <p>Članak 39. stavak 1. točka 4.</p>
---	---	----------------------------	--

<p>elektroenergetskim poduzećima Zajednice jamčiti jednakost pristupa nacionalnim kupcima. U vezi sa sigurnošću opskrbe, energetskom učinkovitošću/upravljanjem potrošnjom te za ispunjenje ciljeva u vezi s okolišem i energijom iz obnovljivih izvora, kako je navedeno u ovom stavku, države članice mogu uvesti provedbu dugoročnog planiranja, vodeći računa o mogućnosti da treće strane zatraže pristup sustavu.</p> <p>3. Države članice osiguravaju da svi kupci iz kategorije kućanstvo, i, kada to države članice smatraju odgovarajućim, mala poduzeća (odnosno poduzeća s manje od 50 zaposlenih osoba i godišnjim prometom ili ukupnim prihodom koji ne premašuje 10 milijuna EUR), uživaju univerzalnu uslugu, to jest pravo na opskrbu električnom energijom određene kvalitete unutar svojeg državnog područja po razumnim, jednostavno i jasno usporedivim, transparentnim i nediskriminacijskim cijenama. Radi osiguravanja pružanja univerzalne usluge, države članice mogu imenovati opskrbljivača zadnjeg izbora. Države članice nameću distribucijskim poduzećima obvezu priključivanja kupaca na njihovu mrežu po odredbama, uvjetima i tarifama utvrđenima u skladu s postupkom predviđenim u članku 37. stavku 6. Ništa u ovoj Direktivi ne sprečava države članice da ojačaju tržišni položaj kućanstava te malih i srednjih potrošača promicanjem mogućnosti</p>			<p>Članak 40. stavak 1. točka 8.</p> <p>Članak 45.</p> <p>Članak 53. stavak 1. točka 4.</p> <p>Članci 61., 62., 63. i 64.</p> <p>Članci 34., 43., 53., 59., 60., 29. stavak 1. točka 25., članak 30. stavak 1. točka 40., članak 39. stavak 1. točka 23., članak 40. stavak 1. točka 21., članak 61. stavak 6. točka 4. i stavak 7.</p>
	-	Djelomično preuzeto	Bit će preuzeto u: Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o dozvolama za obavljanje energetske djelatnosti i vođenju registra izdanih i oduzetih dozvola za obavljanje energetske djelatnosti (28.05.2018)

dobrovoljnog udruživanja predstavnika za tu kategoriju potrošača.

Prvi podstavak provodi se na transparentan i nediskriminacijski način i ne sprečava otvaranje tržišta predviđeno u članku 33..

4. Države članice osiguravaju da svi kupci imaju pravo da im električnu energiju osigurava opskrbljivač, podložno sporazumu s opskrbljivačem, bez obzira na to u kojoj je državi članici taj opskrbljivač registriran, sve dok taj opskrbljivač poštuje primjenjiva pravila trgovanja i uravnoteženja. U tom pogledu, države članice poduzimaju sve mjere potrebne za osiguravanje da upravni postupci nisu diskriminacijski prema poduzećima za opskrbu koja su već registrirana u drugoj državi članici.

5. Države članice osiguravaju da:

- (a) kada kupac, uz poštovanje uvjeta ugovora, poželi promijeniti opskrbljivača, predmetni operator (operatori) izvrši (izvrše) promjenu u roku od tri tjedna; i
- (b) kupci imaju pravo primiti sve odgovarajuće podatke o potrošnji.

Države članice osiguravaju da se prava iz točaka (a) i (b) dodjeljuju kupcima na nediskriminacijski način u pogledu troška, napora ili vremena.

6. U slučajevima u kojima je predviđena

financijska naknada, drugi oblici naknada i ekskluzivna prava koja država članica dodjeljuje za ispunjenje obveza predviđenih u stavcima 2. i 3., to se čini na nediskriminacijski i transparentan način.

7. Države članice poduzimaju odgovarajuće mjere radi zaštite krajnjih kupaca i posebno osiguravaju postojanje prikladnih mjera zaštite radi zaštite ugroženih kupaca. U tom kontekstu, svaka država članica definira koncept ugroženih kupaca koji se može odnositi na energetska siromaštvo i, među ostalim, na zabranu isključivanja električne energije takvim kupcima u kritičnim vremenima. Države članice osiguravaju primjenu prava i obveza povezanih s ugroženim kupcima. Posebno poduzimaju mjere za zaštitu krajnjih kupaca u udaljenim područjima. Osiguravaju visoke razine zaštite potrošača, posebno u pogledu transparentnosti općih uvjeta ugovora, općih informacija i mehanizama rješavanja sporova. Države članice osiguravaju da povlaštenu kupac ima stvarnu mogućnost jednostavnog prijelaza na novog opskrbljivača. U pogledu najmanje kupaca iz kategorije kućanstvo, te mjere uključuju one predviđene u Prilogu I.

8. Države članice poduzimaju odgovarajuće mjere, kao što je formuliranje nacionalnih akcijskih planova za energetiku, osiguravanje povlastica u sustavima socijalne sigurnosti radi osiguravanja nužne

opskrbe ugroženih kupaca električnom energijom ili pružanje podrške poboljšanjima energetske učinkovitosti radi rješavanja energetske siromaštva tamo gdje je ono utvrđeno, uključujući u širem kontekstu siromaštva. Takve mjere ne smiju sprečavati stvarno otvaranje tržišta iz članka 33. ili funkcioniranje tržišta te se Komisiju, ako je potrebno, o njima obavješćuje u skladu s odredbama stavka 15. ovog članka. Takva obavijest može također uključivati mjere poduzete unutar općeg sustava socijalne sigurnosti.

9. Države članice osiguravaju da opskrbljivači električne energije u računima ili uz njih te u promidžbenim materijalima koji su dostupni krajnjim kupcima specificiraju:

- (a)udio svakog izvora energije u sveukupnoj strukturi energenata opskrbljivača tijekom prethodne godine na razumljiv i na nacionalnoj razini jasno usporediv način;
- (b)najmanje upućivanje na postojeće referentne izvore, kao što su internetske stranice gdje su javno dostupne informacije o utjecaju na okoliš, najmanje u pogledu emisija CO₂ i radioaktivnog otpada iz proizvodnje električne energije dobivene iz sveukupne strukture energenata opskrbljivača tijekom prethodne godine;
- (c)informacije koje se odnose na njihova prava u pogledu sredstava rješavanja

sporova koja su im dostupna u slučaju spora.

Što se tiče točaka (a) i (b) prvog podstavka u pogledu električne energije nabavljene na burzi električne energije ili uvozom od poduzeća smještenog izvan Zajednice, mogu se koristiti zbirni podaci koje je izdala burza ili predmetno poduzeće tijekom prethodne godine.

Regulatorno tijelo ili drugo nadležno nacionalno tijelo poduzima korake koji su nužni kako bi se osiguralo da su informacije koje opskrbljivači pružaju svojim kupcima na temelju ovog članka pouzdane i da su pružene, na nacionalnoj razini, na jasno usporedivi način.

10. Države članice provode mjere za postizanje ciljeva socijalne i ekonomske kohezije i zaštite okoliša, što uključuje mjere energetske učinkovitosti/upravljanja potrošnjom i sredstva za borbu protiv klimatskih promjena i sigurnosti opskrbe, ako je potrebno. Takve mjere osobito mogu uključivati osiguravanje prikladnih ekonomskih poticaja, koristeći, ako je potrebno, sve postojeće nacionalne alate i alate Zajednice, za održavanje i izgradnju potrebne mrežne infrastrukture, uključujući kapacitete međusobnog povezivanja.

11. Radi promicanje energetske učinkovitosti, države članice ili, kada je

država članica tako predvidjela, regulatorno tijelo snažno preporučuju da elektroenergetska poduzeća optimiziraju uporabu električne energije, na primjer pružanjem usluga upravljanja energijom, razvijanjem inovativnih formula za formiranje cijena ili uvođenjem inteligentnih sustava mjerenja ili napredne mreže, ako je potrebno.

12. Države članice osiguravaju jedinstvene kontaktne točke radi pružanja potrošačima svih nužnih informacija koje se tiču njihovih prava, važećeg zakonodavstva i sredstava za rješavanje sporova koja su im dostupna u slučaju spora. Takve kontaktne točke mogu biti dio općih informativnih točaka za potrošače.

13. Države članice osiguravaju postojanje neovisnog mehanizma, kao što je pravobranitelj za energetiku ili potrošačko tijelo, radi osiguravanja učinkovite obrade pritužaba i izvansudskog rješavanja sporova.

14. Države članice mogu odlučiti da neće primijeniti odredbe članaka 7., 8., 32. i/ili 34. ako bi njihova primjena ometala izvršenje, pravno ili stvarno, obveza nametnutih elektroenergetskim poduzećima u općem ekonomskom interesu i ako razvoj trgovine ne bi bio pogođen u tolikoj mjeri da bi to bilo suprotno interesima Zajednice. Interesi Zajednice među ostalim uključuju konkurentnost u odnosu na povlaštene kupce

u skladu s ovom Direktivom i člankom 86. Ugovora.

15. Države članice po provedbi ove Direktive obavješćuju Komisiju o svim mjerama koje su usvojile radi ispunjenja obveza univerzalne usluge i javne usluge, uključujući zaštitu potrošača i zaštitu okoliša, te njihov mogući učinak na nacionalnu i međunarodnu konkurenciju, bez obzira na to zahtijevaju li takve mjere odstupanje od ove Direktive. Nakon toga svake dvije godine obavješćuju Komisiju o svim promjenama takvih mjera, bez obzira na to zahtijevaju li one odstupanje od ove Direktive.

16. Komisija, uz savjetovanje s odgovarajućim zainteresiranih stranama, uključujući države članice, nacionalna regulatorna tijela, udruge potrošača, elektroenergetska poduzeća i, na temelju napretka postignutog do danas, socijalne partnere, uspostavlja jasnu i konciznu kontrolnu listu za potrošače energije s praktičnim informacijama koje se odnose na prava potrošača energije. Države članice osiguravaju da opskrbljivači električne energije ili operatori distribucijskog sustava u suradnji s regulatornim tijelom poduzmu potrebne korake kako bi svojim potrošačima osigurali kopije kontrolne liste za potrošače te osigurali da ona bude javno dostupna.

<p>Članak 4.</p> <p>Praćenje sigurnosti opskrbe</p> <p>Države članice osiguravaju praćenje pitanja sigurnosti opskrbe. Kada države članice to smatraju odgovarajućim, mogu delegirati taj zadatak regulatornim tijelima iz članka 35. Takvo praćenje posebno pokriva ravnotežu ponude i potražnje na nacionalnom tržištu, razinu očekivane buduće potražnje i predviđene dodatne kapacitete koji se planiraju ili su u izgradnji te kvalitetu i razinu održavanja mreže, kao i mjere za pokrivanje vršne potrošnje i rješavanje manjka jednog ili više opskrbljivača. Nadležna tijela svake dvije godine do 31. srpnja objavljuju izvješće koje sadrži rezultate praćenja tih pitanja, kao i sve mjere poduzete ili predviđene za njihovo rješavanje te odmah prosljeđuju to izvješće Komisiji.</p>		Nije preuzeto	Preuzeto u: Zakon o energiji (NN 120/12, 14/14, 102/15) članak/članci Članak 9.
		Nije preuzeto	Preuzeto u: Zakon o tržištu električne energije (NN 22/13 95/15 102/15) članak/članci članak 29. stavak 1. točke 2, 5., 6. 12., 21. i 23.; članak 30. stavak 1. točke 1., 2., 5., 19. i 25; članak 32. stavak 5., članak 39. stavak 1. točke 5., 8., 12., 13., 18. i 21.; članak 40. stavak 1. točke 1., 2. i 4.; članak 41. stavak 5.
<p>Članak 5.</p> <p>Tehnička pravila</p> <p>Regulatorna tijela, kada su države članice tako predvidjele, ili države članice, osiguravaju da se definiraju kriteriji tehničke sigurnosti te da se razrade i objave tehnička pravila kojima se utvrđuju minimalni zahtjevi za tehnički projekt kao i pogonski zahtjevi za priključke proizvodnih</p>		Nije preuzeto	Preuzeto u: Zakon o tržištu električne energije (NN 22/13 95/15 102/15) članak/članci Članak 35., članak 44. i članak 54.

<p>postrojenja, distribucijskih sustava, opreme izravno priključenih potrošača, spojnih vodova i izravnih vodova na sustav. Ta tehnička pravila osiguravaju međusobno djelovanje sustava i moraju biti objektivna i nediskriminacijska. Agencija može dati odgovarajuće preporuke u svrhu postizanja usklađenosti tih pravila, ako je potrebno. Ta se pravila priopćuju Komisiji u skladu s člankom 8. Direktive 98/34/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 22. lipnja 1998. o utvrđivanju postupaka obavješćivanja u području tehničkih normi i propisa te propisa o uslugama informacijskog društva <u>(16)</u>.</p>			
<p>Članak 6.</p> <p>Promicanje regionalne suradnje</p> <p>1. Države članice kao i regulatorna tijela međusobno surađuju u svrhu integriranja svojih nacionalnih tržišta na jednoj ili više regionalnih razina, kao prvi korak prema stvaranju potpuno liberaliziranog unutarnjeg tržišta. Regulatorna tijela, kada su države članice tako predvidjele, ili države članice, posebno promiču i omogućuju suradnju operatora prijenosnog sustava na regionalnoj razini, uključujući suradnju na prekograničnim pitanjima, s ciljem stvaranja konkurentnog unutarnjeg tržišta električne energije, poticanja dosljednosti njihovog pravnog, regulatornog i tehničkog okvira i omogućavanja integracije izoliranih sustava</p>		<p>Nije preuzeto</p>	<p>Preuzeto u: Zakon o tržištu električne energije (NN 22/13 95/15 102/15) članak/članci Članak 35., članak 58. i članak 30. stavak 1. točke 17., 27. i 41.</p>

koji čine elektroenergetske otoke koji opstaju u Zajednici. Zemljopisna područja pokrivena takvom regionalnom suradnjom uključuju suradnju na zemljopisnim područjima definiranim u skladu s člankom 12. stavkom 3. Uredbe (EZ) br. 714/2009. Takva suradnja može pokrivati druga zemljopisna područja.

2. Agencija surađuje s nacionalnim regulatornim tijelima i operatorima prienosnog sustava na osiguravanju usklađenosti regulatornih okvira između regija s ciljem stvaranja konkurentnog unutarnjeg tržišta električne energije. Kada Agencija smatra da su potrebna obvezujuća pravila o takvoj suradnji, ona daje odgovarajuće preporuke.

3. Države članice osiguravaju, kroz provedbu ove Direktive, da operatori prienosnog sustava imaju jedan ili više integriranih sustava na regionalnoj razini koji pokrivaju dvije ili više država članica za dodjelu kapaciteta i za provjeru sigurnosti mreže.

4. Kada vertikalno integrirani operatori prienosnog sustava sudjeluju u zajedničkom poduzeću osnovanom za provedbu takve suradnje, to zajedničko poduzeće uvodi i provodi program usklađenosti kojim se utvrđuju mjere koje treba poduzeti da bi se osiguralo da diskriminacijsko i protutržišno djelovanje bude isključeno. Taj program

<p>usklađenosti određuje specifične obveze zaposlenika da postignu cilj isključivanja diskriminacijskog i protutržišnog djelovanja. Podliježe odobrenju Agencije. Usklađenost s programom neovisno prate službenici odgovorni za usklađenost vertikalno integriranih operatora prijenosnog sustava.</p>			
<p>POGLAVLJE III.</p> <p>PROIZVODNJA</p> <p>Članak 7.</p> <p>Postupak izdavanja odobrenja za novi kapacitet</p> <p>1. Za izgradnju novog proizvodnog kapaciteta države članice usvajaju postupak odobravanja koji se provodi u skladu s objektivnim, transparentnim i nediskriminacijskim kriterijima.</p> <p>2. Države članice utvrđuju kriterije za izdavanje odobrenja za izgradnju proizvodnog kapaciteta na svojem državnom području. Pri utvrđivanju odgovarajućih kriterija, države članice vode računa o:</p> <p>(a) sigurnosti elektroenergetskog sustava, postrojenja i prateće opreme;</p> <p>(b) zaštiti javnog zdravlja i javne sigurnosti;</p> <p>(c) zaštiti okoliša;</p> <p>(d) korištenju zemljišta i lokaciji;</p>		<p>Nije preuzeto</p>	<p>Preuzeto u: Zakon o tržištu električne energije (NN 22/13 95/15 102/15) članak/članci Članak 10. i članak 12.</p>

- (e) uporabi javne površine;
- (f) energetske učinkovitosti;
- (g) prirodi primarnih izvora;
- (h) karakteristikama svojstvenima podноситelju zahtjeva, kao što su tehničke, ekonomske i financijske sposobnosti;
- (i) usklađenosti s mjerama usvojenima na temelju članka 3.;
- (j) doprinosu proizvodnog kapaciteta udovoljavanju općeg cilja Zajednice od najmanje 20 % udjela energije iz obnovljivih izvora u bruto konačnoj potrošnji energije Zajednice u 2020. godini iz članka 3. stavka 1. Direktive 2009/28/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. travnja 2009. o promicanju korištenja energije iz obnovljivih izvora (17); i
- (k) doprinosu proizvodnog kapaciteta smanjivanju emisija.

3. Države članice osiguravaju postojanje specifičnih postupaka odobravanja za malu decentraliziranu i/ili distribuiranu proizvodnju koji uzimaju u obzir njihovu ograničenu veličinu i potencijalni utjecaj.

Države članice mogu predvidjeti smjernice za taj specifičan postupak odobravanja. Nacionalna regulatorna tijela ili druga nadležna nacionalna tijela uključujući tijela planiranja ocjenjuju te smjernice i mogu predložiti njihove izmjene.

<p>Ako su države članice utvrdile posebne postupke za izdavanje dozvole za korištenje zemljišta koji se primjenjuju na važnije nove infrastrukturne projekte za proizvodne kapacitete, države članice, ako je potrebno, uključuju izgradnju novih proizvodnih kapaciteta u opseg tih postupaka i provode ih na nediskriminacijski način i unutar odgovarajućeg vremenskog okvira.</p> <p>4. Postupci i kriteriji izdavanja odobrenja objavljuju se. Podnositelje zahtjeva obavješćuje se o razlozima bilo kojeg odbijanja dodjele odobrenja. Ti razlozi moraju biti objektivni, nediskriminacijski, dobro utemeljeni i valjano obrazloženi. Podnositelju zahtjeva moraju biti dostupni žalbeni postupci.</p>			
<p>Članak 8.</p> <p>Javni natječaj za nove kapacitete</p> <p>1. Države članice osiguravaju mogućnost, u interesu sigurnosti opskrbe, osiguravanja mjera za nove kapacitete ili energetske učinkovitost/upravljanje potrošnjom putem natječajnog postupka ili bilo kojeg postupka istovjetnog u smislu transparentnosti i nediskriminacije, na temelju objavljenih kriterija. Ti se postupci, međutim, mogu pokrenuti samo kada na temelju postupka odobravanja proizvodni kapaciteti koji se trebaju izgraditi ili mjere energetske</p>		<p>Nije preuzeto</p>	<p>Preuzeto u: Zakon o tržištu električne energije (NN 22/13 95/15 102/15) članak/članci Članak 13.</p>

učinkovitosti/upravljanja potrošnjom koje se trebaju poduzeti nisu dostatne za osiguravanje sigurnosti opskrbe.

2. U interesu zaštite okoliša i promicanja novih tehnologija, države članice mogu osigurati mogućnost javnog natječaja za nove kapacitete na temelju objavljenih kriterija. Takav javni natječaj može se odnositi na nove kapacitete ili na mjere energetske učinkovitosti/upravljanja potrošnjom. Natječajni postupak može se, međutim, pokrenuti samo kada na temelju postupka odobravanja proizvodni kapaciteti koji se trebaju izgraditi ili mjere koje se trebaju poduzeti nisu dostatne za postizanje tih ciljeva.

3. Pojedini postupci natječaja za sredstva proizvodnih kapaciteta i mjere energetske učinkovitosti/upravljanja potrošnjom objavljuju se u Službenom listu Europske unije najmanje šest mjeseci prije roka zatvaranja javnog natječaja.

Specifikacije javnog natječaja dostupne su svakom zainteresiranom poduzeću s poslovnim nastanom na državnom području države članice tako da ima dovoljno vremena za podnošenje ponude.

Radi osiguravanja transparentnosti i nediskriminacije, specifikacije javnog natječaja sadržavaju detaljan opis uvjeta ugovora i postupka kojeg se moraju

pridržavati svi podnositelji ponuda te iscrpni popis kriterija prema kojima se odabiru ponuditelji i dodjeljuje ugovor, uključujući poticaje, kao što su subvencije, koje ponuda pokriva. Te se specifikacije također mogu odnositi na područja iz članka 7. stavka 2.

4. U pozivima na dostavu ponuda za potrebne proizvodne kapacitete također se moraju uzeti u obzir ponude postojećih proizvodnih jedinica za opskrbu električnom energijom s dugoročnim jamstvima, pod uvjetom da se na taj način može udovoljiti dodatnim zahtjevima.

5. Države članice određuju tijelo vlasti ili javno ili privatno tijelo koje je neovisno o djelatnostima proizvodnje električne energije, prijenosa, distribucije i opskrbe, a koje može biti regulatorno tijelo iz članka 35. stavka 1., kao odgovorno za organizaciju, praćenje i kontrolu natječajnog postupka iz stavaka od 1. do 4. ovog članka. Kada je operator prijenosnog sustava potpuno neovisan o ostalim djelatnostima koje se ne odnose na prijenosni sustav u smislu vlasništva, operator prijenosnog sustava može biti određen za tijelo odgovorno za organiziranje, praćenje i kontroliranje natječajnog postupka. To tijelo vlasti ili tijelo poduzima sve korake potrebne za osiguranje povjerljivosti informacija sadržanih u ponudama.

<p>POGLAVLJE IV.</p> <p>RAD PRIJENOSNOG SUSTAVA</p> <p>Članak 9.</p> <p>Razdvajanje prijenosnog sustava i operatora prijenosnog sustava</p> <p>1. Države članice osiguravaju da od 3. ožujka 2012.:</p> <p>(a)svako poduzeće koje posjeduje prijenosni sustav djeluje kao operator prijenosnog sustava;</p> <p>(b)ista osoba ili osobe nemaju pravo:</p> <p>i.ni izravno ni neizravno provoditi kontrolu nad poduzećem koje obavlja bilo koju od funkcija proizvodnje ili opskrbe, ni izravno ni neizravno provoditi kontrolu ili izvršavati bilo koje pravo nad operatorom prijenosnog sustava ili nad prijenosnim sustavom;</p> <p>ii.ni izravno ni neizravno provoditi kontrolu nad operatorom prijenosnog sustava ili nad prijenosnim sustavom, ni izravno ni neizravno provoditi kontrolu ili izvršavati bilo koje pravo nad poduzećem koje obavlja bilo koju od funkcija proizvodnje ili opskrbe;</p> <p>(c)ista osoba ili osobe nisu ovlaštene imenovati članove nadzornog odbora, administrativnog odbora ili tijela koja pravno zastupaju poduzeće, operatora</p>		<p>Nije preuzeto</p>	<p>Preuzeto u: Zakon o tržištu električne energije (NN 22/13 95/15 102/15) članak/članci Članak 14. (stavci 1., 2., 3., 4., 5., 6., 7. i 8. ovog članka Direktive), članak 15. stavak 1. (stavak 9. ovog članka Direktive) i članak 18. stavak 1.(stavci 10., 11., 12. ovog članka Direktive)</p>
--	--	----------------------	---

<p>prijenosnog sustava ili prijenosni sustav, ni izravno ni neizravno provoditi kontrolu ili izvršavati bilo koje pravo nad poduzećem koje obavlja bilo koju od funkcija proizvodnje ili opskrbe; i</p> <p>(d) ista osoba nije ovlaštena biti članom nadzornog odbora, administrativnog odbora ili tijela koja pravno zastupaju poduzeće, kako poduzeća koje obavlja bilo koju od funkcija proizvodnje ili opskrbe tako i operatora prijenosnog sustava ili prijenosnog sustava.</p> <p>2. Prava iz stavka 1. točaka (b) i (c) posebno uključuju:</p> <p>(a) ovlast korištenja glasačkih prava;</p> <p>(b) ovlast imenovanja članova nadzornog odbora, administrativnog odbora ili tijela koja pravno zastupaju poduzeće; ili</p> <p>(c) posjedovanje većinskog udjela.</p> <p>3. Za potrebe stavka 1. točke (b), pojam „poduzeće koje obavlja bilo koju od funkcija proizvodnje ili opskrbe” uključuje „poduzeće koje obavlja bilo koju od funkcija proizvodnje i opskrbe” u smislu Direktive 2009/73/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o zajedničkim pravilima za unutarnje tržište prirodnog plina (18), a izrazi „operator prijenosnog sustava” i „prijenosni sustav” uključuju „operatora transportnog sustava” i „transportni sustav” u smislu te Direktive.</p>			
---	--	--	--

4. Države članice mogu dopustiti odstupanja od stavka 1. točaka (b) i (c) do 3. ožujka 2013., pod uvjetom da operatori prijenosnog sustava nisu dio vertikalno integriranog poduzeća.

5. Obveza navedena u stavku 1. točki (a) smatra se ispunjenom u slučaju kada su dva ili više poduzeća koja posjeduju prijenosne sustave stvorila zajednički pothvat koji djeluje kao operator prijenosnog sustava u dvije ili više država članica za predmetne prijenosne sustave. Nijedno drugo poduzeće ne može biti dio zajedničkog pothvata, osim ako je odobreno na temelju članka 13. kao neovisni operator sustava ili kao neovisni operator prijenosnog sustava za potrebe poglavlja V.

6. Za potrebe provedbe ovog članka, u slučaju kada je osoba iz stavka 1. točaka (b), (c) i (d) država članica ili drugo javno tijelo, dva odvojena javna tijela koja provode kontrolu nad operatorom prijenosnog sustava ili nad prijenosnim sustavom s jedne strane te nad poduzećem koje obavlja bilo koju od funkcija proizvodnje ili opskrbe s druge strane, ne smatraju se istom osobom ili osobama.

7. Države članice osiguravaju da se ni komercijalno osjetljive informacije iz članka 16. u posjedu operatora prijenosnog sustava koji je bio dijelom vertikalno integriranog poduzeća, ni osoblje takvog operatora

prijenosnog sustava, ne prenose poduzećima koja obavljaju bilo koju od funkcija proizvodnje i opskrbe.

8. Ako 3. rujna 2009. prijenosni sustav pripada vertikalno integriranom poduzeću, država članica može odlučiti ne primijeniti stavak 1.

U takvom slučaju predmetna država članica:

- (a) određuje neovisnog operatora sustava u skladu s člankom 13.; ili
- (b) poštuje odredbe poglavlja V.

9. Ako 3. rujna 2009. prijenosni sustav pripada vertikalno integriranom poduzeću i postoje rješenja koja jamče učinkovitiju neovisnost operatora prijenosnog sustava nego odredbe poglavlja V., država članica može odlučiti ne primijeniti stavak 1.

10. Prije nego što neko poduzeće bude odobreno i određeno za operatora prijenosnog sustava na temelju stavka 9. ovog članka, ono se certificira u skladu s postupcima utvrđenima u članku 10. stavcima 4., 5. i 6. ove Direktive i u članku 3. Uredbe (EZ) br. 714/2009, na temelju čega Komisija provjerava jamče li jasno postojeća rješenja učinkovitiju neovisnost operatora prijenosnog sustava nego odredbe poglavlja V.

11. Vertikalno integrirana poduzeća koja

<p>posjeduju prijenosni sustav ni u kojem slučaju nisu spriječena da poduzmu korake za usklađivanje sa stavkom 1.</p> <p>12. Poduzeća koja obavljaju bilo koju od funkcija proizvodnje ili opskrbe ni u kojem slučaju nemaju mogućnost izravno ili neizravno preuzeti kontrolu ili izvršavati bilo koje pravo nad razdvojenim operatorima prijenosnog sustava u državama članicama koje primjenjuju stavak 1.</p>			
<p>Članak 10.</p> <p>Određivanje i certificiranje operatora prijenosnog sustava</p> <p>1. Prije nego što neko poduzeće bude odobreno i određeno za operatora prijenosnog sustava certificira se u skladu s postupcima utvrđenima u stavcima 4., 5. i 6. ovog članka i u članku 3. Uredbe (EZ) br. 714/2009.</p> <p>2. Poduzeća koja su vlasnici prijenosnog sustava i koje je nacionalno regulatorno tijelo certificiralo kao poduzeća usklađena sa zahtjevima članka 9., na temelju donjeg postupka certificiranja, države članice odobravaju i određuju za operatore prijenosnog sustava. O određivanju operatora prijenosnog sustava obavješćuje se Komisija i objavljuje se u Službenom listu</p>		<p>Nije preuzeto</p>	<p>Preuzeto u: Zakon o tržištu električne energije (NN 22/13 95/15 102/15) članak/članci Članak 14. stavak 7. (st. 1. ovog članka Direktive), članak 15. stavak 2.(st. 2. ovog članka Direktive), članak 18. stavak 2. (st. 3.) i članak 23. (stavci 4., 5., 6., 7. i 8.)</p>

Europske unije.

3. Operatori prijenosnog sustava obavješćuju regulatorno tijelo o bilo kojim planiranim transakcijama koje mogu zahtijevati ponovnu procjenu njihove usklađenosti sa zahtjevima članka 9.

4. Regulatorna tijela prate neprekidnu usklađenost operatora prijenosnog sustava sa zahtjevima članka 9. Radi osiguravanja takve usklađenosti pokreću postupak certificiranja:

- (a) po primitku obavijesti od operatora prijenosnog sustava na temelju stavka 3.;
- (b) na vlastitu inicijativu kada imaju saznanja da planirana promjena u pravima ili utjecaju na vlasnike prijenosnog sustava ili operatore prijenosnog sustava može dovesti do povrede članka 9., ili kada imaju razloga vjerovati da je moglo doći do takve povrede; ili
- (c) na obrazloženi zahtjev Komisije.

5. Regulatorna tijela donose odluku o certificiranju operatora prijenosnog sustava unutar razdoblja od četiri mjeseca od dana obavijesti operatora prijenosnog sustava ili od dana zahtjeva Komisije. Po isteku tog razdoblja certificiranje se smatra odobrenim. Izričita ili prešutna odluka regulatornog tijela stupa na snagu tek nakon zaključenja postupka predviđenog u stavku 6.

<p>6. O izričitoj ili prešutnoj odluci o certificiranju operatora prijenosnog sustava regulatorno tijelo odmah obavješćuje Komisiju, zajedno sa svim odgovarajućim informacijama u vezi s tom odlukom. Komisija postupa u skladu s postupkom utvrđenim u članku 3. Uredbe (EZ) br. 714/2009.</p> <p>7. Regulatorna tijela i Komisija mogu zahtijevati od operatora prijenosnog sustava i poduzeća koje obavlja bilo koju od funkcija proizvodnje ili opskrbe bilo koju informaciju relevantnu za ispunjenje njihovih zadataka na temelju ovog članka.</p> <p>8. Regulatorna tijela i Komisija čuvaju povjerljivost komercijalno osjetljivih informacija.</p>			
<p>Članak 11.</p> <p>Certificiranje u vezi s trećim zemljama</p> <p>1. Ako certificiranje zahtijeva vlasnik prijenosnog sustava ili operator prijenosnog sustava koji je pod kontrolom osobe ili osoba iz treće zemlje ili trećih zemalja, regulatorno tijelo o tome obavješćuje Komisiju.</p> <p>Regulatorno tijelo također odmah obavješćuje Komisiju o bilo kojim okolnostima koje bi za posljedicu mogle</p>	<p>Zakon o tržištu električne energije (<u>Narodne novine, br. 22/13, 102/15</u>) članak 24.</p> <p>Prijedlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o tržištu električne energije - članak 1.</p> <p>Članak 1.</p> <p>U Zakonu o tržištu električne energije (Narodne novine, br.</p>	<p>Djelomično preuzeto</p>	<p>Preuzeto u: Zakon o tržištu električne energije (NN 22/13 95/15 102/15) članak/članci Članak 24.</p>

<p>imati da neka osoba ili osobe iz treće zemlje ili trećih zemalja steknu kontrolu nad prijenosnim sustavom ili operatorom prijenosnog sustava.</p> <p>2. Operator prijenosnog sustava obavještuje regulatorno tijelo o bilo kojim okolnostima koje bi za posljedicu mogle imati da neka osoba ili osobe iz treće zemlje ili trećih zemalja steknu kontrolu nad prijenosnim sustavom ili operatorom prijenosnog sustava.</p> <p>3. Regulatorno tijelo donosi nacrt odluke o certificiranju operatora prijenosnog sustava unutar razdoblja od četiri mjeseca od dana obavijesti operatora prijenosnog sustava. Ono odbija certificiranje ako nije dokazano:</p> <p>(a) da je predmetni subjekt usklađen sa zahtjevima članka 9.; i</p> <p>(b) regulatornom tijelu ili drugom nadležnom tijelu koje je odredila država članica, da dodjela certifikata neće ugroziti sigurnost opskrbe država članica i Zajednice energijom. Pri razmatranju tog pitanja regulatorno tijelo ili drugo tako određeno nadležno tijelo vodi računa o:</p> <p>i. pravima i obvezama Zajednice u pogledu te treće zemlje koje proizlaze iz međunarodnog prava, uključujući bilo koji sporazum sklopljen s jednom ili više trećih zemalja u kojem je Zajednica jedna od stranaka i koji se bavi</p>	<p>22/2013 i 102/2015) u članku 3. stavku 2. iza točke 58. dodaje se nova točka 59. koja glasi:</p> <p>»59. <i>spojni vod</i> – visokonaponski vod koji povezuje prijenosnu mrežu dva operatora sustava, u pravilu prekogranični visokonaponski vod između dvije države u funkciji razmjene električne energije.».</p> <p>Dosadašnje točke 59. do 76. postaju točke 60. do 77.</p> <p>Dosadašnja točka 63. koja postaje točka 64. mijenja se i glasi:</p> <p>»64. <i>treća država</i> – svaka država osim Republike Hrvatske ili država članica Europske unije,«.</p>		
--	---	--	--

<p>pitajima sigurnosti opskrbe energijom;</p> <p>ii. pravima i obvezama država članica u pogledu te treće zemlje koje proizlaze iz sporazuma sklopljenih s njom, u onoj mjeri u kojoj su usklađene s pravom Zajednice; i</p> <p>iii. drugim specifičnim činjenicama i okolnostima tog slučaja i predmetne treće zemlje.</p> <p>4. Regulatorno tijelo o odluci odmah obavješćuje Komisiju, zajedno sa svim odgovarajućim informacijama u vezi s tom odlukom.</p> <p>5. Države članice predviđaju da regulatorno tijelo ili određeno nadležno tijelo iz stavka 3. točke (b), prije no što regulatorno tijelo donese odluku o certificiranju, od Komisije zahtijeva mišljenje o tome:</p> <p>(a) je li predmetni subjekt usklađen sa zahtjevima članka 9.; i</p> <p>(b) neće li odobrenje certifikata ugroziti sigurnost opskrbe Zajednice energijom.</p> <p>6. Komisija razmatra zahtjev iz stavka 5. čim ga primi. Unutar razdoblja od dva mjeseca od primitka zahtjeva ona daje svoje mišljenje nacionalnom regulatornom tijelu ili, ako je zahtjev podnijelo određeno nadležno tijelo, tom tijelu.</p> <p>Pri sastavljanju mišljenja Komisija može zahtijevati mišljenja Agencije, predmetne</p>			
---	--	--	--

države članice i zainteresiranih stranaka. Kada Komisija pošalje takav zahtjev, dvomjesečno se razdoblje produljuje za dva mjeseca.

Ne dobije li se mišljenje Komisije unutar razdoblja iz prvog i drugog podstavka, smatra se da Komisija nema primjedbi na odluku regulatornog tijela.

7. Prilikom procjenjivanja hoće li kontrola od strane osobe ili osoba iz treće zemlje ili trećih zemalja ugroziti sigurnost opskrbe Zajednice električnom energijom, Komisija vodi računa o:

- (a)specifičnim činjenicama tog slučaja i predmetne treće zemlje ili trećih zemalja;
i
- (b)pravima i obvezama Zajednice u pogledu te treće zemlje ili tih trećih zemalja koje proizlaze iz međunarodnog prava, uključujući sporazum sklopljen s jednom ili više trećih zemalja u kojem je Zajednica jedna od stranaka i koji se bavi pitanjima sigurnosti opskrbe.

8. Unutar razdoblja od dva mjeseca od isteka razdoblja iz stavka 6., nacionalno regulatorno tijelo donosi svoju konačnu odluku o certificiranju. Pri donošenju svoje konačne odluke nacionalno regulatorno tijelo u najvećoj mogućoj mjeri uzima u obzir mišljenje Komisije. U svakom slučaju, države članice imaju pravo odbiti

certificiranje ako dodjela certifikata ugrožava sigurnost opskrbe države članice energijom ili sigurnost opskrbe druge države članice energijom. Ako je država članica odredila drugo nadležno tijelo za procjenu stavka 3. točke (b), može zahtijevati da nacionalno regulatorno tijelo svoju konačnu odluku donese u skladu s procjenom tog nadležnog tijela. Konačna odluka nacionalnog regulatornog tijela i mišljenje Komisije objavljuju se zajedno. Ako se konačna odluka razlikuje od mišljenja Komisije, predmetna država članica predviđa i objavljuje zajedno s tom odlukom razloge za donošenje takve odluke.

9. Ništa iz ovog članka ne utječe na pravo države članice da, u skladu s pravom Zajednice, provodi nacionalni pravni nadzor radi zaštite legitimnih interesa javne sigurnosti.

10. Komisija može donijeti smjernice kojima se utvrđuju pojedinosti postupka za primjenu ovog članka. Te mjere, namijenjene izmjeni elemenata ove Direktive koji nisu ključni dopunjujući je, donose se u skladu s regulatornim postupkom s kontrolom iz članka 46. stavka 2.

11. Ovaj članak, uz izuzetak stavka 3. točke (a), također se primjenjuje na države članice koje podliježu odstupanju na temelju članka 44.

<p>Članak 12.</p> <p>Zadaci operatora prijenosnog sustava</p> <p>Svaki operator prijenosnog sustava odgovoran je za:</p> <p>(a) osiguravanje dugoročne sposobnosti sustava da udovoljava razumnoj potražnji za prijenosom električne energije, pogon, održavanje i razvoj na temelju ekonomskih uvjeta sigurnih, pouzdanih i učinkovitih prijenosnih sustava, vodeći računa o zaštiti okoliša;</p> <p>(b) osiguravanje prikladnih sredstava za udovoljavanje obveza pružanja usluge;</p> <p>(c) doprinošenje sigurnosti opskrbe kroz prikladne kapacitete prijenosa i pouzdanost sustava;</p> <p>(d) upravljanje tokovima električne energije u sustavu, vodeći računa o razmjenama s drugim međusobno povezanim sustavima.</p> <p>U tu je svrhu operator prijenosnog sustava odgovoran za osiguravanje sigurnog, pouzdanog i učinkovitog elektroenergetskog sustava i u tom</p>	<p>(d)</p> <p>Prijedlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o tržištu električne energije - članak 8.</p> <p>(Na ovo se pozivaju u službenoj obavijesti 2017/2091)</p>	<p>Djelomično preuzeto</p>	<p>Preuzeto u: Zakon o tržištu električne energije (NN 22/13 95/15 102/15) članak/članci Članak 28., članak 29. i članak 30.</p>

<p>kontekstu za osiguravanje dostupnosti svih nužnih pomoćnih usluga, uključujući one koje se pružaju kao odgovor na potražnju, u onoj mjeri u kojoj takva dostupnost nije ovisna ni o jednom drugom prijenosnom sustavu s kojim je njegov sustav međusobno povezan;</p> <p>(e) pružanje informacija operatoru bilo kojeg drugog sustava, s kojim je njegov sustav međusobno povezan, dostatnih za osiguravanje sigurnog i učinkovitog rada, koordiniranog razvoja i interoperabilnosti međusobno povezanog sustava;</p> <p>(f) osiguravanje nediskriminacije među korisnicima sustava ili kategorijama korisnika sustava, posebno u korist svojih povezanih poduzeća;</p> <p>(g) pružanje informacija korisnicima sustava koje su im potrebne za učinkovit pristup sustavu; i</p> <p>(h) naplatu naknada i plaćanja za zagušenje na temelju mehanizma kompenzacije između operatora prijenosnog sustava, u skladu s člankom 13. Uredbe (EZ) br. 714/2009, dodjeljivanje i upravljanje pristupom treće strane i davanje obrazloženih objašnjenja za odbijanje takvog pristupa, što prate nacionalna regulatorna tijela; pri obavljanju svojih zadataka na temelju ovog članka operatori prijenosnog sustava ponajprije olakšavaju integraciju tržišta.</p>			
--	--	--	--

<p>Članak 13.</p> <p>Neovisni operator sustava</p> <p>1. Ako 3. rujna 2009. prijenosni sustav pripada vertikalno integriranom poduzeću, države članice mogu odlučiti ne primijeniti članak 9. stavak 1. i odrediti neovisnog operatora sustava na temelju prijedlog vlasnika prijenosnog sustava. Takvo određivanje podliježe odobrenju Komisije.</p> <p>2. Država članica može odobriti i odrediti neovisnog operatora sustava samo u slučaju kada je:</p> <p>(a) kandidat za operatora dokazao da poštuje zahtjeve članka 9. stavka 1. točaka (b), (c) i (d);</p> <p>(b) kandidat za operatora dokazao da na raspolaganju ima potrebne financijske, tehničke, fizičke i ljudske resurse za provođenje svojih zadataka na temelju članka 12.;</p> <p>(c) kandidat za operatora preuzeo obvezu usklađivanja s desetogodišnjim planom razvoja mreže koji prati regulatorno tijelo;</p> <p>(d) vlasnik prijenosnog sustava dokazao da je sposoban uskladiti se s obvezama na temelju stavka 5. U tu svrhu osigurava sve nacрте ugovornih rješenja dogovorenih s poduzećem kandidatom i bilo kojim drugim odgovarajućim subjektom; i</p>		<p>Nije preuzeto</p>	<p>Preuzeto u: Zakon o tržištu električne energije (NN 22/13 95/15 102/15) članak/članci Članak 15. (stavci 1., 2. i 3. ovog članka Direktive) i članak 16. (stavci 4., 5. i 6.)</p>
---	--	----------------------	--

(e)kandidat za operatora dokazao je da je sposoban uskladiti se s obvezama na temelju Uredbe (EZ) br. 714/2009, uključujući suradnju operatora prijenosnog sustava na europskoj i regionalnoj razini.

3. Poduzeća koja je regulatorno tijelo certificiralo kao usklađena sa zahtjevima članka 11. i stavka 2. ovog članka države članice odobravaju i određuju za neovisne operatore sustava. Primjenjuje se postupak certificiranja iz članka 10. ove Direktive i članka 3. Uredbe (EZ) br. 714/2009 ili iz članka 11. ove Direktive.

4. Svaki neovisni operator sustava odgovoran je za dodjeljivanje i upravljanje pristupom treće strane, uključujući naplatu naknada za pristup, naknada za zagušenje i plaćanja na temelju mehanizma kompenzacije između operatora prijenosnog sustava u skladu s člankom 13. Uredbe (EZ) br. 714/2009, kao i za pogon, održavanje i razvoj prijenosnog sustava te za osiguravanje dugoročne sposobnosti sustava da udovolji razumnoj potražnji kroz investicijsko planiranje. Prilikom razvijanja prijenosnog sustava neovisni operator sustava odgovoran je za planiranje (uključujući postupak odobravanja), izgradnju i puštanje u pogon nove infrastrukture. U tu svrhu neovisni operator sustava djeluje kao operator prijenosnog sustava u skladu s ovim poglavljem. Vlasnik

prijenosnog sustava nije odgovoran za dodjeljivanje i upravljanje pristupom treće strane, ni za investicijsko planiranje.

5. Kada je neovisni operator sustava određen, vlasnik prijenosnog sustava:

- (a) u potrebnoj mjeri surađuje s neovisnim operatorom sustava te mu pruža podršku za ispunjenje njegovih zadataka, uključujući posebno pružanje svih relevantnih informacija;
- (b) financira ulaganja o kojima je odluku donio neovisni operator sustava i koje je odobrilo regulatorno tijelo ili daje svoju suglasnost za ulaganje od strane bilo koje zainteresirane strane uključujući neovisnog operatora sustava. Odgovarajući financijski aranžmani podliježu odobravanju od strane regulatornog tijela. Prije takvog odobrenja regulatorno tijelo savjetuje se s vlasnikom prijenosnog sustava zajedno s drugim zainteresiranim stranama;
- (c) osigurava pokrivanje odgovornosti koja se odnosi na osnovna sredstva mreže, isključujući odgovornost koja se odnosi na zadatke neovisnog operatora sustava; i
- (d) osigurava jamstva radi olakšavanja financiranja bilo kojeg proširenja mreže, uz izuzetak onih ulaganja kod kojih je, na temelju točke (b), dao svoju suglasnost za financiranje od strane bilo koje zainteresirane strane, uključujući neovisnog operatora sustava.

<p>6. Uz blisku suradnju s regulatornim tijelom, odgovarajućem nacionalnom tijelu za tržišno natjecanje dodjeljuju se sve odgovarajuće ovlasti za učinkovito praćenje usklađenosti vlasnika prijenosnog sustava s njegovim obvezama na temelju stavka 5.</p>			
<p>Članak 14.</p> <p>Razdvajanje vlasnika prijenosnog sustava</p> <p>1. Vlasnik prijenosnog sustava, kada je imenovan neovisni operator sustava, koji je dio vertikalno integriranog poduzeća neovisan je, barem u smislu svojeg pravnog oblika, organizacije i donošenja odluka, od drugih djelatnosti koje se ne odnose na prijenos.</p> <p>2. Radi osiguravanja neovisnosti vlasnika prijenosnog sustava iz stavka 1., primjenjuju se sljedeći minimalni kriteriji:</p> <p>(a) osobe odgovorne za upravljanje vlasnikom prijenosnog sustava ne sudjeluju u strukturama integriranog elektroenergetskog poduzeća koje su odgovorne, izravno ili neizravno, za svakodnevni rad proizvodnje, distribucije i opskrbe električnom energijom;</p> <p>(b) poduzimaju se odgovarajuće mjere za osiguravanje da se profesionalni interesi osoba odgovornih za upravljanje</p>		<p>Nije preuzeto</p>	<p>Preuzeto u: Zakon o tržištu električne energije (NN 22/13 95/15 102/15) članak/članci Članak 17.</p>

<p>vlasnikom prijenosnog sustava uzimaju u obzir, na način koji osigurava njihovu sposobnost neovisnog djelovanja; i</p> <p>(c)vlasnik prijenosnog sustava uvodi program usklađenosti koji predviđa mjere poduzete za osiguravanje da diskriminacijsko ponašanje bude isključeno te za osiguravanje odgovarajućeg praćenja poštovanja tog programa. Program usklađenosti predviđa specifične obveze zaposlenika za postizanje tih ciljeva. Godišnje izvješće o poduzetim mjerama osoba ili tijelo odgovorno za praćenje programa usklađenosti podnosi regulatornom tijelu te se objavljuje.</p> <p>3. Komisija može donijeti smjernice za osiguravanje potpune i stvarne usklađenosti vlasnika prijenosnog sustava sa stavkom 2. ovog članka. Te mjere, namijenjene izmjeni elemenata ove Direktive koji nisu ključni dopunjujući je, donose se u skladu s regulatornim postupkom s kontrolom iz članka 46. stavka 2.</p>			
---	--	--	--

<p>Članak 15.</p> <p>Dispečiranje i uravnoteženje</p> <p>1. Ne dovodeći u pitanje opskrbu električnom energijom na temelju ugovornih obveza, uključujući one koje proizlaze iz specifikacija javnog natječaja, operator prijenosnog sustava odgovoran je, kada ima takvu funkciju, za dispečiranje proizvodnih postrojenja na svojem području i za određivanje uporabe spojnih vodova s drugim sustavima.</p> <p>2. Dispečiranje proizvodnih postrojenja i uporaba spojnih vodova određuju se na temelju kriterija koje odobravaju nacionalna regulatorna tijela kada su nadležna i koji moraju biti objektivni, objavljeni i primijenjeni na nediskriminacijski način, osiguravajući ispravno funkcioniranje unutarnjeg tržišta električne energije. Kriteriji uzimaju u obzir ekonomsku prednost električne energije iz raspoloživih proizvodnih postrojenja ili prijenosa putem spojnih vodova i tehnička ograničenja sustava.</p> <p>3. Država članica od operatora sustava zahtijeva da djeluju u skladu s člankom 16. Direktive 2009/28/EZ pri dispečiranju proizvodnih postrojenja koja koriste obnovljive izvore energije. Od operatora sustava također mogu zahtijevati davanje prednosti pri dispečiranju proizvodnih</p>	<p>7.</p> <p>Prijedlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o tržištu električne energije - članak 8.</p> <p>(Na ovo se pozivaju u službenoj obavijesti 2017/2091)</p>	<p>Djelomično preuzeto</p>	<p>Preuzeto u: Zakon o tržištu električne energije (NN 22/13 95/15 102/15) članak/članci čl. 31. (stavci 1,2,3,4,5 i 6 ovog članka Direktive); članak 10. stavak 3. točka 6.; članak 10. stavak 15.; članak 28. stavci 5., 6., 7., 8. i 9.; članak 29. stavak 1. točke 2., 3., 9., 12., 14., 19. i 30.; članak 30. stavak 1. točke 1., 11., 12., 14., 34. i 49.; članak 31.; članak 35. stavak 2. točka 14., članak 39. stavak 1. točka 12.; članak 52. stavak 9. točke 1. i 2. (stavak 7. ovog članka Direktive);</p>
---	--	----------------------------	--

postrojenja koja proizvode kombiniranu toplinsku i električnu energiju.

4. Država članica može, zbog sigurnosti opskrbe, naložiti da se prioritet daje dispečiranju proizvodnih postrojenja koja za gorivo koriste vlastite izvore primarne energije, u mjeri koja ni u jednoj kalendarskoj godini ne premašuje 15 % sveukupne primarne energije nužne za proizvodnju električne energije potrošene u predmetnoj državi članici.

5. Regulatorna tijela, kada su države članice tako predvidjele, ili države članice, zahtijevaju od operatora prijenosnog sustava da se usklade s minimalnim standardima za održavanje i razvoj prijenosnog sustava, uključujući kapacitete međusobnog povezivanja.

6. Operatori prijenosnog sustava nabavljaju energiju, koju koriste za pokrivanje gubitaka energije i za rezervne kapacitete u svojem sustavu, u skladu s transparentnim, nediskriminacijskim i tržišno utemeljenim postupcima, uvijek kada imaju takvu funkciju.

7. Pravila uravnoteživanja elektroenergetskog sustava koja donose operatori prijenosnog sustava moraju biti objektivna, transparentna i nediskriminacijska, uključujući pravila za obračunavanje naknada za energetske

<p>neravnotežu korisnicima njihovog sustava. Uvjeti, uključujući pravila i tarife, pružanja takvih usluga od strane operatora prijenosnog sustava utvrđuju se na temelju metodologije usklađene s člankom 37. stavkom 6. na nediskriminacijski način koji odražava troškove te se objavljuju.</p>			
<p>Članak 16.</p> <p>Zahtjevi povjerljivosti za operatore prijenosnog sustava i vlasnike prijenosnog sustava</p> <p>1. Ne dovodeći u pitanje članak 30. ni bilo koju drugu pravnu obvezu otkrivanja informacija, svaki operator prijenosnog sustava i svaki vlasnik prijenosnog sustava čuva povjerljivost komercijalno osjetljivih informacija dobivenih tijekom obavljanja svojih djelatnosti i sprečava da se informacije o vlastitim djelatnostima, koje mogu biti komercijalno korisne, otkriju na diskriminacijski način. Posebno ne otkriva nikakve komercijalno osjetljive informacije ostalim dijelovima poduzeća, osim ako je to potrebno za provedbu poslovne transakcije. Radi osiguravanja potpunog poštovanja pravila o razdvajanju informacija, države članice osiguravaju da vlasnik prijenosnog sustava i ostali dijelovi poduzeća ne koriste zajedničke usluge kao što su zajedničke pravne usluge, osim čisto administrativnih funkcija ili funkcija informacijske</p>	<p>1. i 2.</p> <p>Prijedlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o tržištu električne energije - članak 2.</p> <p>Članak 2.</p> <p>U članku 9. dodaju se stavci 2., 3., 4., 5., 6. i 7. koji glase:</p> <p>»(2) Operator prijenosnog sustava i vlasnik prijenosnog sustava dužni su čuvati povjerljivost komercijalno osjetljivih informacija dobivenih tijekom obavljanja svojih djelatnosti i sprečavati da se informacije o vlastitim djelatnostima, koje mogu biti komercijalno korisne, otkriju na pristran način.</p>	<p>Djelomično preuzeto</p>	<p>Preuzeto u: Zakon o tržištu električne energije (NN 22/13 95/15 102/15) članak/članci čl. 9. (za stavak 1. ovog članka Direktive); čl. 14. st. 8. (za stavak 2.); čl. 30. st. 1. t. 20. i 21. (za stavak 3.)</p>

<p>tehnologije.</p> <p>2. Operatori prijenosnog sustava, u kontekstu prodaje ili nabave električne energije od strane povezanih poduzeća, ne smiju zlorabiti komercijalno osjetljive informacije dobivene od trećih strana prilikom osiguravanja pristupa sustavu ili pregovaranja o njemu.</p> <p>3. Informacije potrebne za stvarno tržišno natjecanje i učinkovito funkcioniranje tržišta objavljuju se. Ta obveza ne dovodi u pitanje čuvanje povjerljivosti komercijalno osjetljivih informacija.</p>	<p>(3) Operator prijenosnog sustava i vlasnik prijenosnog sustava posebice ne smiju otkrivati nikakve komercijalno osjetljive informacije ostalim dijelovima trgovačkih društava, osim ako je to potrebno za provedbu poslovne transakcije.</p> <p>(4) Vlasnik prijenosnog sustava i ostali dijelovi trgovačkih društava ne mogu koristiti zajedničke usluge kao što su zajedničke pravne usluge, osim čisto administrativnih funkcija ili funkcija informacijske tehnologije.</p> <p>(5) Operator prijenosnog sustava, u kontekstu prodaje ili nabave električne energije od strane povezanih poduzeća, ne smije zlorabiti komercijalno osjetljive informacije dobivene od trećih strana prilikom osiguravanja pristupa sustavu ili pregovaranja o njemu.</p> <p>(6) Informacije potrebne za stvarno tržišno natjecanje i učinkovito funkcioniranje tržišta objavljuju se na internetskim stranicama operatora prijenosnog sustava.</p>		
--	--	--	--

	(7) Obveza iz stavka 6. ne dovodi u pitanje čuvanje povjerljivosti komercijalno osjetljivih informacija.«.		
<p>POGLAVLJE V.</p> <p>NEOVISNI OPERATOR PRIJENOSA</p> <p>Članak 17.</p> <p>Osnovna sredstva, oprema, osoblje i identitet</p> <p>1. Operatori prijenosnog sustava opremljeni su svim ljudskim, tehničkim, fizičkim i financijskim resursima potrebnima za ispunjavanje njihovih obveza na temelju ove Direktive i obavljanje djelatnosti prijenosa električne energije, a posebno:</p> <p>(a) sredstva koja su potrebna za djelatnost prijenosa električne energije, uključujući prijenosni sustav, u vlasništvu su operatora prijenosnog sustava;</p> <p>(b) osoblje potrebno za djelatnost prijenosa električne energije, uključujući provođenje svih korporativnih zadataka, zaposlenici su operatora prijenosnog sustava;</p> <p>(c) najam osoblja i pružanje usluga, za bilo koji drugi dio odnosno iz bilo kojeg drugog dijela vertikalno integriranog</p>		Nije preuzeto	Preuzeto u: Zakon o tržištu električne energije (NN 22/13 95/15 102/15) članak/članci Članak 18.

poduzeća zabranjeno je. Operator prijenosnog sustava može, međutim, pružati usluge vertikalno integriranom poduzeću:

i. ako pružanje tih usluga ne diskriminira međusobno korisnike sustava, dostupno je svim korisnicima sustava po jednakim uvjetima i ne ograničuje, narušava niti sprečava tržišno natjecanje u proizvodnji ili opskrbi; i

ii. ako je uvjete pružanja tih usluga odobrilo regulatorno tijelo;

(d) ne dovodeći u pitanje odluke nadzornog tijela na temelju članka 20., vertikalno integrirano poduzeće operatoru prijenosnog sustava pravodobno stavlja na raspolaganje odgovarajuće financijske resurse za buduće investicijske projekte i/ili za zamjenu postojećih sredstava, nakon odgovarajućeg zahtjeva operatora prijenosnog sustava.

2. Djelatnost prijenosa električne energije uključuje, pored onih navedenih u članku 12., najmanje sljedeće zadatke:

(a) zastupanje operatora prijenosnog sustava i kontakti s trećim stranama i regulatornim tijelima;

(b) zastupanje operatora prijenosnog sustava unutar Europske mreže operatora prijenosnog sustava za električnu energiju (ENTSO za električnu energiju);

(c) dodjeljivanje i upravljanje pristupom

<p>trećih strana na nediskriminacijskoj osnovi između korisnika sustava ili kategorija korisnika sustava;</p> <p>(d) ubiranje svih naknada povezanih s prijenosnim sustavom, uključujući naknade za pristup, naknade uravnoteženja za pomoćne usluge kao što su nabava usluga (troškovi uravnoteženja, energija za gubitke);</p> <p>(e) pogon, održavanje i razvoj sigurnog, učinkovitog i ekonomičnog prijenosnog sustava;</p> <p>(f) investicijsko planiranje koje osigurava dugoročnu sposobnost sustava da udovolji razumnoj potražnji te koje jamči sigurnost opskrbe;</p> <p>(g) ustanovljavanje odgovarajućih zajedničkih pothvata, uključujući s jednim ili više operatora prijenosnog sustava, burzama električne energije te drugim odgovarajućim sudionicima za postizanje ciljeva razvoja stvaranja regionalnih tržišta ili olakšavanja procesa liberalizacije; i</p> <p>(h) sve korporativne usluge, uključujući pravne usluge, računovodstvene usluge i usluge informacijske tehnologije.</p> <p>3. Operatori prijenosnog sustava organizirani su u pravnom obliku navedenom u članku 1. Direktive Vijeća 68/151/EEZ (19).</p> <p>4. Operator prijenosnog sustava ne smije s obzirom na svoj korporativni identitet,</p>			
--	--	--	--

<p>komunikaciju, politiku marke i poslovne prostore stvarati zabunu u pogledu identiteta vertikalno integriranog poduzeća ili bilo kojeg njegovog dijela.</p> <p>5. Operator prijenosnog sustava ne smije dijeliti sustave ili opremu informacijske tehnologije, fizičke prostore i sustave sigurnog pristupa ni s jednim dijelom vertikalno integriranog poduzeća ni koristiti iste savjetnike ni vanjske ugovaratelje za sustave ili opremu informacijske tehnologije te sustave sigurnog pristupa.</p> <p>6. Reviziju računa operatora prijenosnog sustava provodi revizor koji je različit od onog koji provodi reviziju vertikalno integriranog poduzeća ili bilo kojeg njegovog dijela.</p>			
<p>Članak 18.</p> <p>Neovisnost operatora prijenosnog sustava</p> <p>1. Ne dovodeći u pitanje odluke nadzornog tijela na temelju članka 20., operator prijenosnog sustava ima:</p> <p>(a) stvarna prava donošenja odluka, neovisna o vertikalno integriranom poduzeću, u pogledu sredstava potrebnih za pogon, održavanje ili razvoj prijenosnog sustava;</p> <p>i</p> <p>(b) ovlast za pribavljanje novca na tržištu</p>		<p>Nije preuzeto</p>	<p>Preuzeto u: Zakon o tržištu električne energije (NN 22/13 95/15 102/15) članak/članci Članak 19.</p>

kapitala, posebno putem zajmova i povećanja kapitala.

2. Operator prijenosnog sustava osigurava da u svakom trenutku raspolaže resursima koji su mu potrebni za ispravno i učinkovito provođenje djelatnosti prijenosa te za razvoj i održavanje učinkovitog, sigurnog i ekonomičnog prijenosnog sustava.

3. Poduzeća kćeri vertikalno integriranog poduzeća koja obavljaju funkcije proizvodnje ili opskrbe ne smiju biti vlasnici nikakvog izravnog ni neizravnog udjela u operatoru prijenosnog sustava. Operator prijenosnog sustava ne smije biti vlasnik nikakvog izravnog ni neizravnog udjela ni u jednom poduzeću kćeri vertikalno integriranog poduzeća koje obavlja funkcije proizvodnje ili opskrbe, niti primati dividende niti bilo koju drugu financijsku korist od tog poduzeća kćeri.

4. Sveukupna upravljačka struktura i statut operatora prijenosnog sustava osiguravaju stvarnu neovisnost operatora prijenosnog sustava u skladu s ovim poglavljem. Vertikalno integrirano poduzeće ne smije određivati, izravno ni neizravno, konkurentno ponašanje operatora prijenosnog sustava u vezi sa svakodnevnim djelatnostima operatora prijenosnog sustava i upravljanjem mrežom, ni u vezi s djelatnostima nužnima za pripremu desetogodišnjeg plana razvoja mreže

razvijenog na temelju članka 22.

5. Pri ispunjavanju svojih zadataka iz članka 12. i članka 17. stavka 2. ove Direktive te u skladu s člancima 14., 15. i 16. Uredbe (EZ) br. 714/2009, operatori prijenosnog sustava ne smiju diskriminirati različite osobe ili subjekte i ne smiju ograničavati, narušavati ni sprečavati tržišno natjecanje u području proizvodnje ili opskrbe.

6. Svi komercijalni i financijski odnosi između vertikalno integriranog poduzeća i operatora prijenosnog sustava, uključujući zajmove operatora prijenosnog sustava vertikalno integriranom poduzeću, u skladu su s tržišnim uvjetima. Operator prijenosnog sustava vodi detaljnu evidenciju takvih komercijalnih i financijskih odnosa te je na zahtjev stavlja na raspolaganje regulatornom tijelu.

7. Operator prijenosnog sustava regulatornom tijelu podnosi na odobrenje sve komercijalne i financijske sporazume s vertikalno integriranim poduzećem.

8. Operator prijenosnog sustava obavještuje regulatorno tijelo o financijskim resursima iz članka 17. stavka 1. točke (d), dostupnima za buduće investicijske projekte i/ili za zamjenu postojećih sredstava.

9. Vertikalno integrirano poduzeće

<p>suzdržava se od bilo kojeg djelovanja kojim se sprečava ili ometa operatora prijenosnog sustava u izvršavanju njegovih obveza iz ovog poglavlja i ne smije od operatora prijenosnog sustava zahtijevati da od vertikalno integriranog poduzeća traži dopuštenje za ispunjavanje tih obveza.</p> <p>10. Poduzeće koje je regulatorno tijelo certificiralo kao usklađeno sa zahtjevima ovog poglavlja predmetna država članica odobrava i određuje kao operatora prijenosnog sustava. Primjenjuje se postupak certificiranja iz članka 10. ove Direktive i članka 3. Uredbe (EZ) br. 714/2009 ili iz članka 11. ove Direktive.</p>			
<p>Članak 19.</p> <p>Neovisnost osoblja i posloводства operatora prijenosnog sustava</p> <p>1. Odluke o imenovanju i ponovnom imenovanju, radnim uvjetima uključujući naknade te prestanku mandata osoba odgovornih za upravljanje i/ili članova administrativnih tijela operatora prijenosnog sustava donosi nadzorno tijelo operatora prijenosnog sustava imenovano u skladu s člankom 20.</p> <p>2. O identitetu i uvjetima mandata, trajanja i prestanka mandata osoba koje je nadzorno tijelo nominiralo za imenovanje ili ponovno</p>	<p>6.</p> <p>Prijedlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o tržištu električne energije - članak 5.</p> <p>Članak 5.</p> <p>U članku 20. stavak 3. mijenja se i glasi:</p> <p>»Neovisni operator prijenosa mora</p>	<p>Djelomično preuzeto</p>	<p>Preuzeto u: Zakon o tržištu električne energije (NN 22/13 95/15 102/15) članak/članci Članak 20.</p>

<p>imenovanje kao osobe odgovorne za izvršno upravljanje i/ili kao članove administrativnih tijela operatora prijenosnog sustava, te o razlozima za bilo koji prijedlog odluke o prestanku takvog mandata, obavješćuje se regulatorno tijelo. Ti uvjeti i odluke iz stavka 1. postaju obvezujuće samo ako regulatorno tijelo ne stavi prigovor u roku od tri tjedna od obavijesti.</p> <p>Regulatorno tijelo može staviti prigovor na odluke iz stavka 1.:</p> <p>(a) ako se pojave sumnje u profesionalnu neovisnost nominirane osobe odgovorne za upravljanje i/ili člana administrativnih tijela; ili</p> <p>(b) ako, u slučaju prijevremenog prestanka mandata, postoje sumnje u opravdanost takvog prijevremenog prestanka.</p> <p>3. U razdoblju od tri godine prije imenovanja osoba odgovornih za upravljanje i/ili članova administrativnih tijela operatora prijenosnog sustava koji podliježu ovom stavku ne smije se imati nikakav profesionalni položaj ni odgovornost, interes ni poslovni odnos, izravan ni neizravan, s vertikalno integriranim poduzećem ni s bilo kojim njegovim dijelom ni njegovim vlasnicima kontrolnog udjela, osim operatora prijenosnog sustava.</p> <p>4. Osobe odgovorne za upravljanje i/ili članovi administrativnih tijela te zaposlenici</p>	<p>bez odgađanja dostaviti Agenciji prijedlog imenovanja članova uprave koje predlaže nadzorni odbor iz članka 21. ovoga Zakona te uvjete njihova ugovora s društvom, a osobito uvjete koji se odnose na sklapanje, trajanje i prestanak odnosno prijevremeni prekid ugovora te materijalna i druga prava. Neovisni operator prijenosa mora dostaviti Agenciji i razloge za predloženi prijevremeni prekid ugovora članova uprave, a koji se mogu primjenjivati u slučaju da Agencija nije uložila prigovor u roku od tri tjedna od primitka razloga za prijevremeni prekid ugovora članova uprave.«.</p> <p>U stavku 4. točki 2. iza riječi: »takovog prijevremenog prekida« briše se točka i dodaju se riječi: »», a u kojem slučaju članovi uprave imaju pravo izjaviti žalbu Agenciji.«.</p> <p>Iza stavka 5. dodaju se stavci 6. i</p>		
--	---	--	--

operatora prijenosnog sustava ne smiju imati nikakav drugi profesionalni položaj ni odgovornost, interes ni poslovni odnos, izravan ni neizravan, s bilo kojim drugim dijelom vertikalno integriranog poduzeća ni s njegovim vlasnicima kontrolnog udjela.

5. Osobe odgovorne za upravljanje i/ili članovi administrativnih tijela te zaposlenici operatora prijenosnog sustava ne smiju imati nikakav interes, niti ikakve financijske koristi, izravne ni neizravne, ni od jednog dijela vertikalno integriranog poduzeća osim operatora prijenosnog sustava. Njihova naknada ne smije ovisiti o djelatnostima ni rezultatima vertikalno integriranog poduzeća, osim onih koji se odnose na operatora prijenosnog sustava.

6. Osobama odgovornima za upravljanje i/ili članovima administrativnih tijela operatora prijenosnog sustava koji osporavaju prijevremeni prestanak svojih mandata jamče se stvarna prava na žalbu regulatornom tijelu.

7. Nakon prestanka njihovog mandata kod operatora prijenosnog sustava, osobe odgovorne za njegovo upravljanje i/ili članovi njegovih administrativnih tijela ne smiju imati nikakav profesionalni položaj ni odgovornost, interes ni poslovni odnos ni s jednim dijelom vertikalno integriranog poduzeća osim operatora prijenosnog sustava, ni s njegovim vlasnicima

7. koji glase:

»(6) Prijevremeni prekid iz stavka 4. točke 2. ovoga članka smatra se nepropisnim onda kada ukazuje na okolnosti prekida koje nisu u skladu s odredbama o neovisnosti u svom radu i postupanju članova uprave u skladu sa stavkom 2. ovoga članka.

(7) Protiv odluke Agencije iz stavka 4. ovoga članaka nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor, što ne odgađa izvršenje odluke. Postupak pred upravnim sudom je hitan.«.

<p>kontrolnog udjela, tijekom razdoblja od najmanje četiri godine.</p> <p>8. Stavak 3. primjenjuje se na većinu osoba odgovornih za upravljanje i/ili članova administrativnih tijela operatora prijenosnog sustava.</p> <p>Osobe odgovorne za upravljanje i/ili članovi administrativnih tijela operatora prijenosnog sustava koji ne podliježu stavku 3. ne smiju se baviti djelatnostima upravljanja ni drugim odgovarajućim djelatnostima u vertikalno integriranom poduzeću tijekom razdoblja od najmanje šest mjeseci prije njihovog imenovanja.</p> <p>Prvi podstavak ovog stavka i stavci od 4. do 7. primjenjuju se na sve osobe koje pripadaju izvršnom upravljanju i one koje su njima izravno odgovorne za pitanja povezana s radom, održavanjem ili razvojem mreže.</p>			
<p>Članak 20.</p> <p>Nadzorno tijelo</p> <p>1. Operator prijenosnog sustava ima nadzorno tijelo koje je zaduženo za donošenje odluka koje mogu imati značajan utjecaj na vrijednost vlasnika udjela unutar operatora prijenosnog sustava, posebno odluka koje se odnose na odobravanje</p>		<p>Nije preuzeto</p>	<p>Preuzeto u: Zakon o tržištu električne energije (NN 22/13 95/15 102/15) članak/članci Članak 21.</p>

godišnjih i dugoročnijih financijskih planova, razinu zaduženosti operatora prienosnog sustava i iznos dividendi raspodijeljenih vlasnicima udjela. Odluke koje su u nadležnosti nadzornog tijela ne uključuju one koje su povezane sa svakodnevnim djelatnostima operatora prienosnog sustava i upravljanjem mrežom te s djelatnostima nužnima za pripremanje desetogodišnjeg plana razvoja mreže razvijenog na temelju članka 22.

2. Nadzorno tijelo sastavljeno je od članova koji zastupaju vertikalno integrirano poduzeće, članova koji zastupaju vlasnike udjela treće strane i, kada to predviđa odgovarajuće zakonodavstvo države članice, članova koji zastupaju druge zainteresirane stranke kao što su zaposlenici operatora prienosnog sustava.

3. Članak 19. stavak 2. prvi podstavak i članak 19. stavci od 3. do 7. primjenjuju se na najmanje polovicu članova nadzornog tijela, umanjenu za jednog člana.

Članak 19. stavak 2. drugi podstavak točka (b) primjenjuje se na sve članove nadzornog tijela.

<p>Članak 21.</p> <p>Program usklađenosti i službenik odgovoran za usklađenost</p> <p>1. Države članice osiguravaju da operatori prijenosnog sustava uvedu i provode program usklađenosti koji utvrđuje mjere poduzete da se osigura da diskriminacijsko ponašanje bude isključeno te da se osigura odgovarajuće praćenje usklađenosti s tim programom. Program usklađenosti predviđa specifične obveze zaposlenika da postignu te ciljeve. Podliježe odobrenju regulatornog tijela. Ne dovodeći u pitanje ovlasti nacionalnog regulatora, usklađenost s programom neovisno prati službenik odgovoran za usklađenost.</p> <p>2. Službenika odgovornog za usklađenost imenuje nadzorno tijelo, podložno odobrenju regulatornog tijela. Regulatorno tijelo može odbiti odobrenje službenika odgovornog za usklađenost samo zbog nedostatka neovisnosti ili stručnosti. Službenik odgovoran za usklađenost može biti fizička ili pravna osoba. Članak 19. stavci 2. do 8. primjenjuju se na službenika odgovornog za usklađenost.</p> <p>3. Službenik odgovoran za usklađenost zadužen je za:</p> <p>(a) praćenje provedbe programa usklađenosti;</p>		<p>Nije preuzeto</p>	<p>Preuzeto u: Zakon o tržištu električne energije (NN 22/13 95/15 102/15) članak/članci Članak 22.</p>
--	--	----------------------	---

- (b) razradu godišnjeg izvješća u kojem se navode mjere poduzete radi provedbe programa usklađenosti i njegovo podnošenje regulatornom tijelu;
- (c) izvješćivanje nadzornog tijela i davanje preporuka o programu usklađenosti i njegovoj provedbi;
- (d) obavješćivanje regulatornog tijela o svim značajnim kršenjima koja se odnose na provedbu programa usklađenosti i
- (e) izvješćivanje regulatornog tijela o svim komercijalnim i financijskim odnosima između vertikalno integriranog poduzeća i operatora prijenosnog sustava.

4. Službenik odgovoran za usklađenost podnosi regulatornom tijelu predložene odluke o investicijskom planu ili o pojedinim ulaganjima u mrežu. To se događa najkasnije kada ih poslovodstvo i/ili nadležno administrativno tijelo operatora prijenosnog sustava podnosi nadzornom tijelu.

5. Kada vertikalno integrirano poduzeće, na općoj skupštini ili glasovima članova nadzornog tijela koje je imenovalo, spriječi donošenje odluke čime se sprečavaju ili odgađaju ulaganja koja su se na temelju desetogodišnjeg plana razvoja mreže trebala izvršiti tijekom sljedeće tri godine, službenik odgovoran za usklađenost o tome izvješćuje regulatorno tijelo koje zatim postupa u skladu s člankom 22.

6. Uvjeti mandata ili uvjeti radnog odnosa službenika odgovornog za usklađenost, uključujući trajanje njegovog mandata, podliježu odobrenju regulatornog tijela. Ti uvjeti osiguravaju neovisnost službenika odgovornog za usklađenost, uključujući tako da mu se osiguraju svi resursi potrebni za izvršavanje njegovih zadaća. Tijekom svojeg mandata službenik odgovoran za usklađenost ne smije imati nikakav drugi profesionalni položaj, odgovornost ni interes, izravan ni neizravan, ni u jednom dijelu vertikalno integriranog poduzeća ni s njim, ni s njegovim vlasnicima kontrolnog udjela.

7. Službenik odgovoran za usklađenost redovito izvješćuje regulatorno tijelo usmeno ili pismeno i ima pravo redovito, usmeno ili pismeno, izvješćivati nadzorno tijelo operatora prijenosnog sustava.

8. Službenik odgovoran za usklađenost može prisustvovati svim sastancima posloводства ili administrativnih tijela operatora prijenosnog sustava te onima nadzornog tijela i opće skupštine. Službenik odgovoran za usklađenost prisustvuje svim sastancima na kojima se obrađuju sljedeća pitanja:

(a) uvjeti za pristupanje mreži, kako je definirano u Uredbi (EZ) br. 714/2009, posebno oni koji se odnose na tarife, usluge pristupa trećih strana, dodjelu

<p>kapaciteta i upravljanje zagušenjem, transparentnost, uravnoteženje i sekundarna tržišta;</p> <p>(b) projekti pokrenuti radi pogona, održavanja i razvoja prijenosnog sustava, uključujući ulaganja u međusobno povezivanje i priključke;</p> <p>(c) nabava ili prodaja energije potrebne za rad prijenosnog sustava.</p> <p>9. Službenik odgovoran za usklađenost prati usklađenost operatora prijenosnog sustava s člankom 16.</p> <p>10. Službenik odgovoran za usklađenost ima pristup svim odgovarajućim podacima i uredima operatora prijenosnog sustava te svim informacijama nužnim za izvršavanje njegovog zadatka.</p> <p>11. Nakon prethodnog odobrenja regulatornog tijela nadzorno tijelo može razriješiti službenika odgovornog za usklađenost. Službenika odgovornog za usklađenost razrješuje zbog nedostatka neovisnosti ili stručnosti na zahtjev regulatornog tijela.</p> <p>12. Službenik odgovoran za usklađenost ima pristup uredima operatora prijenosnog sustava bez prethodne najave.</p>			
---	--	--	--

<p>Članak 22.</p> <p>Razvoj mreže i ovlasti za donošenje odluka o ulaganjima</p> <p>1. Svake godine operatori prijenosnog sustava podnose regulatornom tijelu desetogodišnji plan razvoja mreže utemeljen na postojećoj i predviđenoj ponudi i potražnji, nakon što su se savjetovali sa svim odgovarajućim zainteresiranim stranama. Taj plan razvoja mreže sadrži učinkovite mjere radi jamčenja primjerenosti sustava i sigurnosti opskrbe.</p> <p>2. Desetogodišnji plan razvoja mreže posebno:</p> <p>(a) sudionicima na tržištu ukazuje na glavnu prijenosnu infrastrukturu koju treba izgraditi ili dograditi tijekom sljedećih deset godina;</p> <p>(b) sadrži sva ulaganja o kojima je odluka već donesena i identificira nova ulaganja koja treba izvršiti u sljedeće tri godine; i</p> <p>(c) predviđa vremenski okvir za sve investicijske projekte.</p> <p>3. Pri razradi desetogodišnjeg plana razvoja mreže operator prijenosnog sustava daje razumne pretpostavke o razvoju proizvodnje, opskrbe, potrošnje i razmjena s drugim zemljama, vodeći računa o investicijskim planovima za regionalne</p>		Nije preuzeto	Preuzeto u: Zakon o tržištu električne energije (NN 22/13 95/15 102/15) članak/članci Članak 25.
--	--	---------------	--

mreže i mreže na razini cijele Zajednice.

4. Regulatorno tijelo savjetuje se sa svim postojećim ili potencijalnim korisnicima sustava o desetogodišnjem planu razvoja mreže na otvoren i transparentan način. Od osoba ili poduzeća koji tvrde da su potencijalni korisnici sustava može se zahtijevati da potkrijepe takve tvrdnje. Regulatorno tijelo objavljuje rezultat procesa savjetovanja, posebno moguće potrebe za ulaganjima.

5. Regulatorno tijelo razmatra pokriva li desetogodišnji plan razvoja mreže sve potrebe za ulaganjima identificirane tijekom procesa savjetovanja te je li usklađen s neobvezujućim desetogodišnjim planom razvoja mreže na razini cijele Zajednice (plan razvoja mreže na razini cijele Zajednice) iz članka 8. stavka 3. točke (b) Uredbe (EZ) br. 714/2009. Pojavi li se ikakva sumnja u usklađenost s planom razvoja mreže na razini cijele Zajednice, regulatorno tijelo savjetuje se s Agencijom. Regulatorno tijelo može od operatora prijenosnog sustava zahtijevati da izmijeni svoj desetogodišnji plan razvoja mreže.

6. Regulatorno tijelo prati i ocjenjuje provedbu desetogodišnjeg plana razvoja mreže.

7. U okolnostima u kojima operator prijenosnog sustava, osim zbog viših razloga

koji su izvan njegove kontrole, ne izvrši ulaganje koje se na temelju desetogodišnjeg plana razvoja mreže trebalo izvršiti tijekom sljedeće tri godine, države članice osiguravaju da se od regulatornog tijela zahtijeva da poduzme najmanje jednu od sljedećih mjera za osiguravanje provođenja predmetnog ulaganja, ako je takvo ulaganje još uvijek relevantno na temelju najnovijeg desetogodišnjeg plana razvoja mreže:

- (a) od operatora prijenosnog sustava zahtijeva izvršenje predmetnih ulaganja;
- (b) organizira natječajni postupak za predmetno ulaganje, otvoreno bilo kojem investitoru; ili
- (c) obveže operatora prijenosnog sustava da prihvati povećanje kapitala za financiranje nužnih ulaganja i omogući neovisnim investitorima sudjelovanje u kapitalu.

Kada regulatorno tijelo iskoristi svoje ovlasti na temelju prvog podstavka točke (b), može obvezati operatora prijenosnog sustava da pristane na jedno ili više od sljedećega:

- (a) financiranje od strane bilo koje treće strane;
- (b) izgradnju od strane bilo koje treće strane;
- (c) da sam izgradi predmetna nova osnovna sredstva;
- (d) da sam obavlja pogon predmetnih novih osnovnih sredstava.

<p>Operator prijenosnog sustava investitorima osigurava sve informacije potrebne za realizaciju ulaganja, priključuje nova osnovna sredstva na prijenosnu mrežu i općenito ulaže sve napore radi olakšavanja provedbe investicijskog projekta.</p> <p>Odgovarajući financijski aranžmani podliježu odobrenju regulatornog tijela.</p> <p>8. Kada regulatorno tijelo iskoristi svoje ovlasti na temelju stavka 7. prvog podstavka, odgovarajući tarifni propisi pokrivaju troškove predmetnih ulaganja.</p>			
<p>Članak 23.</p> <p>Ovlasti za donošenje odluka o priključivanju nove elektrane na prijenosni sustav</p> <p>1. Operator prijenosnog sustava utvrđuje i objavljuje transparentne i učinkovite postupke za nediskriminacijsko priključivanje novih elektrana na prijenosnog sustav. Ti postupci podliježu odobrenju nacionalnih regulatornih tijela.</p> <p>2. Operator prijenosnog sustava nije ovlašten odbiti priključivanje nove elektrane na temelju mogućih budućih ograničenja u raspoloživim mrežnim kapacitetima, kao što je zagušenje u udaljenim dijelovima prijenosnog sustava. Operator prijenosnog</p>		<p>Nije preuzeto</p>	<p>Preuzeto u: Zakon o tržištu električne energije (NN 22/13 95/15 102/15) članak/članci Članak 26.</p>

<p>sustava pruža potrebne informacije.</p> <p>3. Operator prijenosnog sustava nije ovlašten odbiti novo priključno mjesto na temelju toga što bi to dovelo do dodatnih troškova povezanih s nužnim povećanjem kapaciteta elemenata sustava koji se nalaze u blizini priključnog mjesta.</p>			
<p>POGLAVLJE VI.</p> <p>RAD DISTRIBUCIJSKOG SUSTAVA</p> <p>Članak 24.</p> <p>Određivanje operatora distribucijskog sustava</p> <p>Države članice imenuju ili zahtijevaju od poduzeća, koja imaju u vlasništvu distribucijske sustave ili su za njih odgovorna, da imenuju, na vremensko razdoblje koje države članice trebaju odrediti uzimajući u obzir pitanja učinkovitosti i ekonomske ravnoteže, jednog ili više operatora distribucijskog sustava. Države članice osiguravaju da operatori prijenosnog sustava djeluju u skladu s člancima 25., 26. i 27.</p>		<p>Nije preuzeto</p>	<p>Preuzeto u: Zakon o tržištu električne energije (NN 22/13 95/15 102/15) članak/članci Članak 36. stavak 1. i članak 38. stavak 1.</p>

<p>Članak 25.</p> <p>Zadaci operatora distribucijskog sustava</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Operator distribucijskog sustava odgovoran je za osiguravanje dugoročne sposobnosti sustava da udovolji razumnoj potražnji za distribucijom električne energije, za pogon, održavanje i razvoj na temelju ekonomskih uvjeta sigurnog, pouzdanog i učinkovitog sustava distribucije električne energije na svojem području uz dužnu pažnju prema zaštiti okoliša i energetske učinkovitosti. 2. U svakom slučaju ne smije diskriminirati korisnike sustava ili kategorije korisnika sustava, posebno u korist svojih povezanih poduzeća. 3. Operator distribucijskog sustava korisnicima sustava pruža informacije koje su im potrebne za učinkovit pristup sustavu, uključujući korištenje sustava. 4. Država članica može od operatora distribucijskog sustava pri dispečiranju proizvodnih postrojenja zahtijevati davanje prednosti proizvodnim postrojenjima koja koriste obnovljive izvore energije ili otpad ili koja proizvode kombiniranu toplinsku i električnu energiju. 5. Svaki operator distribucijskog sustava nabavlja energiju koju koristi za pokrivanje 		<p>Nije preuzeto</p>	<p>Preuzeto u: Zakon o tržištu električne energije (NN 22/13 95/15 102/15) članak/članci Članak 38., članak 39. i članak 40.</p>
--	--	----------------------	--

gubitaka energije i za rezervne kapacitete u svojem sustavu u skladu s transparentnim, nediskriminacijskim i tržišno utemeljenim postupcima, uvijek kada ima takvu funkciju. Taj zahtjev ne dovodi u pitanje korištenje električne energije stečene na temelju ugovora sklopljenih prije 1. siječnja 2002.

6. Kada je operator distribucijskog sustava odgovoran za uravnoteženje distribucijskog sustava, pravila koja je u tu svrhu donio moraju biti objektivna, transparentna i nediskriminacijska, uključujući pravila za obračunavanje naknada za energetske neravnoteže korisnicima njihovog sustava. Uvjeti, uključujući pravila i tarife, pružanja takvih usluga od strane operatora distribucijskog sustava utvrđuju se u skladu s člankom 37. stavkom 6. na nediskriminacijski način koji odražava troškove te se objavljuju.

7. Pri planiranju razvoja distribucijske mreže, operator distribucijskog sustava razmatra mjere energetske učinkovitosti/upravljanja potrošnjom ili distribuiranu proizvodnju koja može zamijeniti potrebu za dogradnjom ili zamjenom elektroenergetskog kapaciteta.

<p>Članak 26.</p> <p>Razdvajanje operatora distribucijskog sustava</p> <p>1. Kada je operator distribucijskog sustava dio vertikalno integriranog poduzeća, on je neovisan, najmanje u smislu svojeg pravnog oblika, organizacije i donošenja odluka, o drugim djelatnostima koje nisu povezane s distribucijom. Ta pravila ne stvaraju obvezu odvajanja vlasništva nad osnovnim sredstvima operatora distribucijskog sustava od vertikalno integriranog poduzeća.</p> <p>2. Uz zahtjeve na temelju stavka 1., kada je operator distribucijskog sustava dio vertikalno integriranog poduzeća, on je neovisan u smislu svoje organizacije i donošenja odluka o drugim djelatnostima koje nisu povezane s distribucijom. Kako bi se to postiglo primjenjuju se sljedeći minimalni kriteriji:</p> <p>(a) one osobe koje su odgovorne za upravljanje operatorom distribucijskog sustava ne smiju sudjelovati u strukturama integriranog elektroenergetskog poduzeća koje su odgovorne, izravno ili neizravno, za svakodnevni rad proizvodnje, prijenosa ili opskrbe električnom energijom;</p> <p>(b) moraju se poduzeti odgovarajuće mjere za osiguravanje da se profesionalni interesi osoba odgovornih za upravljanje</p>		<p>Nije preuzeto</p>	<p>Preuzeto u: Zakon o tržištu električne energije (NN 22/13 95/15 102/15) članak/članci Članak 36.</p>
--	--	----------------------	---

<p>operatorom distribucijskog sustava uzimaju u obzir na način koji osigurava njihovu sposobnost neovisnog djelovanja;</p> <p>(c)operator distribucijskog sustava mora imati stvarna prava donošenja odluka, neovisna o integriranom elektroenergetskom poduzeću, u pogledu sredstava potrebnih za pogon, održavanje ili razvoj mreže. Radi izvršavanja tih zadataka, operator distribucijskog sustava na raspolaganju ima potrebne resurse uključujući ljudske, tehničke, fizičke i financijske resurse. Time se ne bi smjelo spriječiti postojanje odgovarajućih mehanizama koordinacije radi osiguravanja zaštite prava poduzeća majke na ekonomski i upravljački nadzor u pogledu prinosa na imovinu, neizravno reguliranog u skladu s člankom 37. stavkom 6., u poduzeću kćeri. Time se poduzeću majci posebno omogućuje odobravanje godišnjeg financijskog plana, ili bilo kojeg istovjetnog instrumenta, operatora distribucijskog sustava i utvrđivanje općih ograničenja razina zaduženosti njegovog poduzeća kćeri. Time se poduzeću majci ne daje dopuštenje za davanje uputa o svakodnevnom poslovanju, ni u pogledu individualnih odluka koje se odnose na izgradnju ili dogradnju distribucijskih vodova, koje ne prelaze okvire odobrenog financijskog plana, ili bilo kojeg istovjetnog instrumenta; i</p>			
--	--	--	--

(d)operator distribucijskog sustava mora uvesti program usklađenosti koji predviđa mjere poduzete za osiguravanje da diskriminacijsko ponašanje bude isključeno te za osiguravanje odgovarajućeg praćenja njegova poštovanja. Program usklađenosti predviđa specifične obveze zaposlenika za postizanje tih ciljeva. Godišnje izvješće koje utvrđuje poduzete mjere, osoba ili tijelo odgovorno za praćenje programa usklađenosti, službenik odgovoran za usklađenost operatora distribucijskog sustava, podnosi regulatornom tijelu iz članka 35. stavka 1. i objavljuje se. Službenik odgovoran za usklađenost operatora distribucijskog sustava potpuno je neovisan i ima pristup svim informacijama operatora distribucijskog sustava i bilo kojeg povezanog poduzeća, nužnima za izvršavanje svojeg zadatka.

3. Kada je operator distribucijskog sustava dio vertikalno integriranog poduzeća, države članice osiguravaju da regulatorna tijela ili druga nadležna tijela prate djelatnosti operatora distribucijskog sustava tako da on ne može iskoristiti svoju vertikalnu integraciju za narušavanje tržišnog natjecanja. Posebno, vertikalno integrirani operatori distribucijskog sustava ne smiju, svojim komunikacijama i politikom marke, stvarati zabunu u pogledu identiteta dijela

<p>vertikalno integriranog poduzeća koje se bavi opskrbom.</p> <p>4. Države članice mogu odlučiti ne primjenjivati stavke 1., 2. i 3. na integrirana elektroenergetska poduzeća koja opslužuju manje od 100 000 priključenih kupaca ili opslužuju male izolirane sustave.</p>			
<p>Članak 27.</p> <p>Obveza povjerljivosti operatora distribucijskog sustava</p> <p>Ne dovodeći u pitanje članak 30. ni bilo koju drugu pravnu obvezu otkrivanja informacija, operator distribucijskog sustava čuva povjerljivost komercijalno osjetljivih informacija dobivenih tijekom obavljanja svojih djelatnosti i sprečava da se informacije o vlastitim djelatnostima, koje mogu biti komercijalno korisne, otkriju na diskriminacijski način.</p>		Nije preuzeto	Preuzeto u: Zakon o tržištu električne energije (NN 22/13 95/15 102/15) članak/članci Članak 9., članak 39. stavak 1. točka 19. i članak 40. stavak 1. točke 6. i 7.
<p>Članak 28.</p> <p>Zatvoreni distribucijski sustavi</p> <p>1. Države članice mogu predvidjeti da nacionalna regulatorna tijela ili druga nadležna tijela klasificiraju sustav koji distribuira električnu energiju unutar zemljopisno ograničene industrijske ili</p>		Nije preuzeto	Preuzeto u: Zakon o tržištu električne energije (NN 22/13 95/15 102/15) članak/članci Članak 37.

trgovačke lokacije ili lokacije sa zajedničkim uslugama i koji, ne dovodeći u pitanje stavak 4., ne opskrbljuje kupce iz kategorije kućanstvo, kao zatvoren distribucijski sustav:

- (a) ako su, iz specifičnih tehničkih ili sigurnosnih razloga, djelatnosti ili proizvodni proces korisnika tog sustava integrirani; ili
- (b) ako taj sustav primarno distribuira električnu energiju vlasniku ili operatoru sustava ili njihovim povezanim poduzećima.

2. Države članice mogu predvidjeti da nacionalna regulatorna tijela izuzmu operatora zatvorenog distribucijskog sustava od:

- (a) zahtjeva na temelju članka 25. stavka 5. da nabavlja energiju koju koristi za pokrivanje gubitaka energije i za rezervne kapacitete u svojem sustavu u skladu s transparentnim, nediskriminacijskim i tržišno utemeljenim postupcima;
- (b) zahtjeva na temelju članka 32. stavka 1. da tarife ili metodologije koje su temelj za njihovo izračunavanje budu odobrene prije stupanja na snagu u skladu s člankom 37.

3. Kada je izuzeće odobreno na temelju stavka 2., primjenjive tarife ili metodologije koje su temelj za njihovo izračunavanje

<p>ocjenjuju se i odobravaju u skladu s člankom 37. na zahtjev korisnika zatvorenog distribucijskog sustava.</p> <p>4. Uzgredno korištenje od strane malog broja kućanstava koja su zaposlenjem ili na sličan način u vezi s vlasnikom distribucijskog sustava i nalaze se unutar područja koje opslužuje zatvoreni distribucijski sustav ne sprečava odobravanje izuzeća na temelju stavka 2.</p>			
<p>Članak 29.</p> <p>Kombinirani operator</p> <p>Članak 26. stavak 1. ne sprečava rad kombiniranog operatora prijenosnog sustava i distribucijskog sustava pod uvjetom da je taj operator usklađen s člankom 9. stavkom 1., ili člancima 13. i 14., ili poglavljem V. ili potpada pod članak 44. stavak 2.</p>		<p>Nije potrebno preuzimanje</p>	<p>Ova se odredba ne primjenjuje (OPS i DSO u Republici Hrvatskoj već su individualizirani i međusobno odvojeni).</p>
<p>POGLAVLJE VII.</p> <p>RAZDVAJANJE I TRANSPARENTNOST RAČUNA</p> <p>Članak 30.</p> <p>Pravo na pristup računima</p> <p>1. Države članice ili bilo koje nadležno</p>		<p>Nije preuzeto</p>	<p>Preuzeto u: Zakon o tržištu električne energije (NN 22/13 95/15 102/15) članak/članci Članak 66.</p>

<p>tijelo koje one odrede, uključujući regulatorna tijela iz članka 35. imaju, u mjeri u kojoj je to potrebno za izvršavanje njihovih funkcija, pravo na pristup računima elektroenergetskih poduzeća kako je navedeno u članku 31.</p> <p>2. Države članice i bilo koje određeno nadležno tijelo, uključujući regulatorna tijela, čuvaju povjerljivost komercijalno osjetljivih informacija. Države članice mogu predvidjeti otkrivanje takvih informacija kada je to potrebno da nadležna tijela izvršavaju svoje funkcije.</p>			
<p>Članak 31.</p> <p>Razdvajanje računa</p> <p>1. Države članice poduzimaju potrebne korake za osiguravanje da se računi elektroenergetskih poduzeća vode u skladu sa stavcima 2. i 3.</p> <p>2. Elektroenergetska poduzeća, bez obzira na njihov sustav vlasništva ili pravni oblik, sastavljaju, podnose na reviziju i objavljuju svoje godišnje financijske izvještaje u skladu s pravilima nacionalnog zakonodavstva koja se odnose na godišnje financijske izvještaje društava s ograničenom odgovornošću donesenima na temelju Četvrte direktive Vijeća 78/660/EEZ od 25. srpnja 1978. koja se temelji na članku 44. stavku 2. točki</p>		<p>Nije preuzeto</p>	<p>Preuzeto u: Zakon o tržištu električne energije (NN 22/13 95/15 102/15) članak/članci Članak 67.</p>

(g) (20) Ugovora o godišnjim financijskim izvještajima određenih vrsta trgovačkih društava (21).

Poduzeća koja nemaju zakonsku obvezu objavljivanja svojih godišnjih financijskih izvještaj drže njihovu kopiju na raspolaganju javnosti u svojim sjedištima.

3. Elektroenergetska poduzeća u svojem internom računovodstvu vode odvojene račune za svaku od svojih djelatnosti prijenosa i distribucije kao što bi se od njih zahtijevalo kada bi predmetne djelatnosti obavljala odvojena poduzeća, radi izbjegavanja diskriminacije, unakrsnog subvencioniranja i narušavanja tržišnog natjecanja. Ona također vode račune, koji mogu biti konsolidirani, za druge elektroenergetske djelatnosti koje nisu povezane s prijenosom ili distribucijom. Do 1. srpnja 2007. vode odvojene račune za djelatnosti opskrbe povlaštenih kupaca i djelatnosti opskrbe nepovlaštenih kupaca. U računu se specificiraju prihodi od vlasništva nad prijenosnim ili distribucijskim sustavom. Prema potrebi vode konsolidirane račune za druge, neelektroenergetske djelatnosti. Interni računi uključuju bilancu i račun dobiti i gubitka za svaku od djelatnosti.

4. Revizija iz stavka 2. posebno provjerava poštovanje obveze izbjegavanja diskriminacije i unakrsnog subvencioniranja

<p>iz stavka 3.</p>			
<p>POGLAVLJE VIII.</p> <p>ORGANIZACIJA PRISTUPA SUSTAVU</p> <p>Članak 32.</p> <p>Pristup treće strane</p> <p>1. Države članice osiguravaju provedbu sustava pristupa treće strane prijenosnom i distribucijskom sustavu na temelju objavljenih tarifa, primjenjivih na sve povlaštene kupce i primijenjenih objektivno i bez diskriminacije korisnika sustava. Države članice osiguravaju da te tarife ili metodologije koje su temelj za njihovo izračunavanje budu odobrene prije stupanja na snagu u skladu s člankom 37. te da te tarife i metodologije — kada su odobrene samo metodologije — budu objavljene prije stupanja na snagu.</p> <p>2. Operator prijenosnog sustava ili distribucijskog sustava može odbiti pristup kada ne raspolaže nužnim kapacitetima. Za takvo odbijanje moraju se dati propisno utemeljeni razlozi, posebno uzimajući u</p>		<p>Nije preuzeto</p>	<p>Preuzeto u: Zakon o tržištu električne energije (NN 22/13 95/15 102/15) članak/članci Članak 68.</p>

<p>obzir članak 3., koji se zasnivaju na objektivnim te tehnički i ekonomski utemeljenim kriterijima. Regulatorna tijela, kada su države članice tako predvidjele, ili države članice osiguravaju dosljednu primjenu tih kriterija te da korisnik sustava kojem je pristup odbijen može koristiti postupak za rješavanje sporova. Regulatorna tijela također osiguravaju, prema potrebi i kada dođe do odbijanja pristupa, da operator prijenosnog sustava ili distribucijskog sustava pruža odgovarajuće informacije o mjerama koje bi bile potrebne za pojačanje mreže. Strani koja zahtijeva takve informacije može se naplatiti razumna naknada koja odražava trošak pružanja takve informacije.</p>			
<p>Članak 33.</p> <p>Otvaranje tržišta i uzajamnost</p> <p>1. Države članice osiguravaju da povlašteni kupci obuhvaćaju:</p> <p>(a) do 1. srpnja 2004., povlaštene kupce kako je utvrđeno u članku 19. stavcima 1. do 3. Direktive 96/92/EZ. Države članice do 31. siječnja svake godine objavljuju kriterije za definiranje tih povlaštenih kupaca;</p> <p>(b) od 1. srpnja 2004., sve kupce koji nisu kućanstava;</p> <p>(c) od 1. srpnja 2007., sve kupce.</p>		<p>Nije preuzeto</p>	<p>Preuzeto u: Zakon o tržištu električne energije (NN 22/13 95/15 102/15) članak/članci Članak 59. stavak 3. (za st. 1. ovog članka Direktive) i članak 67. (za stavak 2.)</p>

<p>2. Da bi se izbjegla neravnoteža u otvaranju tržišta električne energije:</p> <p>(a)ugovori o opskrbi električnom energijom s povlaštenim kupcem u sustavu druge države članice ne smiju biti zabranjeni ako se taj kupac smatra povlaštenim u oba sustava koja su u pitanju; i</p> <p>(b)kada transakcije opisane u točki (a) budu odbijene zbog toga što je taj kupac povlašten samo u jednom od dvaju sustava, Komisija može, uzimajući u obzir situaciju na tržištu i zajedničke interese, obvezati stranu koja odbija transakciju da izvrši zatraženu opskrbu na zahtjev države članice u kojoj se povlašteni kupac nalazi.</p>			
<p>Članak 34.</p> <p>Izravni vodovi</p> <p>1. Države članice poduzimaju mjere potrebne da se:</p> <p>(a)svim proizvođačima električne energije i poduzećima za opskrbu električnom energijom s poslovnim nastanom na njezinom državnom području omogući opskrba vlastitih prostora, poduzeća kćeri i povlaštenih kupaca putem izravnog voda; i</p> <p>(b)svim povlaštenim kupcima na njezinom državnom području omogući opskrba putem izravnog voda od proizvođača i</p>		<p>Nije preuzeto</p>	<p>Preuzeto u: Zakon o tržištu električne energije (NN 22/13 95/15 102/15) članak/članci Članak 27.</p>

poduzeća za opskrbu.

2. Države članice utvrđuju kriterije za dodjelu odobrenja za izgradnju izravnih vodova na svojem državnom području. Ti kriteriji moraju biti objektivni i nediskriminacijski.

3. Mogućnost opskrbe električnom energijom putem izravnog voda iz stavka 1. ovog članka ne utječe na mogućnost sklapanja ugovora o opskrbi električne energije u skladu s člankom 32.

4. Države članice mogu izdati odobrenje za izgradnju izravnog voda pod uvjetom bilo da je pristup sustavu odbijen na temelju, kako je odgovarajuće, članka 32., ili da je pokrenut postupak za rješavanje sporova na temelju članka 37.

5. Države članice mogu odbiti izdavanje odobrenja za izravni vod ako bi dodjeljivanje takvog odobrenja ometalo odredbe članka 3.. Za takvo se odbijanje daju propisno utemeljeni razlozi.

<p>POGLAVLJE IX.</p> <p>NACIONALNA REGULATORNA TIJELA</p> <p>Članak 35.</p> <p>Određivanje i neovisnost regulatornih tijela</p>		Nije preuzeto	Preuzeto u: Zakon o regulaciji energetske djelatnosti (NN 120/12) članak/članci čl. 1. (za stavak 1. ovog članka Direktive); čl. 7., 21., 22. i 23. (za st. 4); čl. 23. i 32. (za st. 5.);
<p>1. Svaka država članica određuje jedno nacionalno regulatorno tijelo na nacionalnoj razini.</p> <p>2. Stavkom 1. ovog članka ne dovodi se u pitanje određivanje drugih regulatornih tijela na regionalnoj razini unutar država članica, pod uvjetom da postoji jedan viši predstavnik za potrebe zastupanja i kontaktiranja na razini Zajednice unutar Odbora regulatora Agencije u skladu s člankom 14. stavkom 1. Uredbe (EZ) br. 713/2009.</p> <p>3. Odstupajući od stavka 1. ovog članka, država članica može odrediti regulatorna tijela za male sustave u zemljopisno odvojenoj regiji čija je potrošnja u 2008. godini sudjelovala s manje od 3 % u ukupnoj potrošnji države članice čiji je dio. Ovim se odstupanjem ne dovodi u pitanje imenovanje jednog višeg predstavnika za potrebe zastupanja i kontaktiranja na razini Zajednice unutar Odbora regulatora Agencije u skladu s člankom 14. stavkom 1. Uredbe (EZ) br. 713/2009.</p>		Nije preuzeto	Bit će preuzeto u: Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o regulaciji energetske djelatnosti (21.05.2018)

4. Države članice jamče neovisnost regulatornog tijela i osiguravaju njegovo objektivno i transparentno izvršavanje ovlasti. U tu svrhu države članice osiguravaju da regulatorno tijelo pri provođenju regulatornih zadataka koji su mu povjereni ovom Direktivom i povezanim zakonodavstvom:

(a) bude pravno odvojeno i funkcionalno neovisno o bilo kojem drugom javnom ili privatnom subjektu;

(b) osigurava da njegovo osoblje i osobe odgovorne za upravljanje njime:

i. djeluju neovisno o bilo kojim tržišnim interesima; i

ii. ne traže niti primaju izravne upute ni od koje vlade ni drugog javnog ni fizičkog subjekta pri provođenju regulatornih zadataka. Ovaj zahtjev ne dovodi u pitanje blisku suradnju, kako je odgovarajuće, s drugim relevantnim nacionalnim tijelima ni smjernice opće politike koje donosi vlada, a koje nisu povezane s regulatornim ovlastima i dužnostima na temelju članka 37.

5. Radi zaštite neovisnosti regulatornog tijela, države članice posebno osiguravaju da:

(a) regulatorno tijelo može donositi autonomne odluke, neovisno o bilo kojem političkom tijelu te da mu se zasebno

<p>godišnje dodjeljuju proračunska sredstva, uz autonomiju u izvršavanju dodijeljenih proračunskih sredstava, kao i prikladne ljudske i financijske resurse za izvršavanje njegovih dužnosti; i</p> <p>(b) članovi upravljačkog odbora regulatornog tijela ili, u nedostatku takvog odbora, najviše rukovodstvo regulatornog tijela imenuje se na utvrđeno razdoblje od pet do sedam godina, uz mogućnost jednog produljenja.</p> <p>U vezi s prvim podstavkom točkom (b) države članice osiguravaju odgovarajući sustav rotacije za upravljački odbor ili najviše rukovodstvo. Članovi upravljačkog odbora ili, u nedostatku takvog odbora, članovi najvišeg rukovodstva mogu biti razriješeni dužnosti tijekom mandata samo ako prestanu ispunjavati uvjete navedene u ovom članku ili ako su počinili propust u radu na temelju nacionalnog prava.</p>			
<p>Članak 36.</p> <p>Opći ciljevi regulatornog tijela</p> <p>Pri izvršavanju regulatornih zadataka navedenih u ovoj Direktivi regulatorno tijelo poduzima sve razumne mjere za ostvarivanje sljedećih ciljeva u okviru svojih dužnosti i ovlasti kako je utvrđeno člankom 37., uz blisko savjetovanje, prema potrebi, s drugim relevantnim nacionalnim tijelima,</p>		<p>Nije preuzeto</p>	<p>Preuzeto u: Zakon o regulaciji energetske djelatnosti (NN 120/12) članak/članci Članak 4. i članak 5.</p>

uključujući tijela za tržišno natjecanje, i ne dovodeći u pitanje njihove nadležnosti:

- (a) promicanje, uz blisku suradnju s Agencijom, regulatornim tijelima drugih država članica i Komisijom, konkurentnog, sigurnog i ekološki održivog unutarnjeg tržišta električne energije unutar Zajednice i stvarnog otvaranja tržišta svim kupcima i opskrbljivačima u Zajednici te osiguravanje odgovarajućih uvjeta za učinkovit i pouzdan rad elektroenergetskih mreža, uzimajući u obzir dugoročne ciljeve;
- (b) razvijanje konkurentnih i ispravno funkcionirajućih regionalnih tržišta unutar Zajednice s obzirom na postizanje ciljeva iz točke (a);
- (c) eliminiranje ograničenja trgovanja električnom energijom među državama članicama, uključujući razvoj odgovarajućih prekograničnih prijenosnih kapaciteta radi zadovoljenja potražnje i unaprjeđivanje integracije nacionalnih tržišta, čime se pospješuju elektroenergetski tokovi na cijelom području Zajednice;
- (d) doprinosenje postizanju razvoja, na troškovno najučinkovitiji način, sigurnih, pouzdanih i učinkovitih nediskriminacijskih sustava usmjerenih prema potrošaču te promicanje primjerenosti sustava i, u skladu s općim

<p>ciljevima energetske politike, energetske učinkovitosti, kao i integriranja velike i male proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora energije i distribuirane proizvodnje kako u prijenosnim tako i u distribucijskim mrežama;</p> <p>(e) olakšavanje pristupa mreži novim proizvodnim kapacitetima, posebno ukidanjem prepreka koje bi mogle spriječiti pristup novim sudionicima na tržištu i električne energije iz obnovljivih izvora energije;</p> <p>(f) osiguravanje dodjeljivanja odgovarajućih poticaja operatorima sustava i korisnicima sustava, kako kratkoročno tako i dugoročno, radi povećanja učinkovitosti rada sustava i poticanja integracije tržišta;</p> <p>(g) osiguravanje koristi za kupce kroz učinkovito funkcioniranje njihovih nacionalnih tržišta, promicanje stvarnog tržišnog natjecanja i doprinos osiguravanju zaštite potrošača;</p> <p>(h) doprinošenje postizanju visokih standarda univerzalnih usluga i javne usluge u opskrbi električnom energijom, doprinošenje zaštiti ugroženih kupaca i doprinošenje usklađenosti potrebnih postupaka razmjene podataka za kupce koji mijenjaju opskrbljivača.</p>			
--	--	--	--

<p>Članak 37.</p> <p>Dužnosti i ovlasti regulatornog tijela</p> <p>1. Regulatorno tijelo ima sljedeće dužnosti:</p> <p>(a) određivanje ili odobravanje tarifa za prijenos ili distribuciju ili njihovih metodologija, u skladu s transparentnim kriterijima;</p> <p>(b) osiguravanje da operatori prijenosnog sustava i distribucijskog sustava i, prema potrebi, vlasnici sustava, kao i elektroenergetska poduzeća, ispunjavaju svoje obveze na temelju ove Direktive i drugog relevantnog zakonodavstva Zajednice, uključujući u pogledu prekograničnih pitanja;</p> <p>(c) suradnja na prekograničnim pitanjima s regulatornim tijelom ili tijelima predmetne države članice i s Agencijom;</p> <p>(d) poštovanje i provedba bilo koje odgovarajuće pravno obvezujuće odluke Agencije i Komisije;</p> <p>(e) podnošenje godišnjeg izvješća o svojim aktivnostima i izvršavanju svojih obveza odgovarajućim tijelima država članica, Agenciji i Komisiji. Takva izvješća sadržavaju poduzete mjere i postignute rezultate u pogledu svakog od zadataka navedenih u ovom članku;</p> <p>(f) osiguravanje da između djelatnosti prijenosa, distribucije i opskrbe ne postoje unakrsne subvencije;</p>	<p>6. (b)</p> <p>Prijedlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o tržištu električne energije - članak 8.</p> <p>(Na ovo se pozivaju u službenoj obavijesti 2017/2091)</p> <p>9.</p> <p>Prijedlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o tržištu električne energije - članak 7.</p> <p>Članak 7.</p> <p>Iza članka 30. dodaje se članak 30.a koji glasi:</p> <p>»Članak 30.a</p> <p>(1) Agencija je nadležna pratiti upravljanje zagušenjem unutar</p>	<p>Djelomično preuzeto</p>	<p>Preuzeto u: Zakon o regulaciji energetske djelatnosti (NN 120/12) članak/članci čl. 9. i 11. (za stavke 1,2,3 ovog članka Direktive); čl. 12. i 13. (za stavak 4.); čl. 14. (za stavak 5.); čl. 15. (za stavke 6., 7., 8. i 9. ovog članka Direktive); članci 12., 13., 14. st. 2. i 15. (za stavak 10.); čl. 11. st. 8. (za stavak 11.); čl. 20. st. 3. (za st. 12.); čl. 11. st. 7. (za stavak 13); čl. 37. i 38. (za stavak 14); čl. 20. (za stavak 15.); čl. 27. st. 10. (za stavke 16. i 17.);</p>
--	---	----------------------------	--

<p>(g)praćenje investicijskih planova operatora prijenosnog sustava te uključivanje ocjene investicijskih planova operatora prijenosnog sustava u godišnje izvješće s obzirom na njihovu dosljednost s planom razvoja mreže na razini cijele Zajednice iz članka 8. stavka 3. točke (b) Uredbe (EZ) br. 714/2009; takva ocjena može uključivati preporuke za izmjenu tih investicijskih planova;</p> <p>(h)praćenje poštovanje pravila sigurnosti i pouzdanosti mreže i ocjenjivanje njihove učinkovitosti u prošlom razdoblju te utvrđivanje ili odobravanje standarda i zahtjeva za kvalitetu usluge i opskrbe ili doprinos tome zajedno s drugim nadležnim tijelima;</p> <p>(i)praćenje stupnja transparentnosti, uključujući veleprodajne cijene, i osiguravanje usklađenosti elektroenergetskih poduzeća s obvezama transparentnosti;</p> <p>(j)praćenje stupnja i učinkovitosti otvaranja tržišta i tržišnog natjecanja na razinama veleprodaje i maloprodaje, uključujući burze električne energije, cijene za kupce iz kategorije kućanstvo uključujući sustave predujma, stope promjene opskrbljivača, stope isključivanja, pružanje usluga održavanja i naknade za te usluge te pritužbe kupaca iz kategorije kućanstvo, kao i bilo koje narušavanje ili ograničavanje tržišnog natjecanja, uključujući pružanje svih relevantnih</p>	<p>hrvatskog elektroenergetskog sustava, uključujući spojne vodove, kao i provedbu pravila za upravljanje zagušenjem iz članka 30. točke 55. ovoga Zakona.</p> <p>(2) Agencija može i naknadno zahtijevati od operatora prijenosnog sustava izmjene i dopune pravila iz članka 30. točke 55. ovoga Zakona.«.</p> <p>17. Prijedlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o regulaciji energetske djelatnosti - članak 8.</p>		
	-	Djelomično preuzeto	Bit će preuzeto u: Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o regulaciji energetske djelatnosti (21.05.2018)

<p>informacija te upućivanje relevantnih slučajeva nadležnim tijelima za tržišno natjecanje;</p> <p>(k) praćenje pojave restriktivne ugovorne prakse, uključujući klauzule o isključivosti koje mogu spriječiti velike kupce koji nisu kućanstva da istodobno sklapaju ugovore s više opskrbljivača ili ih ograničiti u tom izboru te, prema potrebi, obavješćivanje nacionalnog tijela za tržišno natjecanje o takvoj praksi;</p> <p>(l) poštovanje slobode ugovaranja što se tiče ugovora o upravljanoj potrošnji i dugoročnih ugovora pod uvjetom da su usklađeni s pravom Zajednice i politikama Zajednice;</p> <p>(m) praćenje vremena koje je operatorima prijenosnog sustava i distribucijskog sustava potrebno za priključke i popravke;</p> <p>(n) pomoć pri osiguravanju, zajedno s drugim odgovarajućim tijelima, učinkovitosti i provedbe mjera za zaštitu potrošača, uključujući onih predviđenih u Prilogu I.;</p> <p>(o) objavljivanje preporuka, najmanje na godišnjoj razini, u vezi s usklađenošću cijena opskrbe s člankom 3. i, prema potrebi, njihovo dostavljanje tijelima za tržišno natjecanje;</p> <p>(p) osiguravanje pristupa podacima o potrošnji kupaca, osiguravanje, za fakultativnu uporabu, lako razumljivog, usklađenog obrasca na nacionalnoj razini za podatke o potrošnji i brzog pristupa</p>			
---	--	--	--

<p>takvim podacima za sve kupce na temelju Priloga I. točke (h);</p> <p>(q)praćenje provedbe pravila o ulozi i odgovornosti operatora prijenosnog sustava, operatora distribucijskog sustava, opskrbljivača i kupaca te drugih sudionika na tržištu na temelju Uredbe (EZ) br. 714/2009;</p> <p>(r)praćenje ulaganja u proizvodne kapacitete u vezi sa sigurnošću opskrbe;</p> <p>(s)praćenje tehničke suradnje između Zajednice i operatora prijenosnog sustava trećih zemalja;</p> <p>(t)praćenje provedbe zaštitnih mjera iz članka 42.; i</p> <p>(u)doprinošenje usklađenosti postupaka razmjene podataka za najvažnije tržišne procese na regionalnoj razini.</p> <p>2. Ako država članica tako predvidi, dužnosti praćenja navedene u stavku 1. mogu provoditi druga tijela, različita od regulatornog tijela. U takvom slučaju informacije dobivene takvim praćenjem stavljaju se na raspolaganje regulatornom tijelu čim je to prije moguće.</p> <p>Uz očuvanje njihove neovisnosti, ne dovodeći u pitanje njihove vlastite specifične nadležnosti i dosljedno načelima bolje regulacije, regulatorno tijelo prema potrebi se savjetuje s operatorima prijenosnog sustava i, prema potrebi, blisko surađuje s drugim odgovarajućim nacionalnim tijelima pri izvršavanju</p>			
---	--	--	--

dužnosti predviđenih u stavku 1.

Sva odobrenja koja regulatorno tijelo ili Agencija daju na temelju ove Direktive ne dovode u pitanje nijednu propisno utemeljenu buduću uporabu ovlasti od strane regulatornog tijela na temelju ovog članka ni bilo koje sankcije koje odrede druga odgovarajuća tijela ili Komisija.

3. Pored dužnosti koje su mu povjerene na temelju stavka 1. ovog članka, ako je neovisan operator sustava određen na temelju članka 13., regulatorno tijelo:

(a) prati ispunjavaju li vlasnik prijenosnog sustava i neovisni operator sustava svoje obveze na temelju ovog članka i određuje sankcije za neispunjavanje u skladu sa stavkom 4. točkom (d);

(b) prati odnose i komunikaciju između neovisnog operatora sustava i vlasnika prijenosnog sustava s ciljem osiguravanja da neovisni operator sustava ispunjava svoje obveze, a posebno odobrava ugovore i djeluje kao tijelo za rješavanje sporova između neovisnog operatora sustava i vlasnika prijenosnog sustava u pogledu pritužaba koje podnese bilo koja strana na temelju stavka 11.;

(c) ne dovodeći u pitanje postupak na temelju članka 13. stavka 2. točke (c), za prvi desetogodišnji plan razvoja mreže, odobrava investicijsko planiranje i višegodišnji plan razvoja mreže kojega

<p>godišnje podnosi neovisni operator sustava;</p> <p>(d)osigurava da tarife za pristup mreži koje ubire neovisni operator sustava uključuju naknadu za vlasnika mreže ili vlasnike mreže, čime se osigurava primjerena naknada za osnovna sredstva mreže i za bilo koja nova ulaganja u njoj, pod uvjetom da se provode ekonomično i učinkovito;</p> <p>(e)ima ovlasti za provođenje inspekcija, uključujući nenajavljene inspekcije, u prostorima vlasnika prijenosnog sustava i neovisnog operatora sustava; i</p> <p>(f)prati uporabu naknada za zagušenje koje prikuplja neovisni operator sustava u skladu s člankom 16. stavkom 6. Uredbe (EZ) br. 714/2009.</p> <p>4. Države članice osiguravaju da regulatorna tijela dobiju ovlasti koje im omogućuju izvršavanje dužnosti iz stavaka 1., 3. i 6. na učinkovit i brz način. U tu svrhu regulatorno tijelo raspolaže najmanje sljedećim ovlastima:</p> <p>(a)donošenja obvezujućih odluka o elektroenergetskim poduzećima;</p> <p>(b)provođenja istraga o funkcioniranju tržišta električne energije te odlučivanja i određivanja bilo kojih nužnih i razmjernih mjera za promicanje stvarnog tržišnog natjecanja i osiguravanje pravilnog funkcioniranja tržišta. Prema potrebi, regulatorno tijelo također je</p>			
--	--	--	--

<p>ovlašteno za suradnju s nacionalnim tijelom za tržišno natjecanje i regulatorima financijskih tržišta ili Komisijom u provođenju istrage koja se odnosi na pravo tržišnog natjecanja;</p> <p>(c) zahtijevanja od elektroenergetskih poduzeća bilo kojih informacija relevantnih za ispunjavanje njegovih zadataka, uključujući opravdanje za bilo koje odbijanje odobravanja pristupa mreži treće strane, i bilo kojih informacija o mjerama nužnima za pojačanje mreže;</p> <p>(d) izricanja učinkovitih, proporcionalnih i odvraćajućih sankcija elektroenergetskim poduzećima koja ne poštuju svoje obveze na temelju ove Direktive ili bilo koje odgovarajuće pravno obvezujuće odluke regulatornog tijela ili Agencije, ili predlaganja da nadležni sud izrekne takve sankcije. To uključuje ovlast izricanja ili predlaganja izricanja sankcija od najviše 10 % godišnjeg prometa operatora prijenosnog sustava za operatora prijenosnog sustava ili od najviše 10 % godišnjeg prometa vertikalno integriranog poduzeća za vertikalno integrirano poduzeće, ovisno o slučaju, za nepoštovanje njihovih obveza na temelju ove Direktive; i</p> <p>(e) odgovarajućih prava istraživanja i odgovarajućih ovlasti davanja uputa za rješavanje sporova na temelju stavaka 11. i 12.</p>			
---	--	--	--

5. Pored dužnosti i ovlasti koje su mu povjerene na temelju stavaka 1. i 4. ovog članka, ako je operator prijenosnog sustava određen u skladu s poglavljem V., regulatornom tijelu dodjeljuju se najmanje sljedeće dužnosti i ovlasti:

- (a) izricanja sankcija u skladu sa stavkom 4. točkom (d) za diskriminacijsko ponašanje u korist vertikalno integriranog poduzeća;
- (b) praćenja komunikacije između operatora prijenosnog sustava i vertikalno integriranog poduzeća radi osiguravanja da operator prijenosnog sustava ispunjava svoje obveze;
- (c) djelovanja u svojstvu tijela za rješavanje sporova između vertikalno integriranog poduzeća i operatora prijenosnog sustava u pogledu bilo kojih pritužaba podnesenih na temelju stavka 11.;
- (d) praćenja komercijalnih i financijskih odnosa, uključujući zajmove, između vertikalno integriranog poduzeća i operatora prijenosnog sustava;
- (e) odobravanja svih komercijalnih i financijskih sporazuma između vertikalno integriranog poduzeća i operatora prijenosnog sustava uz uvjet da su usklađeni s tržišnim uvjetima;
- (f) zahtijevanja opravdanja od vertikalno integriranog poduzeća po obavijesti dobivenoj od službenika odgovornog za usklađenost u skladu s člankom 21. stavkom 4. Takvo opravdanje posebno

<p>uključuje dokaze da nije došlo do diskriminacijskog ponašanja u korist vertikalno integriranog poduzeća;</p> <p>(g) provođenja inspekcija, uključujući nenajavljene inspekcije u prostorima vertikalno integriranog poduzeća i operatora prijenosnog sustava; i</p> <p>(h) dodjeljivanja svih ili specifičnih zadataka operatora prijenosnog sustava neovisnom operatoru sustava imenovanom u skladu s člankom 13. kada operator prijenosnog sustava stalno krši svoje obveze na temelju ove Direktive, posebno kod ponovljenog diskriminacijskog ponašanja u korist vertikalno integriranog poduzeća.</p> <p>6. Regulatorna tijela odgovorna su za određivanje ili odobravanje, dostatno prije njihova stupanja na snagu, najmanje metodologija koje se koriste za izračun ili utvrđivanje uvjeta za:</p> <p>(a) priključak i pristup nacionalnim mrežama, uključujući tarife prijenosa i distribucije ili njihove metodologije. Te tarife ili metodologije omogućuju da se potrebna ulaganja u mreže izvrše tako da se tim ulaganjima omogući osiguravanje održivosti mreža;</p> <p>(b) pružanje usluga uravnoteženja koje se obavlja na najekonomičniji mogući način i osigurava odgovarajuće poticaje da bi korisnici mreže uravnotežili predaju i preuzimanje. Usluge uravnoteženja pružaju se na pošten i nediskriminacijski</p>			
---	--	--	--

<p>način i temelje se na objektivnim kriterijima; i</p> <p>(c) pristup prekograničnim infrastrukturama, uključujući postupke dodjele kapaciteta i upravljanja zagušenjem.</p> <p>7. Metodologije ili uvjeti iz stavka 6. objavljuju se.</p> <p>8. Pri određivanju ili odobravanju tarife ili metodologija i usluga uravnoteženja, regulatorna tijela osiguravaju da operatori prijenosnog sustava i distribucijskog sustava dobiju odgovarajuće poticaje, kako kratkoročne tako i dugoročne, za povećanje učinkovitosti, poticanje integracije tržišta i sigurnosti opskrbe te podršku povezanim istraživačkim aktivnostima.</p> <p>9. Regulatorna tijela prate upravljanje zagušenjem nacionalnih elektroenergetskih sustava, uključujući spojene vodove, i provedbu pravila za upravljanje zagušenjem. U tu svrhu operatori prijenosnog sustava ili tržišni operatori dostavljaju nacionalnim regulatornim tijelima svoja pravila za upravljanje zagušenjem, uključujući dodjelu kapaciteta. Nacionalna regulatorna tijela mogu zahtijevati izmjene tih pravila.</p> <p>10. Regulatorna tijela ovlaštena su zahtijevati od operatora prijenosnog sustava i distribucijskog sustava, ako je potrebno, da promijene uvjete, uključujući tarife ili metodologije iz ovog članka, kako bi se</p>			
--	--	--	--

osigurala njihova razmjernost i primjena na nediskriminacijski način. Kod kašnjenja s određivanjem tarifa prijenosa i distribucije, regulatorna su tijela ovlaštena odrediti ili odobriti privremene tarife ili metodologije prijenosa i distribucije i odlučiti o odgovarajućim mjerama nadoknade ako konačne tarife ili metodologije prijenosa i distribucije odstupaju od tih privremenih tarifa ili metodologija.

11. Svaka stranka koja ima pritužbu na operatora prijenosnog sustava ili distribucijskog sustava u vezi s obvezama tog operatora na temelju ove Direktive može uputiti pritužbu regulatornom tijelu koje, djelujući u svojstvu tijela za rješavanje sporova, donosi odluku unutar razdoblja od dva mjeseca od primitka pritužbe. To se razdoblje može produjiti za dva mjeseca kada regulatorno tijelo zatraži dodatne informacije. To se produjeto razdoblje može dodatno produjiti uz suglasnost podnositelja pritužbe. Odluka regulatornog tijela obvezujuća je ako i sve dok ne bude ukinuta povodom žalbe.

12. Svaka stranka koja je oštećena i koja ima pravo na pritužbu o odluci o metodologijama donesenoj na temelju ovog članka ili, kada regulatorno tijelo ima dužnost savjetovati se, u vezi s predloženim tarifama ili metodologijama, može najkasnije u roku od dva mjeseca ili u kraćem vremenskom razdoblju ako tako

predvide države članice, nakon objavljivanja odluke ili prijedloga odluke, podnijeti pritužbu na preispitivanje. Takva pritužba nema suspenzivni učinak.

13. Države članice stvaraju odgovarajuće i učinkovite mehanizme za reguliranje, kontrolu i transparentnost radi izbjegavanja bilo koje zlouporabe vladajućeg položaja, posebno na štetu potrošača, i bilo kojeg predatorskog ponašanja. Ti mehanizmi uzimaju u obzir odredbe Ugovora, a posebno njegov članak 82.

14. Države članice osiguravaju da se poduzimaju odgovarajuće mjere, uključujući upravni ili kazneni postupak u skladu s njihovim nacionalnim pravom, protiv fizičkih ili pravnih osoba odgovornih u slučajevima nepoštovanja pravila povjerljivosti nametnutih ovom Direktivom.

15. Pritužbe iz stavaka 11. i 12. ne dovode u pitanje korištenje prava na žalbu na temelju prava Zajednice ili nacionalnog prava.

16. Odluke koje donose regulatorna tijela u cijelosti su obrazložene i opravdane kako bi se omogućio sudski nadzor. Odluke su dostupne javnosti uz istodobno očuvanje povjerljivosti komercijalno osjetljivih informacija.

17. Države članice osiguravaju postojanje

<p>odgovarajućih mehanizama na nacionalnoj razini, na temelju kojih stranka oštećena odlukom regulatornog tijela ima pravo žalbe tijelu koje je neovisno o uključenim strankama i o bilo kojoj vladi.</p>			
<p>Članak 38.</p> <p>Regulatorni režim za prekogranična pitanja</p> <p>1. Regulatorna tijela međusobno se blisko savjetuju i surađuju te jedna drugima i Agenciji pružaju sve informacije potrebne za izvršavanje svojih zadataka na temelju ove Direktive. U pogledu razmijenjenih informacija, tijelo koje ih prima osigurava razinu povjerljivosti jednaku onoj koja se zahtijeva od tijela koje ih pruža.</p> <p>2. Regulatorna tijela surađuju najmanje na regionalnoj razini radi:</p> <p>(a) poticanja stvaranja operativnih rješenja radi omogućavanja optimalnog upravljanja mrežom, promicanja zajedničke razmjene električne energije i dodjele prekograničnih kapaciteta te omogućavanja primjerene razine kapaciteta međusobnog povezivanja, uključujući putem novog međusobnog povezivanja, unutar regije i između regija, da bi se omogućio razvoj stvarnog</p>		<p>Nije preuzeto</p>	<p>Preuzeto u: Zakon o regulaciji energetske djelatnosti (NN 120/12) članak/članci Članak 15.</p>

<p>tržišnog natjecanja i poboljšanje sigurnosti opskrbe, bez diskriminiranja poduzeća za opskrbu u različitim državama članicama;</p> <p>(b) koordiniranja razvoja svih kodova mreže za odgovarajuće operatore prijenosnog sustava i druge sudionike na tržištu; i</p> <p>(c) koordiniranja razvoja pravila koja uređuju upravljanje zagušenjem.</p> <p>3. Nacionalna regulatorna tijela imaju pravo međusobno sklapati sporazume o suradnji radi poticanja regulatorne suradnje.</p> <p>4. Djelovanja iz stavka 2. provode se, prema potrebi, uz blisko savjetovanje s drugim relevantnim nacionalnim tijelima i ne dovodeći u pitanje njihove specifične nadležnosti.</p> <p>5. Komisija može donijeti smjernice o opsegu dužnosti regulatornih tijela da surađuju međusobno i s Agencijom. Te mjere, namijenjene izmjeni elemenata ove Direktive koji nisu ključni dopunjujući je, donose se u skladu s regulatornim postupkom s kontrolom iz članka 46. stavka 2.</p>			
---	--	--	--

<p>Članak 39.</p> <p>Usklađenost sa smjernicama</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Svako regulatorno tijelo i Komisija mogu zatražiti mišljenje Agencije o usklađenosti odluke koju je donijelo regulatorno tijelo sa smjernicama iz ove Direktive ili Uredbe (EZ) br. 714/2009. 2. Agencija daje svoje mišljenje regulatornom tijelu koje ga je zatražilo, odnosno Komisiji, i regulatornom tijelu koje je donijelo predmetnu odluku, u roku od tri mjeseca od dana primitka zahtjeva. 3. Ako se regulatorno tijelo koje je donijelo odluku ne uskladi s mišljenjem Agencije u roku od četiri mjeseca od dana primitka tog mišljenja, Agencija o tome obavješćuje Komisiju. 4. Bilo koje regulatorno tijelo može obavijestiti Komisiju ako smatra da odluka značajna za prekogranično trgovanje koju je donijelo drugo regulatorno tijelo nije usklađena sa smjernicama iz ove Direktive ili Uredbe (EZ) br. 714/2009 u roku od dva mjeseca od dana te odluke. 5. Ako Komisija, u roku od dva mjeseca od obavijesti Agencije u skladu sa stavkom 3. ili regulatornog tijela u skladu sa stavkom 4., ili na vlastitu inicijativu u roku od tri mjeseca od dana odluke, zaključi da odluka 		<p>Nije preuzeto</p>	<p>Preuzeto u: Zakon o regulaciji energetske djelatnosti (NN 120/12) članak/članci Članak 14. i članak 15.</p>
---	--	----------------------	--

regulatornog tijela budi ozbiljnu sumnju u njezinu usklađenost sa smjernicama iz ove Direktiva ili Uredbe (EZ) br. 714/2009, Komisija može odlučiti dodatno ispitati taj slučaj. U takvom slučaju poziva regulatorno tijelo i stranke u postupku pred regulatornim tijelom da podnesu primjedbe.

6. Kada Komisija odluči dodatno ispitati slučaj, u roku od četiri mjeseca od dana takve odluke donosi konačnu odluku kojom:

- (a) se ne protivi odluci regulatornog tijela; ili
- (b) od predmetnog regulatornog tijela zahtijeva da povuče svoju odluku na temelju neusklađenosti sa smjernicama.

7. Ako Komisija ne donese odluku o dodatnom ispitivanju slučaja ni konačnu odluku u roku predviđenom u stavku 5., odnosno 6., smatra se da se ne protivi odluci regulatornog tijela.

8. Regulatorno tijelo usklađuje se s odlukom Komisije o povlačenju njegove odluke u roku od dva mjeseca i o tome obavješćuje Komisiju.

9. Komisija može donijeti smjernice kojima se utvrđuju pojedivosti o postupku za primjenu ovog članka. Te mjere, namijenjene izmjeni elemenata ove Direktive koji nisu ključni dopunjujući je, donose se u skladu s regulatornim postupkom s kontrolom iz članka 46. stavka

2.			
<p>Članak 40.</p> <p>Vodenje evidencije</p> <p>1. Države članice zahtijevaju od poduzeća za opskrbu da nacionalnim tijelima, uključujući nacionalno regulatorno tijelo, nacionalna tijela za tržišno natjecanje i Komisiju, radi izvršavanja njihovih zadataka, najmanje pet godina drže na raspolaganju relevantne podatke koji se odnose na sve transakcije u vezi s ugovorima o opskrbi električnom energijom i derivatima električne energije s veleprodajnim kupcima i operatorima prijenosnog sustava.</p> <p>2. Ti podaci uključuju pojedinosti o značajkama relevantnih transakcija kao što su trajanje, pravila isporuke i namirenja, količina, datum i vrijeme izvršenja i cijene transakcije te način identificiranja predmetnog veleprodajnog kupca, kao i određene pojedinosti o svim nenamirenim ugovorima o opskrbi električnom energijom</p>		Nije preuzeto	Preuzeto u: Zakon o regulaciji energetske djelatnosti (NN 120/12) članak/članci Članak 14.
		Nije preuzeto	Preuzeto u: Zakon o tržištu plina (NN 18/18) članak/članci čl. 11.

i derivatima električne energije.

3. Regulatorno tijelo može odlučiti sudionicima na tržištu učiniti dostupnima elemente tih informacija pod uvjetom da komercijalno osjetljive informacije o pojedinim sudionicima na tržištu ili o pojedinim transakcijama ne budu otkrivene. Ovaj se stavak ne primjenjuje na informacije o financijskim instrumentima koje su obuhvaćene Direktivom 2004/39/EZ.

4. Radi osiguravanja jedinstvene primjene ovog članka, Komisija može donijeti smjernice kojima se definiraju metode i modaliteti vođenja evidencije kao i oblik i sadržaj podataka koji se trebaju čuvati. Te mjere, namijenjene izmjeni elemenata ove Direktive koji nisu ključni dopunjujući je, donose se u skladu s regulatornim postupkom s kontrolom iz članka 46. stavak 2.

5. U pogledu transakcija derivatima električne energije poduzeća za opskrbu s veleprodajnim kupcima i operatorima prijenosnog sustava, ovaj se članak primjenjuje tek nakon što Komisija donese smjernice iz stavka 4.

6. Odredbama ovog članka ne stvaraju se dodatne obveze prema tijelima iz stavka 1. za subjekte obuhvaćene Direktivom 2004/39/EZ.

<p>7. Ako tijela iz stavka 1. trebaju pristup podacima koje vode subjekti obuhvaćeni Direktivom 2004/39/EZ, zahtijevane podatke pružaju im tijela odgovorna na temelju te direktive.</p>			
<p>POGLAVLJE X.</p> <p>MALOPRODAJNA TRŽIŠTA</p> <p>Članak 41.</p> <p>Maloprodajna tržišta</p> <p>Radi omogućavanja nastajanja dobro funkcionirajućih i transparentnih maloprodajnih tržišta u Zajednici, države članice osiguravaju definiranje uloga i odgovornosti operatora prijenosnog sustava, operatora distribucijskog sustava, poduzeća za opskrbu i kupaca te, prema potrebi, drugih sudionika na tržištu u pogledu ugovornih rješenja, obveza prema kupcima, pravila razmjene podataka i namirenja, vlasništva nad podacima i odgovornosti za mjerenja.</p> <p>Ta se pravila objavljuju, oblikuju se s ciljem olakšavanja pristupa mreži kupcima i opskrbljivačima te podliježu ispitivanju regulatornih tijela ili drugih odgovarajućih nacionalnih tijela.</p>		<p>Nije preuzeto</p>	<p>Preuzeto u: Zakon o tržištu električne energije (NN 22/13 95/15 102/15) članak/članci članci 28., 29., 30., 35., 38., 39., 40., 44., 45., 46., 47., 48., 49., 50., 51., 52., 54., 55., 57., 59. i 60.</p>

<p>Veliki kupci koji nisu kućanstva imaju pravo istodobno sklopiti ugovor s nekoliko opskrbljivača.</p>			
<p>POGLAVLJE XI.</p> <p>ZAVRŠNE ODREDBE</p> <p>Članak 42.</p> <p>Zaštitne mjere</p> <p>U slučaju iznenadne krize na energetsom tržištu i kada su ugroženi fizička sigurnost ili sigurnost osoba, opreme ili postrojenja, ili integritet sustava, država članica može privremeno poduzeti nužne zaštitne mjere.</p> <p>Te mjere moraju prouzročiti najmanji mogući poremećaj u funkcioniranju unutarnjeg tržišta i ne smiju biti opsega šireg nego što je nužno za otklanjanje iznenadnih poteškoća koje su nastale.</p> <p>Predmetna država članica o tim mjerama odmah obavješćuje druge države članice i Komisiju, koja može odlučiti da predmetna država članica mora izmijeniti ili ukinuti takve mjere, u onoj mjeri u kojoj one narušavaju tržišno natjecanje i negativno djeluju na trgovinu na način koji odstupa od</p>		<p>Nije preuzeto</p>	<p>Preuzeto u: Zakon o energiji (NN 120/12, 14/14, 102/15) članak/članci Članak 23.</p>

<p>zajedničkog interesa.</p>			
<p>Članak 43.</p> <p>Ravnopravna tržišna pravila</p> <p>1. Mjere koje države članice mogu poduzeti na temelju ove Direktive radi osiguravanja ravnopravnih tržišnih pravila moraju biti usklađene s Ugovorom, posebno njegovim člankom 30., i s pravom Zajednice.</p> <p>2. Mjere iz stavka 1. moraju biti proporcionalne, nediskriminacijske i transparentne. Te se mjere mogu početi provoditi tek nakon što Komisija bude obaviještena o njima i odobri ih.</p> <p>3. Komisija djeluje na temelju obavijesti iz stavka 2. unutar dva mjeseca od primitka obavijesti. To razdoblje počinje na dan nakon primitka potpunih informacija. Ako Komisija nije djelovala unutar tog dvomjesečnog razdoblja, smatra se da se ne protivi mjerama o kojima je obaviještena.</p>		<p>Nije preuzeto</p>	<p>Preuzeto u: Zakon o tržištu električne energije (NN 22/13 95/15 102/15) članak/članci Članak 70., članak 71., članak 72., članak 73. i članak 74.</p>

<p>Članak 44.</p> <p>Odstupanja</p> <p>1. Države članice koje mogu dokazati, nakon što ova Direktiva stupi na snagu, da postoje značajni problemi za rad njihovih malih izoliranih sustava, mogu zatražiti odstupanje od odgovarajućih odredaba poglavlja IV., VI., VII. i VIII., kao i poglavlja III. kod mikro izoliranih sustava, a odnose se na obnovu, dogradnju i proširenje postojećih kapaciteta, što im Komisija može odobriti. Komisija prije donošenja odluke obavješćuje države članice o tim zahtjevima, vodeći računa o poštovanju povjerljivosti. Ta se odluka objavljuje u Službenom listu Europske unije.</p> <p>2. Članak 9. ne primjenjuje se na Cipar, Luksemburg i/ili Maltu. Dodatno, članci 26., 32. i 33. ne primjenjuju se na Maltu.</p> <p>Za potrebe članka 9. stavka 1. točke (b), pojam „poduzeće koje obavlja bilo koju od funkcija proizvodnje ili opskrbe” ne uključuje krajnje kupce koji obavljaju bilo koju od funkcija proizvodnje i/ili opskrbe električnom energijom, izravno ili putem poduzeća nad kojima provode kontrolu, bilo pojedinačno ili zajednički, pod uvjetom da su krajnji kupci, uključujući njihove udjele električne energije proizvedene u kontroliranim poduzećima, u godišnjem prosjeku, neto kupci električne energije i</p>		<p>Nije potrebno preuzimanje</p>	<p>Ne odnosi se na RH nego na druge članice EU. U RH nema zatvorenih sustava.</p>
---	--	----------------------------------	---

<p>pod uvjetom da je ekonomska vrijednost električne energije koju prodaju trećim stranama beznačajna u odnosu na njihove druge poslovne djelatnosti.</p>			
<p>Članak 45.</p> <p>Postupak preispitivanja</p> <p>Ako u izvješću iz članka 47. stavka 6. Komisija zaključi da s obzirom na učinkovit način provođenja pristupa mreži u nekoj državi članici — koji omogućava potpuno učinkovit, nediskriminacijski i neometani pristup mreži — određene obveze nametnute poduzećima ovom Direktivom (uključujući one u pogledu pravnog razdvajanja za operatore distribucijskog sustava) nisu razmjerne cilju kojem se teži, predmetna država članica može od Komisije zatražiti izuzimanje od predmetnog zahtjeva.</p> <p>O takvom zahtjevu država članica odmah obavješćuje Komisiju, zajedno sa svim relevantnim informacijama potrebnima za dokazivanje da će se zaključak iz izvješća o osiguranom stvarnom pristupu mreži i dalje održavati.</p> <p>Unutar tri mjeseca od primitka obavijesti Komisija donosi mišljenje u pogledu</p>		<p>Nije preuzeto</p>	<p>Preuzeto u: Zakon o tržištu električne energije (NN 22/13 95/15 102/15) članak/članci Članak 29. stavak 1. točka 1. i članak 17.</p>

<p>zahtjeva predmetne države članice i, prema potrebi, podnosi prijedloge Europskom parlamentu i Vijeću za izmjenu odgovarajućih odredaba ove Direktive. Komisija može u prijedlozima za izmjenu ove Direktive predložiti izuzimanje predmetne države članice od specifičnih zahtjeva, pod uvjetom da ta država članica, kako je odgovarajuće, provodi jednako učinkovite mjere.</p>			
<p>Članak 46.</p> <p>Odbor</p> <p>1. Komisiji pomaže odbor.</p> <p>2. Prilikom upućivanja na ovaj stavak primjenjuju se članak 5.a stavci 1. do 4. i članak 7. Odluke 1999/468/EZ, uzimajući u obzir odredbe njezinog članka 8.</p>		<p>Nije potrebno preuzimanje</p>	<p>Odnosi se na Odbor koji osniva Agencija.</p>
<p>Članak 47.</p> <p>Izješćivanje</p> <p>1. Komisija prati i ispituje primjenu ove Direktive te Europskom parlamentu i Vijeću podnosi opće izvješće o napretku, prvi put najkasnije 4. kolovoza 2004., a nakon toga na godišnjoj osnovi. Izvješće o napretku pokriva najmanje:</p>		<p>Nije preuzeto</p>	<p>Preuzeto u: Zakon o tržištu električne energije (NN 22/13 95/15 102/15) članak/članci Članak 17. i članak 29. stavak 1. točka 1. Djelomično preuzimanje budući da se izvješćivanje odnosi na Komisiju EU (u stavcima 1., 2., 3., 4., 5. i 6.), dok je obaveza davanja podataka od strane operatora navedena u Zakonu.</p>

(a) stečeno iskustvo i ostvareni napredak u stvaranju potpunog i u cijelosti operativnog unutarnjeg tržišta električne energije te prepreke koje su još uvijek prisutne u tom pogledu, uključujući aspekte tržišne dominacije, koncentracija na tržištu, predatorskog ili protutržišnog ponašanja i njihov učinak u smislu narušavanja tržišta; (b) mjeru u kojoj su zahtjevi za razdvajanje i određivanje tarifa sadržani u ovoj Direktivi bili uspješni u osiguravanju poštenog i nediskriminacijskog pristupa elektroenergetskom sustavu Zajednice i istovjetnih razina tržišnog natjecanja, kao i ekonomske, ekološke i socijalne posljedice otvaranja tržišta električne energije za kupce; (c) razmatranje pitanja koja se odnose na razine kapaciteta sustava i sigurnost opskrbe električnom energijom u Zajednici, a posebno postojeću i predviđenu ravnotežu između ponude i potražnje, uzimajući u obzir fizičke kapacitete za razmjenu među područjima; (d) posebna pozornost dat će se mjerama poduzetima u državama članicama za pokrivanje vršne potrošnje i rješavanje podbačaja jednog ili više opskrbljivača; (e) provedbu izuzeća predviđenog na temelju članka 26. stavka 4. radi mogućeg revidiranja praga; (f) opću procjenu postignutog napretka što se tiče bilateralnih odnosa s trećim zemljama			

koje proizvode i izvoze ili prenose električnu energiju, uključujući napredak u integraciji tržišta, socijalne i ekološke posljedice trgovanja električnom energijom i pristup mrežama takvih trećih zemalja;

(g) potrebu za mogućim zahtjevima za usklađivanje koji nisu povezani s odredbama ove Direktive; i

(h) način na koji su države članice u praksi provele zahtjeve koji se odnose na označivanje energije, sadržane u članku 3. stavku 9., i način na koji su se bilo koje preporuke Komisije o tom pitanju uzele u obzir.

Prema potrebi, izvješće o napretku može posebno uključivati preporuke u pogledu opsega i modaliteta odredaba o označivanju, uključujući način navođenja uputa na postojeće referentne izvore i sadržaj tih izvora i posebno kako bi se informacije koje se odnose na utjecaj na okoliš, najmanje u pogledu emisija CO₂ i radioaktivnog otpada, iz proizvodnje električne energije iz različitih izvora energije, mogle učiniti dostupnima na transparentan, lako pristupačan i usporediv način na cijelom području Zajednice, kako bi se mjere koje države članice poduzimaju za kontroliranje točnosti informacija koje pružaju opskrbljivači mogle pojednostaviti te koje bi mjere mogle suzbiti negativne učinke vladajućeg položaja na tržištu i

koncentracije na tržištu.

2. Svake dvije godine izvješće o napretku iz stavka 1. također sadrži analizu različitih mjera poduzetih u državama članicama radi ispunjavanja obveza javne usluge, zajedno s razmatranjem učinkovitosti tih mjera i, posebno, njihovim učincima na tržišno natjecanje na tržištu električne energije. To izvješće prema potrebi može uključivati preporuke o mjerama koje treba poduzeti na nacionalnoj razini za postizanje visokih standarda javne usluge ili mjerama namijenjenima sprečavanju zatvaranja tržišta.

3. Komisija do 3. ožujka 2013. Europskom parlamentu i Vijeću podnosi, u sklopu općeg ispitivanja, detaljno posebno izvješće s prikazom u kojoj su mjeri zahtjevi za razdvajanje na temelju poglavlja V. bili uspješni u osiguravanju potpune i stvarne neovisnosti operatora prijenosnog sustava, koristeći kao mjerilo stvarno i učinkovito razdvajanje.

4. Komisija za potrebe svoje procjene na temelju stavka 3. posebno uzima u obzir sljedeće kriterije: pošten i nediskriminacijski pristup mreži, učinkovitost reguliranja, razvoj mreže radi zadovoljavanja potreba tržišta, nenarušenost poticaja za ulaganje, razvoj infrastrukture za međusobno povezivanje, stvarno tržišno natjecanje na energetske tržištima Zajednice i stanje

sigurnosti opskrbe u Zajednici.

5. Prema potrebi, a posebno kada iz detaljnog posebnog izvješća iz stavka 3. proizlazi da se uvjeti iz stavka 4. ne jamče u praksi, Komisija Europskom parlamentu i Vijeću podnosi prijedloge za osiguravanje potpune i stvarne neovisnosti operatora prijenosnog sustava do 3. ožujka 2014.

6. Komisija najkasnije 1. siječnja 2006. Europskom parlamentu i Vijeću upućuje detaljno izvješće s prikazom napretka u stvaranju unutarnjeg tržišta električne energije. U tom se izvješću posebno razmatra:

- postojanje nediskriminacijskog pristupa mreži,
- učinkovitost reguliranja,
- razvoj infrastrukture za međusobno povezivanje i stanje sigurnosti opskrbe u Zajednici,
- u kojoj se mjeri potpuna korist od otvaranja tržišta odražava na mala poduzeća i kupce iz kategorije kućanstvo, posebno u pogledu standarda javne usluge i univerzalnih usluga,
- u kojoj su mjeri tržišta u praksi otvorena stvarnom tržišnom natjecanju, uključujući aspekte vladajućeg položaja, koncentracije na tržištu i predatorskog ili protutržišnog ponašanja,
- u kojoj mjeri kupci zaista mijenjaju opskrbljivače i ponovo pregovaraju o

<p>tarifama, —razvoj cijena, uključujući cijene opskrbe, u vezi sa stupnjem otvorenosti tržišta i, —iskustvo stečeno u primjeni ove Direktive što se tiče stvarne neovisnosti operatora sustava u vertikalno integriranim poduzećima te jesu li razvijene druge mjere pored funkcionalne neovisnosti i odvajanja računa, koje imaju učinke istovjetne pravnom razdvajanju.</p> <p>Komisija prema potrebi Europskom parlamentu i Vijeću podnosi prijedloge kojima je posebno cilj zajamčiti visoke standarde javne usluge.</p> <p>Komisija prema potrebi Europskom parlamentu i Vijeću podnosi prijedloge kojima je posebno cilj osiguravanje potpune i stvarne neovisnosti operatora prijenosnog sustava prije 1. srpnja 2007. Kada je to potrebno, ti se prijedlozi, u skladu s pravom tržišnog natjecanja, također odnose na mjere koje se bave pitanjima vladajućeg položaja, koncentracije na tržištu i predatorskog ili protutržišnog ponašanja.</p>			
---	--	--	--

<p>Članak 48.</p> <p>Stavljanje izvan snage</p> <p>Direktiva 2003/54/EZ stavlja se izvan snage s učinkom od 3. ožujka 2011., ne dovodeći u pitanje obveze država članica koje se odnose na rokove za prenošenje i primjenu navedene direktive. Upućivanja na direktivu stavljenju izvan snage smatraju se upućivanjima na ovu Direktivu i čitaju se u skladu s korelacijskom tablicom u Prilogu II.</p>		<p>Nije potrebno preuzimanje</p>	<p>Odnosi se na Direktivu.</p>
<p>Članak 49.</p> <p>Prenošenje</p> <p>1. Države članice donose zakone i druge propise potrebne za usklađivanje s ovom Direktivom do 3. ožujka 2011. One o tome odmah obavješćuju Komisiju.</p> <p>One primjenjuju te odredbe od 3. ožujka 2011., uz izuzetak članka 11. koji primjenjuju od 3. ožujka 2013.</p> <p>Kada države članice donose ove odredbe, te odredbe prilikom njihove službene objave sadržavaju uputu na ovu Direktivu ili se uz njih navodi takva uputa. Načine tog upućivanja određuju države članice.</p> <p>2. Države članice Komisiji dostavljaju tekst glavnih odredaba nacionalnog prava koje</p>		<p>Nije potrebno preuzimanje</p>	<p>Izveštavanje Komisije za rokove poslije 2013. g.</p>

donesu u području na koje se odnosi ova Direktiva.			
<p>Članak 50.</p> <p>Stupanje na snagu</p> <p>Ova Direktiva stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u Službenom listu Europske unije.</p>		Nije potrebno preuzimanje	Odnosi se na stupanje na snagu Direktive.
<p>Članak 51.</p> <p>Adresati</p> <p>Ova je Direktiva upućena državama članicama.</p>		Nije potrebno preuzimanje	Odnosi se na Direktivu, odnosno određuje se kome je upućen dokument tj. Direktiva.
<p>PRILOG I.</p> <p>MJERE ZA ZAŠTITU POTROŠAČA</p> <p>1. Ne dovodeći u pitanje pravila Zajednice o zaštiti potrošača, posebno Direktivu 97/7/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 1997. o zaštiti potrošača u pogledu ugovora na daljinu (1) i Direktivu</p>		Nije preuzeto	Preuzeto u: Zakon o tržištu električne energije (NN 22/13 95/15 102/15) članak/članci članak 47., članak 48., članak 49., članak 50., članak 29. stavak 1. točka 4., članak 39. stavak 1. točka 4., članak 30. stavak 1. točka 22., članak 40. stavak 1. točka 8., članak 34., članak 43., članak 53., članak 59., članak 60., članak 61., članak 62., članak 10. stavak 3. točka

<p>Vijeća 93/13/EEZ od 5. travnja 1993. o nepoštenim ugovornim odredbama u potrošačkim ugovorima (2), mjere iz članka 3. trebaju osigurati da potrošači:</p> <p>(a) imaju pravo na ugovor sa svojim pružateljem elektroenergetske usluge u kojem su navedeni:</p> <ul style="list-style-type: none"> — identitet i adresa opskrbljivača, — usluge koje se pružaju, ponuđene razine kvalitete usluge, kao i vrijeme prvog priključenja, — vrste ponuđenih usluga održavanja, — način na koji se mogu dobiti najnovije informacije o svim primjenjivim tarifama i naknadama za održavanje, — trajanje ugovora, uvjeti produljenja i prestanka usluga i ugovora te je li dopušten raskid ugovora bez naknade, — bilo koja naknada ili povrat sredstava koji se primjenjuju u slučaju nepridržavanja ugovorene razine kvalitete usluge, uključujući netočne i zakašnjele račune, — metoda pokretanja postupaka za rješavanje sporova u skladu s točkom (f), — informacije koje se odnose na prava potrošača, uključujući one o obradi pritužaba i sve informacije iz ove točke, jasno priopćene putem računa ili na internetskim stranicama elektroenergetskog poduzeća. 			<p>3., članak 10. stavak 8., članak 10. stavak 9., članak 29. stavak 1. točka 25., članak 30. stavak 1. točka 40., članak 39. stavak 1. točka 23., članak 40. stavak 1. točka 21., članak 61. stavak 6. točka 4., članak 61. stavak 7., članak 30. stavak 1. točka 32., članak 40. stavak 1. točka 30.</p>
		<p>Nije preuzeto</p>	<p>Preuzeto u: Zakon o energiji (NN 120/12, 14/14, 102/15) članak/članci članci 5. i 6.</p>

<p>Uvjeti moraju biti poštene i unaprijed dobro poznati. U svakom slučaju, te bi informacije trebale biti pružene prije sklapanja ili potvrđivanja ugovora. Kada se ugovori sklapaju putem posrednika, informacije koje se odnose na pitanja navedena u ovoj točki također se pružaju prije sklapanja ugovora;</p> <p>(b) dobiju prikladnu obavijest o svakoj namjeri izmjene ugovornih uvjeta i budu obaviješteni o svojem pravu na raskid ugovora nakon primitka te obavijesti. Pružatelji usluga svoje pretplatnike o svakom povećanju naknade izravno obavješćuju u odgovarajuće vrijeme, a najkasnije do isteka prvog obračunskog razdoblja nakon što povećanje stupi na snagu, na transparentan i razumljiv način. Države članice osiguravaju da potrošači imaju slobodu raskida ugovora ako ne prihvaćaju nove uvjete o kojima ih je obavijestio njihov pružatelj elektroenergetske usluge;</p> <p>(c) dobiju transparentne informacije o primjenjivim cijenama i tarifama te o standardnim uvjetima u pogledu pristupa elektroenergetskim uslugama i uporabe tih usluga;</p> <p>(d) raspolažu širokim izborom načina plaćanja, koji nisu neopravdano diskriminacijski za kupce. Sustavi predujmova moraju biti poštene i prikladno odražavati vjerojatnu potrošnju.</p>			
---	--	--	--

<p>Svaka razlika u uvjetima mora odražavati troškove opskrbljivača različitih sustava plaćanja. Opći uvjeti moraju biti poštenu i transparentni. Moraju biti predstavljeni jasnim i razumljivim jezikom te ne smiju uključivati neugovorne prepreke za korištenje potrošačkih prava, primjerice pretjeranu ugovornu dokumentaciju. Kupci moraju biti zaštićeni od nepoštenih i obmanjujućih metoda prodaje;</p> <p>(e) ne moraju plaćati za promjenu opskrbljivača;</p> <p>(f) imaju korist od transparentnih, jednostavnih i jeftinih postupaka obrade njihovih pritužaba. Posebno, svi potrošači imaju pravo na dobru kvalitetu usluge i obrade pritužaba od strane svojeg pružatelja elektroenergetskih usluga. Takvi izvansudski postupci rješavanja sporova moraju omogućiti pošteno i brzo rješavanje sporova, po mogućnosti unutar tri mjeseca, te predvidjeti, kada je to opravdano, sustav povrata sredstava i/ili naknade. Trebali bi, kada je god to moguće, biti u skladu s načelima navedenima u Preporuci Komisije 98/257/EZ od 30. ožujka 1998. o načelima koja se primjenjuju na tijela odgovorna za izvansudsko rješavanje potrošačkih sporova (3);</p> <p>(g) kada imaju pristup univerzalnim uslugama na temelju odredaba koje su države članice donijele na temelju članka 3. stavka 3., budu obaviješteni o svojim</p>			
---	--	--	--

<p>pravima u pogledu univerzalnih usluga;</p> <p>(h) imaju na raspolaganju podatke o svojoj potrošnji te da mogu, izričito suglasnošću i bez naknade, bilo kojem registriranom poduzeću za opskrbu dati pristup svojim mjernim podacima. Strana odgovorna za upravljanje podacima obvezna je dati te podatke poduzeću. Države članice definiraju format za predstavljanje podataka i postupak kojim dobavljači i potrošači imaju pristup podacima. Za tu se uslugu potrošaču ne obračunavaju dodatni troškovi;</p> <p>(i) budu ispravno obaviješteni o stvarnoj potrošnji električne energije i troškovima dovoljno učestalo da bi mogli regulirati vlastitu potrošnju električne energije. Te se obavijesti daju u dostatnom vremenskom okviru, koji vodi računa o mogućnostima kupčeve mjerne opreme i predmetnom elektroenergetskom proizvodu. Treba voditi računa o troškovnoj učinkovitosti takvih mjera. Za tu se uslugu potrošaču ne obračunavaju dodatni troškovi;</p> <p>(j) prime konačni obračun nakon svake promjene opskrbljivača električne energije najkasnije šest tjedana od promjene opskrbljivača.</p> <p>2. Države članice osiguravaju provedbu inteligentnih sustava mjerenja koji doprinose aktivnom sudjelovanju potrošača na tržištu opskrbe električnom energijom. Provedba</p>			
--	--	--	--

tih sustava mjerenja može biti podložna ekonomskoj procjeni svih dugoročnih troškova i koristi za tržište i pojedinog potrošača, ili tome koji je oblik inteligentnog mjerenja ekonomski razuman i troškovno učinkovit te koji je vremenski okvir ostvariv za njihovu distribuciju.

Takva se procjena provodi do 3. rujna 2012.

Podložno toj procjeni, države članice ili bilo koje nadležno tijelo koje one odrede priprema vremenski raspored s ciljem za razdoblje od najviše 10 godina za provedbu inteligentnih sustava mjerenja.

Ako se uvođenje naprednih brojila ocijeni pozitivnim, najmanje 80 % potrošača mora biti opremljeno inteligentnim sustavima mjerenja do 2020. godine.

Države članice, ili bilo koje nadležno tijelo koje one odrede, osiguravaju interoperabilnost tih sustava mjerenja koje će provesti na svojim državnim područjima i poklanjaju dužnu pažnju uporabi odgovarajućih standarda i najbolje prakse te važnosti razvoja unutarnjeg tržišta električne energije.

(1) SL L 144, 4.6.1997., str. 19.

(2) SL L 95, 21.4.1993., str. 29.

(3) <u>SL L 115, 17.4.1998., str. 31.</u>																																											
<p>PRILOG II.</p> <p>KORELACIJSKA TABLICA</p> <p>Direktiva 2003/54/EZ</p> <table border="0"> <tr> <td>Članak 1.</td> <td>Članak 1.</td> </tr> <tr> <td>Članak 2.</td> <td>Članak 2.</td> </tr> <tr> <td>Članak 3.</td> <td>Članak 3.</td> </tr> <tr> <td>Članak 4.</td> <td>Članak 4.</td> </tr> <tr> <td>Članak 5.</td> <td>Članak 5.</td> </tr> <tr> <td>—</td> <td>Članak 6.</td> </tr> <tr> <td>Članak 6.</td> <td>Članak 7.</td> </tr> <tr> <td>Članak 7.</td> <td>Članak 8.</td> </tr> <tr> <td>Članak 10.</td> <td>Članak 9.</td> </tr> <tr> <td>Članak 8.</td> <td>Članak 10.</td> </tr> <tr> <td>—</td> <td>Članak 11.</td> </tr> <tr> <td>Članak 9.</td> <td>Članak 12.</td> </tr> <tr> <td>—</td> <td>Članak 13.</td> </tr> <tr> <td>—</td> <td>Članak 14.</td> </tr> <tr> <td>Članak 11.</td> <td>Članak 15.</td> </tr> <tr> <td>Članak 12.</td> <td>Članak 16.</td> </tr> <tr> <td>—</td> <td>Članak 17.</td> </tr> <tr> <td>—</td> <td>Članak 18.</td> </tr> <tr> <td>—</td> <td>Članak 19.</td> </tr> <tr> <td>—</td> <td>Članak 20.</td> </tr> </table>	Članak 1.	Članak 1.	Članak 2.	Članak 2.	Članak 3.	Članak 3.	Članak 4.	Članak 4.	Članak 5.	Članak 5.	—	Članak 6.	Članak 6.	Članak 7.	Članak 7.	Članak 8.	Članak 10.	Članak 9.	Članak 8.	Članak 10.	—	Članak 11.	Članak 9.	Članak 12.	—	Članak 13.	—	Članak 14.	Članak 11.	Članak 15.	Članak 12.	Članak 16.	—	Članak 17.	—	Članak 18.	—	Članak 19.	—	Članak 20.		Nije potrebno preuzimanje	Odnosi se na staru Direktivu te nije moguće prenošenje.
Članak 1.	Članak 1.																																										
Članak 2.	Članak 2.																																										
Članak 3.	Članak 3.																																										
Članak 4.	Članak 4.																																										
Članak 5.	Članak 5.																																										
—	Članak 6.																																										
Članak 6.	Članak 7.																																										
Članak 7.	Članak 8.																																										
Članak 10.	Članak 9.																																										
Članak 8.	Članak 10.																																										
—	Članak 11.																																										
Članak 9.	Članak 12.																																										
—	Članak 13.																																										
—	Članak 14.																																										
Članak 11.	Članak 15.																																										
Članak 12.	Članak 16.																																										
—	Članak 17.																																										
—	Članak 18.																																										
—	Članak 19.																																										
—	Članak 20.																																										

—	Članak 21.		
—	Članak 22.		
—	Članak 23.		
Članak 13.	Članak 24.		
Članak 14.	Članak 25.		
Članak 15.	Članak 26.		
Članak 16.	Članak 27.		
Članak 17.	Članak 29.		
Članak 18.	Članak 30.		
Članak 19.	Članak 31.		
Članak 20.	Članak 32.		
Članak 21.	Članak 33.		
Članak 22.	Članak 34.		
Članak 23. stavak 1. (prva i druga rečenica)	Članak 35.		
—	Članak 36.		
Članak 23. (ostatak)	Članak 37.		
—	Članak 38.		
—	Članak 39.		
—	Članak 40.		
—	Članak 41.		
Članak 24.	Članak 42.		
—	Članak 43.		
Članak 25.	—		
Članak 26.	Članak 44.		
Članak 27.	Članak 45.		
—	Članak 46.		
Članak 28.	Članak 47.		
Članak 29.	Članak 48.		
Članak 30.	Članak 49.		
Članak 31.	Članak 50.		
Članak 32.	Članak 51.		
Prilog A	Prilog I.		